

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

İÇİŞLERİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı
5 Ekim 2017 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KARARLAR

A) ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN

1.- Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın (1/868) görüşmelerinin alt komisyon metni üzerinden yapılmasına ilişkin karar

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/868) (Alt komisyon metni)

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Muğla Milletvekili Mehmet Erdoğan'ın, Seydikemer ve Köyceğiz ilçelerinde iki gündür teröristlerin yakalandığına, yetkililere ve vatandaşlara teşekkür ettiğine ve bu konuda İçişleri Bakanından bir açıklama beklediğine ilişkin açıklaması

2.- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, terörle yoğun bir mücadele sürdürdüklerine, Lazkiye üzerinden Akdeniz ve Ege'ye yönelik saldırıları güvenlik güçlerinin akamete uğrattığına ve bu konuda Meclisin ve Hükümetin

kararlı olduğuna ilişkin açıklaması

3.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, bu atmosferde müftülerin nikah yetkisini değil bu konuların konuşulması gerektiğine ve açıklamaları için İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

4.- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve daha sonra Komisyona güvenlikle ilgili bir sunum yapmak istediğine ilişkin açıklaması

5.- Samsun Milletvekili Hayati Tekin'in, Lazkiye üzerinden turizm bölgelerine yapılan terör saldırılarının daha büyük boyutta bir hareket olduğunu düşündüğüne, bu konuda İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun fikrini almak istediğine ilişkin açıklaması

6.- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, şu anda terör örgütüne katılımın en düşük seviyede bulunduğu ve çözüm sürecinde terör örgütüne katılımın artmasının sosyolojik sebepleri olduğuna ilişkin açıklaması

İÇİŞLERİ KOMİSYONU

2'nci Toplantı

5 Ekim 2017 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM İçişleri Komisyonu saat 10.10'da açılarak üç oturum yaptı.

Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/868) görüşmelerinin alt komisyon metni üzerinden yapılmasına karar verildi.

Muğla Milletvekili Mehmet Erdoğan, Seydikemer ve Köyceğiz ilçelerinde iki gündür teröristlerin yakalandığına, yetkililere ve vatandaşlara teşekkür ettiğine ve bu konuda İçişleri Bakanından bir açıklama beklediğine,

İzmir Milletvekili Murat Bakan, bu atmosferde müftülerin nikah yetkisini değil bu konuların konuşulması gerektiğine ve açıklamaları için İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya teşekkür ettiğine,

Samsun Milletvekili Hayati Tekin, Lazkiye üzerinden turizm bölgelerine yapılan terör saldırılarının daha büyük boyutta bir hareket olduğunu düşündüğüne, bu konuda İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun fikrini almak istediğine,

İçişleri Bakanı Süleyman Soylu;

Terörle yoğun bir mücadele sürdürdüklerine, Lazkiye üzerinden Akdeniz ve Ege'ye yönelik saldırıları güvenlik güçlerinin akamete uğrattığına ve bu konuda Meclisin ve Hükûmetin kararlı olduğuna,

İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve daha sonra Komisyona güvenlikle ilgili bir sunum yapmak istediğine,

Şu anda terör örgütüne katılımın en düşük seviyede bulunduğuna ve çözüm sürecinde terör örgütüne katılımın artmasının sosyolojik sebepleri olduğuna,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/868) görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 19.16'da toplantıya son verildi.

5 Ekim 2017 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.10

BAŞKAN: Celalettin GÜVENÇ (Kahramanmaraş)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin BÜRGE (İstanbul)

SÖZCÜ: Mustafa BALOĞLU (Konya)

KÂTİP: Ayhan GİDER (Çanakkale)

BAŞKAN – Herkese günaydınlar.

Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, İçişleri Komisyonunun 2'nci Birleşimini açıyorum
Toplantı yeter sayımız vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Değerli arkadaşlar, salı günü yaptığımız toplantıda (1/868) esas numaralı Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile (2/1826) esas numaralı İstanbul ili Eyüp ilçesinin adının Eyüpsultan olarak değiştirilmesi ve Nüfus Hizmetleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (1/868) esas numaralı tasarı esas alınmak üzere birleştirilmiş ve alt komisyona sevk edilmiş idi. Alt komisyon dün çalışmalarını tamamladı, alt komisyonda teklif detaylı bir şekilde incelendi, 4 tanesi muhalefetle beraber, ortak teklif olmak üzere, 10 adet önerenin üzerinde işlem yapıldığı ve tasarı metnine işlendiği memnuniyetle görüldü. Burada destek veren, katkı sağlayan muhalefet partilerine de ayrıca özellikle teşekkür ediyorum ve ayrıca Komisyonumuza da çok teşekkür ediyorum.

II.- KARARLAR

A) ÇALIŞMA ESASLARINA İLİŞKİN

1.- Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın (1/868) görüşmelerinin alt komisyon metni üzerinden yapılmasına ilişkin karar

BAŞKAN - Şimdi, Komisyon görüşmelerinin alt komisyonun kabul ettiği metin üzerinden sürdürülmesini, çünkü alt komisyonda kabul edilen metnin görüşülmesini oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/868) (Alt komisyon metni)

BAŞKAN - Şimdi, tasarının tümü üzerinde görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Sayın Bakan söz almak istiyor musunuz?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Hayır Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Siz konuştum diyorsunuz.

O zaman buyurun arkadaşlar, tümü üzerinde görüş isteyen arkadaşlarıma...

Murat Bey, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan, İçişleri Bakanlığının değerli bürokratları; hepinizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Dün yine acı bir haber aldık, 4 şehidimiz var, yüreğimiz yanıyor. Şehitlerimize Allah’tan rahmet diliyoruz, Türk milletinin, başta ailesi olmak üzere, başı sağ olsun değerli arkadaşlar, Allah bir daha böyle acıları göstermesin.

Bakanlar Kurulunca 25/7/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan ve Başkanlıkça 27/7/2017 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Adalet Komisyonuna havale edilen Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Komisyonumuzun toplanmasına saatler kala AKP milletvekillerinin imzasını taşıyan ve İstanbul’un Eyüp ilçesinin isminin Eyüpsultan olarak değiştirilmesine yönelik kanun teklifiyle birleştirilerek Komisyonumuzun 3/10/2017 tarihli toplantısında İçişleri Bakanı ve yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüş, tasarının tümü ve tartışmalı maddelerinin yeniden değerlendirilmesi için alt komisyon kurulmasına karar verilmiştir. Alt komisyon 4/10/2017 tarihinde çalışmasını gerçekleştirmiştir.

Gerek komisyon çalışmaları gerekse alt komisyon çalışmaları sırasında düzenlemenin Anayasa’ya aykırılığını mükerrer defalar belirtmemize rağmen, İç Tüzük gereğince öncelikle ele alınması gereken Anayasa’ya aykırılık iddiamız görüşülmemiştir.

Yine tekrar etmek isteriz ki tasarının üst komisyonunda görüşülmesine ilişkin usul hatası yapılmıştır. Zira tasarının milletvekillerinin çalışma odalarına dağıtımı 2/10/2017 tarihinde gerçekleşmiştir. İç Tüzük’ün 36’ncı maddesinde “Komisyonlarda bekleme süresi” başlığıyla şu hüküm yer almaktadır: ‘Komisyonlara havale edilen işlerin görüşülmesine havale tarihinden itibaren kırk sekiz saat sonra başlanabilir. Komisyon havale edilen evrak, komisyon başkanınca resen veya komisyon üyelerinden beşi tarafından istenirse, bastırılarak komisyon üyelerine dağıtılır. Bu takdirde, söz konusu süre, dağıtım tarihinden itibaren başlar.’ Bu hükme göre dağıtımının üzerinden kırk sekiz saat geçmeden tasarının görüşülmesine Komisyonumuzda usulsüz olarak başlanmıştır. Komisyon Başkanı AKP Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Celalettin Güvenç, tasarının duyurusunu İç Tüzük’e göre yaptığını ve tartışılacak bir durum olmadığını ileri sürerek konuyu geçiştirmiştir.

Alt komisyon çalışmaları sırasında ise bu Komisyonun kurulduğu tarihten itibaren ülkenin sorunlarının iktidar ve muhalefetiyle karşılıklı uzlaşısı ve tam bir mutabakatla gerçekleşmesi yolunda gayretimiz muhalefet milletvekilleri olarak Komisyon çalışmalarına yansıtılmış, vatandaşın daha iyi ve etkin hizmet alacağını düşündüğümüz konular karşılıklı mutabakatla geçirilmiş, bazı maddelerde Komisyon üyelerinin tam bir mutabakatıyla değişiklikler gerçekleşmiştir. Ancak tasarının getirdiği yeni düzenlemelerle birlikte 6’ncı maddesiyle Nüfus Hizmetleri Kanunu’nun 22’nci maddesindeki evlendirme yetkisi bulunan görevliler arasına il ve ilçe müftülükleri de eklenerek il ve ilçe müftülüklerine nikâh kıyma yetkisi verilmesi amaçlanmıştır. Söz konusu düzenleme, tasarının Meclise sevk edilmesinden itibaren toplumun değişik ve geniş kesimlerinde tepkilere neden olmuştur.

Belirtmek gerekir ki ülkemizde toplumsal ve sosyal sorunlar giderek derinleşmektedir. Ülkemizde vatandaşın banka borcu on dört yılda 63 kat artmış, her 4 gençten 1’i işsiz, çiftçi toprağını terk etmekte, işlediğimiz tarımsal alan miktarı 4,5 milyon hektar azalmıştır. Sürekli değişen yapboz tahtasına dönen eğitim sistemi tüm öğrencileri ve ailelerini perişan etmiştir. UNICEF’e göre Türkiye, eğitim kalitesinde 41 ülke arasında yapılan değerlendirmede 41’inci sıradadır. 2015-2016 eğitim yılında okula devam etmeyen 143 bin kız çocuğumuz vardır ve son on beş yılda ülkemizde boşanmalar yüzde 38, fuhuş yüzde 790, çocukların cinsel istismarı yüzde 434, cinsel taciz yüzde 449, uyuşturucu bağımlılığı ise

yüzde 678 oranında artmıştır. Ülkemizde çocuk hükümlü sayısı beş yılda 5 kat artmış, 2002-2016 yılları arasında 5.734 kadın cinayeti gerçekleşmiştir. Son on yılda 482 bin kız çocuğu ülkemizde zorla evlendirilmiştir.

Artık bir yaraya dönüşen bu sosyal sorunların dışında ülkemiz FETÖ, PKK, IŞİD gibi terör örgütlerinin hain eylemlerini gerçekleştirdiği, sivil vatandaşlarımızı ve güvenlik güçlerimizi şehit verdiğimiz, diğer taraftan da yabancı istihbarat örgütlerinin –devletlerinin- Suriye ve Irak'ta devam eden iç savaş üzerinden ülkemizin geleceğini tehdit eden adımlar attığı bilinen bir gerçektir. İktidarın dış politikaya ilişkin karar ve tasarrufları bölgemizde ülkemizi ciddi riskler ile karşı karşıya bırakmıştır. Tüm bu ahval ve şerait içinde ülkenin bu kadar yakıcı sorununu bırakarak Parlamentonun il ve ilçe müftülüklerine nikâh yetkisi vermeyi tartışması, şehitlerimize ve onların aziz hatırasına saygısızlık, milletin sorunlarına da sırtının dönülmesi anlamına gelmektedir.

Belirtmek gerekir ki il ve ilçe müftülüklerine nikâh kıydırma yetkisi verilmesi, Anayasa'ya ve Anayasa'mızın ruhuna da açıkça aykırıdır ve Türk toplumunu çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine çıkarma ve Türkiye Cumhuriyeti'nin laik niteliğini koruma amacını güden devrim kanunlarını zaafa uğratma dolayısıyla Anayasa'yı delme çabasından başka bir şey değildir. Ayrıca, 1926 yılında uygulanmaya başlanan ve Türk kadınının toplum yaşantısında erkeklerle eşit birey olmasının yolunu açmış olan Medeni Kanun'a da aykırı bir düzenlemedir. Medeni Kanun'umuz, cumhuriyet dönemimizin en önemli kazanımlarından birisidir ve hukuk devleti olmanın önemli adımlarından birini oluşturmaktadır. Kadın-erkek demeden tüm yurttaşlara hak ve özgürlükleri tanıyan ve bunun kullanılmasını hukukla güvence altına alan anlayışa geçişte çok önemli bir adımın yok sayılması asla kabul edilemez çünkü resmi nikâh, Anayasa'mızın 174-4'üncü maddesiyle koruma altına alınmış olan inkılap kanunları arasında sayılmaktadır. Aynı maddede resmi nikâhı kimin kıyabileceği açık ve net bir şekilde yazılmıştır, Medeni Kanun'daki gibi evlenme akdinin evlendirme memuru önünde yapılacağı belirtilmektedir. Söz konusu düzenlemeyle evlenme memuru olarak kılınacak müftülüklerin görev alanı ise dinî alanla sınırlıdır. 633 sayılı Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 8'inci maddesine göre müftülükler Diyanet İşleri Başkanlığının taşra teşkilatıdır ve il müftüleri Diyanet İşleri Başkanlığına, ilçe müftüleri ise il müftülüklerine bağlıdır. Anayasa'ya göre il ve ilçe müftüleri, bölgelerinde Diyanet İşleri Başkanlığını temsil eder, din hizmetlerini, dini müesseseleri yönetir ve din görevlilerinin hizmetlerini düzenleyip denetler.

Kanundan da açıkça görüldüğü üzere il müftüleri, illerde Diyanet İşleri Başkanlığını temsil etmektedir, dinî müesseseleri yönetmekle ve din görevlilerinin hizmetlerini düzenlemekle görevlidir. Diyanet İşleri Başkanlığının yasasındaki görev tanımı ise İslam dininin inançları, ibadet ve ahlak esaslarıyla ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmektir. Evlendirme memuru ise ilgili yönetmeliğe göre belediye bulunan yerlerde belediye başkanı veya bu işle görevlendireceği memur, köylerde muhtardır. Bakanlık, il nüfus ve vatandaşlık müdürlüklerine, nüfus müdürlüklerine ve ilgili dış temsilciliklere evlendirme memurluğu görev ve yetkisi verebilmektedir. Dolayısıyla evlendirme memurlarının görev tanımları ile müftülerin görev tanımları birbirinden tamamen farklıdır ve müftülerin evlendirme memurlarının arasına alınması dayanaksız ve temelsizdir.

Tasarıda maddenin gerekçesi olarak “Vatandaşlarımızın evlenme işlemlerini kolaylaştırmak, daha kolay ve seri bir şekilde hizmet almalarını sağlamak amacıyla il ve ilçe müftülüklerine de evlendirme memurluğu yetkisi verilmektedir.” ifadeleri yer almaktadır. Öyle ise bu düzenlemeye neden ihtiyaç duyulmuştur? Yetki verilen kurumların hangi aşamada yetersizliği söz konusu olmuştur da böyle bir adım atılmıştır? Kanun gerekçesinde belirtildiği üzere evlenme işlemleri aksamakta ya da evlendirme memuru sayısında sıkıntı mı yaşanmaktadır? Böyle bir ihtiyaç olsa dahi, evlendirme memuru

görevlendirme konusunda çok sayıda idari personel tercih edilebilecekken neden müftülükler gündeme getirilmiştir? Böyle bir ihtiyaç hasıl ise belediyelere neden evlendirme memuru kadrosu ihdasına yönelik bir düzenleme yapılmamaktadır? Bu ve benzeri sorular yanıtlanmadan tasarıdaki madde ve gerekçe gerekçelikten uzak kalacaktır.

Söz konusu düzenlemenin toplumsal sorunları, toplumda ayrışma yaratacağı ve toplumsal barışı bozacağı da açıktır. Maddenin bu şekliyle kabulü hâlinde vatandaşlar “dinî nikâh töreniyle evlenenler” ve “resmî nikâh töreniyle evlenenler” olarak ayrışacaktır. Toplum “müftüye nikâh kıydıranlar” ve “belediyeye nikâh kıydıranlar” diye bölünecektir. Müftülere nikâh kıydıranların ne kadar dindar, belediyelere nikâh kıydıranların ise dinsiz olduğu teması işlenecektir. Farklı din ve mezheplere inanan vatandaşlarımız ve aileleri arasına daha nikâh kıyılmadan nikâhı kimin kıyacağına dair ikilik girecektir. Dinî nikâh töreniyle gerçekleştirilen evlilikler toplu hâlde gerçekleştirilecek ve bu, toplumsal bir ritüel hâline gelecektir. Oysa Anayasa’mıza göre herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. Dolayısıyla Hristiyan, Yahudi vatandaşlarımız ya da toplumumuzun önemli bir bölümünü oluşturan Alevi vatandaşlarımız ya da Hanefilik dışında diğer mezheplere aidiyet duyan vatandaşlarımız belirtilen eşitlik ilkesi uyarınca bir başka din adamının önünde bu hakkını kullanmak isterse nasıl bir uygulama olacaktır? Bu sorunun cevabı hâlen meçhuldür.

Yukarıda da belirtildiği üzere itirazımız, kesinlikle müftülerin görevleri arasında da bulunan ve resmî nikâhın ardından gerçekleştirdikleri ve Medeni Kanun’umuza göre akdedilen nikâhtan sonra olmak üzere, isteyenlere evlenmenin dinî merasimini icra ettikleri işleme, diğer bir deyişle dinî nikâha değildir. Zira İslam inancına sahip olan vatandaşlarımız, resmî nikâhlarının ardından ruhani ve vicdani dünyasını kapsayan bu işlemi yıllardır gerçekleştirmektedir ve bu konuya asla bir itirazımız söz konusu değildir.

“Avrupa’da papazlar kilisede kıyıyor, bizde müftüler kıyınca mı sorun oluyor?” yaklaşımı da doğru değildir. Zira “kilise” kavramı Hristiyanlıkta yalnız ibadethaneyi değil, kurumsal olan Hristiyan dinini ve kimliğini de kapsamaktadır. Bir nevi devlet gibi kurumlaşmıştır ve doğumdan itibaren her şeyin kaydı tutulmaktadır. Oysa ülkemizde bu anlamda buna tam karşılık gelen bir kurum yoktur. Bu yüzden de karşılaştırmak sağlıklı sonuç vermeyecektir. Avrupa’da laik bir devlet olan Fransa’nın din adamları nikâh kıymamaktadır. Almanya’da Katolik kiliselerinde nikâh kıyılmakta fakat resmî nikâh olarak kabul edilmemektedir. Protestan kilisesi ve Evanjelistler ise kendisine tanınan olanağı kullanmamayı tercih etmiştir. Dinî nikâhı resmî olarak tanıyan İngiltere ise tüm inanç gruplarına bu hakkı tanıyarak vatandaşları arasında ayırım yapmamıştır ancak tüm bu mukayeseler ülkelerin tarihinden bağımsız değildir. Türkiye Cumhuriyeti devrimlerinin bir parçası olan Medeni Yasa’yla seçme ve seçilme hakkı ve medeni nikâh hakkı Avrupa’da birçok ülkeden önce ülkemizde kabul edilmiştir. Resmî nikâh yurttaşlarımızın kendi inanç ve ritüellerine uygun olarak evliliklerinin kutsanması için dinî nikâh yapmalarına engel olmamaktadır. TÜİK istatistiklerine göre ülkemizde yaşayan yurttaşlarımızın yüzde 85,9’u resmî nikâhtan sonra dinî nikâh da kıydırmaktadır, bu bakımdan ülkemizde bir sorun, engel de yoktur.

Alt komisyonda da ifade ettiğim üzere, her gün şehit haberlerini aldığımız, bir emirle korkusuzca ölüme giden, bir üniformaları da kefenleri olan, yalçın dağlarda, azgın denizlerde görev yapan polisimizin, Jandarmamızın, Sahil Güvenlik personelimizin özlük haklarıyla ilgili verdiğimiz onlarca kanun teklifi bu Komisyonda beklerken, ülkemiz cumhuriyet tarihinin iç ve dış güvenlik bakımından en zor dönemlerinden birinden geçerken biz ne yapıyoruz değerli arkadaşlar? Ülkenin içinde bulunduğu tüm bu yakıcı sorunları bir yana bırakıp müftülere nikâh yetkisini tartışıyoruz. Müftülüklerin nikâh

işlemlerini yapması, basit anlatımıyla halk dilinde bilinen imam nikâhının resmîleştirilmesi anlamına gelmekte, toplum tarafından böyle anlaşılmaktadır. Bu yetkinin müftülüklere verilmesi birçok Müslüman din adamının da yeterli gördüğü resmî nikâha bir kutsiyet kazandırılması maksadını taşımaktadır.

Değerli arkadaşlar halk arasındaki deyimle imam nikâhı, kilise nikâhı veya başka bir inancın nikâhı, dinsel usullere göre, dinsel ritüele göre evlilik anlamı taşımaktadır ve bir din adamının huzurunda olur. Başka bir deyimle evlenecek kişilerin bir din adamının önünde uzlaşmayı dile getirmesi ve karşılıklı söz vermeleri demektir, insanın ruhani ve vicdani dünyasını kapsar. Dinsel nikâh tanrının selametini ve yardımını dilemek için yapılır. Oysa evlilik dünyevi bir olgudur ve bir haktır, bireyin dininden, dilinden, ırkından bağımsız insan hakkıdır. Resmî evlilik, bir hukuk devletinde bireyin ve bizim gibi toplumlarda bilhassa kadının evlilik hakkının sağlanması ve güvenceye alınması demektir. Kişilerin sadece birbirleriyle uzlaşmalarını, birbirlerine güven duymalarını ve bağlılıklarını değil, birbirlerine karşı haklarının ve sorumluluklarının da devlet güvencesine almaktadır. Bu yüzden de bir devlet akdidir. Sadece evliliğin değil, ailenin de devlet güvencesine alınması demektir. Çocukları, yaşlılığı, boşanmayı, varlık ve mirası da güvenceye alır, ayrıca ilişkide zayıf olanın korunması da demektir. Bizim gibi toplumlarda bu, doğrudan kadının korunması anlamına gelmektedir.

Kısacası, imam nikâhı ile resmî nikâh tamamen birbirlerinden farklı şeylerdir. Resmî nikâh kapsam itibarıyla imam nikâhını çok çok aşan bir durumdur. Sadece nikâhı kıyacak kişilerin değişmesi ve belediye yerine müftülüğün gelmesi demek değildir. Batı'da iki bin yıldır kurumlaşmış kiliseler dahi bu yükün altından kalkamamaktadırlar ve her gün yeni sorunlarla karşılaşmaktadır. Bu yüzden Protestanlar kendiliklerinden bu hakkı devlete bırakmışlardır.

Peki, bu kanun yasalaştığında, bu ülkede yaşayan başka inançlara bağlı milyonlarca yurttaşımızın durumu ne olacak? Örneğin, Alevilerde dedeler nikâh kıyabilecek mi? Kıyabileceklerse onların resmî makamı neresi olacak? Ezidi'nin, Ermeni'nin, Yahudi'nin durumu ne olacak? Bir din adamı olan bizim de başımızın tacı olan müftülerimize böyle ağır bir sorumluluk vermek onlara da haksızlık değil mi? Toplum bir müddet sonra müftü de nikâh kıyan ve kıymayan olarak ayırmayacak mı? Yurttaşlarımızın, çoğunluk bile olsalar, bir kısmı için geçerli olan bir kural, diğerlerinin görmezlikten gelinmesi ve haklarının gasbı anlamı taşımıyor mu? Bu hak verildiğinde toplumun giderek dinselleşmesine neden olmayacak mı? Herkesi kuralda birleştirmiş ve bunu çok uzun yıllar önce yapmışken ülkenin gündeminde olmayan bir konuyu gündeme taşıyarak toplumu ayırıştırmanın, kamplaştırmanın, bölmenin ne anlamı var?

Daha iki gün önce Sayın Cumhurbaşkanı Hünkâr Hacı Bektaş Veli'nin sözleri ile “Ayrışmamamız lazım bir olmalıyız, iri olmalıyız, diri olmalıyız.” demedi mi? Peki, bu kanun teklifi yukarıda arz ettiğim gerekçelerle toplumda ayrışmayı yaratmayacak mı?

Değerli arkadaşlar, bu kanun geçtiğinde, şimdi düşünmek istemediğimiz veya düşünemeyeceğimiz onlarca problemi de beraberinde getirecektir. Oysa resmî nikâh kıyıldıktan sonra herkes kendi inancı gereği istediği ibadethanede, istediği din adamıyla dinsel nikâhını da yapabilir. Bunu ister tevazu içinde mütevazı bir şekilde isterse en görkemli şekilde yapabilir, buna bir engel yoktur. Gelin, bu hükmü hep beraber yasadan çıkaralım, yarın oluşabilecek sorunları kaynağında ortadan yok edelim diyorum.

Bu okuduğum metin, alt komisyonda birlikte çalıştığım değerli büyüğüm Rıza Yalçınkaya'nın ve benim düşüncelerimden oluşan bir metin.

Şerhimizi tabii, çok hızlı bir çalışma temposunda olduğumuzdan yetiştiremedik. Yani dün yedide bitti, bugün sabah toplanıyoruz dolayısıyla çok az vaktimiz oldu. Büyük ölçüde bitirdik, onu da, umarım alt komisyona ilgili şerhimizi de bir saat içinde Komisyona teslim edeceğiz.

Değerli arkadaşlar, hepinize saygılar sunuyorum tekrar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Hüda Hanım, buyurun.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Başkan.

Bütün Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

Nüfus değişiklikleri üzerinde toplanmamızın, alınacak kararların hayırlara vesile olmasını diliyorum Sayın Bakan, Sayın Başkan.

Fakat bunu yaparken iradeyi, insanı insan yapan iradeyi gözden kaçırmamamız gerekiyor. Bizler irademizi ne kadar hayırdaki kullanırsak sonuç ve Yaradan'ın takdiri de hayır olacaktır. Yeter ki insan hayırdaki pratiğini geliştirsın.

Öncelikle kısaca “Eyüp Sultan” isminin verilmesiyle ilgili hemen birkaç cümle ifade etmek istiyorum. Biliyorsunuz ben de Eyüplüyüm. Sayın Bakan da geçenlerde, önceki gün “Ben de Eyüplüyüm.” demişti. Ben de Eyüplü bir insanım. Yıllardır Eyüp'teyiz. Ramazan ayına kadar hâlâ orada oturuyorduk, şimdi yakın mesafedeyim. Bir de yıllardır gelen -oradaki o inanç turizminin- insanlardaki algıyı biz de içeriden biliyoruz. İnsanlar Eyüp Sultan Camisi'ne gelirlerken “Eyüp Sultan'a gidiyoruz.” derler ama semte gelirlerken “Eyüp'e gidiyoruz.” derler. Semt ifadesi kullanılırken hiç kimsenin “Eyüp Sultan” diye öyle uzun uzadıya bunu ifade ettiğini biz bilmiyoruz. Mesela yıllardır bildiğimiz, tarihsel anlamıyla da bir ironisi, bir algısı olan Pierre Loti Tepesi vardır orada ve uluslararası, ciddi anlamda turizm potansiyeline sahiptir. Fakat Pierre Loti'nin adı dahi “Eyüp Sultan Tepesi”ne çevrilmiştir. Hâlbuki caminin bulunduğu özne, mekân, evet, Ebu Eyyub El Ensari'yle anlamlandırılmıştır, adlandırılmıştır, bir manası, bir karşılığı vardır fakat Pierre Loti'nin adı yüzyıl kadar öncesinde, orada yaşayan bir şairin, Pierre Loti'nin, uluslararası turizmin cazibe merkezi olmasına sebep onun adıdır. Fakat bırakın camiye -cami aşağıda, tepe üstte- tepenin adı bile “Pierre Loti”den “Eyüp Sultan Tepesi”ne çevrilmiştir. Ne alakası vardır?

BAŞKAN – Var mı böyle bir şey?

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Öyle bir husus yok.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Tabelalarda öyle Başkanım, hâlâ şu anda “Eyüp Sultan Tepesi” diye geçiyor.

Şimdi, ülkemize, toplumumuza bakıyoruz. Biraz önce sayın vekilimiz şehitlerden bahsetti. Her gün, katledilen kadınlar, çocuklara yapılan tecavüzler, öldürülen insanlar, mağdur edilenler, işlerinden atılanlar, hapisler, feryat figan; ülkemizin geldiği ekonomik, siyasal, sosyal her türlü uçurumun dibinde olduğumuz gerçeklikler göz ardı ediliyor ve bunlar perdelenircesine “Eyüp Sultan” gibi isimlerle biz insanlarımıza şov yapıyoruz burada. Bir tiyatro oynanıyor burada. Barışı gerçekleştirmek bizim asıl hedefimiz olması gerekirken dinî soslarla, dinî kılıflarla, dinî vurgularla güya ama sahte, yapay vurgularla, sanal vurgularla insanlar manevî yönden doyuma ulaştırılarak insanların gerçekleri görmeleri perdeleniyor.

Evet, gelelim bu Komisyonun diğer, geneli üzerindeki maddelerle ilgili konularına. Dün alt komisyonda da ifade etmiştim Sayın Bakan, maalesef ülkemizde erkek egemen, erkekçi... Bakın, altını çiziyorum; “mezhepli olmak” başka “mezhepçi” olmak başka biliyorsunuz, “dinci olmak” başka “dindar” olmak başkadır, “erkek olmak” başkadır “erkekçi olmak” başkadır. Erkekçi bir zihniyetle erkeklerin gözünden, pozitif erkekçilik yapılarak bütün politikalar bu şekilde geliştiriliyor ve toplum bu zihniyetle dizayn edilmeye çalışılıyor, kadınların yaşamı bu şekilde dizayn edilmeye çalışılıyor.

Şu Komisyonunda dahi üye olan tek kadın benim, tamamı erkek ve bütün erkekler, ben evlenmişim, boşanmışım bir kadın olarak, yok soyadımı alayım mı almayayım mı, hangi erkeğin soyadını alayım, bunda özgür müyüm değil miyim, benim hakkımda karar veriyorsunuz, kadınlar hakkında karar veriyorsunuz. Burada hiçbir kadın kurumuna, kadın örgütlerine, kadın temsilcilere başvurmadan “Siz bunun hakkında ne düşünüyorsunuz? Bununla ilgili bir düşünceniz var mı, talebiniz var mı? Sizin lehinize mi, aleyhinize mi? Sizin de fikriniz nedir?” diye sorulmadan... Bırakın sormayı, kaç gündür, dün de bugün de Meclise seslerini duyurmak, itirazlarını yapmak için Meclisin kapısına gelen kadınlarımız şu anda Meclisin caddesine bile alınmıyorlar güvenlik güçleri tarafından.

Yine kadınlar hakkında bu erkekçi zihniyet karar vermeye devam ediyor. Neler? Hangisini sayalım? Yüzlerce örnekten, dramdan, trajediden hangisini sayalım? Daha önceki gün Ayşe Öğretmen en mahzun sesiyle, en mazbut, korkarak, kısıp kısıp sesiyle “Çocuklar ölmesin. Burada çocuklar ölüyor, duymuyor musunuz?” dediği için bir yıl üç ay ceza aldı. Hamile ve cezaevinde doğum yapması olası.

Yine bu erkekçi zihniyet halkın iradelerine ipotek koymaya devam ediyor. En büyük darbeciliği, en büyük iradeye darbeyi yaşıyoruz biz. Türkiye politik tarihi böyle bir iradeye, halkın iradesine müdahale ve darbeciliği yaşamadı. Eş başkanlarımız, vekillerimiz, özellikle de kadın vekillerimiz zindandalar, özellikle de kadın vekillerimizin vekillikleri düşürülmeye devam ediyor. En son, önceki gün biz burada Komisyon çalışması yaparken Sayın Vekilimiz Besime Konca’nın da bir kadın olarak, halkın iradesiyle bu çatıya, bu Parlamente’ye gelmiş bir kadın vekil olarak vekilliği, çoğunluğu erkekçi zihniyetler tarafından ilga edildi, yok edildi, kaldırıldı.

“Savaşlar dursun, barış içinde yaşayalım.” diyenler, özgürce ve ortak vatanda... Ortak vatanda... Altını çiziyorum, bizim seçimlerdeki sloganımızdı bu. Meydanlarda bu sloganlarla halkımız bizi karşılıyordu. “Ortak vatanda barış içinde, özgürce yaşayalım.” diyenler bugün zindandalar veya vekillikleri ellerinden alınıyor ama “Kan banyosu yaptıracağız.” diyenler “Asalım, keselim, vuralım, kıralım.” diyenler “Bölünmesin ülkemiz.” derken en büyük bölücülüğü bu vatana yapanlar terfi ettiriliyorlar, yollar onlara açılıyor. Bir taraftan siz “ortak vatan” diyenlere “Barış içinde yaşayalım.” diyenlere “Özgür ve eşit yaşayalım.” diyenlere terörist diyeceksiniz, bunu derken tabii ki biliyoruz, vicdanlarınızı rahatlatmak ve gerçekleri örtmek için terörizm ithamında bulunacaksınız ama şunu unutmayalım değerli arkadaşlar: Güneş en gerçek hakikattir, büyük bir gerçekliktir ve hakikatler aslı perdelenemeyecek ve güneş gibi doğacak.

Ben size bir örnek vermek istiyorum. Bakın, burada nelerle, hangi maddelerle uğraşıyoruz, size ülkenin genelinden bir çerçeve göstermeye çalışıyorum. Siz, falanca hapsedilen arkadaşımız için, filanca vekilliği düşürülen arkadaşlarımız için “Onlar teröristler.” diye itham edebilirsiniz vicdanlarınızı rahatlatmak için. Ama bir örnek vereceğim sevgili arkadaşlar: Beni dününden de bilen bilir, bugün de bilen bilir. Sur’da çatışmalar yaşanırken Kürtlerin “...”* dedikleri –bilirsiniz, Kürt olan arkadaşlar bilirler, biz hoca, molla deriz- “...”** din âlimleriyle, işte Müslüman kadın ve gençlerle Diyarbakır’da bir açıklama yaptık değerli arkadaşlar ve ben orada konuşma yaptım. Yaptığım konuşma ne, biliyor musunuz arkadaşlar? Kur’an’da barışı anlattım, ayetlerle Kur’an’da barışı anlattım. Esmayihüsna’dan biri olan Es-Selam İslam, selam, selamet, esenlik, Müslüman ne demek, Kur’an’da barışı anlattım arkadaşlar. “Müslüman olmak demek, barışın yoldaşı olmaktır.” diye bitirdim. Bizim barış için saf tutmamız gerektiğini, barışın sesini yükseltmemiz gerektiğini, savaşımlara, ölümlere karşı olmamız gerektiğini belirterek taraflara “Kan dursun, savaş bitsin, barış olsun, insanca yaşayalım, bu ülke hepimizin.” dedim. Bana gelen fezlekelerden bir tanesi bu konuşmamdan dolayı, Kur’an’da barışı anlattığım için.

* Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

** Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi

Altında ne diyor, bütün konuşmam yazıyor fezlekede: “Terör örgütü propagandası yapmak.” Kur’an’da barışı anlatmak terör suçu. 28 Şubatlarda eğer bu olmuş olsaydı, başımıza gelseydi biz Müslümanlar olarak ülkeyi ayağa kaldırırdık. Kur’an’da barışı anlattığım için terör örgütü propagandası yapmakla itham edildim ve dokunulmazlığım kaldırıldı. Bu, nasıl bir süreçtir? Biz 28 Şubatlarda, o dönem gibi bir dönemde bunlar yaşansaydı “dinsiz” devlet diye topa tutardık herkesi. Biz maalesef “muhafazakâr, dindar, demokrat” diye kendini tanımlayan bir iktidar döneminde Kur’an’da barışı anlatmam... Ha camide anlatmışsınız ha mescitte ha meydanda anlatmışsınız, aynen öyle bir konuşmaydı ama terörle itham ediliyorum.

Sevgili arkadaşlar, böyle bir ülkede biliyorsunuz insanlar işlerini geri istediler diye, insanlar işlerine iade olmalarını istediler diye -haksızca mesleklerinden atılmışlar- iadelerini istedikleri için insanlar hapislerdeler, yargılanıyorlar.

Maddenin gerekçesinde, vatandaşlarımızın evlenme işlemlerini kolaylaştırmak... Müftülükle ilgili olan maddeye geldiğimizde, müftülere nikâh yetkisi verilmesiyle ilgili gerekçede “Vatandaşlarımızın evlenme işlemlerini kolaylaştırmak ve daha kolay ve seri bir şekilde hizmet almalarını sağlamak amacıyla il ve ilçe müftülüklerine de evlendirme memurluğu yetkisi verilmektedir.” şeklinde açıklama var. Değerli arkadaşlar, Sayın Bakan, Sayın Başkan ve bütün değerli vekillerimiz; peki, Allah aşkına, bu ihtiyaç nereden kaynaklanıyor? Bizim bilmediğimiz bir gerçeklik mi var? Biz toplumun içinde yaşamıyor muyuz? Biz evlendirme dairelerine gitmiyor muyuz? Nikâh törenlerine gitmiyor muyuz? Tapu dairelerine, vergi dairelerine gitmiyor muyuz? Hangi devlet dairelerinde kuyruklar var, bunları çok iyi biliyoruz, hastanelerin hâli ortada ama evlilik dairelerindeki manzaraları da biliyoruz. Türkiye’nin neresinde evlilik dairelerinin kapısında kuyruklar oluştu? Evlilik memurları bu işin içinden çıkamadılar, çaresiz kaldılar da devlet memuru olarak il ve ilçe müftülüklerine de destek, yardım, takviye olarak düşünüldü? Tabii, biliyoruz ki amaç bu değil.

Nikâhla ilgili kararlara toplumumuzun kadın kurumlarının genelde itirazı aylardır devam ediyor ve bugün de şu anda da Meclisin içinde ve dışında bu eleştiriler ifade edilmeye devam ediyor.

Tasarının tabii ki sadece sorunlu, problemlı maddesi bu değil, pek çok madde var. Kadınların aleyhine eşitliği bozan, tek taraflı erkek pozitifliği geliştiren ve gelenekçi ve muhafazakâr diyorum, bakın. Muhafazakâr asla dindarlık demek değildir arkadaşlar. Ben sadece Kur’an’ı referans alan, dün de yıllar öncesinde de bugün de Kur’an’ı referans alan, “Sadece tek referansım Kur’an’dır.” diyen bir insanım. Peygamberden yıllar sonrasında falancalar yazmışlar, kaynaklar oluşturmuşlar, sözler söylemişler, rivayetler yapmışlar. Ben Hazreti Muhammed’i elçi olarak seçen yaratıcının bize gönderdiği kitapta anlattığı peygamber profiline inanıyorum, onun mesajına inanıyorum. Ondan sonra yüzyıllarca bize çarpıtılarak, saptırılarak, tahrif edilen Emevici, erkekçi, saltanatçı, faşist, Arap ulusalcı ve diğer ırklarda da ulusalcılığı ve faşizmi geliştiren bir dinci kaynağa, referansa inanmıyorum. Fakat, işte muhafazakârlık tam da bu gelenekçiliktir. Kur’an Müslümanlığı muhafazakârlığı reddeder çünkü Kur’an Müslümanlığı muhafaza etmeyi değil, yanlış devirmeyi bize hedef olarak gösterir, devrimci bir dil kullanır burada.

Evet, yine bu düzenleme de çocuğun babasının soyadını almasını, anne ibaresini kaldırmayı düzenliyor vesaire. Soyadıyla ilgili gene geleceğim.

Sevgili arkadaşlar, değerli Komisyon; bakın sadece 2017 yılının ilk yedi ayında 170 kadın ve kız çocuğu öldürüldü bu ülkede. Savaş mı var? Kadın ve erkek savaşı mı var? Hayır. Ama bir şekilde erkek yakınları tarafından katledilen 170 kadın var ilk yedi ayda. 50 kadına tecavüz ediliyor, 126 kadın taciz ediliyor, 255 kız çocuğuna cinsel istismarda bulunuyor, 237 kadına şiddet uygulanıyor. Bunlar

resmî sayıya yansıyanlar. Resmî olmayanları düşünürsek bu resmî rakamlar buz dağının görünen bir ucudur sadece. Bunu toplum içinde yaşayan hepimiz çok iyi biliyoruz. Sadece temmuz ayında 20 kadın öldürüldü arkadaşlar.

Bizim kadınlar daha onurlu, daha şerefli, daha özgür nasıl yaşayabilirler, nasıl kendi ayakları üzerinde özgürce durabilirler diye yasalar geliştirmemiz gerekirken Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı gece gündüz bunun üzerinde çalıştaylar yapması gerekirken maalesef, 2016 Bakanlık faaliyetinde en iftihar edilen faaliyet 81 ilde mevlit düzenleme olarak resmî açıklamada yer aldı. Bu, ülkemiz adına utanç vericidir. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının görevi 81 şehirde mevlit vermek demek değildir. Aileyi güçlendireceksen çocukları tecavüzden kurtaracaksınız kardeşim. Çocuklarımızın tecavüze giden yolları açan bütün yolları kapatacaksınız. Çocukların geleceğini barış ve istikrar içinde garantiye alacaksınız. Kadınların yaşamını garantiye alacaksınız. Ama bunlar yok, bunlar söz konusu değil. Neymiş efendim? Bakanlığımızın medarîftiharı, 81 ilde mevlit verilmiş. Nikâh müftülere veriliyor, mevlit Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına veriliyor; bir yetki karmaşası, bir kaos, ülkemizin manzarası bu maalesef.

Evet, geçen gün Sayın Bakan sözüne başlarken, ülkemizin bir cazibe merkezi hâline geldiğini ifade etmişti, ben de buraya not almıştım. Çok çarpıcı. Yani ne desek boş. Biraz önce saydığım rakamları mı anlatayım, sayamadıklarımı mı söyleyeyim? Burada ne vakit yeter, ne gün yeter. Ülkemizin ekonomik, siyasi, ahlaki ve inanç yozlaşması diplere vurmuş, bataklığın dibinde bir ülke manzarası, bir toplum, bir ahlak görünümümüz var, felaket bir uçurumun dibindeyiz. Anne baba çocuğuna, çocuk annesine babasına güvenemez hâle gelmiş. Dindar aileler çocuklarına Kur'an kurslarına göndermeye çekiniyorlar artık. Muhafazakâr bir iktidar döneminde biz bunları yaşıyoruz ama ülkemizin cazibe merkezi hâline geldiğini ifade edebiliyoruz.

Bu müftülüklere nikâh yetkisi verilmesi meselesinin, tabii çok farklı boyutları var. Yani gerçekten burada saatler yetmez ama bir de şu var değerli arkadaşlar, bu ülkede 80 milyon insanız biz, bu ülkenin vatandaşıyız ama bu ülkede Sünni olmayanlar var, Müslüman olmayanlar var. Biz, Sünni, erkekçi egemen bir bakış açısıyla bu düzenlemeleri, bu politikaları düşünüyoruz ve gerçekleştirmek için adım atıyoruz.

Allah aşkına, demokratik, özgür, eşit bir ülke için, Peygamber'im dediği gibi, kendim için istediğim bir şeyi diğerleri için de istemedikçe hakkıyla iman etmiş olamayacağımı bilen bir Müslüman olarak ben, Müslüman olmayanların da güvenliğini, özgürlüğünü, onların eşitliğini, adaletini düşünmek zorundayım. Kadınların da erkeklerden aşağı kalmadan daha ileri, pozitif bir uygulamayla, özgür, eşit, güvenli ve barış içinde yaşamasını düşünmek ve pratik geliştirmek zorundayım. Hepimizin bunu yapması gerekiyor. Bizim sadece Sünnici ve erkekçi bir bakış açısıyla politikalar geliştirmeye hakkımız yok, hem insan olarak hakkımız yok hem de Müslüman olarak hakkımız yok arkadaşlar.

Yıllardır dinî nikâhlar yapılıyor. Biliyorsunuz, aileler belediye gidiyorlar, resmî nikâh merasimlerini yapıyorlar, işte, gelenekselleşmiş -bunun altını çizerek söylüyorum- bir resmî nikâh yapıyorlar, bir de "dinî nikâh" diye ifade edilen, imam çağırıyorlar, bir duayla bir nikâh yapıyorlar.

Şimdi, derinlemesine "Aslında nikâh nedir?"e girmeyeceğim ama az çok, burada Sayın Başkanımız var, Belediye Başkanımız. Sizi de eş başkan ediyordum neredeyse.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Ben eş başkan değilim. Allah muhafaza etsin.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Yine eski Sayın Belediye Başkanımız var. Yani nikâh nedir? Bunu az çok araştıranlar bilirler arkadaşlar, nikâh nedir?

Nikâh, en amiyane tabirle, bir şirket ortaklığı gibi, iki insanın bir araya gelerek hayatlarını ortaklaştırmaya karar vermesidir. Hayatlarının ortaklaşmasının ilanıdır. Hayatlarını birleştirmesinin, bundan sonra ortak bir yaşam gerçekleştireceklerinin ilanıdır nikâh. Bunu hangi inançtan, mezhepten olursanız olun, kendi dualarınızla duanızı edersiniz, iyilik temennilerinde bulunursunuz, bunun adı “dini nikâh”tır. Ama kilisede yap ama camide yap ama evinde yap ama mağarada yap, ister dua yap ister yapma ama 2 kişinin hayatını ortaklaştırmasının ilanıdır nikâh. Dindar olanlar da herhangi bir inanca tabi olanlar da bunu, kendi dillerinde, kendi inançlarına göre, iyilik temennileriyle ifade edebilirler. Bunun için öyle törene, merasime de gerek yoktur. İllaki bir hocaya, bir müftüye, bir imama da gerek yoktur. Buradan herhangi bir insan, 2 kişinin evliliğinin şahitliğini yapar ve ilan ederler topluma ve o insanlar evlidirler. İşin aslı budur. Bunu böyle prosedürlere boğmak, müftüleri devreye sokmak, nikâhı sanki Allah’ın özellikle namaz gibi emrettiği bir ibadet tarzına dönüştürmektir bu ama yapay, sanal bir göstergedir, şekilci bir göstergedir.

Biraz önce söylediğim gibi, kendilerini muhafazakâr addeden halkımıza bir göz boyamadır, nikâhın aslı 2 insanın yaşamının ilanı ise, duasını da ister yapar ister yapmaz, insanlar, toplum buna şahit olur.

Resmî nikâh, medenî nikâh ise kadının evlilik yaşamındaki haklarını garantiye alma açısından son derece önemlidir. Resmî nikâhın önemi bundan kaynaklanmaktadır.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Yanlış söyledi, düzeltsin, bunu bir erkek söylese...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Efendim, Bakanım...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Şirketi de evliliğe benzetti.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Resmî nikahın manası budur. Kadının yaşamını...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Ben sizin için söylüyorum, bana göre düzeltmeli, benim şahsi kanaatim.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Sonra tamamlayacak belki. Ticari anlamda demiyor...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Bir örnek verdim. Arkasını çok iyi tefsir ettim Sayın Bakan, çok iyi tefsir ettim, hiç öyle cımbızla çekmeyin, gayet iyi tefsirini yaptım.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Burada bizi erkekçilikle suçluyor ya...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Yo, yo, 2 kişinin yaşamını...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Çok yanlış bir adım attı yani.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Bakın, yine yanlış değil çünkü neden?

Arkadaşlar, nasıl ki şirket ortaklığını feshetme hakkına sahiplerse o 2 kişi, gün gelir yaşamlarını, ortaklıklarını, birlikteliklerini feshetme, boşanma hakkına da sahiptirler. Bu konuda bu kıyas yanlış değildir ama biz, gelenekçi, muhafazakâr anlayışa göre düşünüyorsak, evlenen kadın, aynen bir zamanlar çocuğun okula verilirken söylendiği gibi, “Eti senin, kemiği benim.” gibi, kadın evlenirken ömür boyu o evliliğe mahkûmmuş gibi düşünülmüyorsa yanlış düşünülebilir ama olay böyle değildir. Evlenmeye özgür iradesiyle karar veren taraflar, gün gelir, eğer birbirlerine cehennem oldularsa, zulüm oldularsa, ayrılmaya da ortaklıklarını feshetmeye de hakları vardır.

Burada bir örnek vereceğim, belki Sayın Bakan şimdi buna da başka bir şey söyleyecek.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Ben söylemedim.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Bakın, Sayın Bakan...

İÇİŞLERİ BAKANİ SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Ben sadece size bir yoldan dönme imkânı sağladım.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Hayır, ben sosyal olarak anlatıyorum bunu, ona ticari bir örnek verdim ama olayın dinî ve sosyal boyutunu da yeterince izah ettiğimi düşünüyorum.

Gelelim bir örnek... Bakın, çok tesadüfî olan bir şey. İçişleri Komisyonunun toplanma çağrısı bana geldiğinde, ben İzmir’de Meryem Ana’daydım arkadaşlar. Yirmi dört saat öncesinden çağrı geldi, öyle kırk sekiz saat öncesinden falan toplantı çağrısı gelmedi. Bu usulsüzlüklere hiç girmedim bile zaten. Ben Meryem Ana’daydım. Hem Meryem Ana’yı ziyaret ettim hem de Müslüman 2 çiftimizin nikâhını orada ben kıydım arkadaşlar. Bu bir tesadüftü. Nikâhlarını orada ben kıydım, kendi dilimizde dualarımızı yaptık ve resmî nikâhını da yaptılar, hepsi bu kadar. Öyle arzuladık, öyle yaptık. Yani dinî nikâh için... Resmî nikâhlarını yaptılar bir gece önce, o törene de katıldık. Bunun için ne allameicihan olmaya gerek var, ne erkek olmaya gerek var, ne müftü olmaya gerek var arkadaşlar. Bu, sadece yapay, sanal bir seremonidir ve toplumumuza karşı, muhafazakâr, gelenekçi, erkekçi bir aldatmacadır arkadaşlar.

Evet, bir de müftülere bu yetkilerin verilmesindeki çekincelerden birkaç tanesine değineceğim değerli arkadaşlar.

Şimdi, biliyorsunuz, muhafazakâr ve gelenekçi çevrelerde kadınların küçük yaşlarda evlendirilmeleri, hem evlendirilmeleri hem de enestin veya tecavüz olaylarının kapalı toplumlarda ne kadar derinlere nüfuz ettiğini ve bunun topluma yansımadığını, Türkiye’yi idare etme konumunda olan sizler de zannediyorum gerçeğin hangi derecelerde olduğunu az çok biliyorsunuzdur.

Bu müftülere, ilçelere daha doğrusu, hem il hem ilçelerde müftülüklere bu nikâh yetkilerinin verilmesiyle, bu küçük yerelerde, küçük toplumlarda, bölgelerde kendi içlerinde yapılan taciz, tecavüz ve gayrimeşru doğumların, hamileliklerin hem Soyadı Kanunu’yla, maddesiyle ilgili o konuda hem de müftülüklere nikâh yetkisi verilmesi meselesinde çok ciddi açmazlara, yanlışlara yol açılacaktır. Bu çok ciddi bir endişeyi düşündürmektedir. Bu bir gerçektir.

Şunu ifade ederim: Geçenlerde, biliyorsunuz, kadınların güçlü tepkisiyle geri çekilmez zorunda kalınan tecavüzcüsüyle evlendirilme yasası vardı. İşte bu il ve ilçe müftülüklerine nikâh yetkisi, aynı zamanda örtülü bir şekilde, bu tecavüzcüleriyle evlendirmeyi geri getirmenin yolunu açacaktır arkadaşlar. Çünkü küçük yaşta evlenme de bir risk olduğu için bu toplumlarda, bu küçük bölgelerde, maalesef, toplumda sizler de biliyorsunuz ki bazı cemaat ileri gelenleri, dinî kimliğe sahip, âlim kimliğine sahip maalesef, nice bazı şahsiyetler evlilik yaşının kız çocukları için “6 yaş mı, değil mi?” diye bunu dinci referanslara, Peygamber’den sonra uydurulan sahte, erkekçi, saltanatçı, Emevici referanslara dayandırarak, 6 yaşındaki kız çocuğunun evlendirilip evlendirilmeyeceğini 21’inci sırada hâlâ utanmadan tartışıyorlar. Bunların tartışılabildiği bir toplumda geleneksel olarak, maalesef, çocuk evlilikleri hâlâ önü alınamayan en büyük trajedidir. Hâlbuki, evlilikle ilgili ayetleri az çok okuyanlar şunu çok iyi bilirler ki orada rüş olmakta bahsedilir, reşit olmakta bahsedilir. Bu ne demektir? Yetim ise anne babasından kendisine kalan malını, kendisini idare edebilme ehliyetine sahip olmak demektir, kendisini idare edebilme ehliyetine sahip olmak demektir. Allah’tan korksun o şarlatanlar, 6 yaşındaki çocuk kendisini nasıl idare edebilecek? Bir malı, bir yönetimi nasıl gerçekleştirebilecek? Kendilerinin 6 yaşındaki çocuklarını evlendirebiliyorlar mı? Vicdanları buna el verebiliyor mu? Bunu, din adına kalkıyorlar hâlâ bugün konferanslarda konuşuyorlar. İşte il ve ilçelere bu yetkinin verilmesi bu gibi zihniyetlerin elini güçlendirecektir arkadaşlar. Bu sahtekâr şarlatanların, dinci geçinenlerin elini güçlendirecektir. Bunu sizler de çok iyi biliyorsunuz.

Yine bu madde içerisinde “genel ahlak” tanımı var. Dün alt komisyonda da bununla ilgili düşüncelerimi ifade etmiştim. Genel ahlak tanımı yapılırken dahi, uzman müdürümüz bunu bize açıklarken, izah ederken, somut bir şekilde örneklendirirken Doğu ülkelerinden gelen, fuhuş yapan kadınlar üzerinden örnek verdi. Yani çok affedersiniz, bu benim kullandığım bir ifade değil ama insanın “yuh” diyesi geliyor arkadaşlar ya. Bu nasıl bir tanım? Bu kanun tasarısı değişikliklerinin içine bir genel ahlak tanımı, evlilik, vatandaşlıkla ilgili genel ahlak tanımı ilave ediliyor ve bu izah edilirken fuhuş yapan kadınlar örnek olarak bize veriliyor.

Allah aşkına, ey çoğunluğu erkek olan sevgili Komisyon üyeleri, ahlak meselesi konuşulduğu zaman niye önce kadın akla geliyor? Ahlaksızlık ifadesi, örnekliliği gösterilirken, olumsuz bir örnek gösterileceği zaman neden kadınlar üzerinden örnek verilebiliyor. Bu ülke bugün ahlaki, dinî, sosyal, ekonomik, siyasi bataklığın içine girdiyse erkek egemenci zihniyetin, iktidarın yalanları sebebiyle girmede mi, yolsuzlukları sebebiyle girmede mi, rüşvetleri sebebiyle girmede mi, hakikatleri, gerçekleri çarpıtmaları sebebiyle girmede mi? Vicdanı, barışı, güzelliği, sevgiyi, adaleti düşmanlaştırarak, hedefleştirerek, ölümü kutsayan bir politika üreterek girmede mi? Bu ahlaksızlığın gerçek sebebi bu değil mi arkadaşlar? Erkek egemenci bir ahlak zafiyeti yaşayan ülkemizde kalkıp genel ahlak tanımını kadınlar üzerinden yapıyor erkeklerimiz. Bunu ben bir kadın olarak ve bir Müslüman kadın olarak şiddetle reddediyorum arkadaşlar. Ne kadar olumsuz ahlaki zafiyetler varsa bunun yüzbinlerce erkek örnekliliği ülkemizde mevcuttur, lütfen olumsuzlukları kadınlarla eşleştirmeyelim. Kadınlar katledilirken, kadınlar cinayetler kurban edilirken, kadınlar şiddete, tecavüze uğrarken bunları yapan kim? Erkekler. Buna rağmen kalkıyorlar genel ahlak tanımını olumsuz kadın üzerinden veriyorlar. Bugün dindar aileler çocuklarını kurslara gönderemiyor diyoruz. Sadece kız çocuklarını değil, erkek çocuklarını da kurslara gönderemiyorlar arkadaşlar. Erkek çocuklarını bile dindar aileler bugün evlerinin önüne, sokağa oynamaya bırakamıyorlar. Bu sapık erkekçi zihniyet yüzünden. Hangi örnekliklerle siz kadınları hedef hâline getiriyorsunuz? Yeri geliyor gelenekçi muhafazakâr politikalar yaparken LGBTİ’leri insan yerine saymıyorsunuz. Bugün Kur’an kursuna erkek çocuklarını gönderemeyen dindar ailelerin olduğu toplumda hiç kimsenin bir başkasını hedef hâline getirmeye, itham etmeye, insan saymamaya hakkı yoktur. Aynayı önümüze alalım, önce bir kendimize bakalım.

Maalesef, toplumumuz yüzyıllardır olduğu gibi bugün de sahte dinî şekilciliklerle aldatılmaya devam edilmektedir arkadaşlar.

Konum daha çok uzun, çok kısaltıyorum, toparlıyorum artık.

HDP’li kadınlar olarak, Müslüman kadınlar olarak, feminist kadınlar olarak, kendilerini bu tanımların dışında sayan bütün kadınlar olarak bu böyle gitmez diyeceğiz ve biz buna engel olacağız arkadaşlar. Kadınların dayanışmasıyla, bu erkekçi zihniyetin kadınların hayatına, yaşamına, kendi kafalarına göre ayar vermeye çalıştıkları politikaları er geç engelleyeceğiz ve başaracağız.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Biz teşekkür ederiz.

Sayın Erdoğan...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, İçişleri Bakanlığının değerli bürokratları, kıymetli basın mensupları; sözlerimin başında hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, dün Hakkâri'deki patlamada şehit olan askerlerimize Cenab-ı Allah'tan rahmet, yaralı olan askerlerimize Cenab-ı Allah'tan şifa diliyorum. Bu vesileyle bütün şehitlerimizi tekrar rahmetle, minnetle yâd ediyorum. Tabii ki Sayın İçişleri Bakanımız buradayken kanunla ilgili fikirlerimize geçmeden önce, Milliyetçi Hareket Partisi olarak terörle mücadeledeki kararlılık beklentimizi tekrar etmek istiyorum.

Burada, gene Milliyetçi Hareket Partisi olarak bir hususun altına çizmek istiyorum. Bizim için PKK, IŞİD; FETÖ, DHKP-C gibi terör örgütlerinin hiçbirisinin birbirinden farkı yoktur, hepsi eşittir, hepsine aynı muamelenin yapılmasını bekliyoruz. Bu manada da son günlerdeki bazı spekülasyonların Sayın Bakanın ağzından aydınlığa kavuşturulmasında fayda olduğunu düşünüyoruz.

Yine, nüfus çalışanları bu kanun tasarısıyla birlikte gözünü bu Komisyona dikmiş vaziyette, çalışma şartlarının iyileştirilmesini istiyor, özlük haklarının iyileştirilmesini istiyor ama Komisyon Başkanı bizim çalışma şartlarımızı bile iyileştirmedi, salı gününden bu yana çok ağır şartlarda çalıştırıyor bizi. Bu şartlarda, nüfus çalışanlarına bizim ne kadar katkımız olabilir, onu da merak ediyorum. Komisyonun sonucunda, inşallah, kendi çalışma şartlarımızı düzenleyemsek de nüfus çalışanlarına hayırlı bir sonuç çıkmasını temenni ediyorum.

Tabii ki kanun tasarısına bir bütün olarak baktığımızda, teknolojiadaki değişikliklere göre önemli düzenlemeleri içerdiğini görmekteyiz. Zaten alt komisyonda da bu minvaldeki değişikliklerin tamamına destek olduk, katkı sunmaya çalıştık ve bu ihtiyaçların karşılanması konusunda elimizden geldiği kadar yardımcı olmaya çalıştık çünkü teknoloji çok değişti dolayısıyla nüfus da bu manada Türkiye'de ilk defa elektronik işine başlayan devlet kurumu, MERNİS Projesi'yle birlikte Nüfus Genel Müdürlüğü, biz 1986 yılında mesleğe girdiğimizde bu konuları Türkiye'de konuşan bir kurumdu. Bugün de Nüfus Genel Müdürlüğünün bilgi teknolojilerini kullanmak konusunda geldiği noktayı esas itibarıyla küçümsemek haksızlık olur. Bu manada, İçişleri Bakanlığı aslında bütün kurumlarıyla -Emniyetiyle, Jandarmasıyla- bilgi teknolojilerini kullanmak konusunda önemli bir mesafe katetti. Burada, tabii ki bugüne kadar Bakanlığımızda görev yapan bütün bakanlarımızın ve bütün müsteşarlarımızın, üst düzey bürokratlarımızın da süreklilik arz eden çalışmaları oldu. Çünkü yine, biz mesleğe başladığımız yıllarda, sonradan Bakanlığımızı da yapan Sayın Vecdi Gönül Müsteşardı, kendisi elektroniğe olan ilgisini hâlâ devam ettiriyor şimdi de TÜRKSAT Yönetim Kurulu Başkanı olarak.

Arkadaşlar, tabii ki kanun tasarısının genelinde önemli yenilikle olmasına rağmen, dün alt komisyonda da ısrarla itiraz ettiğimiz hususlar da var. Bunlardan bir tanesi, özellikle 5'inci maddede yenidoğan kayıtlarının yapılmasına için Sağlık Bakanlığını yetkilendirme konusundaki ısrarı anlayabilmiş değilim yani benim açımdan -hem İçişleri Bakanlığında yirmi beş yıl çalışmış bir milletvekili olarak hem de devlet mantığı açısından baktığımızda- bir devlette en önemli kayıtlar nüfus kayıtları ve tapu kayıtlarıdır. Biz, bir de hep Osmanlı'nın varisi olmakla övünüyoruz. Osmanlı'nın bize bıraktığı arşivi tasnif etmekte bile şu anda esas itibarıyla tam manada başarılı olduğumuzu söyleyemeyiz ama kendimiz arşiv oluşturma konusunda da birazcık daha duyarlı olmak zorundayız. Yarın, bizden sonra bırakacağımız en önemli şey arşivlerimizdir, tarihimizdir yani bugün neler yaşandı, bugün kim doğdu, kim öldü; bu kayıtlardır. Bu konuda, en önemli kayıtların tek elden tutulması, kişisel kayıtların tek elden tutulması gerektiğine inanıyoruz. Bunun çeşitli sebepleri var: Bir, kaydın tek elden tutulması lazım. İki, bu kayıtların güvenliğinin, yine sorumluluğunun Nüfus İdaresinde, İçişleri Bakanlığında olması lazım. Bu bakımdan, İçişleri Bakanlığı dışında kimsenin -ki ehliyet, pasaport da oraya geçtikten sonra- artık kimlik belgesi düzenleme konusunda bence yetkili olmaması lazım, kimlik belgesi düzenleme konusundaki tek yetkilinin İçişleri Bakanlığı olması lazım. Burada bu ısrarı, dediğim gibi, anlamış değilim. O zaman, Sağlık Bakanlığı bundan sonra nüfus kaydı yapacaksa

İçişleri Bakanlığı da yarın hasta kaydı tutmaya mı başlayacak? Yani bunların birbirinden ayrıştırılması lazım. Kesinlikle 5'inci maddedeki bu hükmün -alt komisyonunda düzeltmeyi başaramadık- inşallah bu Komisyonunda vereceğimiz önergelerle düzeltilmesini bekliyoruz.

Yine 6'ncı maddede il ve ilçe müftülüklerine nikâh kıyma yetkisi... Dün de söyledim, evvelsi gün de söyledim, bu ihtiyacın gerekçesi nedir? Yani bugün, evlenmek isteyenler nüfus dairelerinin önünde kuyrukta mı beklemektedir? Böyle bir nikâh memuru yetersizliği mi vardır? Yoksa, Sayın Bakan, Çankaya Nüfus İdaresinin önünde mi kuyruk vardır, Yenimahalle Nüfus İdaresinin önünde mi kuyruk vardır, Mamak Nüfus İdaresinin önünde mi kuyruk vardır? Önce hangisini çözmemiz lazım, bunu bir bakmak lazım yani bu ihtiyacın nereden kaynaklandığını anlayabilmiş değiliz ama Türkiye'de bu kadar işimiz gücümüz varken, Türkiye'de bu kadar işsizlik varken, Türkiye'de terör sıkıntısı varken, Türkiye'de enflasyon varken, Türkiye'de bir sürü başka sıkıntı varken bu sıkıntıların hepsinin önünde bu müftülere nikâh kıyma yetkisinin verilmesi... Müftülüklerle, müftülere de değil, o da ayrı bir şey çünkü "müftülüklerle" deyince bu, yarın belki bütün imamlara teşmil edilebilecek bir şey. Sayın Bakan ilk sunuş konuşmasında kendisinin böyle bir şey yapmayacağını söyledi ama devlet kişilerle değil kurumlarla ve kanunlarla yönetilir. Bu kanun, yarın bir başka bakan tarafından farklı uygulanabilir bu şekliyle çıkarsa. Bu da Türkiye'de yarın önümüze başka sıkıntıları getirir, azınlıkların taleplerini getirir, toplumsal ayrışma getirir. Şimdi, o zaman, nikâh işini, biz İçişleri Bakanlığı olarak halledemedik, bunu müftülere verelim. O zaman, cenaze işine siz mi bakacaksınız yarın Sayın Bakanım? Yani Diyanettin yaptığı cenaze işlerine siz mi bakacaksınız? Herkes kendi işini yapsın bugüne kadarki görev taksimatı içerisinde, biz de işimize gücümüze bakalım.

Yine, tasarının 11'nci maddesinde tabii ki verilerin paylaşımı konusu var. Bu konu çok hassas bir konu. Sayın Bakan ilk sunumunda 2 binden fazla kurumla nüfusun verilerini paylaştığını ifade etti. Geçmişte yaşadığımız sıkıntılar var, gelecekte karşılaştığımız sıkıntılar konusu da dikkate alınarak bu veri güvenliği konusunda alınabilecek bütün tedbirlerin alınması ve veri paylaştığımız insanlara bütün verilere ulaşma değil de herkesin ihtiyaç duyduğu verilere ulaşabileceği bir sınırlamanın muhakkak getirilmesi lazım. Burada, veri paylaşım kurulu yani şu anda Nüfus Genel Müdürlüğünün yaptığı işin yerine bir kurul kuruluyor ama bu kurulun burada da belirsiz bırakılmasını ben yanlış buluyorum. Kanunda bu kurulun kimlerden oluşacağını belirlenmesi lazım. Bu manada, kanun görüşmeleri sırasında Bakanlığın şu şekilde bir kurul olursa daha verimli olur noktasında bir teklifi olursa bunun da kanuna derçedilmesinde fayda olduğunu ya da bunu biraz daha oturup çalışarak bu veri paylaşım kurulunun kimlerden oluşacağını... Yani bugün Nüfus Genel Müdürlüğünün bu işi yapmasını tek başına uygun görmediyse, bir kurula ihtiyaç duyduysak bu kurul kimlerden oluşacak? Tek başına bu kurulda Nüfus Genel Müdürlüğünün kendi içinde kuracağı bir kurul yeterli yoksa bunun içerisine Bakanlığın diğer birimlerinin, işte Müsteşarlığın, Hukuk Müşavirliğinin, Bilgi İşlem Daire Başkanlığının da dâhil olması konusunda bir ihtiyaç var mı yok mu; bu konuların da bence üzerinde tartışılması ve cevaplandırılması gerektiği kanaatindeyim.

Başka bir konu, tasarının 33'üncü maddesinde vatandaşlığımızı kaybedenlerin yeniden vatandaşlığa alınması konusunda birtakım kolaylaştırıcı hükümler getirmektedir. Kimdir bunlar? En önemli bir kısmı, 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'na göre askerliğini yapmadığı için Türk vatandaşlığını kaybedenler. Efendim, şimdi, bu, 403 değişti, askerliğini yapmamak vatandaşlıktan çıkarma gerekçesi değil ama şunu da burada bilmek lazım: Bu insanlar, o tarihte, 403 Sayılı Kanun'a göre vatandaşlıktan çıkarılacağını bile bile Türk devletine karşı askerlik yükümlüğünü yerine getirmeyen ve bunun karşılığında Türk vatandaşlığından çıkmayı göze alan insanlar. Pekâlâ, biz bunları böyle kolayca vatandaş yapığımızda, yarın, bundan sonra bunlar devletimize karşı olan mükellefiyetlerini yerine getirecekler mi, getirmeyecekler mi bu konuda ben emin değilim. Onlara niye böyle bir kolaylık

veriliyor ya da Bakanlar Kurulunun yetkisi niye İçişleri Bakanlığına veriliyor? Yani Bakanlar Kurulu bu konuyu incelesin, değerlendirsın, Bakanlar Kurulu takdir ederse zaten bunların vatandaş yapılması mümkündür. Diğer insanlardan bunlara ayrıcalık tanınmasının yerinde olmadığı kanaatindeyim. Bu hususta da düzenlemenin muhakkak gözden geçirilmesi gerektiği kanaatindeyim.

Şimdi, Eyüp ilçesi konusunda Sayın Bakan geçen sunuşunda, herhâlde çocukluk arkadaşlarına söz verdiğine kadar, bu konuyu buraya getirdi. Tabii, orada Eyüp Sultan Türbesi'nin olduğunu hepimiz biliyoruz ve Eyüp ilçesinin adını Eyüp Sultan'dan aldığını hepimiz biliyoruz. Bunu az çok İstanbul'un fethini okumuş, İstanbul'un fethiyle ilgili fikri olan herkesin bildiğine inanıyorum, bugün Eyüp'te yaşayan herkesin bildiğine inanıyorum, Eyüp'le ilgili fikri olan herkesin bu ismin nereden geldiğini bildiğine ben inanıyorum. Şimdi, bu isim değişikliğini bu mantıkla yapmaya devam edersek o zaman Türkiye'deki 900'den fazla ilçenin en az 100 tanesinin ismine de eklemeler yapmamız, değişiklikler yapmamız gerekir. Bugün siz "Ben Eyüp'de doğdum, büyüdüm, Eyüp'ün ismini değiştireyim." dersiniz, yarın birisi de "Başka bir yerde doğdum, oranın ismini..." Bu, gereksiz bir şey. Bunun devletimize, milletimize bir katkısı yok. Eyüp ilçe olarak herkes tarafından bilinmektedir. Eyüp Sultan Türbesi yerli, yabancı İstanbul'a giden herkes tarafından bilinmektedir çünkü İstanbul'un bütün tanıtım broşürlerinde Eyüp Sultan Türbesi vardır. Yani dolayısıyla, bu değişikliğin bir anlamı olduğuna, gereklilik olduğuna inanmamaktayız.

Tabii, sözlerimin başında da ifade ettiğim gibi, bugün Türkiye'de en ciddi kadro sıkıntısı çeken kuruluş Nüfus idaresidir arkadaşlardır. Geçen dönem iç güvenlik paketi görüşmeleri sırasında uzunca tartıştığımız konulardan birisi şuydu: O gün, İçişleri Bakanlığının Komisyona sunduğu metinde, eğer ehliyet ve pasaport işlemleri Nüfus idaresine teslim edilirse şu anda bu işlemleri yapmak üzere Emniyetin bürolarında, ofislerinde hapseden 5 bin polisin güvenlik hizmetlerinde aktif olarak kullanılacağı gerekçesi en önemli gerekçeydi; bu hizmetlerin bundan sonra Nüfus idaresine verilmesi konusu gündeme geldi. Tabii, ben, yıllardır, asıl kimlik belgesi olan nüfus cüzdanını düzenleyen Nüfus idaresinin zaten pasaport işlemini yapması gerektiğini savunan bir insanım. Ehliyeti onların yapmasında bana göre hiçbir sakınca yok. Biz o zamanda bu itiraz etmedik, şimdi de itiraz etmiyoruz ama şimdi 5 bin polisin yaptığı işe karşılık Nüfus idaresine ne kadro veriyoruz ne de para veriyoruz. Arkadaşlar, yani şimdi 1 Nüfus memurunun maaşını hesap ettiğimizde, aşağı yukarı 1 polis memurunun maaşına 2 Nüfus memuru çalıştırıyoruz ama ona da kadro vermiyoruz. Şimdi 5 bin polisi boşa çıkarttık, buraya, el insaf, bu 5 binin yerine hiç olmazsa 3 bin kadro verelim. Bu tasarıyla birlikte bunu çözelim. Gene bu geçiş sürecinde Emniyetteki birçok evrakı Nüfus idaresi teslim alacak. Bu geçmişin teslim alınıp geçmişle bugünün birleştirilmesi konusunda da bugünkü Nüfus idaresi bütün ülke genelinde çok yoğun bir mesai harcayacak. Bu mesai sırasında da bu arkadaşlarımızın çalışmalarına ek çalışma konusunda da sınırlama getirerek "Siz angaryaya devam edin, biz size ne kadar layık görürsek, senenin üç beş ayında üç beş saat fazla çalışma verimiz, buna da razı olun." diyoruz. Arkadaşlar, bu haksızlığı yapmaya hiçbirimizin hakkı yok. Yani bu görevi verdiysek, bu sorumluluğu verdiysek bunun karşılığını da buradan vermemiz lazım.

Bu, İçişleri Bakanlığının... Tabii, bu, İçişleri Bakanlığında çalışma şartlarıyla ilgili sıkıntı sadece Nüfus Genel Müdürlüğüne ait değil. Bugün özellikle 15 Temmuzda yaşanan hain darbe girişimi sonrası ülke genelinde polisimiz sözde 12-12 çalışmakta ama çalışma şartları 12-12'nin de ötesine varmaktadır. Bu manada, artık, hem kendi içindeki mücadelelerle hem terörle mücadele konusunda yorulmuş olan askerimize, polisimize, jandarmamıza, Sahil Güvenlik kuvvetlerimize de bugünkü yaşadığı psikolojik sıkıntıyı karşılayacak, bugünkü mesaiyi karşılayacak bir ücretin verilmesi lazım.

Şimdi, Sayın Bakanın 10 bin, 20 bin, 30 bin polis kadrosu ihdası konusunda ihtiyaca göre gösterdiği hassasiyeti ben Nüfus idaresine verilecek -kadro konusunda göstermesini bekliyorum. Bu konuda sıkıntı neredeyse- Maliye Bakanlığında mı, Hükûmette mi, ekonomiden sorumlu bakanlıkta mı- bu sıkıntının muhakkak aşılması lazım. Yani biz bir kalemde 50 bin öğretmen atayabiliyoruz, bir kalemde 50 bin polis atayabiliyoruz, bir kalemde 5 bin-10 bin ilave hâkim kadrosu alabiliyoruz ama bu kadar önemli kayıtları tutacak insanlara 3 bin kadro vermekte... Arkadaşlar, bunu çözemiyorsak o zaman bu Parlamente'ye de, Bakanlıkta da gerek yok yani. Bunun muhakkak çözülmesi lazım.

Gene, Sayın Cumhurbaşkanı da söz verdi, Sayın Başbakan da söz verdi, Sayın Bakan da söz verdi; mülki idare amirlerinin özlük haklarıyla ilgili konu da bir yılan hikâyesine döndü gidiyor arkadaşlar. Şimdi, gerçekten, bugün Türkiye'nin bir arada bulunması konusunda önemli bir yapı taşı olan mülki idare amirlerinin Türkiye'nin içinde bulunduğu sorunlarla mücadele etmesi konusundaki fonksiyonu da Hükûmet açısından, devlet açısından son derece önemlidir. Taşrada devletimizin ve Hükûmetimizin temsilcisi olarak her türlü sorunla mücadele eden, toplumun her kesimiyle her ortamda bir araya gelen, onların sorunlarını çözmek için gecesini gündüzüne katan bu arkadaşlarımızın özlük hakları 2002'ye kadar hep yargının bir adım önünden gitti. 2002'de bu değişiklik yapıldı, mülki idare yargının gerisine düştü ve şimdi artık geldiği noktada yargının maaşının yarısını almaktadır. Biz, tabii ki taşrada beraber görev yapan yargıçlar ile mülki idare amirlerinin kavga etmesinden yana değiliz. Bizim önerimiz... Bu konuda benim verdiğim kanun teklifi de var, eğer uygun görülürse bu teklifle bu da birleştirilebilir. Taşrada görev yapan mülki idare amirleri ile hâkim ve savcıların kıdemlerine göre eşitlenmesini öneriyoruz ve bu tartışmanın da bir tatlıya bağlanmasını öneriyoruz. Bunun da kayıtlara geçmesini istiyorum ben.

Bu kanun tasarısında alt komisyonda önemli düzeltmeler yapıldı, kafamızdaki önemli soru işaretleri giderildi. Bu belirttiğimiz birkaç önemli hususun da bugün veya sonrasında yapacağımız Komisyon çalışmaları sırasında düzeltilmesini ümit ediyorum. Bu manada, başta Sayın Bakanın ve Komisyon Başkanının katkılarını ve desteklerini beklediğimizi ifade ediyorum ve bu sorunların çözülmesinin ülkemiz için önemli olduğuna inanıyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Erdoğan, teşekkür ediyoruz.

Sayın Tanju Özcan, buyurun efendim.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Evet, ben de Sayın Başkanı, Sayın Bakanı, Komisyonumuzun değerli üyelerini, sayın milletvekillerimizi, bürokrat arkadaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Ben de mümkün olduğu kadar kısa ve öz bir konuşma yapmaya çalışacağım. Tabii, Komisyon sözcümüz Sayın Murat Bakan ayrıntılı olarak ifade ettiler süreci. Keşke taleplerimiz dinlenseydi ve değerlendirilseydi bugün bu tartışmaların önemli bir kısmını yapmıyor olurduk. Mesela, hâlâ ben şunu anlayamadım: Tali komisyon olarak Sağlık Komisyonu, Avrupa Birliği Uyum Komisyonu, Anayasa Komisyonu gibi komisyonlardan biz niye yardım almadık? Bu komisyonlar ihtisas komisyonları. Eğer bu komisyonlarda bunlar görüşülmüş olsaydı ve bir karara varılmış olsaydı bugün tartıştığımız birçok konuyu tartışmıyor olacaktık diye düşünüyorum.

Bizim, bu, Anayasa'ya aykırılık iddialarımız sizin tarafından hiç ciddiye alınmıyor. Yani Anayasa temel normsa bizim Anayasa'ya aykırılık iddiamız niye değerlendirilmiyor? Yani Anayasa'ya açıkça olduğunu görüyorsunuz ancak bundan rahatsızlık bile duymuyorsunuz. Bu benim her komisyon çalışmasında karşıma çıkan bir konu ve beni de çok üzüyor.

Tabii, tasarının geneli üzerinde bir şeyler söyleyeceğiz ama maddeler üzerinde de yine düşüncelerimizi aktarmaya devam edeceğiz. Birçok arkadaşımız üzerinde durdu, ben de değerlendirmek istiyorum. Bu tasarı, tabii kamuoyunda 6'ncı madde üzerinden tartışılıyor yani ilçe ve il müftülerine nikâh kıyma yetkisi verilmesiyle ilgili, sadece bununla ilgili bir düzenleme diye tartışılıyor. Ben şunu çok merak ediyorum öncelikle: Bu yasanın bu kadar hızlı getirilişinin temel sebebi nedir? Ben Sayın Bakanın dün açıklamalarını dikkatlice dinledim ancak sorumun cevabını alamadım. Yani burada çok elzem olan neydi yani bizim nikâh kıyacak memurumuz kalmadı da Türkiye'de ilçe müftülerine de, il müftülerine de bu yetkiyi vererek bu açığı kapatmak için mi böyle acil bir düzenlemeye ihtiyacımız vardı? Ben zannetmiyorum. Devamında geleceğim, burada bir 28'inci madde var, çok enteresan bir madde; ben asıl bu düzenlemenin Suriyelilerin vatandaşlığının önünü açmak için bugün getirildiğini düşünüyorum.

Gereğemi açıklayacağım Sayın Bakan, güliyorsunuz da bence hiç komik değil, ileride karşımıza çıkacak bu.

Ancak, yine 6'ncı maddeyle ilgili ben de genel olarak düşüncelerimi anlatayım. Gerçekten nikâhın bir hukuki ilişki, nikâh akdinin bir hukuki ilişki olduğu hepinizin malumu; hatta bu konuda sizlerin de değerlendirmeleri çok dikkate aldığımız, Türkiye'de muhafazakâr kesim adına konuştuğunu söyleyen çok değerli insanlar var hatta bunlardan bir tanesi de Sayın Taha Akyol. Bu konuda çok sayıda köşe yazısı var, ta 1997 yılından birkaç gün öncesine kadar, en azından 4-5 tane bu konuya açıklık getiren değerlendirmeleri var. Biz size bunları takdim edelim isterseniz, en azından maddelere geçişi öncesinde veya 6'ncı madde görüşülmeden önce belki düşüncelerinizde bir değişiklik olur. Onun dışında tabii, Barolar Birliği Başkanı Sayın Feyzioğlu'nun açıklamalarının da, eleştirilerinin de dikkate alınması gerektiğini düşünüyorum.

Ben çok kaygı duyuyorum, Sayın Murat Bakan ifade etti, alt komisyonda da ifade edilmiş bu. Ancak biz bundan ciddi anlamda kaygı duyduğumuz için bir kez de ben söylemek istiyorum. Şimdi, toplum gerçekten ikiye bölünecek Sayın Bakan. Müftüye nikâh kıydıranlar, belediye memuruna nikâh kıydıranlar. Yani şimdi buradaki muradınız şu mu: "Hani Türkiye'de muhafazakâr kesim, bize oy veren taban, gitsin müftüye nikâhını kıydırsın, diğerleri de gitsin nikâh memuruna kıydırsın." Yani laikler ve muhafazakârlar olarak Türkiye toplumunu ayırmayı mı murat ediyorsunuz? Gerçekten çok tehlikeli bir şey bu. Şimdi, soracaklar: "Sen oğlunun nikâhını nerede kıydıracaksın?" İnanın, inanın, bazıları bu yasa çıktıktan sonra artık belediye nikâh memuruna müracaat etmeyecek, etmeyecek. Artık birilerine siyaseten yaranmak için mi yapacak bunu, öyle inandığı için mi yapacak ama göreceksiniz birileri artık belediye nikâh memuruna nikâh kıydırmayacak, bazıları da tepki olarak müftülere gitmeyecek; böyle bir durum var.

Siz örneklendirirken Hristiyanlık üzerinden örneklendiriyorsunuz. İşte papazın nikâh kıyma yetkisinden bahsediyorsunuz, bazı kiliselerin boşanma konusunda karar aldığını da görüyoruz ama biz şunu savunuyoruz hep: Avrupa'da tüm ülkeler Fransa gibi değil, laikliği esas almış Fransa gibi değil, bazı ülkelerin anayasaları kiliselerin bu konudaki hak ve hukuklarını teminat altına almış. Ancak Hristiyanlıkla bizim dinimiz arasında çok temel bir fark var -sizler bunu biliyorsunuz- bizde ruhban sınıfı var mı Sayın Başkan?

(Oturma Başkanlığına Başkan Vekili Hüseyin Bürge geçti)

BAŞKAN – Yok.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Bizde yok, Hristiyanlıkta var mı?

BAŞKAN – Var.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Var, özel bir sınıf değil mi bu? Özel imtiyazlar tanınmış onlara göre. Şimdi, nikâh kıyma yetkisi de bu anlamda Hristiyanlığa ait, bana göre Avrupa’da da ciddi anlamda tartışılan bir konu.

Osmanlı bile sizin gibi düşünmemiş, şeri hukukla yönetilen Osmanlı bile 1917 yılında bir kararname çıkartmış ve o bile nüfus kayıtlarını, evlilik kayıtlarını kadının tasarrufuna bırakmış yani kayıtları kadılar tutmuş, mahkemenin teminatı altına almış ama siz Osmanlı’nın 1917’de atmaya çalıştığı adımın bile gerisine gidiyorsunuz. Sayın Bakan, siz nasıl söylerseniz söyleyin, “Evet müftülerimiz devlet memurudur.” deyin ama toplumdaki algı şu, hepimizdeki algı bu: Kimse müftüleri normal bir tapu memuru gibi görmüyor, müftüleri din adamı olarak görüyor ve müftünün kıydığı nikâhı dinî nikâh olarak algılayacak. Siz her ne kadar müftüye de nikâh memurunun giydiği cübbeyi giydireceğin diyorsanız da ileride bu böyle olmayacak. Zaten son yıllarda belediye nikâh memurlarının ve belediye başkanlarının Medeni Kanun’a aykırı nikâhlar kıydığını, bunun değişik şovlara alet edildiğini hep birlikte görüyoruz. Yarın bu yetki müftülerin eline geçtiğinde emin olun tamamen bir dinî merasime dönüşecektir, böyle bir kaygım var.

Bu anlamda Sayın Başkan, biz hani Avrupa’nın teknolojisini alalım, Hristiyan ülkelerin ilmini alalım kendimize ama bunların yanlışlarını niye almaya çalışıyoruz? Vallahi siz bu düzenlemeyle Hristiyan hukukunu egemen hâle getiriyorsunuz.

BAŞKAN – Alakasız.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Hep Avrupa özentisi bu.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Yani bu Avrupa özentisi de, Avrupa bundan vazgeçmeye çalışıyor ama biz papazların böyle bir yetkisi var diye şimdi bu yetkiyi ilçe müftülerine veriyoruz. Kaldı ki kıyaslama da yanlış, Avrupa’daki papaz ile Türkiye’deki müftüyü aynı kefeye koymamak lazım. Hem diyoruz ki: “Müftü devletin memuru, hem de papazın böyle bir yetkisi var müftünün niye olmasın?” Burada da temel bir hata yapıldığını görüyorum.

Bir de az önce de söyledim, müftüleri gerçekten devlet memuru olarak kimse değerlendirmiyor, müftünün kıyacağı resmî nikâh bile olsa dinî nikâh olarak değerlendiriliyor. Müftülük, Diyanet İşleri Başkanlığı, Sünni mezhebin esaslarına göre kurulmuş ve buna göre faaliyet gösteren insanlar müftüler. Şimdi, bazı arkadaşlarımız söyledi, bizim vatandaşlarımızın tamamı Müslüman değil -ben Müslümanım- tamamı Müslüman değil, olmak zorunda da değil; Hristiyan vatandaşlarımız var, on binlerce Hristiyan vatandaşımız var, az da olsa Yahudi vatandaşımız var, milyonlarca Alevi vatandaşımız var. Neden 80 milyonun tamamını Sünni’ymiş, sizin gibi inanmak, sizin gibi yaşamak zorundaymış gibi değerlendiriyorsunuz? Ben bunu hep anlamakta güçlük çekiyorum, bu konuda da yine bir dayatma içerisindesiniz.

Bu konuda tabii, gerçekten aklı başında müftülerimiz de var, mesela Zonguldak Müftüsünün bu konuda bir açıklaması var.

BAŞKAN – Bütün müftülerin aklı başındadır yani.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Yani çok aklı başında, gerçekten böyle bir düzenlemenin nereye gideceğini görebilen, öngörebilen ve buna ilişkin eleştirilerini samimi bir şekilde yapan devlet memurlarımız, müftülerimiz, Zonguldak Müftüsü var bende...

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Hakkâri’ye tayin olacak şimdi.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Hakkâri’ye mi tayin olacak, yani.

Dolayısıyla ben bu 6'ncı maddeyle ilgili AKP'li Komisyon üyelerimizi bir kez daha durup düşünmeye davet ediyorum, en azından “Ne gerek vardı be kardeşim?” sorusunu kendinize bir sorun? Evet, nikâh memuru açığımız varsa bunu giderebiliriz, çok zor bir şey değil ki bu ama bu yetkiyi durup dururken, ihtiyaç yokken müftülere vermenin sadece belli bir kesime siyaseten göz kırpmak olduğunu düşünüyorum, öyle değerlendiriyorum.

Tabii, burada kadınlarımızı ilgilendiren çok sayıda düzenleme var Sayın Bakan. Kadın örgütleri bir şeyler söylemek istiyor, biraz önce biliyor musunuz Meclisin önünde polis tarafından dağıtıldı, zor kullanılarak dağıtıldı. Gelip sadece düşüncelerini anlatmak istediler. Niye engel olduk? Yani gelip burada, Komisyonda bir sözcüleri bizimle itiraz sebeplerini paylaşıyorlardı biz bundan ne kaybederdik, ne kaybımız olurdu? Haklı veya haksız kadın örgütlerinin bir tepkisi var ama maalesef sizler tarafından dinlenmeye değer bile bulunmuyor; bu, bizleri üzüyor.

Bu yasada çok sayıda eleştirilecek madde var, maddeler geldiğinde ben ve arkadaşlarım da söz alacağız. Ancak az önce söyledim, burada bir 28'inci madde var, Türk vatandaşlığına geçişi kolaylaştıran, kolaylaştırabilecek bir düzenleme. Şimdi, bu düzenlemeyi niye getiriyoruz biz? Çok mu şüpheliyim Sayın Bakan?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Çok, çok...

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sayın Cumhurbaşkanı 3,5 milyonu aşkın Suriyelinin vatandaş yapılacağından bahsediyor, defalarca bahsetti, mitinglerinde bahsetti, muhtarlar toplantısında bahsetti. Şimdi, siz, öyle bir düzenleme getiriyorsunuz ki ister istemez -28'inci maddeyi bir okursanız Sayın Bakan, okumuşsunuzdur muhakkak- ben gerçekten bu maddenin Suriyelilere vatandaşlık verilmek üzere bu yasaya konulduğunu düşünüyorum.

Şimdi, Sayın Bakan maddeye bir göz attığınızda şunu görüyorsunuz: Ne diyor burada? “Bu kanun uyarınca sonradan Türk vatandaşlığının kazanılmasında uygulanacak temel ilke ve esaslar ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınmak suretiyle Bakanlıkça belirlenir.” “...ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınmak suretiyle...” Bu niye yapıldı Sayın Bakan? Yani bu kamu kurum ve kuruluşları derken biz aslında onun tek bir kuruluş olduğunu... Öyle değerlendiriyoruz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Ciddi mi söylüyorsunuz?

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Ciddi olarak söylüyorum. Yani bunu ben söylemiyorum, Sayın Genel Başkanınız, Sayın Cumhurbaşkanımız defalarca bunu söyledi.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Hayır, hayır, onu öyle mi okuyorsunuz?

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Ama Sayın Bakan bu konuda bizi ikna edin yani bu düzenlemeden sonra Suriyelilerin vatandaş yapılmayacağını sözünü, teminatını Komisyonumuza verin, tutanaklara da geçsin.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Sizin derdiniz başka ya.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Nedir bizim derdimiz Sayın Bakan?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Olmayan bir işten bir tartışmak çıkarmak.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Hayır, yani niye böyle bir düzenlemeye ihtiyaç duyulur?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Bak ben sabahdan beri dinliyorum burada.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – E, tamam.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Kimseye de bir şey söylediğim yok ama dün da aynısını yaptınız, bugün de aynısını yapıyorsunuz yani hiç olmayan bir meseleden bir tartışma çıkarmakla...

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sayın Başkanım, böyle bir usul var mı?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Konuşuyoruz, ne olacak...

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sayın Bakan konuşacağız tabii ki konuşacağız.

BAŞKAN – Tanju Bey dinliyoruz.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Uzun uzun geçiyorum, Sayın Bakan insicamımı bozduğu için...

BAŞKAN – Bir soru sordun, bana da sordun ben de soru sorunca cevap vermek zorunda kalıyorum, sorma ki cevap vermesin.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Şimdi, bakan bir de 31’inci madde, Türk vatandaşlığa kabulde, eşlerde genel ahlakla ilgili mesele. Sayın Bakanım dün alt komisyonda bir konu olmuş, arkadaşlarıma sordum, bir genel müdür yardımcımız, kendisi de burada zannediyorum hangi genel müdür yardımcımız, bunun Doğu Bloku’ndan gelen kadınlarla ilgili yapıldığını orada söylemiş. Şimdi, Türkiye’de bu “Doğu Bloku” denen ülkelerden gelen kadınlarla veya erkeklerle yapılmış evlilik sayısının ne kadar olduğu konusunda fikriniz var mı? Yani bir vatandaşımız Türk uyruklu olmayan bir kadınla evlenecek veya bir kadını Türk vatandaşı bir kadın yabancı bir erkekle evlenecek, sen Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak ahlak zabıtalığına soyunacaksın, o kadının veya erkeğin genel ahlak tanımı içerisindeki pozisyonunu belirleyeceksin. Arkadaşlar bu sizin içinizi siniyor mu? Burada açık bir şekilde yazarsın bunu. Ne demek? “Genel ahlak” tanımı çok geniş bir tanım.

Bir de şunu da değerlendirelim: Vatandaş geldi burada fuhuş yapan bir kadını sevdi, evlendi. Sana ne o zaman, sana ne? Yani devlet olarak bize ne?

NURETTİN ARAS (İğdır) – O masum bir şey ama bilemezsin ki.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – E, peki, bu düzenleme yapılırken... Sayın genel müdür yardımcımız burada mı? “Doğu Bloku’ndan gelen, Doğu Bloku ülkelerinden gelen kadınları kastediyoruz.” diyor. E, peki, genel ahlaka aykırı davranışların tamamı kadınlardan mı geliyor, yok mu bunun erkeği? Bu kadınları Türkiye’ye getirip fuhşa zorlayan veya Türkiye’deki kadınları fuhşa zorlayanların yüzde 90’ının erkek olduğunu biz bilmiyor muyuz? Ama burada az önce konuşan HDP’li kadın üyeye, arkadaşımıza katılmamak mümkün değil. Gerçekten erkek egemen zihniyet Türkiye’de iyice hâkim oldu. Yani genel ahlakı bile tanımlarken, örnekendirirken kadınlar üzerinden bunu yapıyoruz. Ben Sayın Bakana çağrıda bulunuyorum, o genel müdür yardımcımız buradaymış Sayın Bakan, ara verildiğinde çağırıp bir sorarsanız bu “Genel ahlak tanımıyla Doğu Bloku ülkelerinden gelen kadınları kastediyoruz.” sözünün anlamını, herhâlde size verecek doyurucu bir cevabı vardır diye düşünüyorum, olmalı; yoksa da siz zaten gereğini yaparsınız.

Sayın Bakan, iki gün önceki konuşmamda ben size birkaç soru sormuştum, haklı sorulardı bunlar ve cevabını herkesin merak ettiği sorulardı. Şimdi, Sayın Bakanın her konuda bir yorumu var; Türkiye’de medya karşısında en çok gördüğümüz, konuşmalarını gerçekten beğeniyle takip ettiğimiz, hitabet yeteneğinin güçlü olduğunu bildiğimiz Sayın Bakanımızdan bahsediyorum ama Sayın Bakan hâlihazırda Türkiye’nin en önemli gündem maddelerinden bir tanesi belediye başkanlarının durumu. Her şehirde partinize mensup bir belediye başkanı varsa “Acaba bizim belediye başkanını bir yerlerden aradılar da istifasını istediler mi, istemediler mi?” bu soru soruluyor. Değerli AK PARTİ milletvekilleri bu soru sizlere de soruluyor seçmen tarafından veya o belediye başkanları tarafından.

Şimdi, ben tekrar ediyorum, Türkiye’de suçlu olan, FETÖ’ye, PKK’ya, terör örgütlerine bulaşmış olan ne kadar belediye başkanı varsa hepsini temizlemek Türkiye Cumhuriyeti devletinin görevidir, İçişleri Bakanlığının, Adalet Bakanlığının, yargının görevidir ama birisi belediye başkanına diyor ki: “İstifa edeceksin kardeşim.” O da ediyor. E, peki, sen niye istifasını istiyorsun? Sayın Cumhurbaşkanının belediye başkanlarının istifasını isteme gibi bir yetkisi var mı yok mu?

BAŞKAN – Tanju Bey, niyet okumayı bırakalım da konumuza dönelim.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Hayır, hayır, niyet değil efendim, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı istifa etti, Düzcce, hemen yanı başındaki ilin Belediye Başkanı istifa etti. Türkiye’nin başkentinin belediye başkanının istifa edip etmeyeceği tartışılıyor.

BAŞKAN – İstifaların kişisel olduğunu siz de biliyorsunuz. Niyet okumayı bırakalım, konumuza dönelim lütfen.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Ben şunu söylüyorum, tekrar ediyorum: Bakın bu belediye başkanları terör örgütleriyle iltisaklıysa veya bu belediye başkanlarının yolsuzlukla ilgili bir sorunu varsa, Sayın Bakan burada istifa falan istenmeyecek, siz gereğini yapacaksınız, yargının önüne koyacaksınız bunları. Ama yok efendim metal yorgunluğu varmış, yok efendim o belediye başkanı projelerini yerine getirmemiş; o, sizin sorunuz değil; o, Sayın Cumhurbaşkanının sorunu da değil; o, seçmenin sorunu, o, başkanın sorunu. Seçmen o başkana sandıkta beş yıllığına bu yetkiyi verdiyse... Evet, gerçekten suç işlemişse gereğini yapacaksınız, yapmıyorsanız zaten görevinizi ihmal ediyorsunuz ama artık Türkiye’de her gün bu istifa haberleri geliyor, buna da bu spekülasyonlara da bir son vermemiz lazım. Şimdi, neden istifa etti İstanbul Belediye Başkanı?

BAŞKAN – Sayın Vekilim...

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Hakkında bir soruşturma var mıydı Sayın Bakan?

BAŞKAN – Sayın Vekilim, bak konuşmayı bekleyen kardeşlerimiz var, sayın vekillerimiz var. Lütfen, lütfen...

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Tamamlıyorum. Benden önceki arkadaşlarıma gösterilen müsamaha kadar...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Bu önemli bir konu.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Önemli de bir konu ayrıca.

BAŞKAN – Aynen, önemsiz demedim.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Şimdi Düzcce Belediye Başkanı istifa ettirildi, FETÖ’den mi suçlanıyor, yolsuzluktan mı suçlanıyor, yoksa “Kardeşim sen yoruldun çekil.” mi deniyor? E, bu adamcağız zaten çekilmişti, 2004’te belediye başkanıydı, 2009’da aday gösterilmedi, 2014’te yeniden aday gösterildi. Yani beş yıl çalıştırıp beş yıl dinlendiriyor musunuz, yoksa FETÖ’yle bir bağlantısı var bunu mu gizliyorsunuz, büyük bir yolsuzluğu var bunu mu kamuoyuyla paylaşmak istemiyorsunuz? Olmaz Sayın Bakan.

Sayın Komisyon üyeleri; eğer bir belediye başkanı istifa ettiriliyorsa bunun gerekçesi kamuoyuna net bir şekilde anlatılacak. O belediye başkanı da “Benim yolsuzluğum yok, benim FETÖ ile PKK’yla hiçbir bağlantım yok.” diyorsa istifa etmeyecek, istifa etmeyecek. Ama Sayın Bakan sizin her konuda bir yorumunuz var, bu konuda o güzel Türkçenizle, hitabetinizle sizden iki kelam laf duyamadık. Yani her konuda yorumunuz var ama bu konuda yorum yapması gereken Sayın Bakan ısrarla yorum yapmıyor.

(Oturma Başkanlığına Başkan Celalettin Güvenç geçti)

BAŞKAN – Peki, Sayın Özcan.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sayın Bakan, ben bu soruları sormaya devam edeceğim, buna bir cevap verin; her maddede söz alacağım, her maddede de bunu tekrar edeceğim. Ama nedir, Sayın Bakan, bu konuyu artık bir çözün yani Türkiye’nin birinci gündem maddesi oldu. FETÖ’yle mücadele; sonuna kadar destekliyoruz, siyasi ayağının üzerine gidin diyoruz, yaptığınız siyasi ayağın üzerine gitmekse de ben sizi alkışlıyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Eğer FETÖ’nün siyasi ayağının üzerine gitme düşüncesiyle bu belediye başkanları istifa ettiriliyorsa bunu da destekliyorum ama yöntemi bu olmaz.

BAŞKAN – Sayın Özcan, teşekkür ediyorum.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Bitiriyorum, bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – O yüzden, Sayın Bakan, vallahi, kusura bakmayın, her maddede söz alıp bunları tekrar sorarım, bir cevap bekliyorum sizlerden.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Dün de aynı şeyleri söylediniz.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Dün de aynısını söyledik, cevap alamadığımız için tekrarlıyoruz.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Tamam, devam ediyor yani.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Konu anlaşılmadı diye. Soru anlaşılmadıysa bundan sonraki maddelerde de Sayın Bakana bu soruyu daha net, daha anlaşılır şekilde, daha somut örnekler vererek anlatmaya çalışacağım.

Şimdilik teşekkür ediyorum, Komisyonu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun Hayati Bey.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli Meclis üyeleri; öncelikle dün şehadete eren 4 şehidimize Allah’tan rahmet, kederli ailelerine başsağlığı diliyorum, gazilerimize acil şifalar diliyorum.

Öncelikle, Komisyonumuzun çalışmalarının hayırlı olmasını dilerim. Evet, hayırlı olan maddeler de var, bunlara zaten iktidar, muhalefet hiç kimsenin itirazı yok, bunları zikretmeye de gerek yok. Gerçekten de bürokrasinin azalması, elektronik ortama geçip hizmetlerin hızlanması kutsanacak bir durum, o konuda tebrik ediyorum, hiç kimsenin de bu konuda bir muhalefeti yok.

Bakıyorum, muhalefet kanadından herkesin ışığı yanıyor. Sayın Bakanım, iktidarın herhangi bir fikri yok mu ki hiç kimsenin ne yeşil ne kırmızı ışığı yanıyor.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Var, var, Hayati Bey, yok mu, bakın.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Onları duymak istiyoruz.

MEHMET ALTAY (Uşak) – Size söz verelim diye.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Öncelikle, burada oldubittiye getirilen bir durum söz konusu, bunu açık seçik görüyoruz ve sizi de suçlamıyorum çünkü bunun saraydan gelen bir dayatma olduğunu biliyorum. Bunda ne Komisyonun kabahati var ne İçişleri Bakanımızın kabahati var, herkes verilen talimatı yerine getiriyor. Maalesef ki böylesine 2 kanun maddesini içeren yani vatandaşlık ve nüfus haklarını özellikle içeren bu kanun İçişleri Bakanlığına ait olduğu için mecburen top İçişleri Bakanlığının kucağında

kaldı, o getirmek zorunda ve karşıya da Komisyonla beraber geçirmek zorunda, bunu görüyoruz. Bu noktada, Bakanlık öncelikle kendini inkâr ediyor yani diyor ki: “Bu kadar belediye, bu kadar memur, bu kadar çalışan -50 bin civarı- memurla, evlendirme memuruyla, muhtarıyla biz bu işi beceremiyoruz; biz yetersiziz, yeteneksiziz; öyleyse biz bu görevden imtina edelim -bu yükün yarısını da- müftülere nikâh yetkisi vererek bu görevden, bu beceriksizliğimizden kaçalım.” Bunun manası biraz buna geliyor.

Arkadaşlar konuştu, elbette ki tekrar oluyor bazı şeyler ama ben de onun için biraz kısa kesmeye çalışacağım. Yani ister istemez soruyoruz, belediyeler yapamıyor mu, yetiştiremiyor mu? Çiftler sırada mı da biz müftüleri, ilçe müftülerini nikâh memuru olarak tayin ediyoruz veya görüyoruz? Hayır, amaç toplumu burada dincileştirmek, toplumu bölmek, müftüye kıydırılan, belediyeye kıydırılan -arkadaşlar da izah etti- şekline getirmek.

Hepimiz biliyoruz, bu memleketin yüzde 99,9’u Müslüman. Bu Müslüman olan ülkede belediye memurları az Müslüman da müftü çok mu Müslüman? Efendim, bazen duyuyoruz arkadaşlarla tartışmalarda “Kiliselere nikâh kıyılıyor -Tanju Bey konuştu, bundan önceki konuşmacıların da yüzde 95’ine katılıyorum- Hristiyanlarda kilisede nikâh kıyılıyor.” Evet, Hristiyanlarda çok köklü, kamulaşmış bir ruhban sınıfı var; bunlar para alırlar, hatta yüzyıllardır, Roma’dan beri, devlet kurarlar, günah çıkartırlar, mal alırlar, mal bağışlarlar. Bizim inancımızda Allah ile kulun arasına hiç kimse giremez, yeryüzü mescittir. Onun için Hristiyanlık ile İslamiyet’in bu noktada yarıştırılması yakışıksızdır.

Ayrıca, Sayın Bakanım geçen gün izah etti, aynı kıyafet ve aynı evraklarla müftü nikâh kıyacak. Hepimiz resmî nikâhımızı olduk, imam nikâhı da yaptırдық. Şimdi, müftünün kıydığı nikâhtan sonra ayrıca imam nikâhına gerek duyulacak mı? Bu benim kafamdan geçen bir şey, Komisyonla alakası yok. Peki, müftü “Başı açık kıza nikâh kıymam.” derse... Hatta, seneler önce Arabistan Kralı İstanbul’da Çırağan Sarayı’nda nikâh yaptı, gelin hanım maşallah yarı üryandı. Aynı müftü o Arabistan Kralının kızının nikâhını kıyar mı? Aleviler ne olacak? Az da olsa Hristiyan, Ezidi, Yahudi vatandaşlarımızda nikâh müftüde nasıl olacak? “1 kadının şahitliğini kabul etmiyorum, 2 kadın gelecek.” derse müftü, ne olacak? “Olmaz.” demeyin. Kur’an’da “Saçın görünmeyecek.” denmemesine rağmen yani böyle bir kural olmamasına rağmen saçı açıkları ortalık malı gösteren İŞİD zihniyetli müftülerin olduğunu biliyoruz ve hâlen bu müftülerin görevde olduğunu da biliyoruz.

Değerli dostlar, amaç götürülen malın, üçkâğıdın saklanması. Garibanın çocuğu Kur’an’ın Türkçesini okumadığı için din anlayışında bir korku içinde. Dindarlara seçim zamanı nokta şuna geliyor: “Hamdolsun, müftülere de nikâh kıyma imkânını yine Hükümetimiz tarafından bahsettik.” diyerek “Cumhuriyetten, demokrasi anlayışından, laik anlayıştan bir kilometre, bir parça kopardık.” anlayışını sergilemek veya dini siyasete alet etmek çabasıdır. Bu, öbür dünya için şirk, bu dünya için şikedir. Bu anlayış Kur’ani değildir, Arap, Emevi anlayışıdır.

İleriki aşamalarda, Sayın Bakanım, endişem şudur: Kızlar mağdur olacak, birçok olayın yaşanmasına sebep olacak. Bugün belki Bakanlığınız veya bugünkü günde böyle bir durum söz konusu olmayacaksa bile -Hüda Hanım’ın dediği gibi- kapı, bu Komisyonun alacağı bu yasa kararlarıyla Meclisin onayıyla aralanmış olacak. Bakın, “paranoya” demeyin; ileriki aşamalarda müftülere nikâh akitlerini genişletmek yetkisi ve inisiyatif verilecek, aralanan kapı budur. Bunun karşılığında da küçük yaşta kızlarımız nikâh altına alınacak, ikinci, üçüncü evlilikler resmî nikâha kavuşacak, hatta evliliği tercih etmeyen kadınlar nikâhsızlıkla suçlanarak evliliğe zorlanacak.

Bunun haricinde -arkadaşlar da yine değindi- bu galiba alt komisyonda düzeltildi ama bu başlı başına hataydı. “Ölü olması muhtemel ihtiyarlar” bunun kanun olarak muğlak değil resmîyete bağlanıp düzenlenmesi lazım, belki yeterli değil onunla da kafam çelişiyor, alt komisyonda biraz düzene girdiğini

görüyorum. Nüfus müdürlüklerinin çalışmalarıyla Türk vatandaşlığına geçişin kolaylaştırılmasıyla da yine acaba hak etmeyen, oy devşirme karşılığı bazı insanların Türk vatandaşlığına geçirilip geçirilemeyeceği sorusu ister istemez kafaya takılıyor.

Eyüp Sultan hazretleri gerçekten de dinimize büyük hizmet etmiş, ulvi bir insan. Bence Eyüp Sultan'ın adını "Eyüp Sultan hazretleri" olarak değiştirelim. Bence sizin anlayışınıza yani dinci aldatmaya daha iyi katkı sağlar, siyaseten daha iyi fayda sağlar diye düşünüyorum.

"Genel ahlak kuralları" derken yine detaylandırılmayan bu muğlak açıklama vardı. Doğu Blok'undan veya başka bir taraftan gelen... Şu gerçeği de görmek lazım: Burada Hüda Hanım'a veya Tanju Bey'e belki katılmıyorum, otobüsler dolusu, minibüsler dolusu, oradan veya buradan, özellikle yurt dışından erkekler gelmiyor, kadınlar geliyor. Elbette ki bir çözüm bulmak, bir çaba göstermek gerekiyor. Yalnız, bunun detaylandırılması lazım. Oradan gelen kadın "Evet, ben evleniyorum kardeşim, bu Türk erkeğiyle, senin kardeşinle evleniyorum." derse nikâh kıyılmayacak mı? Hatta ülkemizde genelevden çıkan bir kadın "Ben evlenmek istiyorum." derse "Hayır." mı diyeceğiz?

Sayın Bakanım, gerçekten ülkemizin büyük sıkıntıları var. Hep diyoruz ki: "İçişleri Bakanlığının bundan başka çok önemli sorunları var, çok önemli sıkıntıları var." Bence o sıkıntı nedir? Benim bugün için İçişleri Bakanlığında gördüğüm en önemli konu bir Türk vatandaşı olarak beni artık endişeye sevk ediyor. Ben bir hafta, on gün öncesine kadar Sayın Cumhurbaşkanımızın "Bir gece ansızın gelebilirim." şarkısından büyük bir umuda kapılmıştım ama her geçen gün o şarkının devamı artık nakarat olarak söylenme pozisyonuna geldi. O şarkının devamı şudur: "Belki de hiç gitmem, kölen olurum." Bakın değerli dostlar, Sayın Bakan -telefonla görüştüğünü biliyorum ama- İçişleri Bakanlığı kolluk kuvvetidir, lojistik, Türk Silahlı Kuvvetlerinin arka planıdır. Çok önemli bir konumda Türk Silahlı Kuvvetleri ve ülkemiz. Hiç görmediğimiz kadar, Kıbrıs savaşındaki bugüne kadar karşı karşıya kaldığımız büyük bir ateşin ve içine girmek mecburiyetinde olduğumuz, belki 1, belki 3 bin şehidi göz önüne almamız gereken bir ateşin kapısında "Biz müftülere nikâh kıydıralım mı kıydırmayalım mı?"yı tartışıyoruz. Bu kıyırık kalıyor. İçişleri Bakanlığı geri plandaki lojistik görevini yapmalı. Ordu çok büyük sıkıntıyla gelecek nesiller... Müdahale bugünkü müdahaledir. Her geçen gün aleyhimize gidiyor. Beş on gün içinde müdahale etik ettik, etmedik artık dış güçler bu işe elini koyacak, sırf İsrail'in koymasıyla kalmayacak. Daha biz bu savaşın içinden asla çıkamayız. Gelecek nesiller adına, onlara bu şekilde bir tehlike bırakmamak adına hepimizi göreve çağırıyorum. Bu günah, gelecek nesillere ait olan bu günah bugünkü iktidarın omuzlarında olacaktır. Biz size tezkere yetkisini boşuna vermedik. Bunun gereğini bekliyoruz. Özellikle İçişleri Bakanımızdan Hükümetimize, devletimize, ordumuza güvence vermesini, cesaretlendirmesini kendisinden, burada hepinizin huzurunda hassaten rica ediyorum. Buna ihtiyaç var.

Hepinize teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Ben çok teşekkür ediyorum.

Bir hususu paylaşmama müsaade ederseniz...

Yapılan düzenlemeyle –kayıtlara geçmesi açısından söylüyorum- Türk Medeni Kanunu'na göre yapılması gereken nikâhın şekli, usulü vesairesiyle ilgili herhangi bir düzenleme getirilmiyor, değiştirilmiyor. Yani devletin memuru konumundaki müftü, evlendirme memuru olan nüfus memuru, muhtar nasıl yapıyorsa o şartları öğrenmek ve o şartlara göre yapmak durumunda. Bunun şu kârı var: Bundan sonra Türkiye'de herhangi bir din adamının "Medeni Kanun'a göre evlendirme yeterliliği olmayanları ben bilmiyordum, evlendirdim." deme lüksü kalmıyor. Benim görüşüm.

İkinci bir şeyi daha söylemek istiyorum: Sayın Bakan konuşmasında "Türkiye'de evlenen, resmi nikâh kıyanların yüzde 85'i zaten gidip bir din adamına da dinî nikâh kıydırıyor." dedi, değil mi?

MURAT BAKAN (İzmir) – Bunu ortadan kaldırmıyorsunuz ki.

BAŞKAN – Benim görüşüm şu: Yüzde 85, 100 evlilikten 85'i zaten bir din adamına gidip tekrar nikâh kıydırıyorsa bunlara böyle bir opsiyon tanımak, hak tanımak... Bakın, zorunluluk değil. 2 işlemi 1 işleme indirmenin bir demokratik hak olduğunu düşünüyorum.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Sayın Başkan, yalnız, benim konuşmamı biraz eksik anladın gibi geliyor bana.

BAŞKAN – Yok, sana cevap için söylemedim, genel kanaatimi söyledim.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Pardon, tamam.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, dinî nikâh ile resmî nikâhı karıştırıyorsunuz. Bir yandan diyorsunuz ki: “Resmî memurun kıydığı nikâhı kıydıracak.”

BAŞKAN – Kesinlikle, tabii.

MURAT BAKAN (İzmir) – Bir yandan da diyorsunuz ki: “Bu, dinî nikâhın da yerine geçecek.” Hâlbuki dinî nikâhın ritüelleri, duaları var, insanların o anlamda kutsiyet atfettiği hususlar var. Bu noktada müftünün yaptığı nikâh tatmin etmeyecek. Siz hem müftüye kıydıracaksınız, arkasından bir de eğer müftü resmî nikâh, evlilik memurunun nikâhını kıyacaksa arkasından gidecek, bir daha imam nikâhı kıydıracak.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Kaygılarımızı önemli ölçüde teyit ettiniz.

BAŞKAN – Şimdi söz Nihat Bey’de.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, saygıdeğer Komisyon üyesi arkadaşlarım, değerli bürokratlarımız, basınımızın değerli mensupları, saygıdeğer arkadaşlarım; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Şimdi, Sayın Başkanımın o kuşkusunu da belirtirken konunun aslında, özünün böyle olmadığını, daha dünden beri bu konuyu yani yıllar önce, birkaç yıl önce bu konudan başlayarak geldiler ama mademki Sayın Başkanımın biraz önce ifade ettiği gibi dinî nikâh yapılıyor... Bu dinî nikâhın olması için böyle bir düşüncenin olduğunu Sayın Başkan ifade etti ama tam aksine 2015 Mayıs ayında Anayasa Mahkemesi Türk Ceza Kanunu’nun “Birden çok evlilik, hileli evlenme, dinsel tören” başlıklı 230/(5) ve (6)’ncı fıkrasını iptal ederek imam nikâhı kıymak için önce resmî nikâhı kıyma şartını kaldırdı. Kısaca değinmek isterim. Resmî nikâh önceliğinin kalkacağı, dinî nikâhın resmî nikâhın alternatifi olacağı, kadınlar açısından hukuki ve ekonomik sorunlar yaratacağı, kararın laiklik ilkesine ve devrim yasalarına aykırı olduğu dile getirilmişti.

Bu anlamda değerli arkadaşlar, biz sadece şunu söylemiyoruz... Zaten bizim herhangi itirazımız dinî nikâha asla değildir. Zaten dinî nikâhı arkadaşlarımız, her inanan insanımız mutlaka yapmıştır, Sayın Başkan da söyledi. Suistimale yol açacağı, bunun ileride insanları birbirinden ayıracağı, dinî nikâh yani imamın nikâh kıyması, belediyenin nikâh kıyması noktasına indirgeyeceği için biz buna karşı çıkıyoruz. Ve bu da olacaktır yani dünden beri.

Bir sene sonra, 2016 Mayıs ayında kısaca “boşanma komisyonu raporu” olarak adlandırılan Aile Bütünlüğünü Olumsuz Etkileyen Unsurlar ile Boşanma Olaylarının Araştırılması ve Aile Kurumunun Güçlendirilmesi İçin Alınması Gereken Önlemlerin Bildirilmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu gündeme oturdu. Hafızalarımızı tazelersek Komisyona kısaca bir bakalım. Rapor çocukların tecavüzcüsüyle evlendirilmesinin önünü açan, şiddete maruz kalan kadınlar için hayati önem taşıyan koruma kararlarını alma olanağını mesai saatleriyle sınırlamak isteyen ve delil

şartı getiren, erkeklerin mağdur olduğu gerekçesiyle kadınlara verilen nafakaları süreye bağlayan ve kadınların yıllardır mücadele ederek kazandığı daha birçok hakkı gasbeden öneriler içeriyordu. Şimdi, kadın haklarından hep bahsediyoruz, kadının üzerinde... Biraz önce bir kadın üye arkadaşımız bunu hep anlattı erkek egemen toplumda kadına verilen bu hakların gasbedilerek adım adım getirilişini.

Şimdi bizim hemen önümüzdeki 25/7/2017 tarihinde TBMM'ye sunulan Nüfus Hizmetleri Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı'na eklenen 6'ncı maddeyle il ve ilçe müftülüklerine de evlendirme memurluğu yetkisi verilmektedir. Yani İçişleri Bakanlığı demek istemektedir ki "Nikâh bir akittir ve akdeden devletin memurları arasında bir fark yoktur." O zaman bizim bütün devlet memurlarına bu akdi vermek gibi... Yani Millî Eğitim Müdürlüklerimize de verelim. Yani böyle bir konum...

Tasarının genel gerekçesinde ise il ve ilçe müftülüklerine evlendirme memurluğu yetkisinin, vatandaşların evlenme işlemlerini kolaylaştırmak, daha kolay ve seri bir şekilde hizmet almalarını sağlamak amacıyla verildiği açıklanmıştır. Bu gerekçeyi esas almayı, ilgisiz sonuçlara dayanan açıklamaya dayanak oluşturmayı değil, meselenin arka planına bakmayı tercih ediyoruz. Yani arka planında bunun böyle olmadığını değerli arkadaşlarım, diğer konuşmacı arkadaşlarımız biraz önce tek tek anlattılar. Ona girmek istemiyorum, konu burada tekrar bir tartışma yaratmak değil ama 3 Eylül 2017 tarihinde, yirmi dört saat içerisinde arkadaşlarımızdan, Komisyon Başkanımızdan gelen... 6'ncı maddedeki itirazımızla ilgili düşüncemi söylüyorum.

Tasarıda 6'ncı maddenin -müftülüklere resmî nikâh- gerekçesinde, vatandaşlarımızın evlenme işlemlerini kolaylaştırmak ve daha kolay ve seri bir şekilde hizmet sağlamak amacıyla il ve ilçe müftülüklerine evlendirme yetkisi verilmektedir. Hangi zorluklar çekilmiş, belediyeler bu görevi yerine getiremez hâle mi gelmiş ki böyle bir dayatmayla karşı karşıyayız? Yani çok acele, sanki elzem, Türkiye'nin başka sorunları yokmuş gibi. Ki terörün baş aldığı, bu ülkede her gün farklı farklı gündemlerin olduğu bir ortamda böyle bir dayatmayı çok acele... Yirmi dört saat içinde önümüze böyle bir tasarı geldi değerli arkadaşlar.

Müftüler aslında dinî makamlardır. Evlendirme memuru olarak resmî nikâh yetkisi verilmesi laik, Medeni Kanun'dan vazgeçilmesidir. Laiklik ilkesi yurttaşların bir arada yaşamasının, demokrasinin ve kadın haklarının güvencesidir. Müftülüklere nikâh kıyma yetkisi veren tasarıyla getirilen düzenlemeler Anayasa'nın değiştirilmez ilkelerini ve Medeni Kanun'un resmî nikâh hükmünü ihlal etmekte, ülkede hukuk birliğini ortadan kaldırmaktadır. Medeni Kanun'la tek eşlilik sisteminin geçerli olduğu Türkiye'de bu konuya olan hassasiyetin sürdürülmesi gerekir. Türk Medeni Kanunu'yla ailede kadın-erkek eşitliği sağlandı, evlilikte resmî nikâh zorunluluğu getirildi, erkekler için tek eşle evlilik esası getirildi, kadınlara istedikleri mesleğe girme hakkı tanındı, mahkemelerde tanıklık yapma, miras, boşanma konularında kadın-erkek eşit getirildi.

Değerli arkadaşlar, Anayasa'mızın 174'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında inkılâp kanunlarının değiştirilmeyeceği yönünde hüküm var. İnkılâp kanunları içerisinde yer alan evlilik akdinin evlendirme memurları önünde yapılacağına ilişkin hüküm vardır. Anayasa'mızda evlendirme memuru önünde nikâh yapılacağı esastır, dinî memur önünde evlendirme yapılması buna aykırıdır. Tasarı yasalaşırsa hukuk birliği ortadan kalkacaktır. Ayrıca Medeni Kanun'la kadınların elde ettiği kazanımlar da kaybedilecektir. Aynı zamanda bu tasarıyla erken yaşta ve zorla evliliklerin önü açılacaktır. Kadınlar evlilik, miras, boşanma haklarında güvencesiz bırakılacaktır. Resmî nikâhı tercih hâline getirip imam nikâhını tekleştirmeye özendirecektir. Uygulamalarda toplum "belediyeye nikâh kıydıran" "müftüye nikâh kıydıran" şeklinde yeni bir bölünme yaşayacaktır.

Ülkemizde çocuk yaşta evlilikler çok önemli bir konu ve imam nikâhıyla yani Medeni Kanun'un tanımadığı nikâh usulüyle gerçekleştiriliyor.

Bugün Türk hukuk sisteminde hem kurumlarda hem kurumların kadrolarının belirlenmesinde hem de yasal düzenlemelerde dinî referansları olan bir hukuk sisteminin yerleştirilmeye çalışıldığı bir süreç yaşıyoruz. Bunu gerçekleştirmenin en önemli dayanağı ise kadınların en temel haklarının tartışmaya açılması oldu. Bugün Türkiye’de kadınlarla ilgili hukuki mevzuat resmen askıya alınmış durumda. Son on yılda kadınların hem kâğıt üzerindeki kazanımlarına hem de yaşamlarına çok fazla müdahale gördük.

Değerli arkadaşlar, bunun çok örnekleri var. Bazı örnekler vermek istiyorsak hani Sayın Bakanımız “Dinî nikâh yapılırken asla hiçbir kılık kıyafet, şekil ve şemail değişmeyecektir.” Ama bizi ürperten öyle ilginç şeyler... “Kadın-erkek eşitliğine inanmıyorum. Kadından anneliği çıkarırsanız geriye kutsal bir şey kalmaz.” diyen çok devlet adamlarını gördük.

Tecavüzcüsüyle, tacizcisiyle evlenenleri serbest bırakmaya çalışan bir Adalet Bakanının söylemlerini gördük.

“Kimse bakire olmayan biriyle evlenmek istemez. Türk toplumunda tecavüze uğrayan kıza ‘Madem başına bu iş geldi, evlen.’ derler. Bu toplumda kız kardeşini kaçırıp tecavüz edeni onunla evlenmezsen takır takır vururlar. Bunun aksini söyleyen de sahtekârdır. Kaçıran kişi ırzına geçtiği kızla evlenince daha iyi olmuyor mu? Bekareti bozulduysa onunla evlenmeli, evlenince de cezadan kurtulmalı.” diyen Bakan danışmanlarını gördük değerli arkadaşlar. Bunlar profesör düzeyinde, bunu basında izlediğiniz için... Burada isim zikretmek istemiyorum yani o anlamda.

“Cehennemlik olanlar da bana gösterildi, çoğunun kadın olduğunu gördüm.” diyen milletvekili arkadaşlarımıza tanık olduk. “Kadına iz bırakmadan dayak atmak mübah.” diyen sözde akademisyenleri gördük. “Kadınlar iş aradığı için işsizlik artıyor.” diyen Bakanı gördük. “Kızlarına sahip çıksalarmış.” diyen emniyet müdürünü gördük.

“Sorunun odağında kim var? Kadın var. Kardeşim, sen dekolte giyinirsen bu tür çirkinliklerle karşılaşman sürpriz olmayacaktır. Tahrik ettikten sonra sonucundan şikâyet etmen makul değildir.” diyen akademisyen arkadaşlarımızı gördük.

“Örtüsüz kadın perdesiz eve benzer. Perdesiz ev satılıktır.” diyen zihniyetle karşı karşıya kaldık.

Yani bunlar çoğaltılabilir çok daha fazla. Ama kadın üzerinden yapılan yanlışların söylenmesi için vurguluyorum. Bunun önünü almamak için... Şimdi, gerekçe olarak çok acil bir noktada sanki kuyruklar oluştu, Türkiye’nin başka bir sorunu yokmuş, işte müftü... Dediğim gibi yoksa bizim dinî nikâhın kısılmasına, dinî nikâha asla itirazımız olmadı, zaten bunu arkadaşlarımız da belirttiler.

Şimdi, değerli arkadaşlar, “Kadın iffetli olacak, namahrem bilecek, herkesin içerisinde kahkaha atmayacak.” Bunu diyen insanlar...

Şimdi, biz 5’inci maddeyle ilgili de bazı tereddütlerimizi... Diğer maddeler üzerinde konuşacağız, geneli üzerinde konuştum.

Kanun tasarısında, şu an yürürlükte olan yasada “Doğum” başlığı altında yer alan “İlgilinin herhangi bir belge ibraz edememesi halinde sözlü beyanı esas alınarak bildirim tutanaklara geçirilir.” idaresinin kaldırılması öngörülmüyor. Bu maddenin yerine “Sağlık personelinin takibi dışında doğan çocukların doğum bildirimini nüfus müdürlüklerine sözlü beyanla yapılır.” Alt komisyonda bunu konuştuk ama... “Beyanın teyidi amacıyla mülki idare amirinin emriyle, aile hekiminin aracılığıyla araştırma yaptırılır”

maddesi getiriliyor. Evde doğum yapmış kadınların çocuklarına da kimlik verilebileceğine dair bu düzenlemeyle yani 13 yaşındaki bir çocuk evde doğum yaptığında, onun çocuğuna da rahatça kimlik verilecek, erken yaşta tacizin, tecavüzün araştırılması yapılmayacaktır.

Tüm kadın dernekleri... “Mülki amirlerin emriyle aile hekimleri araştırır.” deniliyor ancak bunda hiçbir zorunluluk yok. Zorunluluk olmadığı için bunu eklemelerini istiyoruz, göz boyama olur. “Yapılacak” değil, “yaptırılır” deniliyor. Yapmazsa ne yapacaksınız? Önünde bir zorlama var. Bunun düzeltilmesi... Maddeler üzerinde arkadaşlarımız...

Ayrıca, değerli arkadaşlar, tasarının 5’inci maddesinde “Sağlık personelinin takibi dışında doğan çocukların doğum bildirimi nüfus müdürlüklerine sözlü beyanla yaptırılır.” “Yaptırılır “ kelimesi keyfiyete bırakılarak yapılacak bir iş olayını tarif etmektedir. Böylelikle mülki idare amiri idare tarafından kendisine bildirilecek vakaları takip edip etmemekte serbest. Nüfus idaresi bildirimi hangi aralıklarla yapacak? Bu konuda bir yönetmelik yapılacak mı? Bu sözlü bildirim çocuk yaşta evlilikleri arttıracaktır düşüncesindeyiz çünkü kontrol maddesini zorlayıcı unsur yok.

TÜİK verilerine göre 2015 yılında evlenen çiftlerin sayısı 602.982 iken 2016 yılında yüzde 1,4 azalarak 594.493 olmuş. Buradan da anladığımız evlilik oranında düşüş var. Bunda yine en büyük neden yoksulluğa bağlı ekonomik nedenlerdir. Yani yine zengini belli bir konum yapıyor, fakirlerle... Yani bu sınıf meselesi üzerinden, yoksul ile zengin arasındaki farklılıklardan kaynaklanan bir nedendir.

Toplumda “müftüye nikâh kıydıran” “belediyeye nikâh kıydıran” şeklinde yeni bir ayrışma yaşanma ihtimali çok büyük. Müftülerce evlendirilmeyenlerin, kamu kurum ve personeliyle tüm ilişkilerinde, emniyet, sağlık, eğitim gibi veya kamu personeli olmak istediklerinde dezavantajlı olmayacaklarının garantisini verebilir misiniz? Günümüzde bunun farklı şekillerde birçok örneği görülmektedir. Toplum bu böylecek yeni bir fişleme yöntemi olma tehlikesi vardır, bu da insanlar arasında bir fişlemeye yol açacaktır.

Hayrettin Karaman Hoca “Mukayeseli İslam Hukuku” adlı eserinde yazıyor, cilt 1, sayfa 292-294: “İslam’da dini nikâh diye bir şey yoktur. İslam’da nikâh, iki şahitle yapılan özel ve sivil bir sözleşmedir. Nikâh işleminin din adamı tarafından veya dinî bir mekânda yapılması da şart değildir. Hristiyanlıktaki kilise nikâhının aksine, İslam’da nikâh töreninin camide yapılması gibi bir şart da yoktur. Kamu otoritesi, nikâhın hukuki geçerlilik şartlarını toplumsal ihtiyaçlara göre düzenleyebilir.”

Şimdiye kadar resmî nikâhı belediyelerin kıyması, ondan sonra isteyenlerin de özel olarak dinî nikâh yaptırması oturmuş bir gelenektir ve buna zaten kimsenin itirazı yoktu.

Bu tasarıyı tüm itirazlarımıza rağmen kabul edeceksiniz ve artık müftüler de resmî nikâh kıyabileceklerse, resmî nikâh olmaksızın imam nikâhı kıymak yasaklanmalı, kaldırılmış olan ceza ivedilikle geri getirilmelidir.

Yine, ilahiyatçı yazar Cemil Kılıç “Bir ilahiyatçı olarak yazıyorum, müftü resmî nikâh kıyamaz; zira, bu, müftülerin papazlaşması demektir. İslam’da ruhban sınıfı yoktur.”

Aynı zamanda, sadece, burada bir mezhebe dayalı... Peki, Alevi vatandaşların evlenmesi noktasında Alevi dedelerine de böyle bir yetki verecek misiniz? Yani Sayın Bakanım o konuda da herhâlde bir açıklama yapacaktır. Yani yarın da Aleviler... Zaten kendi aramızda bu tür çatışmalar oluyor Sayın Bakanım, yani bizim tereddüdümüz bu. Okullarda nasıl ki Kur’an şeyleri yapıldığında, Sayın Bakanım, yarın da Aleviler bize şöyle bir şey yöneltecektir: “O zaman biz de nikâhımızı Alevi dedelerine kıydıralım.” Bu da çatışmalara yol açacaktır, o anlamda bunu söylüyoruz. Yani “Verecek misiniz?” derken şu anlamda demiyorum; bunun ayrımcılığa, ötekileştirmeye, insanları bölmeye, insanlar arasında çatışmaya yol açacağı için bunu bu şekilde söylüyoruz.

Ülkemizde erken evlilikler çok önemli bir konu ve imam nikâhıyla yani Medeni Kanun'un tanımadığı nikâh usulüyle gerçekleştiriliyor. Müftülüklere nikâh yetkisinin imam nikahını çağrıştırarak, erken evliliklere, çok eşliliğe kapı açılıyor endişesi normaldir. Yani bunlar bizim endişe duyduğumuz konular, yoksa şunu yapar anlamında söylemiyorum.

Dinî nikâhlarda uygulanan vekâlet usulü, mesela müftülüklerdeki nikâhlarda kesinlikle kabul edilmemeli. Yani müftünün dışında, müftü gidip her türlü, bütün oradaki imamlarımıza, her camideki arkadaşlarımıza, yani 81 il müftümüz var, 921 ilçe müftümüz var, bunun bütün imamlara yayılması noktasında böyle bir suistimale... Şimdi, Sayın Bakan, o konuda, burada da bir muğlaklık var, o muğlaklığı gidermenin şeylerini koyuyoruz.

Madem artık dindarların ihtiyaç duyduğu nikâh töreni mümkün olabilecektir, o hâlde resmî başvuru yapılmayan merdiven altı nikâh kıymak doğrudan suç kapsamına alınmalı. Bunu çok yapan arkadaşlarımız oldu, buna tanık olduk.

Küçük yaştaki kız çocuklarına nikâh kıyan imamlar cezalandırılmalı. Bu tedbirler alınıp sıkı takip edildiği takdirde, kadın kazanımlarında geri gidişe yol açmayacaktır bu düzenleme. Bu ülkenin dindar kadınları da en az seküler kadınlar kadar Medeni Kanun'a sahip çıkmalı.

Şimdi, arkadaşlarımız diğer konulardan bahsetti, Eyüp Sultan'la ilgili bu tür tartışmalara da girmek istemiyorum. Eyüp Sultan ilçemizin dünden beri... Eyüp'ü hepimiz biliyoruz ama Eyüp Sultan Hazretlerine karşı kimsenin böyle bir itiraz etme konumu yok. Hani, durup dururken... O zaman tüm ülkedeki şehitliklerle anılan her ilçeye böyle bir isim getirmek hiçbirimize bir yarar getirmiyor. Yani yıllardan beri herkes Eyüp'ü Eyüp olarak biliyor, Eyüp Sultan Türbesi'ni de Eyüp Sultan Türbesi olarak biliyor ki Eyüp Sultan Türbesi'nin restorasyonu konusunda yıllar önce kendimin de öyle bir konumu olmuştu. O Hazretleri karşısında herkesin ayrı bir saygınlığı vardır, bizim öyle bir anlayış olarak değil; biz, bunu, suistimallere yol açtığı için, sürekli aynı noktada, özellikle durup dururken sanki Türkiye'nin acil başka sorunları yokmuş gibi böyle bir anlayışı taşıdıkları için bizim tepkimiz bu değerli arkadaşlar. O tepkinin karşısında yarın da başka bir hazretlerinin adı bir başka ilçede doğmuştur... İşte, binlerce şehitlerimiz var, Türkiye'nin her tarafı şehitlerle anılıyor. Türkiye o şehitlerin anıldığı noktada, binlerce şehidimizin, aziz, kutsal değerlerle bütünleşmiş varlıklarımızın olduğunu hepimiz biliyoruz. O zaman bunların hepsinin adlarını yeniden değiştirmek bize bir kazanım değil, tam aksine şey ediyor.

Bunları politik olarak kullanmanın, siyaset malzemesi yapmanın... Biz, Türkiye'nin toplumsal, ekonomik, siyasi çok sorunlarının olduğu bir süreçte bunları yaparsak, bunlarla ilgili çözüm ararsak...

İşte, biz, üç yıldan beri, neredeyse iki yıl oldu, Sayın Başkan, iki yılda üç toplantımız oldu, inşallah, bundan sonra Türkiye'nin bu acil temel sorunlarına, işte, terör sorunu da, diğer sorunlar da...

Ben, bu vesileyle de şehitlerimize de rahmet diliyorum. Yani değerli arkadaşlarımız o konuda konuştular, 4 şehidimiz vardı dün, onları da rahmetle anıyorum.

Maddeler üzerinde, gerekirse gerekli görüşlerimizi yine anlatacağız.

Herkese teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz.

Sayın Yalçinkaya, buyurun.

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; sözlerime başlamadan önce hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Dün, Hakkâri'de hain bir saldırı sonucu şehit düşen 4 güvenlik görevlimize Allah'tan rahmet diliyor ve ailelerine de başsağlığı diliyorum, ulusumuzun başı sağ olsun.

Değerli arkadaşlar, vatandaşlarının memnuniyetinin sağlanması çağdaş yönetimlerin ana ilkelerinden biridir. Aynı şekilde, yönetimlerin temel hedeflerinden biri de vatandaşlarının sosyal yönden huzur ve barış içinde yaşamasını sağlamak ve ekonomik olarak da zenginleştirmek olmalıdır.

Dün, alt komisyonda olgunlaştırma uğraşını verdiğimiz önümüzdeki tasarı, nüfus ve vatandaşlık konuları bakımından büyük önem taşımaktadır.

Tasarının gerekçesine baktığımız zaman, nüfus ve vatandaşlık konularında yapılan ve yapılacak olan değişikliklerin iletişim ve bilişim alanlarındaki gelişmelere bağlı olarak ele alındığını, bu nedenle de onun yarattığı hızı uygun olarak değiştirme sebebine dayandırıldığını görüyoruz ancak insan, toplum ve devlet ilişkilerinin yeterince önemsenmediğini de maalesef, bu tasarıda görüyoruz.

Şöyle ki: Gerekçede bir yandan sözlü beyan esasları öne çıkarılmakta ve bunların doğruluğu yaptırılacak tetkik ve tahkikatlara bırakılırken, aynı gerekçede yapılan tahkikatların sağlıklı olmadığı vurgusu yapılmaktadır. Örneğin, nüfus ve vatandaşlık iş ve işlemlerinin sözlü beyan esasına dayandırılması ve bunların sonradan yapılacak tahkikatlarla doğruluğunun saptanması çağdaş bir yöntem değildir ve gerçeğin temelini oluşturan bilişim ve iletişim teknolojilerine de uygun düşmemektedir.

Esasen, bilişim ve iletişim teknolojisi dediğimiz şey de insan aklının ürünüdür yani insandan daha iyi durumda ve daha ileride değildir. Dolayısıyla, teknolojinin kötüye kullanımı da mutlaka dikkate alınmalıdır. Oysa, tasarıda, teknolojinin kötüye kullanılması olasılığı düşünülmemiş ve kötüye kullanımına dair cezai yaptırımlar yeterince hüküm altına alınmamıştır.

Değerli arkadaşlar, Anayasa'mızın 11'inci maddesi "Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır. Kanunlar Anayasa'ya aykırı olamaz." hükmünü amirdir. Yani Anayasa'nın üstünlüğü, en başta yasaların Anayasa'ya aykırı olmaması gerektiğini ifade eder. Dolayısıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa'ya uygun yasaları yapmak zorundadır ancak tasarının hiç böyle olmadığı, Anayasa'ya aykırı hükümler içerdiği açık olarak görülmektedir.

Dün, bu itirazlarımızı alt komisyonda dile getirmemize rağmen, ne yazık ki bu durum düzeltilememiş, itirazlarımız gözardı edilmiştir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki tasarının 6'ncı maddesiyle il ve ilçe müftülüklerine nikâh memuru yetkisi veriliyor olması Anayasa'mıza ve Anayasa'mızın ruhuna açıkça aykırıdır.

Böyle bir düzenleme, Türk toplumunu çağdaş uygarlık seviyesinin üzerine çıkarma ve Türkiye Cumhuriyeti'nin laiklik niteliğini koruma amacını güden inkılap kanunlarını zaafa uğratma, dolayısıyla Anayasa'yı delme çabasından başka bir şey değildir.

Ayrıca, dün yürürlüğe girişinin 91'inci yılını kutladığımız ve Türk kadınının toplum yaşantısında erkeklerle eşit birey olmasının yolunu açmış olan Medeni Kanun'a da aykırı bir düzenlemedir. Medeni Kanunumuz Cumhuriyet Dönemi'mizin en önemli kazanımlarından biridir ve hukuk devleti olmanın önemli adımlarından birini oluşturmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun ardından ülkede çağdaş, uygar yaşam biçiminin yerleştirilmesi, devletin ulusal egemenlik temeline dayandırılması amacıyla, Atatürk'ün önderliğinde eğitim, yönetim ve hukuk birliğinin sağlanması için hukuk devrimi yapılmış, din esaslarına dayalı hukuk sistemi terk edilmiş, yerine laik hukuk sistemi benimsenmiştir.

"Hukuk devrimi" denilince ilk akla gelen 4 Ekim 1926 tarihinde yürürlüğe giren Türk Medeni Kanunudur. Medeni Kanun'la, özel yaşam ilişkilerinde haklardan yararlanmada, borçlara ehil olmada ve hakları kullanmada kadın-erkek eşitliği benimsenmiştir. Medeni Kanunla kadınlara devrim niteliğinde

haklar getirilmiştir. Örneğin, evlilik yaşı kabul edilmiş ve çocuk yaşta evliliklerin önüne geçilmek istenmiştir. Erkeğin birden çok kadınla evlenebilmesi yerine tek eşlilik ve resmî nikâh kadın haklarının güvencesi olmuştur. Erkeğin “Boş ol.” demesiyle boşanma yerine, kanunda yazılı sebeplere dayanarak hâkim kararıyla boşanma, kız ve erkek çocuklara eşit miras payı gibi haklar getirilmiştir.

Ancak, Medeni Kanun’un yürürlüğe girişinin 91’inci yılında müftüye resmî nikâh yetkisi vermek Medeni Kanun ve laik hukuk kurallarından vazgeçmek demektir. Anayasa’nın değiştirilmez, değiştirilmesi teklif edilemez ilkelerini ve ülkemizde hukuk birliğini ortadan kaldıracak niteliktedir bu düzenleme.

Türkiye Cumhuriyeti’nin laiklik niteliğini koruma amacını güden Anayasa’nın 174’üncü maddesiyle korunan 8 adet devrim yasası içerisinde yer alan evlenme akdinin evlendirme memuru önünde yapılacağına dair medeni nikâh esası ihlal edilerek anayasal suç işlenmektedir.

Değerli arkadaşlar, itirazımız dinî nikâha yönelik değildir çünkü dinî nikâh zaten ülkemizde serbesttir. Yüzde 99’u Müslüman olan toplumumuzda yıllardır uygulanan ve hiç kimsenin itirazı olmadan süren, sürdürülen bir uygulamadır. Duanın hikmetine inanan vatandaşlarımız resmî nikâhın bir de duayla kutsiyet kazanmasını doğru bulup imam nikâhı kıymaktadır. Vatandaşımızın inancındır, saygı duyarız. Buna kimse itiraz etmiyor. Ancak sorun, müftülükler tarafından kıyılacak nikâhın resmîleştirilmesi ve belediye nikâhının yerini alacak olmasıyla ilgilidir. Dinî nikâhın önünde hiçbir engel yoktur. Bırakın bu güzel geleneğimiz yaşasın ve devam etsin. Zorlamaya, dolambaçlı yollardan vatandaşı buna icbar etmeye gerek yoktur. Zor, oyunu bozar.

Bakın, bu imam nikâhıyla ilgili olarak zaten Diyanet İşleri Başkanlığı Görev ve Çalışma Yönergesi’nin 90’ıncı maddesinin (m) fıkrasında Medeni Kanun’a göre akdedilen nikâhtan sonra olmak üzere, isteyenlere evlenmenin dinî merasimini icra etmek müftünün görevi olarak yer alıyor. Dolayısıyla, Türkiye’de herkes bunu severek, inanarak zaten yaptırıyor. Müftüye resmî nikâh kıydırmak aslında var olan görevini de zora sokacak bir anlayış olarak önümüze geliyor.

Tabii, bu son derece tehlikeli ve gereksiz bir girişimdir çünkü dinî nikâhı resmîleştiren düzenleme Medeni Kanun’umuzun resmî nikâh hükmünü ihlal eden ve ülkemizde hukuk birliğini ortadan kaldıracak niteliktedir. Açılacak olan bu kapıyla, kadınlarımıza Medeni Kanun’la sağlanan ve erkeklerle eşit vatandaşlık sağlayan hakların ortadan kalkması gibi bir tehlike yaşanacaktır.

Gereksizdir çünkü genel gerekçede ifade edildiği şekilde “vatandaşların evlenme işlerini kolaylaştırmak, daha kolay ve seri bir şekilde hizmet almalarını sağlamak” iddiası doğru değildir. Çünkü bugüne kadar, belediyelere, belediye başkanlarına ve köy muhtarlarına verilmiş olan nikâh kıyma yetkisinde en ufak bir aksama olmamıştır, en ufak bir aksama yaşanmamıştır. Bu hizmetlere erişimde sıkıntı olduğu bilgisi kamuoyuna yansımamıştır.

Ülkemizde 81 ilde, 919 ilçede evlendirme daireleri vardır. 18.332 köyümüz var ve köy muhtarları da bu köylerde nikâh kıyabilmektedir. 2014 yılında 620 bin çiftimizin, 2015 yılında 626 bin çiftimizin, 2016 yılında da 615 bin çiftimizin resmî nikâhı kıyılmış ve bu çiftler evlenme akdini yerine getirmiştir. Yani hiç de öyle önemli bir evlilik artışı olmadığı ve bir değişiklik olmadığı görülmesine rağmen, düzenlemede gerekçe olarak “evlendirme işlemlerinin hızlandırılması” gibi bir ibarenin yer almasını anlamak gerçekten çok zor oluyor.

Ülkemizde evlendirme memuru eksikliği ve bu yüzden evlenemeyen vatandaşlarımız var mıdır? Nikâh salonu kapılarında bir yığılmayla karşı karşıya mıyız? Hayır. O hâlde, yine de eğer bu alanda böyle bir eksiklik var ise daha fazla nikâh memuru istihdam edilerek bu sorun çözülemez mi? Hep birlikte bir yasa çıkaralım, belediyelerimizde nikâh memuru sayısına yeterli miktarda kadro

istihdamının yolunu açalım. Ne kadar nikâh memuru ihtiyacı varsa hepsi için kadro çıkaralım. Başka sorunlar yaşıyorsa giderelim. Vatandaşlarımızın evlenme işlemlerini kolaylaştırmak, daha kolay ve seri bir şekilde hizmet almalarını sağlamak amacıyla yasal olarak ne gerekiyorsa Komisyon olarak yerine getirelim. Ama değerli arkadaşlar, toplumumuzda ayrışma yaratacak belediye başkanlarında, muhtarlarda olan yetkiyi din görevlisi olan müftülere verilmesine de hep birlikte karşı çıkalım. Din görevlileri kendilerine tarif edilen görevlerin içinde kalmalıdır. 80 milyon nüfusuyla ülkemizde farklı inanışlardan, farklı mezheplerden insanımız var. Böyle bir girişimden, vatandaşlarımızı bir arada tutan laiklik büyük zarar görecektir. Unutmayın, laiklik ülkemizin çimentosudur.

Değerli arkadaşlar, bu düzenlemenin sosyal hayata etkisi de meselenin diğer önemli bir boyutunu oluşturmaktadır. Bu maddenin bu şekilde kabulü hâlinde vatandaşlar “dinî nikâh töreniyle evlenenler” ve “resmî nikâh töreniyle evlenenler” olarak ayrışacaktır. Yani nikâhını kimin kıydığına bakılarak toplum ayrışacaktır. Toplum “müftüye nikâh kıydıranlar” ve “belediyeye nikâh kıydıranlar” diye bölünecektir. Toplum üzerinde mahalle baskısı artacaktır. Farklı din ve mezheplere inanan vatandaşlarımız ve aileleri arasına daha nikâh kıyılmadan nikâhı kimin kıyacağına dair ikilik girecektir. Bu tasarı, bu hâliyle vatandaşlarımızın arasında, nikâh kıyılacak çocukların arasında ve ailelerin arasında bir kutuplaştırma, ayrıştırma yaratacaktır.

Müftülükler ve yetki devri yoluyla imamlara evlendirme yetkisinin verilmesi, özellikle köy ve kasabalarda ileride imam ve muhtar arasında çözümlenemeyecek husumetler ortaya çıkaracaktır ve korkarım ki bu husumetler nedeniyle yüce dinimiz ve din adamları telafisi güç yaralar alacaktır. Din ve dinî değerlerimizi layık olduğu yerde, kendine özgü yüce makamda muhafaza edelim ve onu koruyalım. Amaç, dinî nikâhı bu şekilde zorunlu hâle getirmekse korkarım ki bu konu ileride toplumumuzun ayrışmasına yol açacak, nikâhını müftülüklerde kıydıranlar ve kıydırmayanlar ayrımı mahalle baskısı olarak toplumsal barış ve huzuru zedeleyecek, bugün, öngöremediğimiz çalışmalara zemin hazırlayacaktır.

Değerli arkadaşlarım, “müftü” kelimesinin Türk Dil Kurumu sözlüğünde iki ayrı tanımı var: “1- İl ve ilçelerde Müslümanların din işlerine bakan görevli. 2- Dinî konularda fetva veren kimse.” Tanımından da anlaşıldığı üzere, müftülükler aslında dinî makamlardır yani düzenlemeyle şehirlerde belediye başkanlarımızın, köylerde muhtarlarımızın aracılığıyla yürütülen ve sorumluluğu İçişleri Bakanlığında olan bir yetki din görevlisine, dinî bir makama, dolayısıyla, Diyanet İşleri Başkanlığına verilecektir.

Şimdi Sayın Bakanım soruyorum: Sayın Bakanım, aile gibi son derece kutsal bir yapının oluşturulmasıyla ilgili olarak böyle bir yetki paylaşımını neden doğru buluyorsunuz? Sorumluluğunuzda ve denetiminizde olan bir yetkiyi Diyanet İşleri Başkanlığıyla paylaşmanın gerekçesi nedir?

Saygılarımla.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Yalçınkaya.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sayın Başkanım, kısa bir söz istiyorum.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN – Size söz vereceğim de Sayın Erdoğan’ın Muğla Köyceğiz’le ilgili, dünkü olayla ilgili Sayın Bakandan bir bilgi talebi var. Onu bir soralım.

Buyurun Sayın Erdoğan.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Muğla Milletvekili Mehmet Erdoğan'ın, Seydikemer ve Köyceğiz ilçelerinde iki gündür teröristlerin yakalandığına, yetkililere ve vatandaşlara teşekkür ettiğine ve bu konuda İçişleri Bakanından bir açıklama beklediğine ilişkin açıklaması

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, tabii ki güzellikleriyle ünlü Muğla'mız dünden bu yana Muğla'yı kana bulamak isteyen hain şer güçleriyle gündeme gelmektedir.

Dün, güvenlik kuvvetlerimiz Seydikemer'de yaptıkları operasyonla -basına düştüğü şekliyle- 7 teröristi etkisiz hâle getirdiler, yakaladılar. Bugün de -biraz önce ajanslardan gördüğümüz- yine Köyceğiz ilçemizle ilgili benzer bir haber var. Ben, öncelikle başta Sayın Valimize, emniyetimize, jandarmamıza, bütün güvenlik kuvvetlerimize, kaymakamlarımıza ve onlara yardımcı olan vatandaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Konuyla ilgili bize kısa bir açıklamada bulunabilerseniz çok memnun olurum.

Teşekkür ediyorum.

2.- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, terörle yoğun bir mücadele sürdürdüklerine, Lazkiye üzerinden Akdeniz ve Ege'ye yönelik saldırıları güvenlik güçlerinin akamete uğrattığına ve bu konuda Meclisin ve Hükûmetin kararlı olduğuna ilişkin açıklaması

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Sayın Erdoğan, çok teşekkür ediyorum.

Tabii, terörle yoğun bir mücadele ortaya koyuyoruz. Terör örgütünün önünü tıkadıkça, terör örgütü kendine ait yeni yöntemler ve yeni yollar bulmaya çalışıyor. Gerek teknolojik konular açısından devletimizin attığı, Hükûmetimizin attığı adımlar gerekse terörle mücadelede ortaya koyduğumuz kararlılık özellikle terörlü mücadele eden kahramanlarımıza ciddi bir şekilde moral vermektedir yani moral motivasyonları en üst düzeydedir.

Biz, sadece terörle mücadeleyi terörle mücadele olarak da görüyoruz değiliz, aynı zamanda terörizmle mücadele olarak da görüyoruz yani çok çeşitli ve çok safhalı bir mücadele olarak değerlendiriyoruz.

Şöyle bir süreç var: Kışa giriyoruz ve terör örgütü özellikle Türkiye'de 15 Temmuz sonrası istediği sonucu alıp Türkiye'nin istikrarsızlaştırılmasına katkı koyma iradesini gerçekleştirmedi yani Türkiye, birlik ve beraberlik açısından da terörle mücadele açısından da önemli bir süreç geçiriyor. Bir, ekonomik zafiyete uğratmak isteyebilir; iki, Türkiye'nin kendi birlik ve beraberlik sürecini zafiyete uğratmak isteyebilir; üç, vatandaşlar arasında ve toplum arasında tedirginlik yaratabilir; dört, uluslararası açıdan Türkiye'yi zor durumda bırakmak isteyebilir, ki bunlar terör örgütlerinin beklentileri, taktik stratejileri ve hareket kabiliyetlerinin sonuçlarıdır.

Bu arada, biz istihbarat kabiliyetimiz konusunda ciddi adımlar attık ve burada da esas itibarıyla şunu komisyonun da İçişleri Komisyonu olması hasebiyle bilmesinde çok büyük bir fayda görüyorum: Gerek temel koordinasyonumuzda gerekse de saha koordinasyonumuzda çok yüksek derecede bir iş birliği ve tutarlılık söz konusudur, altını çizerek söylüyorum, çok yüksek derecede bir iş birliği. Bu ne demektir? Tüm istihbarat organizasyonlarımız, tüm operasyonel birliklerimiz konusunda....

Biliyorsunuz, terör örgütü, içeride büyük zafiyet yaşayınca özellikle İran hattı, Irak hattı ve Suriye hattı üzerinden Türkiye'ye terörist sokup içeride yaşadığı zafiyeti ortadan kaldırmak ve içerideki terörist gruplarına destek yapmak istiyor. Bir taraftan, 911 kilometrelik Suriye sınırında duvar hattı, bir taraftan İran sınırında duvar hattı, diğer taraftan gerek şehir içlerinde gerekse sınırlarda aldığımız

tedbirlerle geçen yıllara oranla ciddi bir şekilde önlem alınmaya çalışılan bir süreç geçiriyoruz ancak şunu ifade etmek gerekir ki biz, insansız hava araçlarımız, silahlı insansız hava araçlarımız, insanlı keşif araçlarımız -yani İKU'larımız- yine bunun yanı sıra yol kontrollerimiz, yine bunun yanı sıra çok gelişmiş drone'larımız; plaka tanıma sistemlerimiz, bütün bunlarla birlikte hakikaten teknolojiyle insan kabiliyetimizin moralini de bir araya getirerek bir süreç ortaya koyuyoruz ama karşımızda bir terör örgütü var ve bu terör örgütü de talimatlanmış bir şekilde Türkiye'nin insicamını bozmak istiyor.

Burada söylemek isterim, İçişleri Komisyonu olduğu için söylemek isterim: Terör örgütü çeşitli yöntemlerle bunu sağlamak istiyor. Bir yöntemi de şudur: Özellikle uzun zamandır, Amanoslar üzerinden Ege'de ve Akdeniz'de ciddi bir açılım ortaya koymak -yani kendi sözde değerlendirmeleriyle ilgili olarak söylüyorum- ve burada bize, hem ekonomik hem de turizm tesislerimize saldırı yapmayı planlıyor. Biz de bunu engelleyebilmek için çaba sarf ediyoruz. Bunu burada ilk kez söyleyeceğim: Terör örgütü son yöntem olarak da yani Irak kuzeyinden sızmalar, İran'dan sızmalar, Afrin hattından sızmalardan sonra başka bir yöntem arayışına girdi, arayışı şu: Lazkiye üzerinden, deniz üzerinden Muğla, Köyceğiz, Fethiye, İzmir civarına sızma konusunda terör örgütü liderleri talimat verdiler ve açık denizlere bir gemiyle gelip oradan filikalarla veya kayıklarla, botlarla sahile gelmek konusunda... Şimdi, huzurunuzda güvenlik kuvvetlerimizi, istihbarat örgütlerimizi tebrik ediyorum, teşekkür de ediyorum. Biz, bu konuyu yaklaşık yirmi yirmi beş gündür çok ciddi bir şekilde takip ediyoruz, bu bir tehdit yani hainliğin ölçüsü yok. Dün, yakalanan 4 artı 3 kişi ve bugün şu anda etkisiz hâle getirilen 7 olduğunu bildiğimiz ve arkadaşlarımızın da sabahtan beri temasta olduğu... Bir yüzbaşımızın da hafif şekilde ayağı yaralandı temasta. Gerek polisimiz gerek jandarma komandamız gerek diğer unsurlarımızla birlikte bu operasyon dün akşamdan itibaren... Çünkü bir ekip yakalıyorsunuz, o ekibin verdiği bilgilerle başka bir ekibe ulaşmak istiyorsunuz. Bizim istihbari olarak değerlendirmelerimiz daha farklı, onları müsaadenizle burada çok açmak istiyor değiliz ama şu anda 5 kişi; 4'ü ölü olarak ele geçirildi, 1'i yaralı olarak ele geçirildi. Son gelen bilgi bu ama sabah bu sayı 2'ydi, temas devam etti, 3 oldu, 4 oldu. Onun için, oradaki güvenlik kuvvetlerimiz bu yeni yolun önünü tıkayabilmek... Ki burada Sahil Güvenlik Komutanlığımız, aynı zamanda Jandarma unsurlarımız, aynı zamanda polis unsurlarımız ve istihbari unsurlarımız temel olarak çalışıyoruz. Bu tip tehditlerle karşılaşmamız elbette ki terör örgütünün önünü tıkadıkça ve terör örgütünün hareket alanını daralttıkça ortaya çıkacak tehdit olarak önümüzde durmaktadır. Bizim görevimiz bu tehditleri gerek istihbari anlamda gerekse operasyonel anlamda engellemektir. Onun için, burada, özellikle Türkiye'nin huzurlu şehirlerine yönelik bu, sizin bahsettiğimiz terör örgütü saldırılarını gerek planlama aşamasında gerekse operasyona döndüğü aşamada güvenlik kuvvetlerimiz başarılı operasyonlarla akamete uğrattıyorlar. Mesele budur. Suriye'nin liman şehri Lazkiye hattından özellikle Akdeniz ve şeye yönelik... Yani sadece burada atak yaşamıyoruz. Örneğin, 13 Ağustos tarihine kadar Karadeniz'de göç yoktu, 13 Ağustos'tan itibaren Karadeniz hattında enteresan bir şekilde bir talimatla birlikte göç başladı. Bakın, bunu ben İçişleri Bakanı olarak söylüyorum. Biz bunu fark edince kendi kapasitemiz çerçevesinde... Çünkü bizim konuşlanmamız, diyelim ki Türkiye'ye düzensiz göç olarak bu kadar insanın gelmesine yönelik bir konuşlanma ve kendimizi ona gerek araç gerek insan kabiliyeti olarak hazırlama konusunda değildir. Şimdi, Bulgaristan Başbakanının açıklamasını dinlediniz, diyor ki: "Türkiye'ye, Bulgaristan'a yapılan göçü sıfıra indirdiklerinden dolayı müteşekkirimiz." Bakın, terörle uğraşıyoruz, göçle uğraşıyoruz, Güneydoğuyla uğraşıyoruz, Ege adalarıyla beraber uğraşıyoruz yani Ege adalarına göçün gitmesini engellemek için ciddi bir uğraş sarf ediyoruz. Bir bakıyoruz ki bu sefer Karadeniz'den bir giriş. Birtakım araçlarımızı Karadeniz'e getirdik ve 12 Eylül tarihinden itibaren şu anda Karadeniz'de göç yok. Hem uçaklarımızla, insanlı keşif uçaklarımızla hem sahadan Emniyet ve Jandarma kuvvetlerimizle... Ne yapıyorlar? Romanya'ya geçiyorlar. Aslında, başka bir tartışmanın önünü açmak istiyorlar oradan da.

Yani Türkiye sadece bir terör tehdidiyle karşı karşıya değil, aslında Türkiye zafiyete uğratılarak bir şekilde başka tehditleri de Türkiye'yle sarmalamaya çalıştılar. İşte, dün akşam yine arkadaşlarımız İHA'larla beraber Erzincan'da 5 terörist gördüler, sonra hava kuvvetleri marifetiyle -Refahiye'de- onları da etkisiz hâle getirdiler. Bu sabah da A.T.'leri yapıldı ve ölümler ele geçirildi. Yani topyekûn bir mücadele hâlindeyiz ama bir şey söylemek isterim: Yani inanınız ki biz nasıl büyük yoğunluklu tedbirlerle teknolojiyi, beşeri kabiliyetlerimizi yükselterek ortaya koyuyoruz, terör örgütleri de boş durmuyorlar yani. Bizim bir sorumluluğumuz da onları da takip edip onların attıkları adımlara göre önleyici tedbirler alabilmektir. Bu konuda hem Hükümetimizin vermiş olduğu talimatlar çerçevesinde hem de Bakanlığımızın kendi görevleri ve beraber mücadele ettiğimiz diğer bakanlıklarla yapmış olduğumuz koordinasyonlar neticesinde, bilmenizi isterim ki bu konudaki kapasitemiz ve kabiliyetimiz her geçen gün yükselmektedir.

Başka ülkelerin karşı karşıya kalmış olduğu olayları da hep beraber takip ediyoruz, görüyoruz. Yani terör sadece Türkiye'nin bir problemi değil, terör dünyanın bir problemi ve bundan belki de on yıl önce, altı yıl önce, beş yıl önce Fransa'da ağır silahlarla beraber polislerin normal caddelerde gezdiğini değerlendirmek ve söylemek herhâlde hepimiz için "acaba" sorularıyla karşı karşıya kalabilecek bir gerçeklik olarak nitelendirilirdi ama bugün öyle bir tabloda değiliz, daha güvenlik yoğunluklu bir dünyayla karşı karşıyayız. İklim bu. Bu iklimden hep beraber, bütün ülkelerle mücadele ederek kurtulabilmeliyiz ve bu, dünyanın başına gelmiş bir musibet ama bu konuda Türkiye'nin şeyi şu: Buna yönelik ciddi bir kararlılığı var. Bu kararlılık Meclisimizde de var, bu kararlılık Hükümetimizde de var, bu kararlılık özellikle Türkiye'de bu meseleyi hakikaten ciddi bir şekilde değerlendiren tüm kesimlerde var. Bu, Köyceğiz, Fethiye ve diğer meseleler esas itibarıyla budur, bu konuda da tedbirler almaya çalışıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, bir kelime bu konuyla ilgili...

BAŞKAN – Bitirdiniz mi Sayın Bakanım?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Evet, sorduğu soruya sadece...

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

MURAT BAKAN (İzmir) – Bir kelime ekleyeceğim, açarsanız.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Bakan.

3.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, bu atmosferde müftülerin nikah yetkisini değil bu konuların konuşulması gerektiğine ve açıklamaları için İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya teşekkür ettiğine ilişkin açıklaması

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Bakan, bizim de söylediğimiz tam da bu. Bu Komisyonun konuşması gereken konuları bize izah ettiniz. Bizim işte bu anlattığınız atmosferde bunları konuşmamız gerekirken bu Komisyonunda üç gündür müftülüklerle nikah yetkisi verelim mi vermeyelim mi bunu konuşuyoruz. Bunu söylemiştik, teşekkür ederiz açıklamalarınız için.

4.- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve daha sonra Komisyona güvenlikle ilgili bir sunum yapmak istediğine ilişkin açıklaması

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Kıymetli arkadaşım, bir şey söylemek isterim: Ben de bir yıl, bir aydır İçişleri Bakanlığı yapıyorum. Terörlü mücadele dâhil olmak üzere, hayatımızın olağan akışının kolaylaştırılması konusunda bizim vatandaşa değen 680 tane

hizmetimiz var, inanın hiçbirisi birbirinden önemsiz değil. Yani buradan muradım şu: Şurada göç konusunda söylenecek düzenlemeyle... Ben şunu görmeliyim: Ben bir devletim, benim ülkeme gelebilecek herkesin kaydını en iyi şekilde görmeliyim. İki, benim ülkemde başkalarının kullanabileceği ve kullanmak için ülkeme onların zafiyetleri dolayısıyla sızdırılabilecek kişilerin kim olduğunu anlamalıyım, takip etmeliyim. Ben bir devletim ve ben yine bir devletim...

MURAT BAKAN (İzmir) – Biz bu hükümlerin çoğuna destek verdik Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Elbette, şimdi ifade edeyim: Elimdeki bilgileri, verileri masum vatandaşla masum olmayan vatandaş arasında istismar edilebilecek bir anlayışı ortaya koyabilecek şekilde ortaya koymalıyım. Şimdi, bütün bunlarda teknolojiyi en üst seviyede kullanma... Şuradaki maddeler, biliniz ki en ufak bir şekilde buranın zamanını alacak, meşgul edecek veya başka meseleleri ihmal edebilecek bir anlayış ortaya getirilse... Bizim böyle bir vaktimiz yok, beni bağışlamanızı istiyorum, bunu buraya getirmeyiz zaten ama bir taraftan toplumun kendi adına talepleri var, hayatın olağan akışları var, istekleri var, arzuları var.

Bir de başka bir şey daha söyleyeyim: Biz buraya... Ben İçişleri Komisyonunu önemsiyorum. Bakın, birçok meselem var. Burada başka siyasi partiden arkadaşlar da arıyorlar, CHP'den arkadaşlar da arıyorlar. Şu anda ben en az 4-5 CHP milletvekiliyle konuştum, şu esnada yani siz konuşuyorsunuz ya, onlara da... Veya AK PARTİ'li milletvekili arkadaşlarımızla konuşuyorum veya HDP'li milletvekili, MHP'li milletvekili arkadaşlarımızla konuşuyorum. Sebebi şu: Hakikaten, bu İçişleri Bakanlığı denilen mesele, çağın gerektirdiği... Belki bundan beş yıl sonra, üç yıl sonra, iki yıl sonra böyle olmayacak. Birçok işle aynı anda ve aynı önemde uğraşmak durumundayız. Biz buraya belki başka bir zaman, ne zaman gelebiliriz onu bilmiyorum. Bunların hepsini bir şekilde toparlayıp... Ben kendim önemsiyorum da bu Komisyonu, dedikleriniz de doğru. Belki iş yoğunluğumuzdan ve almamız gereken önlemlerden dolayı... Burada, zamanında gelip bir güvenlik sunumu da yapmak lazım. yani kendi içimizde dar bir çerçevede ve kendimize ait birtakım değerlendirmeleri de ortaya koymak lazım, bunda da haklısınız.

MURAT BAKAN (İzmir) – Biz bekliyoruz, kapalı bir toplantı da yaparsanız Başkanımızın...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Bunda da haklı olabilirsiniz ama...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Onu Güvenlik ve İstihbarat Komisyonunda bile yapamadık Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Ben, inanın sizin de tatmin olabileceğiniz ve bu konuda verebileceğim birtakım değerlendirmeleri vermekten imtina etmem. Neticede hepimizin sorumluluğu var, hepimiz milletvekiliyiz, bakanlık dediğiniz geçip gidecek.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Sayın Bakanım, bu konuda sizden bir özel güvenlikle ilgili toplantı sözü alalım.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Memnuniyetle yani en yakın zamanda, söz.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Şu iş bir bitsin, oturalım, herkes düşüncelerini açıklasın, bunu organize edelim.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Yani bu konuda çünkü bizim de şey e ihtiyacımız var. Yani bir şey yapıyoruz, bir Hükümet politikası olarak da yapıyoruz yani bunu dönem dönem sorumlularla beraber -yani siz de sorumlusunuz yani Türkiye Büyük Millet Meclisine gelmek milletin vermiş olduğu yetkiyle beraber bu sorumluluğun içerisinde- ve bunu yaparken de kılı kırk yarararak yapıyoruz. Bizim burada mesela alt komisyonda söylenen birtakım değerlendirmeleri var arkadaşların, bunlara ben de katılıyorum, ben de önereceğim zaten. Bu illa ki bizim her düşüncemizin

motamot doğru olduğu veyahut doğru bir şekilde buraya tanzim edildiği anlamına gelmez bu, uyarıdır. Siz bir tarafını görürsünüz, biz bir tarafını görürüz, ötekisi başka bir tarafını görür ama siyasal olarak da kendi değerlendirmelerimizi kendi getirme hakkımız var aynen sizin siyasal değerlendirmeleri yapma hakkınız olduğu gibi. Yani bu bir tutumdur, bu tutumu ortaya koyarız vatandaş da bu tutuma karşı şey yapar ama diğer dediğim meseleleri de bilme hakkınız var yani bunları da önümüzdeki günlerde Sayın Başkanın da daveti üzerine gelip burada bu paylaşmayı sizinle ortaya koymak isterim. Ama mesela ben insansız hava görüntülerini vermek istemem, vermem yani bunu da söylüyorum. Neden vermem? Çünkü terör örgütü benim kapasitemin ne olduğunu ölçmeye çalışıyor, ben bunu ona göstermem, ben onu gösteremem ama bir arkadaşımız derse ki: “Ya, ben bunu özel olarak görmek isterim, nedir?” diye, böyle bire bir yani yüz yüze olabilecek bir anlayışla yani şu şöyle olabilir, şunu görebilirsiniz diyebiliriz ama kamuoyuna, onun bundan istifade edebileceği bir şekilde göstermenin doğru olmadığını düşünenlerdenim. Yani ölçü olarak söylemeye çalışıyorum. Memnuniyetle.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Efendim teşekkür ediyorum.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Sayın Bakanım, bir şeyi rica edeceğim?

BAŞKAN – Hayati Bey, müsaade ederseniz...

Peki, buyurun.

5.- Samsun Milletvekili Hayati Tekin'in, Lazkiye üzerinden turizm bölgelerine yapılan terör saldırılarının daha büyük boyutta bir hareket olduğunu düşündüğüne, bu konuda İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun fikrini almak istediğine ilişkin açıklaması

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Bu terör örgütünün son zamandaki Lazkiye üzerinden turizm bölgelerine, sıcak denize açılma stratejisi bizim Türkiye'nin boynunu çadır devleti Barzani'ye çevirmesini engellemek maksadıyla bir yönlenme olur mu, yoksa onun derdi sadece kendi midir? Olay biraz daha büyük boyutta bir hareketmiş gibi kafamdan geçiyor, sizin fikriniz nedir bu konuda?

6.- İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'nun, şu anda terör örgütüne katılımın en düşük seviyede bulunduğuna ve çözüm sürecinde terör örgütüne katılımın artmasının sosyolojik sebepleri olduğuna ilişkin açıklaması

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Yani bu tabii, buradan sonra söyleyebileceklerim siyasal spekülasyona girer ama şunu söyleyeyim. Yani örneğin, terör örgütü içeriden terör örgütü mensubu devşiremiyor. Bu şu demek: Geçen yıl yani 2016 yılından bu yıla kadar bu oran yüzde 86 oranında azaldı, bu yıl 90 civarında şu an anda, eylül ayında da bir 6 kişi daha katıldı, 96 kişi. Oysa geçen sene bu rakam zannediyorum -600'ün üzerinde miydi arkadaşlar?- 600'ün üzerindeydi. Bu şu demektir: Terör örgütünün içeriden terör örgütü mensubu devşiremediği anlamına geliyor. İki, sınırlarınızı kapatıyorsunuz. Bizim şu derdimiz var ya, bunu açık söyleyeyim. Dün İran'la yapılan görüşmelerde de İran net bir şekilde PKK'ya karşı birlikte büyük bir mücadele verileceğinin altını çizdi, bu önemliydi. Bizim Irak'ın kuzeyindeki kamplara yönelik de hedeflerimiz söz konusu. Bütün bunlara yönelik içeride tedbirler alan bir Türkiye varken Hatay sınırında sürekli olarak duvar yapan ve buna karşı elektronik tedbirler alan bir Türkiye varken onlar başka bir açılımla beraber acaba Türkiye'de bunu yani bizim doğu ve güneydoğudaki aldığımız tedbirlere... Örneğin başka bir yere kaydırabilme imkânı olup da oradaki baskıyı azaltabiliriz miyiz diye terör örgütü bir düşünce içerisinde olabilir, yani bu olabilir. Ama öteki yani daha geniş bir perspektifteki çerçeve oturulup değerlendirilmelidir. Biz o konudaki değerlendirmeleri de yapmıyor değiliz. Yani bizim acaba

hangi konsantrasyon alanımızı kaydırmaya veya bizi başka ne tarafa doğru çekmeye çalışıyorlar, bu değerlendirmelerimizde hep ama bunlar bundan sonrası tehditler ve endişelerden gerçekleşebilecekler ve tedbir alınabilecekler kısmına girer düşüncesi içerisindeyim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Arkadaşlar...

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Şenal Hanım, şimdi üç gündür çalışıyoruz, bugün üçüncü gün...

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Sayın Başkan, ara vereceğinizi biliyorum, özür dilerim...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Ben de özür dileyebilir miyim Sayın Vekilim? Saat ikide bugün Türkiye’nin çeşitli noktalarından aşiret mensuplarımızı çağırdık, onlarla bir toplantı başlayacak, çok önceden planladığımız bir şeydi bu.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Efendim, on dakikada özetleyeceğim.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Yani ben Komisyondan özür diliyorum yani başka bir şeyim olmasa ben kendi meselelerimi şimdilik buradan yürütebiliyorum ama oraya fiziki olarak gitmek durumundayım, izin isteyeceğim, Bakan Yardımcımız kalacak. Eğer bitmesine yönelik ben de üç beş değerlendirme yapabilirsem memnun olurum yoksa başka bir geldiğim nokta, orası bittikten sonra yaparım.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Efendim, izin verirsiniz çok kısa, aynı şeyleri de yinelemeden...

BAŞKAN – Kısa olmak kaydıyla. Yoksa benim önerim, Nurhayat Hanım da var, saat iki on beşte, dönüşte yapalım dedim, insanlar...

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Tam iki on beşte çok önemli bir işim var, lütfen, bir tartışma da yapmadan...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Sayın Başkanım, şu bizim 1984’le 2017 yılları arasında PKK terör örgütüne katılım durumudur terör örgütünün. Şimdi, bu raporlar nasıl çıkar yani bu raporların sahiçiliğı nedir yani? Bu raporlar tüm köyler dâhil olmak üzere, tüm yerleşim birimleri dâhil olmak üzere, tüm duyumlar dâhil olmak üzere, tüm değerlendirmeler dâhil olmak üzere devletin bütün kurumları bir araya gelirler ve bu raporları çıkarırlar. Yani kim nereden nereye gitmiş, evladı kaçırılan, evladı götürülen veya alınan duyum ve istihbaratlara göre yapılan değerlendirmeler sonucu... Şu anda biz son otuz yılın terör örgütüne katılımında en düşük seviyedeyiz yani tam son otuz yılın en düşük seviyesindeyiz. Geçen sene, 2016 yılında ilk dokuz ayda toplam 598. Yani özellikle “çözüm süreci” denilen süreçte fırladı bu. Yani onun da kendine ait sosyolojik sebepleri var, onu da ifade edebiliriz. Şimdi yukarıdan aşağıya bir iniş söz konusu...

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Bilinen süreç derken...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – 2016’da da bayağı fırlamış.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – 644.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sayın Bakan, çözüm süreci denilen süreç diyorsunuz bugün de o süreci başlatan da sizsiniz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Bir tartışma yapmayalım, bunu konuşuruz, bunu o güvenlik toplantısında konuşuruz, açık, sosyolojik sebepleriyle.

BAŞKAN – Sayın Özcan, Sayın Bakan bir özel gelecek güvenlik konularını görüşeceğiz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – 644’e 90 yani 2016’da.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/868) (Alt komisyon metni) (Devam)*

BAŞKAN – Şimdi, Murat Bey’le de istişaremi buradan, Nurhayat Hanımla tatiliniz beşer dakika bir özetleyin, bu konuyu bitirelim lütfen.

Buyurun...

MURAT BAKAN (İzmir) – Sibel Hanım da var.

BAŞKAN – O yeni geldi zaten, ikisine verelim, insanlar bekliyor.

Buyurun Şenal Hanım...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Basın açıklaması yapıp geldim.

MURAT BAKAN (İzmir) – Şu an 3 arkadaşımız var, beşer dakika söz verelim lütfen.

BAŞKAN – Buyurun.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Sayın Bakan, Değerli Başkan ve değerli arkadaşlar; aslında ben bu Komisyonun üyesi değilim ama Komisyonun ilk toplantısından şu andaki toplantıya kadar bütün toplantıları ve alt komisyon toplantısını da büyük bir özenle izledim. Aynı zamanda söz hakkı verildiği zaman çeşitli maddelere ilişkin düşüncelerimi de ifade etmeye çalıştım. Dün alt komisyonda muhalefet tarafından önerilmiş olan 4 değişiklik konusunda 2 değişiklik; hem muhalefetin hem de iktidar partisindeki arkadaşlarımızın olurlarıyla değişiklikler kabul edildi yani 4 madde üzerinde bir değişiklik gündeme geldi. 2 maddeyle ilgili ortak oy kullanıldı ama diğer 2’siyle ilgili de sadece iktidarın kendi değişiklik önerileri kabul edildi. Bunu şunun için ifade ediyorum: Bizler ortak çalışma yürütebiliriz, aklın yolu birdir, ihtiyaçların yolu birdir. Bu birlik çerçevesi içinde de çeşitli düzenlemeler yapabiliriz fakat özellikle bizim üzerinde durduğumuz ancak üzerinde durmamıza ve önerilerimizi özenle ifade etmemize karşın reddedilen 2 önemli madde var ki bu 2 önemli maddede gerçekten daha çok kadın topluluğunun, kadınların istemleri olarak gündeme gelen ve kadınların “hayır” dediği düzenlemeler.

Öncelikle şunu anımsatmak isterim. İlk toplantımızda 1926 Medeni Yasası’na atıf yapmıştım, dün 4 Ekimdi ve Medeni Yasa’nın yürürlüğe giriş tarihi yıl dönümüydü, 91’inci yıl dönümüydü. Biz bu 91’inci yıl dönümünde yeniden medeni nikâhın kadınlar için sağladığı güvenceyi bu nikâhı kıyacaklar yönünden verdiğimiz yetkiyle yeniden tartışmalı bir hâle getirdik. Çünkü itirazlarımız sırasında arkadaşlarımız dediler ki: “Evlenme yönetmeliğinin ilgili maddesinde der ki: ‘Mabetlerde nikâh kıyılmaz.’” Ama aynı maddede ne der? “Evlenme yetkisi verilmiş olan kişiler nerede nikâh yapacaklarını kendilerini tayin ederler, yetkili olanlar kendileri tayin ederler.”

Şimdi, bir müftü ya da müftülük, müftülüğün emrindeki diğer görevliler -çünkü müftülük diye geçiyor biliyorsunuz, müftü diye de geçmiyor- nereyi tayin edecekler? Doğal olarak cami onlar için en uygun yerdir. Oysa bizim laiklik ilkemiz ışığında, biraz önce arkadaşlarımla dikkat çektiği Anayasa’nın laikliği koruyan hükümleri karşısında laikliği din ve dünya işinin ayrışması diye kavriyor isek, ki böyledir, bir dünya işi olan evliliğin neden camide akdedilmesine izin verelim? Elbette, insanlar inançlarına göre resmî nikâhtan sonra dinî nikâhı yapacaklardır. Bunun resmî nikâha bağlanmış olması Medeni Yasa’mızda bir güvence getirmektir. Kime? Kadına. Kim toplumumuzda ikincildir? Kadın. Kim daha çok mağdur olmaktadır, istismar edilmektedir? Kadınlar. Erken evlilik sorunu ya da “çocuk gelin” dediğimiz, ki bunu reddediyoruz, bu deyimi, “Çocuktan gelin olmaz.” diyoruz. Kimler mağdur

olmaktadır? Çocuklar. O hâlde kız çocukları, özellikle kız çocukları... Bu gerçekliğe kulak tıkamak bence bugünkü bu yasa tasarısının başarıyla, hepimizin oluruyla çıkması konusunda ciddi bir kuşkuyu yaratacaktır.

Bir şeyi daha söyleyerek sözlerime son vermek isterim: Biz hep deriz ki “Yasalar ihtiyaçtan doğar.” Öyle olur gerçekten, ihtiyaçtan doğar. İhtiyacı kim ifade eder? Halk ifade eder, kamuoyu ifade eder. Şimdi, ihtiyaç olmayan bir konuda bir düzenleme geliyor. İhtiyacı olduğu varsayılan kamuoyu, özellikle kadınlar günlerdir diyorlar ki: “Bizi dinleyin, bizi dinleyin, biz buna ‘hayır’ diyoruz.”

Sevgili arkadaşlar, bu tasarı hazırlanırken kadın örgütlerimizin görüşü alınmadığı gibi kadın örgütlerimizin bugün -değerli Özcan arkadaşım tarafından da ifade edildi- buraya gelerek vekillerimizle buluşmalarına ve onlara derterini anlatmalarına dahi izin verilmedi.

Bakınız, teröre hepimiz karşıyız. Şiddetle hiçbir sorun çözülemez. Ama, bir ülkede ülkemize dışarıdan gelen şiddeti engelleyelim derken, oradaki ayrımcılığı bastırmaya çalışırken kendi içimizde ayrımlar yarattırsak kendimizi, kendi toplumumuzu kadın ve erkek konusunda veya farklı konularda, anlayışlar konusunda... Ki bu düzenleme zaten de sadece Sünni mezhebine ilişkin bir düzenlemeyi getirmiş olacak. Yani, Mecelle’yi terk ederken ki ilkemiz altüst olmuş olacak; bu bir.

BAŞKAN – Toparlayalım, anlaşmaya uyalım.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Toparlıyorum.

İkincisi: Türk vatandaşlığıyla ilgili yasa tasarısı sırasında bütün itirazlarımızı söyledik fakat özellikle genel ahlak kavramının yasanın kendi içeriğinde evlilik birliğine aykırı davrananlara yurttaşlık hakkı verilmeyeceği düzenlemesi -3 madde var, 3’ü de bunu ifade ediyor- bu düzenleme karşısında keyfî, yanlış kararlara sebep olabileceği inancıyla bu maddeyi de bir kez daha dikkatinize sunmak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Nurhayat Hanım, buyurun.

Aynı çerçevede, konuşmak isterseniz öğleden sonraki hakkınız baki kalmak kaydıyla buyurun.

Zaman sıkıştı yani o anlamda...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkürler.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli Komisyon üyeleri; ben de tabii, genel olarak yine 6’ncı maddeyle ilgili yoğun olarak görüşlerimi ifade etmek istiyorum.

Evet, sabah Meclisin kapısında kadınlar maalesef Meclise giremediler. Kadınların bu kadar önemli, kendi hayatlarını ilgilendiren konuda görüşlerini dile getirmesinden neden çekiniliyor, neden kadınların Meclise girmesinden bu kadar korkuluyor anlayamadım. Ya, onlar da milletin bir parçası, toplumun bir parçası, onlar da millî iradeyi temsil ediyorlar; bunu doğru bulmadığımı tekrar belirtiyorum, bu uygulamayı kınadığımı.

Şimdi, genel olarak -ben Anayasa Komisyonu üyesiyim- bu tasarıda çok ciddi Anayasa’ya aykırılık iddiaları var özellikle laiklik ilkesi konusunda, inkılap kanunları konusunda. Bizim Komisyona bu tasarının gelmesi gerekirdi, öncelikle bu açıdan Komisyon üyelerimizin bunu değerlendirmesi gerekirdi diye düşünüyorum.

Evet, dün, Medeni Kanun’un yıl dönümüydü ve biz kadınlar hakikaten Medeni Kanun’la bu ülkede eşit yurttaş olma hakkını kazandık, birçok kazanımı, tazminat, nafaka, tanıklık, miras hakları, vesaire... Ama bunların adım adım gittiğini görüyoruz. Yani, şu açıklamayı ben hiç inandırıcı bulmuyorum Sayın

Bakan: “Biz sadece nikâh kıyma yetkisini genişletiyoruz, içeriğini, şeklini değiştirmiyoruz, kesinlikle böyle bir şey yok.” açıklamasını doğru bulmuyorum. Bu şeye benziyor, Anayasa’yı değiştirirken “Biz rejimi değiştirmiyoruz yani bu Başkanlık değil, işte biz sadece Anayasa’yı değiştiriyoruz.” açıklamasına benziyor ki sonradan da en yetkili yerden de bunun bir rejim değişikliği olduğu, bunun bir Başkanlık rejimi olduğu da dile getirilmişti. Bu da aynı şey, hukuk birliği ortadan kaldırılıyor, laiklik ortadan kaldırılıyor ve bu adım adım yapılıyor, bütün on dört yıldır, on beş yıldır yaşadığımız süreç hep aynı. Bu müftülükler nikâh kıyma yetkisinin verileceğine dair de hatırladığım ilk şey Başbakan Binali Yıldırım’ın 28 Haziran 2016 tarihinde grup toplantısında söylediği şeydi. Hep aynı yöntem kullanılıyor, önce söyleniyor, toplum alıştırılıyor hani kurbağa misali, hakikaten, bu yöntem hep uygulanıyor, yavaş yavaş ısıtıp fark ettirmeden tamamen değiştirmeye, dönüştürmeye yönelik, en çok da kadınları etkileyen kazanımların geri alınmasına yönelik bu uygulamalar fiilen hatta yapılıyor, şimdi de resmîleştiriliyor, kanunlaştırılıyor. Çünkü, maalesef belediyelerde kıyılan nikâhlarda da hani anlatıldı... Bu anlayış, erkek egemen anlayış, kadını yok sayan, erkeğinin bir kölesi gibi gören anlayış, burada kıyılan şimdiki nikâhlarda bile var. Yani, bunun adı da önemli değil. Mesela, bizim Bursa’daki bir belediyenin memuru nikâh kıyarken şöyle diyor -bana anlattı oradaki meslektaşlarım, şahit olmuşlar buna- nikâhı kıydıktan sonra “İşte, yağmurdan sonra ekilen darının, kocadan sonra kalkan karının hayrı olmaz.” falan gibi öğütler veriliyor. Yani, belediye memurlarının bu yaklaşımı hani özellikle son dönemde dinin maalesef kullanılması, yozlaştırılması, birtakım din görevlilerinin özellikle bunu yapıyor olması hakikaten din adına hepimizi üzüyor, bütün toplumu üzüyor ve bunlara bu nikâh kıyma yetkisinin verilmesi ne gibi sonuçlar doğuracak düşünmek bile istemiyoruz. Üstelik il ve ilçe müftülerinin bölgelerinde Diyanet İşleri Kanunu’na göre de, 8’inci maddesine göre de görevleri tanımlanmış, nedir? İşte, dinî müesseseleri yönetir, din hizmetlerini gerçekleştirir, din görevlileri hizmetlerini düzenleyip denetler.

Şimdi, mevzuata aykırı olarak son dönemde çok yoğun bir şekilde tabii, belki imam hatiplerin yoğun bir şekilde açılması ve topluma dayatılmasının da bir neticesi, sağlık alanında terapi uygulama yetkisi veriliyor.

BAŞKAN – Toparlayalım Nurhayat Hanım lütfen.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Toparlıyorum.

Boşanma konusunda yine danışmanlık hizmeti veriliyor, şimdi evlilik yetkisi veriliyor. Yani, bir yerde görevlide eksiklik varsa örneğin, insanlar hacze çıkamıyorlar, haciz memurları yetersiz, o zaman böyle bir gerekçeyle bakarsak müftülere hacze çıkma yetkisi mi vereceksiniz? Yani bu mantıklı bir açıklama değil, bu adım adım laiklik ilkesinin yok edilmesidir. Ama, biz şunu her zaman söylüyoruz: Laiklik, din özgürlüğünün de güvencesidir, herkesin inancına saygı duyulmasının da güvencesidir, öyle uygulanmalı, öyle yorumlanmalı, ki bu ülkede işte o yaşadığımız kaygıları, terörü, şiddeti yaşamayalım ve birlik beraberlik içerisinde yaşayalım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Ama, maalesef tek dine, tek mezhebe ait din görevlileri sosyal hayatın bir unsuru hâline getiriliyor, adım adım getiriliyor. En çok da çocuklar için kadınlar olarak biz tabii, belki anneliğin verdiği bir duygu, daha fazla kaygı duyuyoruz. Gerçekten, din görevlilerin inançlarıyla ve hani kötü yorumla diyeyim daha doğrusu, çocuklar konusunda farklı yorumlar yaparak... Hani her ne kadar siz işte “Değişmiyor, nikâh kıyma yeri camide olmayacak.” falan diyorsanız bir yönetmelikteki iki cümleye bakıyor, onların değiştirilmesi, yorumların değiştirilmesi fiilen mümkün ve özellikle çocuklar açısından, kız çocukları açısından bu düzenleme çok büyük bir tehdittir bizim için. Bu, hukuk birliğinin ortadan kaldırılmasıdır çünkü başka inançlara, başka

mezheplere mensup vatandaşlarımız da çıkıp “Ben de kendi dinime uygun resmî nikâh istiyorum.” deme hakkına sahiptir. Böyle bir şey getirilirse bu da onların en doğal hakkı olur, bu da kutuplaştırmanın daha da derinleşmesidir, bu da büyük Türkiye hayalinin maalesef tehlikeye girmesidir diyorum.

Bu arada başta söylemem gerekirdi belki ama terörle mücadelede şehit olan güvenlik görevlilerimize Allah’tan rahmet diliyorum, yaralılara da acil şifalar diliyorum ve diyorum ki hakikaten, öncelikle bunları konuşalım, gelin, bu gereksiz, toplumu ayırıştıran, kutuplaştıran bu düzenlemeyi geri çekin diye çağrıda bulunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sibel Hanım, aynı düşüncelerle, lütfen...

Buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Düşünce derken süre demek istiyorsunuz herhâlde.

BAŞKAN – Kastım süre, süreyle ilgili.

Buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli üyelerimiz; evet, dün de alt komisyonda görüşlerimizi belirttik, değerli bürokratlar bize belli açıklamalarda bulundular. Ben de Mecliste Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunda görev yapıyorum. Hepimizin, konuşan değerli üyelerin hepsinin ortak kanısıydı; evet, burada gerçekten kadın örgütlerinin, özellikle yasa içerisinde yer alan kadın haklarıyla ilgili önemli düzenlemelerde, alandan gelen, oradaki sorunları tespit eden, o sorunlarla mücadele eden kadın örgütlerinin ya da onların temsilcisi önemli sivil toplum kuruluşlarının görüşlerinin alınması gerekiyordu. Özellikle Kadın-Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonundan da bir görüş alınıp oradaki ağırlığı kadın üyelerden oluşan Komisyonun STK’larla birlikte bir raporunun da buraya yansması iyi olurdu diye düşünüyorum ben.

Burada, gerçekten kadınları ilgilendiren, işte, tartıştığımız 6’ncı madde ağırlıklı olarak, doğum bildirimleri var, dün tartıştık. Gerçekten açıklıklar var; bürokratlar bize açıklayınca maddelerin daha açık olarak ne ifade ettiğini biz anlayabildik, maddeyi okuduğumuzda bir kargaşa vardı. Hızlı hazırlanmış, gerekçeleri hiç iyi sunulmayan maddelerle karşı karşıya kaldık dün takip edebildiğim kadarıyla. Bürokratlar bize açıklayınca biz anladık ne yapılmak istendiğini, maddeyi okuyunca çok ucu açık düzenlemelerle karşılaştık. Ama bizi, beni en çok ilgilendiren burada... Evet, belli teknik düzenlemeler var, çünkü teknoloji çağı ve o evrak ve arşiv konusundaki gerekçeleri bize açıkladılar, otomasyon sisteminin kurulduğundan bahsettiler ama burada önemli olan neden bu 6’ncı madde buraya entegre edildi, bu yasaya? Çok acil, elzem olduğunu gerekçeyi okuyunca anlayamıyoruz. Kanun tasarısının genel gerekçesinde “Evlendirme işlemlerini kolaylaştırmak ve seri şekilde evlilikleri yapmak...” Burada ne ima ediliyor? Dün de söyledim. Hangi sorun var, istatistiki olarak bir veri var mı elimizde, hangi soruna biz çözüm için bu maddeyi getirdik? Bu, özellikle evlilikle ilgili konuda, dün de söyledim, hukuksal bir akit var ve bizim temel gerekçemiz bunun resmî... Biz kaygılarımızı iletince dün Komisyon Başkanı veya Komisyon üyeleri bunların kesinlikle dinî bir nikâh değil resmî nikâh kıyacaklarını... Ama bugün Sayın Başkan önemli bir cümle kurdu, dedi ki Komisyon Başkanı: “Vatandaşlarımızın yüzde 85’i hem resmî hem de dinî nikâh yapıyorlar.” Doğal olarak artık dinî nikâh talebi ortadan kalkmış olacak. Aslında, bu, işte, burada kafaların arkasındaki temel ne yapılmak istendiğini bence bugün açığa koydu. Biz, Başkanın o açıklamasına kadar... Tamam, resmî bir nikâh ama bugün gerçekten önemli bir açıklama yaptı Başkan.

Burada, Medeni Kanun'la gerçekten kazanılmış önemli haklar var. Biz, önemli, çok önemli değişikliklerle laik temelli bir toplumsal yapı tam manasıyla kuramasa da onu muhafaza etme çabasındayız; ben inanıyorum, hepimiz bu görüşteyiz. Ama bu kazanımlardan gerçekten kayıplar vereceğimiz konusunda kaygılıyız biz. Şöyle ki kadın haklarıyla ilgili sorunlar gerçekten çığ gibi büyüyor, bence burada herkes bu konuda mutabık, hepimiz de hemfikiriz, bunlar öncelikli olmalı. Burada özellikle küçük yerleşim yerlerinde gerçekten kişisel ilişkilerle kadınların zorla evlendirilmesi konusunda çok denetim yapılamayacağını ben düşünüyorum, müftülerimizle orada kişisel ilişkileriyle, suistimale açık bir düzenleme olabilir diye düşünüyorum ben. Gerçekten şu an Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan herkes din, dil, ırk, mezhep ayrımı olmaksızın belirlenmiş kurallara göre resmî evlilik işlemlerini yapabiliyorlar çok eşit, adil bir şekilde ve kendi dinsel inançlarına göre de o dinî ritüellerini herkes yerine getiriyor, burada hiçbir sorun yok. Yani toplumun bence şu an hiç tartışmaması gereken ve hiç gündeme almaması gereken bir konuda biz ülkenin gündemine gereksiz bir zamanlamada ve gereksiz bir şekilde burada yoğun bir mesai harcıyoruz. Bu İçişleri Komisyonunun... Bütün üyelerimiz söyledi, özellikle Sayın Murat Bakan, Sayın Yalçınkaya, Sayın Özcan, hepsi, bütün üyeler, tek tek vurguladılar bunu, Sayın Erdoğan keza. Gerçekten olağanüstü bir süreçten geçiyor ülkemiz, siz de bu dönemde, önemli bir süreçte bakanlık yapıyorsunuz. Hiç toplumun böyle bir kaygısı yokken böyle bir konuyu biz tartışıyoruz, gerek yok, ne Meclisin ne de komisyonların böyle bir mesai harcamasına gerek yok. Bu konuda gerçekten belli bir yetki veriliyor belli bir mezhebi temsil eden bir kuruma yani bir dinsel kurum ile vatandaşlar arasındaki ilişki, bir mezhebe dayalı vatandaşlar arasındaki ilişkiyi düzenleyen bir kuruma bir yetki verilmesi bir ayrımcılığı doğal olarak ortaya çıkaracak, eşitlik ilkesine zarar verecek. Böyle bir toplumsal...

BAŞKAN – Toparlıyor muyuz Sibel Hanım, lütfen...

Buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Tabii ki.

Bakın, bu konunun, bu maddenin buraya konulması bile toplumda bir galeyana ve bir tartışmaya sebebiyet verdi. Bu konu dahi ayrımcı bir yaklaşımla bir tartışma yaratırken bunun uygulamaya geçmesini ben düşünemiyorum, uygulamaya geçtiği zaman dahi neler getirecek beraberinde. Toplumsal, kültürel ve sosyolojik yapımızın iyi analiz edilip ona göre kanunlarımızda değişikliğe gidilmesini istiyorum ben. Bu nedenle bu maddenin... Kanun tasarısında önemli düzenlemeler var, dün sayın genel müdürler belirtti. Ama bu maddenin tekrar gündeme alınmasını, bir kadro ihtiyacı varsa farklı şekilde bunun tahsis edilmesini ben öneriyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Efendim, ben çok teşekkür ediyorum.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Başkan, bir söz...

BAŞKAN – Sayın Hanımefendi, millet yoruldu, söz hakkınız öğleden sonra baki, yaptığımız görüşmelerde öyle görüştük Sayın Bakan ve arkadaşlarla.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır arkadaşlar. Katkılarınız için teşekkür ediyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Bakan konuşacaktı.

BAŞKAN – Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum öncelikli olarak: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Buyurun Sayın Bakanım.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Öncelikle çok teşekkür ediyorum.

Tabii, önemli bir düzenlemeyi beraber değerlendiriyoruz. Özellikle alt komisyonda çalışan arkadaşlarımıza da ayrıca teşekkürlerimi sunmak istiyorum.

Tabii, dün de ifade ettim. Burada, bir taraftan vatandaş memnuniyetinin sağlanması, diğer taraftan hizmet sunumunda etkinliğin artırılması ve verimliliğin artırılması, özellikle iş süreçlerinin basitleştirilmesi ve kısaltılması, bir de kâğıt ortamında gerçekleştirilen ve sunulan bazı hizmetlerin on-line ortamlara aktarılması ve fiilî olarak gerçekleştirilen bazı durumların da hukukiliğinin sağlanması hususunda teknolojik birtakım adımları burada gerçekleştirmek üzere bir kanun tasarısı sunmuş bulunuyoruz.

Tabii, özellikle gerek velayet ve vesayet konusunda atılan adımlar gerek ikamet izni olmayan yabancılara verilecek kimlik numaraları yani onların daha iyi tanımlanmasını sağlayabilecek adımlar gerek doğum olayının belgeye dayalı bildirimleri ve babalığa hüküm kararıyla ve soy bağıyla kurulan çocukların baba hanesine tescili ve yine, özellikle ad soyadı tahsis ve birtakım maddi hataların düzeltilmesine yönelik nüfus idarelerine yetki verilmesi ve e-devlet kapısı üzerinden nüfus idaresinin verdiği birtakım belgeler var -ikametgâhtı, nüfus kayıt örneği- bunların verilmesi ve bunların kanunlaştırılması ve ölüm araştırması yapılmasını düzenleyen yönetmelik maddesinin hukuki olarak dayanağının tescili, aslında bu fiilî birtakım durumların hukukileştirilmesi anlamına da geliyor ve birtakım adreslerimizde diğer adresler kısmı var, bu konuların çok daha iyi kullanılmasının temin edilmesi çünkü burada da uygulamada birtakım eksiklikler söz konusu oluyor, bunu hepimiz biliyoruz.

Askerlik listelerinin kimlik paylaşımı sistemine alınması ve vatandaşlarımızın nüfus idarelerine gitmeden hızlı bir şekilde hizmetlerle buluşabilmesi, ölüm mirası ve vasiyet işlemlerinin elektronik ortamda yapılabilmesi ve birtakım kurumların e-devlet üzerinden bunları rahat bir şekilde kullanabilmesinin sağlanması ve göçmen olarak da Türk vatandaşlığına alınanların nüfus kayıtlarının düzeltilmesi, bunlar geçmiş dönemde özellikle Batı Trakya'dan gelirken, başka noktalardan gelirken karşı karşıya kalınan eksikliklerin bir mahkeme kararı olmadan düzeltilmesinin sağlanması...

Bir de evlat edinilen çocuklarla ilgili çok temel problemler vardı yani bunların anne-baba soyadlarının alınması çünkü karmaşık durumlarla karşı karşıya kalınıyor, bazen de zor durumlarla karşı karşıya kalınıyordu.

Yine, Türk vatandaşlığını kaybedenlerin yeniden vatandaşlığa alınmasında Bakanlar Kurulu kararı değil, aslında bir bakanlık kararı çünkü bu bir işlemin tekrar edilmesinden başka yani yeni bir müracaattan başka bir değerlendirme değil, öncelikle ilgili kurumların işte istihbarat kurumlarının, emniyet kurumlarının verdiği karardan sonra bir usulün gerçekleştirilmesine yönelik bir adımdır.

Bir de saklı nüfusa tescil kolaylığı daha rahat tescil edilebilmesinin, saklı nüfus dediğimiz yani yazılmayanlara yönelik bir saklı nüfusa daha fazla vatandaşın tescil kolaylığıyla ilgili bir adım atıyoruz.

Şimdi, burada ben şunu söylemek isterim: Özellikle, birtakım sorulan sorulara cevap vermek isterim. Örneğin, Eyüp Sultan'la ilgili sorulan bir soru vardı Pierre Loti'nin isminin değiştirildiği konusunda. Buranın ilk ismi İdris-i Bitlisi 1930'lu yıllarda. Sonra da buranın o ismi de kaldırılıyor, herhangi bir ismi de olmuyor ama buranın halk dilinde adı Pierre Loti çünkü Pierre Loti'nin orada kendine ait hatıraları var ve burayı da sadece yabancı turistler değil, yerli turistler de yani bizim kendi vatandaşlarımız da burayı görmek ve oradan Haliç'i izleyebilmek için gelirler. Burada böyle bir "Eyüp Sultan" ismi diye, "Eyüp Sultan tepesi" diye bir tepe ismi değişikliği söz konusu değildir. Ben öğrendim, 1994 yılında böyle bir talep ortaya konulmuş, daha sonra bu talep işlerlik kazanmamış. Yani halkın oraya verdiği isim Pierre Loti'dir, Pierre Loti olarak orası devam etmektedir.

İkincisi: Ben bu tartışmalarda iki temel baz gördüm. Yani bizim böyle bir önerimiz yok. Mesele nasıl bu tarafa doğru gidiyor, aslen bunu kendim de anlamakta zorlanıyorum. Bir, teolojik tartışmalar var; iki, cinsiyetçilik tartışması var yani iki temel baz buraya oturuyor. Teolojik tartışmalar konusunda bir şey söyleyemem ben yetkin değilim yani bu tür tartışmalara girmekten de imtina ederim çünkü bizim yekti alanımız değil, benim inancıma göre de bu tip tartışmalarda virgüllü ve noktayı nerede koyabileceğimi bilemem. Böyle bir geniş, kendime ait bir müktesebatım söz konusu değil ve burada aslında gelenekselliğin bana kazandırmış olduğu bir insan olarak bu tip tartışmalarda dışarıda kalmayı kendi adıma tercih ederim. Ama bu tip tartışmalar da çok bilgi gerektiren tartışmalardır yani genel kabul gören birtakım değerlendirmelerle bu tip tartışmaları burada yapamayız diye değerlendiririm. Yapmamamız da lazım, bizim işimiz o değil çünkü. Biz İçişleri Komisyonuyuz. Eğer teolojik değerlendirmeler ve tartışmalar olabilecekse bunu yapacak kurumlar da organizasyonlar da farklıdır. Benim bir siyasetçi ve bir bakan olarak bir teolojik tartışma içerisine girmemi de kendi adıma doğru bulmam. İnancım var ve kendim bunu yaşıyorum, yaşamak için de gayret gösteriyorum. Başkalarına da bu konuda siz niye şöyle yapıyorsunuz, böyle yapıyorsunuz diye bir yönlendirmem ve baskım da söz konusu olamaz ve böyle bir iklim de oluşturmamam lazım, birincisi bu.

İkincisi: Cinsiyetçilik tartışması var. Ben bu konulara çok dikkat eden adamlardan biriyim yani erkek olarak. Özellikle böyle bir cinsiyetçilik tartışması içerisine girmekten de çekinirim, bunu da doğru olarak bulmam. Ben bu yasa tasarısı içerisinde cinsiyetçiliği yani erkek veya kadın, fark etmez; iki cins var, erkek ve kadın; bu cinsiyetçiliği ortaya çıkaran, bu cinslerden bir tanesini önceleyen veya bir tanesini hafifseyen bir değerlendirme olduğunu da ben bu yasa tasarısı içinde görmedim ve...

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Yaşamın kendisinde var Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Ben bitirebilirsem.

Böyle bir şey görmedim. Yani dayandırmak istediğim yer şurası: Burada ne teolojik tartışma ne de bir cinsiyetçilik tartışması, tam tersi, birtakım yapmamız gereken, gerek devletin yapması gereken gerekse vatandaşların hayatın olağan akışında elde etmesi gereken değerlendirmelerde eksiklikler söz konusu, bu kadın için de aynı zamanda erkek için de var. Ama bu tartışmalarda kadın ve erkek cinsiyeti üzerinden de bir yasa tasarısı getirmiş değiliz çünkü bu vatandaşlığa yönelik yani bir vatandaş tanımı içerisinde, bir cinsiyetçilik tanımı içerisinde bir değerlendirme söz konusu değil. Vatandaşların birtakım bürokratik, teknik talepleri söz konusu. Bunlara yönelik biz de -biraz önce söyledim, ondan da çekinmem, herkesin bir siyasal görüşü var, sizlerin de siyasal görüşü var- vatandaşların getirdiği bu tip talepleri, değerlendirmeleri, birtakım ihtiyaçları, birtakım analizleri burada ortaya koymaya çalışıyoruz.

Diğer taraftan, özellikle ben Hüda Hanım'ı buradan uyarmak istedim, aslında yazı da yazdım. Ben şunu kabul etmem: Biz kadına, erkeğe, temelde insana ve bizim kendi değerlerimize göre oluşmuş kurumlara önem veririz ve önemseriz. Mesela, evlilik bu kurumlardan bir tanesidir. Evliliğin bu kurumlardan bir tanesi olmasının temel sebeplerinden bir tanesi de geleneklerimizin, medeniyetimizin, değerlerimizin aileye verdiği değerdir. Bunu örnek olsa dahi bir şirket olarak değerlendirmek veya şirket örneklemesi üzerinden değerlendirmek bana göre dönülmesi gereken bir yaklaşımdır. Yani bunu siyaseten bir değerlendirme olup da söylüyor değilim. Yani ben de yıllardan beri siyasetin içerisindeyim, çok kullanılmaması gereken, hatta hiç kullanılmaması gereken bir değerlendirmedir, bu yanlış bir değerlendirmedir. Bu örnek onunla beraber oturamaz. Hem erkeğe hem kadına hem aile kavramına hem de değerlerimize yönelik benim kanaatim.

Sonra, yine Hüda Hanım'ın bir değerlendirmesi daha var, değerlendirmesi şu, önemsedğim için söylüyorum: Bakın, Türkiye, Sur dâhil olmak üzere hiçbir noktada bir savaşın içerisinde olmadı. Biz eğer savaş yapacaksa ki bu bizim için bir tercih değildir ama savaş yapılsa bu Türkiye sınırlarının

dışında düşmanlarla gerçekleştirilen bir hâlin adıdır. Yani gerek çukur operasyonlarında gerek diğer operasyonlarda biz savaş terminolojisi kullanamayız, bu doğru bir yaklaşım değildir, bunu kabul edemeyiz, bunu milletimize, vatandaşımıza da anlatamayız.

Burada özellikle kadınlar üzerinden bir değerlendirme yapılırsa ben ona da şöyle karşı çıkarım: Bakın, hepimiz bu ülkede yaşıyoruz, buralardan hepimiz gideceğiz ama hepimizin bir sorumluluğu var. Biz kanunun verdiği, kuralların verdiği, şuranın yasalarının verdiği görevleri yerine getirmeye çalışıyoruz ama bizim bir görevimiz daha var: Kanunun, yasaların, kuralların, hatta değerlerin dışında hareket edenlere karşı da buralar tedbir almak zorundadır. Çünkü biz hayatın ve kuralların düzgün bir şekilde gitmesinden sorumluyuz, bu insanlar bizi onun için görevlendiriyorlar. 12 yaşındaki bir kıızı dağa götürün bir iradeye burada sormak istiyorum, insan hakları savunucularına sormak istiyorum: Kaç kere gittiler de bu konuda Diyarbakır'da, bu konuda Şırnak'ta, bu konuda Hakkâri'de, bu konuda Yüksekova'da bir irade ortaya koydular. "Siz bunu yapamazsınız, siz bunu gerçekleştiremezsiniz." diye haykırdılar. 12 yaşında...

Bakın, o kitapları geçmiş dönemde okudum, son bir yıldır çok kitap okuyabilme kabiliyetine maalesef sahip değilim ama bu konuda, cinsiyetçilik konusunda sabıkası olan biz değiliz, buradaki insanlar falan değil. Cinsiyetçilik konusunda sabıkası olan, terör örgütü liderleridir başta Apo olmak üzere; kitapları, değerlendirmeleri, kadına olan yaklaşımları... Ben bunu kadın adına söylüyorum. Ben bunu sadece burada söylemedim, Kocaköy'de miting meydanında da söyledim, Yüksekova'da miting meydanında da söyledim; ben bunu kabul edemem. Ben Bakansam benim bir tek derdim var: 13 yaşındaki, 14 yaşındaki bir kızın dağa gitmesini engelleyemiyorsam ben bundan sorumluyum arkadaş. Ama, affedersiniz, sizler de, bizler de sorumluyuz yani. Bakın, bu kızları oraya çıkarıyorlar; bu kızların fiziklerine göre onlara pantolon ve etek giydireyorlar ve bir daha o çocukları, orada o kisvenin içerisine soktukları ve ailelerine bir daha bakamayacakları için de, onları taciz ediyorlar ve... Ben insanım ve ben bir kız çocuğu sahibiyim ya. 16, 17, 20 tane böyle 18 ile 22 yaş arasındaki kızların toplam resmini gördüm; bir sabah arkadaşlar getirdiler ve koydular. Ben insan olarak bundan etkilendim. Yani bu çocuklar nasıl oraya gitti? Hangi motivasyon bunları oraya getiriyor? Bizim esas derdimiz bu.

Sonra, başka bir şey daha değerlendireyim: Bütün bunların yanı sıra, yani, 22 yaşında bir kız ya Şenay Aybüke Yalçın. Ben yanlış bir şey söylemiyorum, kusura bakmayın; siz dertlisiniz ama ben de dertliyim yani. Biz dertli olmak zorundayız. Siyaseti niçin yapıyoruz? Bakın, siz dertlisiniz, diyorsunuz ki: "Kadın derneklerini niye buraya getirmiyorsunuz?" Bu bir dert. Ben de dertliyim. Yani ben sizin dertinizi dinliyorum, siz de benim... Karşılıklı dertleşerek bu meseleyi çözmek zorundayız. Yani, Şenay Aybüke Yalçın diye bir kız, 22 yaşında, anasından babasından ayrı, bir okula öğretmen olarak gidiyor. Bunu böyle dışarıdan anlayabilmek çok kolay falan değildir yani çünkü bu acıları hep beraber ortak yaşıyoruz ama işin içine girdiğiniz zaman sizin girdiğiniz işin içinde ben bunu anlayamayabilirim, siz benimkini anlayamayabilirsiniz. Biz, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımızla bu okulun açılışına gittik. Hayatımızda birçok iyi iş yapmışızdır ya, birçok iyilik de yapmışızdır, birçok yanlış da yapmışızdır ama benim yaptığım en iyi işlerden bir tanesinin bu olduğunu düşünüyorum. Orada 60 tane öğretmen var, annelerinden babalarından ayrılır, kendi arkadaşları öldürülmelerine rağmen orada bu çocuklara aydınlık vermeye geldiler ya. 60 öğretmene okul başı... Milletvekilimizle beraberdik Batman Kozluk'ta ve orada onlara "Biz buradayız..." Ben sadece kendi adıma burada değilim, ben aynı zamanda milletvekilim ve sizin arkadaşınızım yani, sizi temsilen de oradayım, Hükümeti temsilen de oradayım, onlara orada destek vermek isteyen insanları temsilen de oradayım yani ve orada onlarla... Bir tek taraftan bakmayalım, biz bakıyorsak biz de bakışımızı değiştirelim ama burada özellikle ben "kadın meselesi" deyince elbette ki eksikleri olabilir ama Hükümetimiz kadın meselesinde o kadar çok önemli adımlar attı ki. Bu hep beraber atıldı, bu Mecliste atıldı, Anayasa değişiklikleriyle beraber

atıldı, birçok pozitif katkılar sağlanarak atıldı ve Türkiye bu konuda, inanın, geçmişe yönelik bir öykünme içerisinde hiçbir zaman olmamıştır, hiçbir daim olmamıştır. Ha, insanların kendilerine ait düşünceleri var, özgürlük, yaşam alanları var, demokratik birtakım hakları var, bunları kullanabilirler; bu, geçmişe ait bir öykünme falan değildir; tam tersi, özgürlük alanının açılmasıdır, herkesin kendi özgürlük alanının açılmasıdır. Ama Türkiye burada ilerici bir mantık ortaya koymaktadır ve bunu da sürekli devam ettirmektedir. Ne eğitim ve öğretimimizde düşüş var. Üç yıldır ortalamamız, beş yıla geldi, şimdi yedi buçuk yıl, yarın dokuz yıl olacak, on bir yıl olacak, on üç yıl olacak. Geri gitmiyoruz ki, her noktada ileri bir noktaya adım atmaya çalışıyoruz.

Yine, özellikle şundan endişe ederim: “Bu nikâh getiriliyor, acaba ne yapılacak?” Başta, sunuş konuşmamda söyledim, şimdi de aynı şeyi söylüyorum: Birbirimizin birtakım niyetlerini okumaktan... Siyaset belki buna biraz alan açabilir ama özellikle birtakım meselelerde niyet okumayla... “Acaba bunlar ne yapacaklar?”, “Siz bunu niçin getiriyorsunuz?” Basit bir şey var: “İmam nikâhı” ayrı bir kavram, “resmî nikâh” apayrı bir kavram. Bakın, dikkat edin, ben hiç Avrupa örneği vermedim. Veremez miyim yani? Verebilirim ama niye vermiyorum? Çünkü bizim getirdiğimiz anlayış ile oradaki kilisenin resmî nikâh kıyma anlayışı arasında hiçbir bağ yoktur, hiçbir bağ yoktur, bunu tekrar söylüyorum, hiçbir bağ yoktur. O apayrı bir şey, bu apayrı bir şey. Biz böyle bir şey getirmiyoruz. Biz özellikle belirtilen şekil şartlarının dışında bir değişiklik de ortaya koyuyor değiliz; tam tersi, bunu birtakım memurlar kısıyor, bunun sayısını böyle artıralım diye bir anlayış ortaya koymaya çalışıyoruz.

Bakın, bu konuda...

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Belediyede memurlar artırılmaz mı Sayın Bakanım?

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - İhtiyaç mı bu?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Bu konuda...

HAYATİ TEKİN (Samsun) - İnandırıcı olmadı.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Bakın...

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Yani, inandırıcılık noktasında değil.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Tekraren...

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Sayın Bakanım, bizim de endişemiz bu.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Ama o sizin kendi konuşmalarından çıkaracağınız bir sonuçtur, benim de ona saygım sonsuz yani, ben ona bir şey... (Gürültüler)

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – İhtiyaç mı?

HAYATİ TEKİN (Samsun) - Komisyon Başkanına da sorabilirsiniz.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Hangi ihtiyaçtan dolayı?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Ben ona bir şey söyleyemem ama ben kendi değerlendirmelerimi anlatmakla yükümlüyüm. Biz bu kanunu niçin buraya getirdik ve neden değerlendirilmeli; tüm kanun için bunu söylemeye çalışıyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - Bu ihtiyaç mı?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Onun için, burada özellikle şu önemlidir: Burada herhangi bir şekil şartı değişikliği söz konusu değildir. Devletin, birtakım memurlarına dair, nasıl nüfus memuru memursa, nasıl nüfus idaresi bunu kıyabilme hakkına sahipse, nasıl belediye bunu kıyabilme hakkına sahipse, nasıl büyükelçiliklerde bu kıyılabilme hakkına sahipse, nasıl köy muhtarlarımız bunu kıyabilme hakkına sahipse...

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Tamam, bu çok güzel.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – ...müftülüklerimize de bu konuda yetkinin verilmesi de hem vatandaşımızın bir kısmından gelen taleplerle gerçekleştirilmiş hem de, ondan sonra, bu konunun biraz daha yaygınlaştırılmasına yönelik gerçekleştirilmiştir. Peki, sonuç ne olacak? (Gürültüler) Bakınız, karşılıklı...

Bakınız, burada tam tersi, özellikle bugüne kadar kayıt altına...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - Hangi toplumsal ihtiyaç?

BAŞKAN – Efendim, Sayın Bakanı bir dinleyelim lütfen.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Bizim bu yasa tasarısındaki temel derdimiz şudur, bunu topyekûn yasa tasarısında görüyoruz: Türkiye'nin hemen hemen her meselesinin teknolojinin getirdiği imkânlarla ve teknolojinin getirdiği imkânların dışında ayrıca yapması gereken prensibine göre Türkiye'de her şeyin kayıt altına alınması, hukukileştirilmesidir ve burada da bunun yaygınlaştırılması için çok net olarak...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) - Neyi yaygınlaştırıyoruz Sayın Bakanım, neyi yaygınlaştırıyoruz?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Bütün yasa tasarısıyla ilgili konuşuyorum.

...yukarıdan aşağıya bir öneriler demeti getirilmiştir ve bu öneriler demetinin içerisinde. Bunu başlangıçta da böyle söyledim, şimdi de böyle söyledim.

Şimdi, bir başka meseleye daha geçiyorum. Onu da Tanju Bey söylemişti ama Tanju Bey burada yok, bir iki defa bu konuyu bana sordu. Doğru, ben İçişleri Bakanım; belediyelerin, orada bir düzeltme yapmak isterim, ben belediyelerin hiyerarşik amiri değilim, hukuken de hiyerarşik amiri değilim. Kanuni lafziyle beraber söylüyorum: Bizim vesayet ilişkimiz var belediyelerle, öyle değil mi? Bir vesayet ilişkimiz var. Ben hiyerarşik amiri değilim. Dün böyle bir değerlendirme yapılmıştı.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Hayır, kamuoyunda öyle biliniyor Sayın Bakan.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) - Tamam da görevden alma konusunda da...

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Ama vesayettir o işte, oradan kaynaklanır. Yani, teknik bir değerlendirme yapmak için bunu ifade ettim.

İki: Burada hepimiz siyasetin içerisinde geliyoruz. İlk gençlik kollarına girdiğimiz zaman da biliriz ki istifa tek taraflı bir müessesedir ve bu tek taraflı müesseseyi ortaya koyan irade kişinin kendi iradesidir, bunu ortaya koyabilir. Ondan sonrakilerin tamamı değerlendirmelere girer ki o değerlendirmeleri sizler yapıyorsunuz zaten ama burada bir kişinin... Milletvekili olma sıfatıyla beraber istifa eden belediye başkanlarımız var...

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) - Varız Bakanım, CHP'de Rıza Kardeşim var, ben varım. İstifa ederek milletvekili olduk. Başkanımız var.

BAŞKAN – Biz de öyleyiz.

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Var, tabii, tabii.

Sağlık sebepleriyle beraber, sağlık sebepleri itibarıyla görevlerini devam ettiremeyen...

Arkadaşlar, bir şey daha söyleyeyim, bakın: Eğer bir hukuki mesele varsa bizim görevimiz bunu takip etmektir ve bu konuda sonuç oluşturabilmektir. Bakınız, biz kendi partilerimizde olan birtakım belediye başkanlarıyla ilgili hem siyasal karar aldık bugüne kadar hem İçişleri Bakanlığı nezdinde gerekli araştırmaları ve çalışmaları yaptıktan sonra hukuki kararlar da alındı. Yani, bu konuda herhangi bir geri adım atmamız, endişe etmemiz söz konusu değil. Daha ben Bakanlığa geldikten sonra 3 belediye

başkanı görevden alındı ve bu 3 belediye başkanı da -zannediyorum, yanlış söylüyorsam arkadaşlar düzeltsinler- AK PARTİ menşeli belediye başkanıydı. Yani, bu konuda bizim herhangi bir hukuki olarak araştırma eksikliğimiz veya farklı bir değerlendirme ortaya koyma irademiz söz konusu değil.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – İlçe belediyeleri mi?

İÇİŞLERİ BAKANI SÜLEYMAN SOYLU (Trabzon) – Tabii canım, 3 belediye başkanı. Ha, ben bu meselelerin -kişisel olarak söylüyorum- kamuoyunda çok fazla tartışılmasını istemem. Neden istemem? Bir belediye başkanı görevden alınabilir, bu hukuki bir süreçtir. Bir siyasi parti bir belediye başkanını kendi kurallarına uymuyor diye, bu sizin siyasi partileriniz için de geçerlidir, dışarı bırakabilir, onu partiden çıkarabilir. Bu oranın iradesidir ama bir de bir karşı taraf var, bir de bir adam var yani veya bir kadın var, belediye başkanı. Yani onun da ailesi var, şeyi var. Onun için mesela bu görevden daha önceki alınan ilçe başkanı, bunlar yapılır, hukuk olarak bitirilir, kenara konulur, hukuk olarak bu işler değerlendirilir. Bunlar böyle çok çeğiştirilecek meseleler değil, bak biz siyaset yapıyoruz. “Men dakka dukka” çalma kapımı, çalarlar kapını. Biz biliyoruz ki bir dönem söylediğimiz sözün bir benzeriyle yarın öbür gün karşılaşılıyor. Bu CHP için de geçerli, bu MHP için de geçerli, HDP için de geçerli, AK PARTİ için de geçerli. Siyaset yapıyoruz çünkü benzer işlerle karşı karşıya kalıyoruz. Ha, burada söyleyeceğim söz şudur: İstifa tek taraflı bir müessesedir ve bu tek taraflı müesseseyi ortaya koyuyorlar. Bunun üzerinden siz istediğiniz kadar siyasal değerlendirme yapabilirsiniz, bu hak sizin zaten, bu hakkı biz elinizden alma kabiliyetine falan sahip de değiliz ama bu istifanın tek taraflı müessese olduğu gerçeğini hiçbir zaman değıştirmez ve ortaya koymaz. Bunun içinden bir şey çıkartmak isteyebilirsiniz, acaba buradan şöyle bir sonuç üretebilir miyiz ama bu olayın gerçeğinde kendi adına değıştirme düşüncesi içerisindeyim. Esas itibarıyla konunun hukuki boyutu burada beni ilgilendiriyor bana sorulduğu için, ha, diğer siyasi boyutu da siyasi mahfillerde daha çok tartışılabilir, değerlendirilebilir, konuşulabilir. Ona da herkes, parti sözcülerimiz dâhil olmak üzere gerekli cevabı veriyor. Siyasi mahfillerde ona gerekli cevabı ben de verebilme fırsatına ve şansına sahibim ama burayı bir siyasi spekülasyon değerlendirmesi, özellikle bu konu üzerinden yapmak istemem düşüncesi içerisindeyim.

Yine, özellikle şunu ifade etmek isterim. Tabii, maddelere geçince de birtakım değerlendirmeler ve konuşmalar olacak ve ilgili maddelerde de az veya çok değerlendirmeler ve konuşmalar olacak, mümkün olduğunca katılmaya çalışırım yani çünkü biraz sonraki mazeretimi kurulunuza beyan ettim. İnşallah onlarda da süreç hayırlısıyla ve değerlendirmelerle ve tartışmalarla yürür.

Öncelikle, tekrar çok teşekkür ediyorum. İnşallah hayırlı sonuçlara vesile olur.

BAŞKAN – 15.00’te toplanmak üzere toplantıya ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.53

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.18

BAŞKAN: Celalettin GÜVENÇ (Kahramanmaraş)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin BÜRGE (İstanbul)

SÖZCÜ: Mustafa BALOĞLU (Konya)

KÂTİP: Ayhan GİDER (Çanakkale)

(Oturum, Başkan Vekili Hüseyin Bürge tarafından açıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, toplantıyı açıyorum.

Komisyonomuzun kıymetli üyeleri -Hükümetimiz de yerinde- sabah yapılan oturumda tasarının tümü üzerindeki görüşmeler sona ermiş ve tasarının maddelerine geçilmesi sizin oylarınızla kabul edilmişti.

Şimdi 1’inci maddeyi okutup üzerinde önergesi ve konuşmak isteyen arkadaşların olup olmadığını soracağım.

Şimdi 1’inci maddeyi okutuyorum:

NÜFUS HİZMETLERİ KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK

YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1 - 25/4/2006 tarihli ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c), (k), (o), (ö), (cc) ve (çç) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, (ç) bendi yürürlükten kaldırılmış ve aynı fıkra aşağıdaki bentler eklenmiştir.

“c) Adres bileşenleri: İl, ilçe, köy ve köy bağluları, mahalle, bulvar, cadde, sokak, bina, dış kapı numarası, iç kapı numarası, posta kodu gibi adres bilgisine ulaşmak için gerekli sözel ve mekânsal verileri,”

“k) Kimlik Paylaşımı Sistemi: Merkezi veri tabanında tutulan kayıtların kurumlar ve kamu hizmeti sunan tüzel kişiler ile paylaşıldığı sistemi,”

“o) Merkezî veri tabanı: Genel Müdürlükçe elektronik ortamda tutulan verileri,

ö) MERNİS: Merkezî Nüfus İdaresi Sistemini,”

“cc) Vekâletname: Temsil yetkisini kapsayan noterden onaylı belgeyi,

çç) Yabancılar kütüğü: Kimlik numarası verilen yabancıların kayıtlarının elektronik ortamda tutulduğu kütüğü,”

“gg) Veri Paylaşımı Kurulu: Merkezî veri tabanında yer alan bilgilerin paylaşımına ilişkin talepleri değerlendirmek üzere oluşturulan kurulu,

ğğ) Yetkili idare: Adres numaralama veya yapı belgeleri düzenleme yetki ve sorumluluğu verilen idareleri,”

BAŞKAN – 1’inci maddeyle ilgili önergesi olan ve söz almak isteyen arkadaşımız var mı?

Yok.

Teşekkür ediyorum.

Hükümetimiz, 1'inci maddeye ilaveniz var mı veya aynen katılıyor musunuz?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Katılıyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, oylarınıza sunuyorum 1'inci maddeyi: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- 5490 sayılı Kanunun 5 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(3) Bakanlık, elektronik ortamda tutulan aile kütüklerinde kişiye ait tek bir kaydın tutulmasına, kişi ve olay kayıtlarının Türkiye Cumhuriyeti kimlik numarası ile ilişkilendirilmesine yetkilidir. Bu durumda diğer kanunların bu maddeye aykırı hükümleri uygulanmaz.”

BAŞKAN – 2'nci maddede söz almak isteyen, önergesi olan arkadaşımız var mı?

Yok.

Hükümet yetkilimiz...

Yok.

Teşekkür ediyorum.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum arkadaşlar.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- 5490 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş ve aynı fıkranın son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“i) Velayete ve vesayete ilişkin bilgileri.

(a), (g), (ğ), (h) ve (ı) bentlerinde belirtilen kayıtlar sadece elektronik ortamda tutulur.”

BAŞKAN – Arkadaşlar, 3'üncü maddede söz almak isteyen veya önergesi olan arkadaşımız var mı?

Yok.

Sayın Hükümet yetkilisi...

Yok.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- 5490 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(1) 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kapsamındaki yabancılarla, kimlik numarası vermeye ve yabancılar kütüğüne kaydetmeye Bakanlık yetkilidir. Diplomatik misyon mensupları bu hükmün kapsamı dışındadır.”

“(3) Yabancıların Türkiye’de meydana gelen nüfus olaylarına ilişkin olarak nüfus müdürlüklerine yapılan başvurular üzerine ilgili olay formları düzenlenir ve bir örneği kendilerine verilir. Bu formlar özel bir dosyada saklanır.”

BAŞKAN - 4'üncü maddeyle ilgili söz almak isteyen, önergesi olan arkadaşımız var mı?

Yok.

Hükûmet yetkilimiz...

Yok.

4'üncü maddeyi Hükûmetin teklif ettiği gibi, burada, alt komisyondan da geldiği şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

5'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5- 5490 sayılı Kanunun 15 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 15- (1) Sağ olarak dünyaya gelen her çocuğun, doğumdan itibaren Türkiye’de otuz gün içinde nüfus müdürlüğüne, yurt dışında ise altmış gün içinde dış temsilciliğe bildirilmesi zorunludur. Doğum bildirimleri, doğumu gerçekleştiren sağlık kuruluşlarına da yapılabilir.

(2) Sağlık kuruluşları ve sağlık kuruluşları dışında sağlık personeli nezaretinde gerçekleşen doğumlar; ilgili sağlık birimince bulunulan yer nüfus müdürlüğüne beş işgünü içinde bildirilir. Bildirimde; doğumun sağlık kuruluşunda veya sağlık personeli nezaretinde olduğunu ispatlayan rapor veya resmi belge ve doğum tescil isteğini belirten form dilekçe yer alır.

(3) Sağlık personeli nezaretinde gerçekleşmeyen doğum bildirimi; gebelik sırasında anneyi takip eden tabip ya da sağlık mesleği mensubunca düzenlenecek rapor veya belge ile yapılır.

(4) Sağlık personelinin takibi dışında doğan çocukların doğum bildirimi nüfus müdürlüklerine sözlü beyanla yapılır. Beyanın teyidi amacıyla mülki idare amirinin emriyle, aile hekimlerinin aracılığıyla araştırma yaptırılır.

(5) Doğum bildirimi; veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması halinde çocuğun büyük ana, büyük baba veya ergin kardeşleri ya da çocuğu yanında bulunduranlar tarafından yapılır. Çocuğa konulan ad, üç adı geçmemek üzere ve kısaltma yapılmadan yazılır. Doğum ve gebelik raporu ile doğumun bildirilmesi ve doğum tutanağının düzenlenmesine ilişkin usul ve esaslar Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir.

(6) Yurt dışındaki doğum bildirimleri, yabancı makamlardan alınmış resmî belge veya raporun dış temsilciliğe verilmesi ile yapılır. Doğum bildiriminin dış temsilciliğe bizzat yapılamaması halinde yabancı makamlardan alınmış resmi belge veya rapor ile çocuğa konulan adın belirtildiği dilekçe, ana ve babanın kimlik bilgilerini gösteren belgelerle birlikte dış temsilciliğe gönderilmesi suretiyle de yapılabilir.

(7) Ölü doğan çocuklar aile kütüğüne yazılmaz. Bir doğumda birden ziyade doğan çocuklar doğuş sırasıyla yazılırlar.”

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergesi olan, katkı sunmak isteyen arkadaşımız var mı?

Aynı mahiyette iki önerge var, sırasıyla okutup işleme alalım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/868) esas numaralı Tasarı’nın 5’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Murat Bakan

İzmir

“Madde 5 – 5’inci maddenin (1)’inci fıkrasının son cümlesinin metninden çıkarılmasını öneriyoruz.”

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahibi:

Mehmet Erdoğan

Muğla

BAŞKAN – Hükümet temsilcimiz, kabul ediyor musunuz arkadaşların öneresini?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Murat Bey, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Şimdi, değerli arkadaşlar, dün alt komisyonda biz bununla ilgili ciddi bir müzakere yaptık, bu madde hükmüyle ilgili ve Komisyonda hem muhalefet milletvekilleri hem iktidar milletvekilleri müştereken bu hükmün çıkartılması konusunda kanaatimiz oluştu. Ancak ara verdikten sonra bürokrat arkadaşların düşüncesiyle “Burada konuşulsun bu hüküm.” dendi. Şunu getiriyor bu iş: Münhasıran İçişleri Bakanlığının yetkisinde olan nüfusa tescil etme yani doğumu tescil etme işini özel sağlık kuruluşları dâhil olmak üzere tüm sağlık kuruluşlarına veriyor yani bildirim makamı yapıyor sağlık kuruluşlarını. Dolayısıyla, 1.200’e yakın sağlık kuruluşuna, kamu personeli değil, özel sektörde, özel bir hastaneye biz nüfusta kişisel verileri korumamız gerekirken tescil yetkisini veriyoruz.

Bir: Münhasıran bu İçişleri Bakanlığının yetkisinde olması gereken bir konu. İki: Burada yapılacak bir hatadan dolayı kamu personeli Memurin Muhakematı’na göre yargılanacakken bunu özel sektörde bir şahsa yaptıracaksınız, özel hastanede çalışan kişiler yapacak. Artı, kişisel verilerin korunması hakkında da ciddi bir risk doğacak, ayrıca da bir bürokrasi yaratacaksınız yani vatandaş hastaneye, hastane tekrar nüfus müdürlüğüne başvuracak, böyle bir şeye gerek yok. Devlet için bizim... Benim bir çocuğum var, kimimizin 2, kimimizin 3 çocuğu var. Öküze boynuzu ağır gelmez yani çocuğumuz olduğunda gider nüfus dairesinde işlemimizi yaptırırız. Şimdi, bizim bunu, bu yetkiyi bir sağlık kuruluşuna vermek doğru değil. Yeni bir bürokrasi yaratıyorsunuz, yeni sorunlar yaratıyorsunuz, yeni bir sistem yapıyorsunuz, bununla ilgili Bakanlık bir arayüz oluşturacak, vesaire. Dış temsilcilikler ayrı, zaten dış temsilcilik orada vatandaşın tüm nüfusla ilgili, evlenmeyle ilgili iş ve işlemlerini yapıyor. İçişleri Bakanlığının da bir yerde yurt dışındaki temsilcisi ama Sağlık Bakanlığına İçişleri Bakanlığında olan bir yetkiyi... Sağlık Bakanlığına da değil, özel hastanelere vermek doğru değil arkadaşlar. Sayın Bakan Yardımcım da değerlendirsın, bunun çıkartılması hepimiz için daha uygun, bu maddenin.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önerge sahibi arkadaşımız...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Ben, tabii, öncelikle teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bakan Yardımcımdan şikâyetçiyim. Dün eğer alt komisyona gelseydi biz bu işlerin çok önemli bir kısmını orada çözmüş, bitirmiş olacaktık ve bugün daha çabuk bir şekilde bu işi bitirecektik.

BAŞKAN – Niyetiniz güzel, geldi işte.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Ama işte, şimdi, tabii, bugün aşağıda olmadığı için burada mikrofonların karşısında elbette ki işimiz uzayacak, bitip bitmeyeceğini hep birlikte göreceğiz.

BAŞKAN – Senin anlayışına güveniyoruz.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Ama şurada şunu söyleyelim: Bu hüküm çok gereksiz bir hüküm. Niye gereksiz bir hüküm? Bugün nüfus idaresinin en önemli sorunu personel sorunu. Kendi personeli yetersiz olan bir teşkilat binlerce hastane personelini -ki buralardaki personel de kamu

hastanelerindeki bile memur değil- onları eğitecek, onları denetleyecek. Nüfusun gene çok mesaisini alacak bir iş. Şimdi, dış temsilciliklerle bunu karıştırmamak lazım. Dış temsilcilikler zaten eskiden bu yana bizim bu işlerimizi yapıyor. Ayrıca, bu tasarıyla biz oradaki yapılan işlerde bile sıkıntı olduğunu öngörerek yurt dışındaki temsilciliklerimize nüfus memuru görevlendirmesinin yolunu açıyoruz. Daha önceden de bunlar konuşuldu, tartışıldı, olmamıştı. Şimdi, bence bu güzel bir gelişme yani bir ihtiyaç ortadan kalkacak. Böyle bir ortamda, memur olmayan birisine çok önemli, kişisel verilerin yani bir doğan çocuğun tescili konusunda yetki verilmesini ben her şeyden önce gereksiz buluyorum. Bir insan... Yani, biz eskiden memuriyetimizde biliyoruz, babaların izin hakkı yoktu doğumda. Şimdi babaların izin hakkı var, her şey var. Yani, şunu çok lüzumsuz tartıştık, dün de bunu çok tartıştık aşağıda. Bu, bir cümleyi buradan çıkararak bu işi çözebiliriz. Yoksa, bunu burada da tartışırız, Genel Kurulda da tartışırız, her yerde tartışırız. Bu konuda aslında akliselim düşününce arkadaşlarımızın da çoğunun bizden farklı düşünmeyeceğine ben inanıyorum çünkü bu kişisel verileri içeren nüfus kaydı, bilmem ne gibi işlemlerin nüfus idaresi dışında, bu işe başka birisinin bulaştırılmasının ben doğru olmadığına inanıyorum. Bir devlet açısından en önemli kayıtlar nüfus ve tapu kayıtlarıdır. Yani, bugün hâlâ Osmanlı'nın bize asırlar öncesi bıraktığı kayıtlar bizim bugünümüze ışık tutuyor. Biz bugünün kayıtlarını niye karıştıralım, yarına sıkıntı bırakalım, çetrefilli işler yapalım? Gelin, vakit varken -ben tümü üzerinde görüşülürken de söyledim- nüfus idaresinin ne kadar personel ihtiyacı varsa bunu karşılayalım ama vatandaşı ömründe bir kere, iki kere nüfus idaresine gitmesin diye de bu yetkiyi sağa sola dağıtıp ortalığı karıştırmayalım, lüzumsuz bir işlem yapmayalım. Ömründe bir kere, iki kere de herkes çocuğu olunca da lütfetsin, nüfus idaresine kadar gitsin yani bu işi bu kadar çok abartmanın bir anlamı yok yani.

BAŞKAN – Doğru söylüyorsun, abartmamak lazım.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Abartmamak lazım ya, bunu abartmamak lazım. Onun için siz bu önerimize katılın. Her zaman biz sizin dediklerinize katılmak zorunda değiliz yani, bir sefer de...

BAŞKAN – Yo, alt komisyonda katkılarınızı dinledim ben arkadaşlardan, hem CHP'deki kardeşlerimizden hem MHP'deki kardeşlerimizden.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Yani ama burada, bu konu da aslında alt komisyonda çözümlenmesindeydi, çözülmedi yani aslında bunun çözülebileceğine inanıyorum ben, hâlâ da umudumu yitirmiş değilim yani. Onun için çok fazla uzatmak istemiyorum. Sayın Hükümet temsilcimiz de herhâlde ikna oldu. İnşallah, onun da katkılarıyla bu meseleyi çözeriz diye umut ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Hayati Bey, sadece önerge veren arkadaşların...

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Evet, arkadaşlar o konularda genel konuştu da benim anlamadığım bir şey var, dün alt komisyonda da olmadığımız için. Bu “ölü doğan çocuklar” diyor, bunu kim tespit edecek? (7)'inci fıkrada “Ölü doğan çocuklar aile kütüğüne yazılmaz.” diyor ya.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Zaten hastanede...

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Hastanede değil, ücra bir köyde doğdu. Hatta gayrimeşru, aile yok etti diyelim. Şeytanın avukatlığına...

HÜSEYİN ÖZBAKIR (Zonguldak) – Şüpheli bir durum olsa savcıya haber verir.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Ama vermezse...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Vermezse çöpe atıyor zaten, ne yapalım şimdi?

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Yani, ölü doğup doğmadığını da bence devlet tespit etmeli, ölü mü doğdu, doğmadı mı.

HÜSEYİN ÖZBAKIR (Zonguldak) – Şüpheli ölümlerde savcı gider doktorun yanına.

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Ona yönelik orada bir şey var yani hastanede olmadan veya bir sağlık görevlisi olmadan meydana gelen doğumların tespiti için “valilik kolluk kuvvetini görevlendirip bir tespit yapılıyor.” diyor ama ölü doğan çocuklarla ilgili bir şey yok yani.

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – Sayın Vekilim, gebelik sırasında zaten o anne takiptedir.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Yok, şöyle: Ben ücra bir köyde olduğunu düşünüyorum.

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – Orada da takip ediliyor.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Ücra bir köyde, bilmem nerenin, Anadolu’nun uzak bir ilçesinde.

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – Yani, bu aile hekimliği sistemine göre bütün gebeler gebelik süresince takip edilir ve gebeliğin sonlandırılması da toplum sağlığı merkezleri tarafından, aile hekimleri tarafından takip edilir. Zaten o dediğiniz bir yerdeyse onu tespit etmek öbür türlü de mümkün değil.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Öyle bilinen bir nokta değil. Yani, bunu aile hekimleri tüm gebeleri yüzde 100 oranında, Türkiye’nin en ücra köşesinde takip ediyor mu?

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – Evet, takip oranı çok yüksek.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Oranı yüksek değil, ben şimdi burada şeytanın avukatlığını yapıyorum. Ölü doğan çocuk zaten yüzde 1-1,5 zannedersem.

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – Binde 25 ya da o tür...

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Yani 2,5’e denk geliyor. Yani, burada böyle bir olasılıkta gün gelecek ispiyon yoksa ki yirmi bir ay sonra ispiyon varsa bile o mezar açılıp o çocuk tespit edilecek, ölü mü doğdu, yoksa bir şekilde bertaraf mı edildi.

BAŞKAN – Evet, Hayati Bey teşekkür ediyorum.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Bu ölü doğumun da ölü doğum gerçekleşip gerçekleşmediğini Sağlık Bakanlığı onaylamalı, tasdik etmeli bence.

BAŞKAN – Sayın Milletvekilim, teşekkür ediyorum.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Rica ederim.

BAŞKAN – Hükümet temsilcimiz...

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Sayın Başkanım, belki sayın milletvekillerimizi ben ikna ederim, bundan sonra bu konuyu tartışmayız diye düşünüyorum.

Aslında, burada bizim yapmaya çalıştığımız, sadece ileride imkânlar elverdiğinde, vatandaşımızı bir bürokratik kademedan daha kurtarmak. Bugün burada bunun “verilebilir” denilmesi verileceği anlamına gelmiyor. Aynı kanun tasarımızın 25’inci maddesinde “Bakanlıkça belirlenir” ibaresi var. Burada yapılan şey çok basit: Sadece doğumun tutanağı orada tutuluyor, bu tutanağın doğru tutulduğuna ilişkin yeni doğan çocuğun anne baba ya da velisi, vasisi, her kimi imzalamaya yetkiliyse o tutanağı imzalıyor. Eğer bir gün hastanenin kabiliyetleri ve imkânları orada tutulan ve ailenin de onayladığı tutanağı verdiğimiz yetkiyle sisteme işlenmesine imkân sağlayabilecekse sadece onu işleyecek. Yoksa hiç kimsenin, hastanenin herhangi bir çalışanı onların sistemine girip kişisel verilerine, kişisel bilgilerine falan ulaşmayacak. Kendilerinin hastanede düzenlenmiş ve ailenin de uygun gördüğü, onayladığı tutanağı sisteme işleyecek. Vermeyi düşündüğümüz, verebileceğimizi düşündüğümüz yetki sadece bundan ibaret. Bugün içinde kanunun yürürlüğe girmesiyle Türkiye’deki bütün hastaneler ve bu

hastanelerdeki bütün görevliler bu yetkiyi kullanacak değil. İleride teknolojimiz imkân verir, personel imkân verir, vatandaş doğumunu yaptıktan sonra hastanede taburcu olurken bebeğini alır gider, bir daha herhangi bir şekilde kayıt yaptırmak ya da tescil ettirmek için herhangi bir devlet kurumuna gitme ihtiyacı içinde olmaz ama dediğim gibi, bugün bu maddenin kabul edilmesiyle, Türkiye’deki bütün özel ve kamu hastaneleri bu yetkiyi kullanacak değiller. Sadece bakanlığa bununla ilgili bir yetki verme şansını vermiş oluyoruz. O yüzden, verilen önergelere katılmadığımızı ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN – Hükümet yetkilimize teşekkür ediyoruz.

Önerge sahiplerine bu açıklamadan sonra söz vermek istiyorum.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Şimdi, arkadaşlar, Parlamento ve hukuk stabil bir şey değil. Türkiye o aşamaya gelince bunu yeniden tartışalım. Şimdi biz bu işin bu aşamaya geldiğine inanmıyoruz. Bu aşamada, bu düzenlemede bu maddenin bu şekliyle yer almasını onaylamıyoruz çünkü dediğim gibi, şu anda Türkiye’de ben şartların... Bir defa bu işin aslında eninde sonunda tek idare tarafından yapılması gerektiğine inanıyorum çünkü bu devletin en önemli kayıdır nüfus kayıtları. Bu kaydı tutmak işi nüfus idaresinin işidir. Nüfus idaresinin bu manada bir eksikliği varsa -ben başından beri söyledim, tekrar etmek istiyorum- bu eksiklik neyse bu eksikliği giderme konusunda Parlamento olarak üzerimize düşeni yapalım ama herkes de ömründe, işte, bir, iki, üç neyse, o sevinçli günü yaşadıysa, çocuk sahibi olduysa gitsin nüfus idaresine, çocuğunun tescilini yaptırın gelsin. Bu kadar da kimse üşenmesin arkadaşlar. Anadolu’da “Üşengecin oğlu kızı olmaz.” derler. Teşbihte hata olmasın da yani o kadar üşengeçliğe gerek yok. Herkes gitsin kendi işini kendisi halletsin. Bu konuda biz ikna olmadık Sayın Bakanım.

Teşekkür ediyoruz.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Murat Bey, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Şimdi, maddenin (2)’nci fıkrasında zaten sağlık kuruluşlarının bildirim yapma yetkisi var, görevi var: “Sağlık kuruluşları ve sağlık kuruluşları dışında sağlık personeli nezaretinde gerçekleşen doğumlar; ilgili sağlık birimince bulunulan yer nüfus müdürlüğüne beş iş günü içinde bildirilir. Bildirimde; doğumun sağlık kuruluşuna veya sağlık personeli nezaretinde olduğunu ispatlayan rapor veya resmi belge ve doğum tescil isteğini belirten form dilekçe yer alır.” Zaten ailenin başvurusuna gerek kalmadan sağlık kuruluşu bunu nüfusa bildiriyor, biz buna karşı değiliz. Biz tescil yapma yetkisine karşıyız yani bürokrat arkadaşlar bize böyle izah ettiler. Dediler ki: “Bildirim makamı yapıyoruz biz yani nüfus müdürlüğü gibi tescil yetkisi veriyoruz.” Yoksa sizin bize izah ettiğiniz gibi bir durum söz konusu olsa yani “Formu alıp doldurup gönderiyor, tescil işlemi yapmıyor.” diyorsunuz, öyle olsa biz itiraz etmeyiz buna.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Öyle demedim, çok özür dilerim.

MURAT BAKAN (İzmir) – Yani burada siz sağlık kuruluşuna tescil yetkisi veriyorsunuz. Kaldı ki yani ben şunu da merak ediyorum: Özel sağlık kuruluşuna bu yetkiyi veriyoruz şimdi kanunla, bunun altyapısını nasıl oluşturacaksınız? Kervan yolda mı düzülecek? Yani sağlık kuruluşundaki vatandaş, 1 kişi olsun özel sağlık kuruluşunda, doğum yapmaya yetkili bir poliklinik diyelim, sağlık polikliniği, tıp merkezi, o tıp merkezinde kim bu tescil yetkisine sahip olacak, hangi vasıflarda olacak, bunun hukuki ve cezai ehliyeti olacak mı bu yaptığı işlemle ilgili? Bunların açıklığa kavuşması lazım.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Kanunda böyle bir düzenleme yok.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Söz verir misiniz Başkanım.

BAŞKAN – Bir saniye Hükûmet yetkilisi.

Nihat Bey, sözde ısrarın var mı, sadece önerge veren arkadaşlarla mı devam edelim?

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Ben de zaten aynı konuda açıklama yapacaktım.

BAŞKAN – Tamam, o zaman Hükûmet yetkilimize verelim.

Nihat kardeşim, anlayışına teşekkür ediyorum.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Sayın Milletvekilim, bir yanlış anlama olduysa onu da düzeltmek isterim. Kanunda bu maddeyi kabul etmekle hiçbir sağlık kuruluşuna tescil yetkisini peşinen vermiyoruz.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Ama açıklayıcı olan bir şey yok.

MURAT BAKAN (İzmir) – Dün genel müdür, genel müdür yardımcılarımız öyle izah etti bize.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – “Kuruluşlarına da yapılabilir.” ibaresini 25’inci maddede, aynı tasarının 25’inci maddesinde “Tescil yetkisi verilecek kuruluşlarda Bakanlık yetkilidir.” diye bir ifadeyle atıfta bulunarak bu yetkiyi doğrudan her sağlık kuruluşunun kullanmasına değil, İçişleri Bakanlığının uygun gördüğü sağlık kuruluşlarının kullanması yönünde bir düzenleme bu. Kaldı ki tescil yetkisi veriyoruz, Bakanlığın uygun gördüğü bildirim zorunluluğu tutanak tutmak zorunluluğu, uygun görülen sağlık kuruluşlarına da bu tuttukları tutanaklara tescil etme yetkisi verebileceğiz. Yaptığımız düzenleme sadece bu, yoksa otomatik olarak bütün sağlık kuruluşları bu saatten sonra bu yetkiyi kullanmaya yetkili olmuş olmuyorlar.

BAŞKAN – Arkadaşlar, aynı...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sayın Başkanım, bir cümle daha müsaade edin, ondan sonra...

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Bakanım, bu, keyfiyeti getirir. Burada, kanunda düzenlemede bir sınırlama yok, “İçişleri Bakanlığı istediğine verir, istediğine vermez.” diye bir şey yok, “Sağlık kuruluşlarına verilir.” diyor. Yarın bununla ilgili...

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Efendim, “Verilebilir.” diyor. Tekrar düzeltiyorum: “Doğum bildirimleri doğumu gerçekleştiren sağlık kuruluşlarına da yapılabilir.”

MURAT BAKAN (İzmir) – “Bildirimi yapılabilir.” demek, o doğumu gerçekleştiren sağlık kuruluşunu sınırlayamazsınız demek. Ya, yarın siz bununla ilgili bir davayla muhatap olduğunuzda o sağlık kuruluşlarıyla ilgili yargıdan döner bu şey. Yani yarın size gelecek müstakbel bir sıkıntıyı önlemek için söylüyoruz yoksa bizim bir şeyimiz yok.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Tabii ki biz bunu... Tekrar ediyorum, elbette ki takdir yüce heyetinizindir, Komisyonumuzundur.

MURAT BAKAN (İzmir) – Bu çıksın, daha sonra tekrar düzenleme hepimizi tatmin edecek bir noktaya gelir, hep beraber yaparız.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – 25’inci maddede yapılan bu düzenlemeyle birlikte düşündüğümüzde büyük yerleşim yerlerinde...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Vallaha, bizim 25’te de önergemiz var.

MURAT BAKAN (İzmir) – 25’e de önerge verdik zaten yani birbirini tamamladığı için.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Ha, tamam. Şimdi, o takdirde takdir Komisyonumuzundur tabii, ona bir şey diyemeyeceğim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Son söz...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Evet, teşekkür ediyorum.

Yani son olarak şunu ifade etmek istiyorum: Burada öyle bir sınırlama gözüküyor, bu bir dava konusu olabilir Murat arkadaşımızın dediği gibi ama onun ötesinde dava konusu olmasa bile böyle bir şey haksız rekabet olur yani bu yetkiyi bir hastaneye verdin, öbür hastaneye vermedin. Yani bizim şimdi herhangi bir nüfus idaresinin yapıp diğer nüfus idaresinin yapmadığı bir işlemimiz var mı? Aynı niteliklere sahip, Sağlık Bakanlığından ruhsat almış hastane işleten bir adama biz diyebilir miyiz ki o zaman “Ona verdik, sana vermeyeceğiz?” Bu yanlış olur yani yanlışın üstüne yanlış, temel yanlış olunca hepsi yanlış olur. Gelin, şu temeli düzeltelim fırsat varken arkadaşlar. İktidar milletvekili arkadaşlar, lütfen, siz de bu işe bir el atın, bu işi çözelim, bu yanlış yani. Arkadaşlarımız dünden beri bunda ısrar ediyorlar, 25’teki düzenleme de yanlış. Nüfus işine niye başkasını karıştırıyoruz? Yani nüfus idaresi kendi işini yapmaktan âciz mi? Niye biz buraya getiriyoruz işi? Bu işi nüfus idaresi yapsın arkadaşlar, lütfedin.

BAŞKAN – Sayın Milletvekilim, teşekkür ediyorum.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki Cumhuriyet Halk Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisinin önermelerini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Sayıları bizden az. Nasıl yani?

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Biz daha kalabalığız.

BAŞKAN – Sayalım. Ben biliyorum sizin sayınızı, 6 kişisiniz.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ben de varım.

BAŞKAN – 8’e 7.

Teşekkür ederim.

Arkadaşlar 6’ncı maddeyi okutuyorum, onunla ilgili önergelerinize sıra vermek istiyorum.

MADDE 6- 5490 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin ikinci fıkrasına “dış temsilciliklere” ibaresinden sonra gelmek üzere “il ve ilçe müftülüklerine” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN – Arkadaşlar, 6’ncı maddede iki tane aynı mahiyette önerge var, sırasıyla okutup işleme almak istiyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/868) esas numaralı Tasarı’nın 6’ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Muhammet Rıza Yalçinkaya

Bartın

Murat Bakan

İzmir

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahibi:

Tanju Özcan

Bolu

Hayati Tekin

Samsun

Mehmet Erdoğan

Muğla

“MADDE 6: Maddenin tamamen tasarı metninden çıkarılmasını öneriyoruz.”

BAŞKAN – Buyurun Sayın Yalçinkaya.

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Değerli arkadaşlar, bu düzenlemenin en önemli maddesi olan 6’ncı maddede, malumunuz olduğu gibi, il ve ilçe müftülüklerine nikâh kıyma yetkisi veriliyor. Gerçekten, bu düzenlemenin gerekçesi olarak da nikâh işlemlerinin hızlandırılması ve nikâh sürecinde vatandaşımıza kolaylık sağlanması gibi bir gerekçe gösteriliyor ama bu gerekçenin gerçekçi bir yanı yok.

Değerli arkadaşlar, müftülüklere evlenme yetkisinin verilmesi, toplumumuzda yüz yıla yaklaşan ve sağlıklı olarak başarıyla yapılan bir uygulamaya çomak sokmak olarak görülmelidir. Şöyle ki bugün Türkiye’de evlenme iş ve işlemlerinde bir aksama veya zorluk olduğunu söylemek akla karşı bir safsatadır. Hangi zorluk vardır, hangi evlenme işinde aksama olmuştur, tek bir örnek gösterilemez. Evlendirme iş ve işlemlerinde personel yetersizliğinden de söz edilemez, böyle bir durum söz konusu değildir ama velev ki “Var.” deniliyorsa müftü ve dolayısıyla imamlara bu yetkiyi vermek yerine mahalle muhtarlarına vermek daha doğru olmaz mı? Bu alanda evlendirme memuru eksikliği varsa daha fazla istihdam edilerek bu sorun çözülemez mi? Müftülükler ve yetki devri yoluyla imamlara evlendirme yetkisinin verilmesi özellikle köy ve kasabalarda ileride imam ve muhtar arasında çözümlenemeyecek husumetler ortaya çıkaracaktır ve korkarım ki bu husumetler nedeniyle yüce dinimiz ve din adamları telafisi güç yaralar alacaktır. Din ve dinî değerlerimizi layık olduğu yerde, kendine özgü yüce makamda muhafaza edelim ve onu koruyalım. Amaç dinî nikâhı bir şekilde zorunlu hâle getirmekse korkarım ki bu konu ileride toplumumuzun ayrışmasına yol açacak. Nikâhını müftülüklerde kıydıranlar ve kıydırmayanlar ayrımı mahalle baskısı olarak toplumsal barış ve huzuru zedeleyecek, bugün öngöremediğimiz çatışmalara zemin hazırlayacaktır.

Değerli arkadaşlar, bugün ülkemizde isteyen herkes dinî nikâh yapabilmektedir. Dinî nikâhın önünde hiçbir engel yoktur. En son TÜİK istatistiklerine göre, ülkemizde yaşayan yurttaşlarımızın yüzde 86’sı resmî nikâhtan sonra dinî nikâh da kıydırabilmektedir. Dolayısıyla dinî nikâhın önünde hiçbir engel yoktur. İnsanlarımız medeni nikâh işlemini yaptıktan sonra da, işte neredeyse toplumun yüzde 86’sı olarak, dinî nikâhını da gerçekleştirmektedir. Dolayısıyla, bırakın, bu güzel geleneğimizi yaşasın ve devam etsin. Zorlamaya, dolambaçlı yollardan vatandaşı... Bunu icbar etmeye gerek yoktur. Zor, oyunu bozar.

Ülkenin çok büyük sorunları var. Her zamankinden daha fazla birlik ve beraberlik içerisinde hareket ederek bu sorunları hep beraber çözmemiz gerekiyor ama halkın gündemdeki bu sorunlarına karşı birlik ve beraberlik içerisinde hareket etmemiz gerekirken maalesef hepimizi birbirimizden ayıracak, birbirimizi ayıştıracak böyle bir kanuni düzenleme. Yani bu birlik ve beraberliği bozma konusunda maalesef bu tasarı bizleri aynı sorunların çözümünde beraber olmamızı engelliyor.

Dolayısıyla benim sizlerden ricam: Bu tasarının amacı, elbet İçişleri Bakanlığının gerekçesinde belirttiği gibi, vatandaşın sorunlarını çözmek, bilişim ve teknolojik alandaki yenilikleri Bakanlık ve nüfus idaresi üzerinde yerleştirmek. Bunların hepsini kabul ediyoruz ama tasarının 6’ncı maddesindeki bu il ve ilçe müftülüklerine nikâh kıydırılma yetkisinin verilmesinin yanlış olduğunu belirtiyor, bir kez daha siz değerli komisyon üyeleri tarafından bu konunun ele alınıp vicdanınızı elinize koyarak bir değerlendirme yapmanızı rica ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Milletvekilim.

Önerge veren arkadaşlardan başka...

Buyurun Hayati Bey.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Başkanım, sabah konuştum. Aynı konuda aynı şeyleri tekrarlamamak için... Yalnız o konuşmamın sonunda, sabahki Komisyon Başkanımız Celalettin Bey bir açıklama yaptı. O açıklamada kendisi, bir defada bitsin yani müftülükler de imam nikâhı yapsın, hem birleştirmiş oluyoruz hem bir çırpıda işi bitiriyoruz vurgusu yaptı. Bu, bence çok yanlış ve tehlikeli bir duruma toplumu sevk edecek. Bu anlayış, belediyelerde veya muhtarlıklarda nikâh yaptıranların dinî nikâhının olmadığı imajını yayacak anlayış olarak. İnsanlar, orada kendilerini “Ben, evet, belediyede nikâh yaptırdım ama gittim dinî nikâhımı da yaptırdım.” diye savunma mecburiyetinde hissedecek veyahut da o toplumsal baskıdan kurtulmak için kendini müftülükte nikâh yapma mecburiyetinde hissedecek.

Netice itibarıyla, biz, karşı çıkanlar olarak yani MHP’si, HDP’si, CHP’si, bakıyorum, diyoruz ki: İşte, bu toplumu ayırıştırarak falan. Benim aklıma -Allah muhafaza- bundan sonra kötü şeyler geliyor yani bu, özellikle, sanki toplumu ayırıştırmak için yapılmış bir ön adımı gibi geliyor. Bunun vebali, günahı da sizlerde olacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Milletvekilim.

Arkadaşımız Garo -başka bir komisyonda olacağı için- biraz katma değerim olur düşüncesiyle katkıda bulunmak için iki dakikalık söz istedi.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Merhaba değerli arkadaşlar, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, il, ilçe müftülüklerine böyle bir yetki vermeyi öngörüyorsunuz. Ciddi bir sakınca gördüğüm için kısa bir görüş ifade etmek istiyorum.

Partimiz tabii ki buna karşı. Ayırıştırıcı bir politika olduğunu düşünüyorum ve il, ilçe müftülerinin görevlendireceği imamların nikâh kıymasını öngörüyorsunuz ama Anayasa’nın eşitlik ilkesine aykırı bir uygulama. Baştan sona reddetmemiz gereken bir uygulama ama diyeceksiniz ki: “Osmanlı’da bu nikâhlar böyle kısıyılıyordu.” Ancak Osmanlı döneminde biliyorsunuz Hristiyanların dinî temsilcilikleri, patrikhaneler veya Musevilerin hahambaşlıklarının da yetkileri vardı ve bu nikâhlar böyle kısıyılıyordu. Velew ki neoosmanlıcı bir politika güdüyorsanız eksik güdüyorsunuz. Bunu istemiyorum, o ayrı bir şey yani “Patrikhanelere de bunu verin.” demiyoruz, “Hahambaşlıklarına da bunu verin.” demiyoruz ama eksik bir politika güdüyorsunuz ve ayırıştırıcı bir politika güdüyorsunuz yalnızca bunu Diyanet İşleri Başkanlığının uhdesindeki imamlara vererek. Zaten Diyanet İşleri Başkanlığı ayırıştırıcı, eksik bir yapılanma ve diğer kurumların statüleri belirlenmemiş durumda. Şu anda Ermeni Patrikhanesinin, Rum Patrikhanesinin, diğer patrikhanelerin ve hahambaşlıklarının statüleri yok. Lozan’ın amir hükmü olmasına rağmen yüz yıla yakın süredir bu statüler teslim edilmemiş durumda. Velew ki bu yetki verilecekse, bakın, ben istemiyorum bu yetkiyi diyorum ama verilecekse eşitlik çerçevesinde verilmeli. Bütün dinî kurum ve kuruluşlarının bu statüleri tanımlanmalı. Verilecekse bütün yapılanmalara bu yetki verilmeli ama yalnızca Sünni Müslüman kesime dönük bu yetki verilirse açık bir Anayasa ihlali yapmış olacaksınız arkadaşlar ve bir mahalle baskısı sonucu toplumu ayırıştırmış olacaksınız. İşte, “imamın kıydığı nikâh-resmî nikâh” ayrımı söz konusu olacak ve “Sen inançlısın.” yaftası, “Sen inançsızsın.”

yaftaları söz konusu olacak, ayrıştırıcı olacak. Ermeni toplumunda da aynı şey vardır. Yani biz bunların tamamını... Gideriz resmî nikâhımızı kıyarız, daha sonra gideriz dinî nikâh da kıyılır. Hem kültürel gerekçelerle hem dinî gerekçelerle bunlar yapılır.

Gelin bu uygulamaya bu şekilde devam edelim. Büyük riskler barındıran bu ayrıştırıcı uygulamaları devam ettirmeyelim derim, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Garo, teşekkür ediyorum.

Hüda Hanım, buyurun.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Tekrar merhaba arkadaşlar.

Sayın Komisyon, Sayın Başkan; keşke Sayın Bakanımız burada olsaydı çünkü kendisi ara verilmeden önceki son konuşmasını yaparken benim yaptığım konuşmalara da vurgular, ithamlar yaparak doğal olarak cevap hakkım doğmuş oldu. Kendisinin de burada dinlemesini, bizzat dinlemesini isterdim aslında.

BAŞKAN – Bakan Yardımcısı burada.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Vurgularından bazıları, teolojik tartışmaya girmek istemediğini söyledi. Sayın Bakanın bugüne kadar, tanıdığım Sayın Bakanın, tek doğru bir yaklaşımını gördüm, “Benim işim teolojik tartışma değil.” dedi, güzeldi. Onun haricindekiler ise... Ben konuşmamı yaparken konuşmamın arasında şu vurguyu yapmıştım hatırlarsınız: “İşe gelmeyince, efendim, bizim vekillerimiz, bizim insanlarımız hak ve adalet, özgürlük arama gibi argümanlarla mücadelelerimizle ilgili konular söz konusu olduğunda vicdanlarınızı örtmek için hemen ‘Onlar terörist.’ ithamında bulunabilirsiniz, bulunuyorsunuz.” demiştim ve kendime Kur’an’da barışı anlatmakla ilgili bir konu üzerinden nasıl fezleke geldiğini, nasıl, neyle itham edildiğimi örnek vermiştim.

Şimdi, Sayın Bakan dedi ki: “Burası teolojik tartışmaların yeri değil, burada bir konu konuşuluyor.” Hiç kimsenin durup dururken lüks olsun, vakit kaybı olsun, israf olsun diye teolojik tartışmaları gündeme getirme gibi bir niyetinin olduğunu düşünmüyorum. Zaten o teolojik vurguları da ben yaptığımdan dolayı bana cevabı olduğunu hepiniz biliyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, neden bu konu tartışılıyor? Neden teolojik gündem oluşuyor? Nikâh mevzuusu neden biraz daha ayrıntılı ifade, izah edilmek zorunda kalınıyor? Adı üstünde 6’ncı madde il ve ilçe müftülerine nikâh yetkisi verme meselesi. Adı üstünde, müftüler. Yani bunun kendisi zaten teolojik bir kavram, teolojik bir konum, mevki. Müftü olarak siz eğer yetkiyi “müftü” olarak tanımlar önümüze getirirseniz ben de nikâh ve müftü ilişkisini açıklamak durumundayım. Bunu başkaları farklı boyutlardan yaparlar, ben de kendi penceremden müftü ve nikâh ilişkisi ne alaka, politika, İçişleri Komisyonu ne alaka derim.

Bir de şu paradoks var: Yani ben bugün bile gözümüzün içine baka baka gerçeklerin çarpıtıldığı, cimbızla kelimelerin alınıp da böyle asparagas gibi vurgularla, ithamlarla amacından sapıtıldığı gibi, böyle ortamlarda, böyle bir gündemde... Yarın şundan da endişe ediyorum kadınlar adına, hatta müftülüğü tercih eden Müslümanlar adına: Müftülüğü tercih ederek evlenenlere yarın herhangi bir sebeple onlar boşanma aşamalarına geldiğinde şunu da diyebilirsiniz, farklı bir adım atabilirsiniz: “Siz evlenirken müftülüğü tercih ettiniz, boşanırken de medeni hukuka göre değil, müftülüğün kriterlerine göre boşanırsın ya da boşanamazsın.” denilebilir.

BAŞKAN – Medeni nikâhı ama böyle algıyorsanız olmaz, medeni nikâhtan bahsediyoruz şimdi.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Niye olmasın? Böyle başlar. Ama yani evlenirken var da boşanırken niye olmasın?

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Deniz bir damlayla başlıyor.

BAŞKAN – Hayır, hem böyle bir ortama taşıyıp sonra bu ortamdan çıkmaya çalışıyorsunuz.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, ne dediğim çok açık. Bugün böylesine absürt bir konuyu önümüze getirenler yarın çok daha absürtlerini önümüze getirecekler.

BAŞKAN – Affına sığınıyorum, aynı dünyada yaşıyoruz ama dünyalarımız farklı. Normaldir bu.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Farklı, ayrı pencereden bakıyoruz.

BAŞKAN – Ama sadece fikirlerimizi söyleyerek, ne olur, ne olur.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Başkan, müdahale etmeyelim lütfen. Bakın, çok kritik, 6’ncı madde burada onaylanmak üzere. Ben düşüncemi ifade etmek zorundayım. Ben bitireyim, ondan sonra sözünüzü söylersiniz.

BAŞKAN – Buyurun.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Cevap hakkım olursa da yine söz alırım.

Ve gelelim cinsiyetçilik meselesine. Sayın Bakan dedi ki: “Asıl cinsiyetçi kim? Benim kızım var. Ben cinsiyetçi değilim. Bizim zihniyetimiz cinsiyetçi değil.” Aile ve Sosyal Politikalar Bakanımıza 2016 yılında seksen bir vilayette mevlit okutan bir zihniyet, bunu da büyük bir başarıymış gibi bakanlığın faaliyeti olarak yazan bir yönetim, iktidar en büyük cinsiyetçiliği yapmıştır, hem de kendi bakanına yapmıştır. Bunun toplumsal boyutları, çok çok daha, binlercesi var.

Evet, Sayın Bakanımızın anladığım kadarıyla bir kızı varmış. “Ben de kız sahibiyim. 12 yaşındaki çocukları dağa götürüyorsunuz.” dedi.

Sevgili arkadaşlar, ben HDP İstanbul milletvekili olarak, bir siyasetçi olarak buradayım. Kalkıp bir bakan ya da hiç kimse şu çatının altında veyahut dışarıda bir örgütün, bir hareketin meseleleriyle ilgili bana burada hesap soramaz, ithamda bulunamaz.

BAŞKAN – Ama bakın, ifade öyle değil.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Şimdi, sözü kesmeyin. Bakın, Allah Allah... Niye sözümü kesiyorsunuz?

BAŞKAN – Ama müsaade eder misiniz. Bakın, kesmek değil. Lütfen... Başkan olarak söylüyorum ki böyle bir ifade kullanmadı. Bu “Dağa çıkışlara ses çıkarmadınız.” ifadesi aynı şey değil.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ya biliyorum, Başkanım, bitmedi daha. Devam ediyorum, kesmeyin lütfen.

BAŞKAN – Buyurun.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Evet, 12 yaşındaki çocuğu örnek veriyor. Biz bunu sayısız kere, milyon kere Mecliste de söyledik, dışarıda da söyledik, söylemeye devam ediyoruz. Biz çocukların dağa çıkmasını da istemiyoruz, biz 12 yaşındaki çocukların Cizre’de buzdolaplarında, dondurucularda günlerce bekletilmesini de istemiyoruz. “Biz cinsiyetçi değiliz.” diyorsunuz. Bir kadının yedi gün sokakta bedenine, cesedine yaklaştırmadınız, diyorsunuz ki “Biz cinsiyetçi değiliz.” Biz, dağda da kimse ölmesin, dağa kimse gitmesin, sokakta da ölmesin, asker de, polis de kimse, insanımıza kıyılmasın, 80 milyon olarak burada barış içinde, hangi inançtan, mezhepten, dilden olursa olsun yaşayalım istiyoruz. (Gürültüler)

Bir şey mi dediniz Vekilim?

NURETTİN ARAS (İğdır) – PKK’ya bir lanet okuyun.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sizden mi emir alacağım ben?

BAŞKAN – Hüda Hanım, lütfen karşılıklı...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Sizden mi emir alacağım ben? Ben kime lanet okuyup okumayacağımı sizden mi öğreneceğim?

BAŞKAN – Hüda Hanım...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ben ağzıma “lanet” diye bir kelimeyi almam. Ben lanetçi değilim. Hiç kimseye lanet okumam.

BAŞKAN – Hüda Hanım... Hüda Hanım lütfen...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Bu dünyanın en büyük zalimine de lanet okumam.

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, karşılıklı konuşmayalım.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Saptırmayın konuyu. Siz zalimlere, yalancılara önce bir lanet okuyun. Siz bir Müslüman olarak ahlaksızlığın en âlâsı olan yalancılara, hırsızlara bir lanet okuyun önce.

BAŞKAN – Hüda Hanım, şöyle bir izin istiyorum sizden.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ama bakın, Başkan, bitsin yani konuşma.

BAŞKAN – Bir şey söyleyeceğim ama. Geneli üzerindeki konuşmalarınızı tamamladınız.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Hayır, ben cevap hakkımı kullanıyorum. İtham edildim.

BAŞKAN – Şimdiyse 6’ncı maddeyle ilgili görüşleriniz için söz hakkı verdim, buyurun.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Başkan, cevap hakkımı kullanıyorum dedim size. Bakın, bakan beni itham ederek gitti ve hâliyle ara verildi, cevap hakkımı kullanıyorum. İsterse 6’ncı madde olmasın.

Bakın, “Aile değerlerimiz kutsaldır.” dedi Sayın Bakan, “geleneklerimiz” dedi. Ben sabahleyin gelenekçiliğin, muhafazakârlığın ne demek olduğunu açıklamaya çalıştım elimden geldiğince. Ben gelenek adına konuşmuyorum, ben kültürler adına konuşmuyorum. İyi yönleri vardır, kötü yönleri vardır. İyilerini seçeriz, kötülerini, yanlış olanları kullanmamaya çalışırız ama bir de erdemli olan, asıl olan, özne olan, vicdan olan, güzel olan, sevgi olan bir gerçeklik, bir hakikat vardır. Bunda bütün inançlardan, renklerden, cinslerden herkesin kayıtsız şartsız bu evrensel güzelliklerde, evrensel doğrularda hepimizin ortaklaşması gerekir, kabul etmesi gerekir. Yalan, bir HDP’li için de yalandır, AKP’li için de yalandır, Afrikalı için de yalandır, Amerikalı için de yalandır. Yalanın formu olmaz, rengi olmaz. Yanlış herkes için yanlıştır. Burada senin yanlışın, benim yanlışım, sen öldürdün, ben öldürdüm, benim acım, senin acım diye bu kıyaslamaları yapmayalım arkadaşlar.

Ben burada müftülüklerin nikâh mevzuusuyla ilgili yanlış ilişkilendirilmesi ve yanlıştan dönülmesi üzerine bir konuşma yapıyorum, Sayın Bakan kalkıyor bana 12 yaşındaki çocuğun dağa çıkmasından bahsediyor. Ben bundan mı bahsediyorum burada? Ben burada gündemimiz olan nikâh mevzusundan bahsediyorum, nikâhın ne olduğunu, müftülüğün bununla ne alakasının olacağını anlatmaya çalışıyorum, sakıncalarından bahsediyorum.

Bu müftüler, bakın, bir şey göstereceğim size değerli arkadaşlar. Şu anda müfredatta -çocuklarımıza okutulan ortaokul temel dinî bilgiler, İslam 2- farzın tanımı var burada. Bakın arkadaşlar, şu anda bu, çocuklarımıza öğretiliyor. Buna burada az çok dinden haberdar olan insanlar lütfen dikkat edin, bakın. Az çok Kur’an’dan gerçeklikten haberi olanlar... “Farz” diyor, farz ne demek diye anlatmış burada hangi aklıevvel, kimse bunu yazan. Bir dinin hiçbir kural koymaması düşünülebilir mi? Niçin? “Farz: Sözlükte belirleme, tayin ve takdir etme, karar verme gibi anlamlara gelir; dinî bir terim olarak ise Allah ve resulünün yapılmasını kesin olarak istediği ve terk edilmesinin günah sayıldığı fiiller” olarak belirtilmiş. Çocuklara şirk dinini öğretiyorsunuz, gerçekleri öğretmiyorsunuz. Sapkın bir inanç, sapkın bir dinciliğin müfredatını öğretiyorsunuz çocuklara. Bütün farklı mezhep ve inançlara ait olan,

insanlarımızı zaten yok sayarak sadece tek mezhep üzerine, tek kaynak üzerine, Emevici, saltanatçı dinciliği öğretiyorsunuz ama arkadaşlar bu müfredat İŞİD yetiştirecek, İŞİD. Yanlıştan dönünüz. Bu eğitimi veren, bu zihniyete sahip müftülere nikâh teslim edilemez.

Teşekkür ediyorum.

(Oturum Başkanlığına Başkan Celalettin Güvenç geçti)

BAŞKAN – Bitirdiniz mi efendim?

HÜDA KAYA (İstanbul) – Bitirdim. Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Bakın, Sayın Bakan bir şey söyledi, “Ben teolojik tartışmalara girmem.” dedi. Ben de girmek istemem ama eğer müfredatta bir dayatma varsa sizin dediğiniz gibi sizin de kendi görüşlerinizi dayatma olduğunu düşünüyorum.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Estağfurullah... Hiç öyle değil...

BAŞKAN – Bakın... Ama şöyle bir şey...

HÜDA KAYA (İstanbul) - Hiç öyle değil...

BAŞKAN – Bak, bu çok özel bir şey. Bu, bu Komisyonun işi değil aslında.

HÜDA KAYA (İstanbul) - Düşüncemizi konuşmayalım mı Başkan?

BAŞKAN – Konuşun ama...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Allah Allah!

BAŞKAN – Konuşun ama bir geleneğin de tamamına dayatma, hurafe, şirk dini... Onu Amerika’daki adam yapıyor.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Yok...

BAŞKAN – Bunu sonra konuşalım. Kayıtlara girsin diye söylüyorum. Bence meşgul etmeyelim Komisyonu.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Yok... Burada farz var. Farzın ne olduğu çok açık.

BAŞKAN – Yani orada Peygamberin kanun koyma, haram-helal koyma yetkisiyle ilgili tartışmaya giriyorsun. Onu burada konuşmayalım bence. Ben de kayıtlara girsin istiyorum.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Çocuklarımızın, 6 yaşında kızların evlenmesi gibi, “evlenebilir” diyen bu sapık zihniyetli müftülere nikâh teslim edilemez.

BAŞKAN – O ayrı bir şey... O da daha ayrı bir konu...

HÜDA KAYA (İstanbul) – Mesele bu işte ama. Ayrı değil ama. Tam da bu zaten.

BAŞKAN – Peki... Peki... Teşekkür ediyorum.

Şimdi sıra, Sayın Mehmet Erdoğan’da.

Buyurun.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tabii, 6’ncı maddeyle ilgili biz salı günü de görüşlerimizi ifade ettik, dün alt komisyonda da ifade ettik, burada da bazı hususları kısaca tekrar etmek istiyorum.

Şimdi, bir defa, öncelikle bu maddede “sınırı olmayan müftülüklerle” deyince Türkiye’deki Diyanet İşlerinin yani il ve ilçe müftülüklerine bağlı 100 binden fazla personele yetki verilebileceğinin önü açılmaktadır. Aslında bu kanun tasarısı vesilesiyle ortaya çıkan istatistiği de görmüş olduk. Türkiye’de yıllık ortalama 600 bin nikâh var. Son yılların nikâh sayısını bakanlığımız tespit etmiş koymuş, o

istatistik de ortalama 600 bin. Şu anda bu işi yapan sayı belli. 1.400 civarında belediyemiz, 18 bin civarında muhtarlığımız ve bin civarında da nüfus idaresi bu işi yapmakta. Şimdi 600 bin nikâh için biz 100 bin kişiye daha nikâh yetkisi verilebilecek buraya bir madde yazıyoruz.

Bir kere Türkiye'nin gündemini böyle bir konuyla meşgul etmeyle hiçbir ihtiyaç yok. Türkiye'nin bugün gerçekten çözüm bekleyen acil sorunları var. Şimdi, nikâh sayısı belki yıllık 600 binden 1 milyona çıkacak ama insanlar nikâh dairesine gidemiyor çünkü işi yok aşı yok.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Zaten yüzde 1,4 düşmüş.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – İşsizlik oranlarını tabii İstatistik Enstitüsü sürekli açıklıyor ama açıklanan rakamlar içerisinde biraz detaya indiğinizde görüyorsunuz ki işsizliğin pik yaptığı alan özellikle gençlerimizin işsizliği, eğitimli gençlerimizin işsizliği.

Şimdi, biz bunların derdine çare bulacakken bunlar nikâhını müftüde mi yapsın, nüfus idaresinde mi yapsın, muhtarda mı yapsın, belediyede mi yapsın... Önce adama bir kere nikâh yapacak imkân sağlayın. Adam nikâh yapacak hâle gelsin ondan sonra nikâh yapacak yeri de bulur.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – İnsanların yuva kuracak hâli yok.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Ama önce bir yuva kuracak hâle gelsin.

BAŞKAN – Eş de bulur.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Bulur, bulur... Onu da bulur.

Şimdi, Sayın Valim, siz de bunu biliyorsunuz. Taşrada sizin yanınızda belediye başkanırken de valiyken de gelip iş isteyen ne diyor? “Ya benim çocuk üniversiteyi bitirdi, aslında konuştuğu birisi de var ama gidemiyoruz, kapıyı çalamıyoruz çünkü iş yok güç yok.”

Şimdi, Türkiye'nin esas meselesi bu. Öbür tarafımızda, işte, bakın -ben Muğla Milletvekiliyim- dünden bu yana Türkiye'nin gündeminde Muğla gündemde. Bugün çatışmada 5 terörist öldürüldü, dün 7 terörist yakalandı vesaire. Yani başımızda Irak'ta, Suriye'de olan gelişmeler hepimizi, millî güvenliğimizi tehdit eden olaylar. Şimdi, böyle bir ortamda hiçbir getirisi olmayan, Türkiye gündemini değiştirmek ve hepimizi meşgul etmekten başka faydası olmayan bir konuyu tartışıyoruz.

Şimdi, bu maddeyle bu yolu açtığınızda yarın bir defa toplumsal ayrışmanın yolu açılacak. Yarın başka azınlıklar, başka kesimler bu tip taleplerle karşımıza gelecek. Şimdi, eğer mevcut nikâh memuru sayısı yetmiyorsa geçen dönem iç güvenlik paketinde biz, köyden mahalleye dönüşen muhtarlara da bu yetkiyi verelim diye komisyonda oy birliğiyle kabul etmiştik. Gelin onu getirelim geriye. Veya ihtiyaç varsa bütün mahalle muhtarlarına verelim neyse yani... Ya da en azından iktidar partisi kendi getirdiği düzenlemeyi sınırlandırsın. Yani bunu il ve ilçe müftülüklerinden öteye hiç olmazsa belli sayıda oradaki mesela il-ilçe müftüsü ve işte bunların iki tane yardımcısına vesaire gibi birtakım sınırlamalar getirin. Bu kadar ucu açık, altından kalkılamaz bir düzenleme yarın sizi de sıkıntıya sokar. Bugün “vermeyeceğiz bazılarına” dedi Sayın Bakan. Ama yarın, siyaset, gelecek birileri size bastıracak ve bugün “vermeyeceğiz” dediğiniz birçok insana o yetkiyi vereceksiniz. Bu sıkıntılara hiç gerek yok. Çünkü bunun kapısını açtınız mı o kapıyı kontrol edemezsiniz. Yani siz valiyken aldığınız güvenlik tedbirlerinde sizin aldığınız, koyduğunuz barikat bir yerden yıkılırsa orada güvenliği tekrar sağlayamazsınız. Şimdi, siz güvenli bir alanın barikatını yıkıyorsunuz, bundan sonra orada güvenliği nasıl sağlayacağınız diye düşüneceksiniz.

Ben onun için dün uyardım, evvelsi gün uyardım, bugün tekrar uyarıyorum. Bu yanıltan fırsat varken dönün ve kamuoyunu bu lüzumsuz konuyla meşgul etmeyin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Erdoğan.

Buyurun efendim.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan Yardımcısı, Komisyonun değerli üyeleri, değerli Komisyona katılan milletvekilleri; öncelikle ben, tabii, Komisyonunuzun da üyesi Gaziantep Milletvekili Abdulkadir Yüksel’e rahmet, ailesine ve AKP Grubuna başsağlığı diliyorum. Ama bugün ve her gün -üzülerek ifade ediyorum- şehit haberleri geliyor. Şehitlerimize de Allah’tan rahmet dileyerek konuşmama başlamak istiyorum.

Dün Medeni Kanun’un 91’inci yılıydı. Çok anlamlı bir gündü ve komisyona denk gelen bu tasarı da bir o kadar anlamsız. Çünkü tarihimize baktığımızda, özellikle kadın hakları konusunda, kadın-erkek eşitliği konusunda... Hepsi çok önemli tabii, atılan her adım çok kıymetlidir. Eşitlik, özgürlük, insan hakları açısından yapılan her şey çok önemli ve kıymetlidir. Ama iki tane mihengi noktası vardır: Bunlardan birisi Türk Medeni Kanunu’nun kabulüdür, ikincisi de tabii kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesidir.

Medeni Kanun’da emeği geçenler, onun oluşmasında katkısı olan herkes -şimdi ebediyete intikal edenlere de rahmet diliyorum- sağ olsun var olsunlar. Gerçekten zamanın, çağın en büyük devrimiydi. Cumhuriyetin karakterini yansıtan en önemli devrimdi çünkü eşit yurttaşlık hayali vardı ve bunun için de gerçekten çok büyük çaba sarf etti.

Medeni Kanun’la beraber neler oldu? Özellikle evlilikte ve mirasta kadınlar yasalar önünde eşit hâle getirildi. Bunlar çok kıymetliydi çünkü. Eğer bunlar konusundaki düzenlemeler olmasa bu eşitlik sağlanamazdı. Ha tam bir başarıya ulaşmış mı? Tabii ki bu tartışılır ama hani zamanın koşulları, o ülkelerin durumları, coğrafyamızın içinde bulunduğu duruma bakıldığında gerçekten çok önemli adımlar.

Gelelim şimdi nereye doğru savrulduğumuza. Şimdi “Kadın-erkek eşit değildir, fitrata terstir.” söylemini burada ben tartışmaya açmayacağım, vakit kaybettirmeyeceğim çünkü gerçek olmadığı su götürmez bir şey bu. Gerçekçi değil. Bu yüzden bunu konuşarak sürelerimizi kaybetmeyelim ama artık bu söylemler, bakın, bu tasarıyla politika hâline gelmiş durumda, değil mi? O yüzden, bunları konuşmak zorundayız.

Yasama dönemimizin başladığı günlere denk gelen -biraz önce de ifade ettim- Medeni Kanun’un yıl dönümüne denk gelen bir sürede bir baktık önümüzde bir tasarı, içinde müftülere nikâh kıyma yetkisi. Ya şunu sormadan edemiyorum ben boşanma komisyon raporunun görüşmelerinde de ifade ettim ama cevap bulamadım işin açıkçası. Dedim ki orada: Ya 81 ilde evlendirme dairelerinin, evlendirme memurlarının, 18 binin üzerinde muhtarın kıydığı nikah yetmiyor da mı gerçekten şimdi müftülere biz nikah kıyma yetkisini veriyoruz? Hani bunun gerekçesi ne? Neden bu ihtiyaç oldu? Neye dayanarak, neye binaen biz buna karar verdik. Böyle bir ihtiyaç mı oldu? Yani nikah kıymak isteyen, evlenmek isteyen memur kıtlığına mı girdi Türkiye? Böyle bir şey mi oldu? Hani bunu sormadan edemiyorum ama cevap da bulamıyorum. Hani ama bakınca da torbadan tavşan çıkarır gibi böyle bir şey önümüze geliverdi.

Şimdi tasarımı hazırlayanlar bile neyi niye yaptıklarını anlayamadıkları için olsa gerek, bakın, madde gerekçesinde -çok garip- “Evlendirme memurları arasına il ve ilçe müftüleri eklenmiştir.” demekle yetinmiş. Yani niye, hangi ihtiyaca binaen, hangi eksikliği gidermek amacıyla yazmaya gerek bile görmemişler.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Mali, ekonomik.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Hayır.

Biri böyle olsun demiş muhtemelen, onlar da öyle yapmışlar diye düşünüyorum. Hani bunun sakıncaları araştırılmış mı, uzman görüşü alınmış mı, bu işin taraflarına sorulmuş mu, konuşulmuş mu? Bunlar görüldüğü gibi yok.

Şimdi, Medeni Kanun'un verdiği hakları tırpanlayan, çocuk yaşta evliliklerin önünü açacak böyle bir düzenlemeye, bu kadar önemli bir şeye bakın imza atıyor Hükûmetin temsilcileri ve bunu gerekçelendiremiyor bile. Niye, neden koyduğunu söyleyemiyor. Ama -başka yerde ifadeler bunlar- madde gerekçesinde yazmasa da "Vatandaşların evlendirme işlemlerini kolaylaştırmak, daha kolay ve seri bir şekilde hizmet alımını sağlamak." diyenler olmuş. Dışarıdan hani duyduklarımız. Ya Türkiye'de evlenmek isteyeneye nasıl bir zorluk çıkarılıyor da hani kolaylaştırılacak bu? İki, daha önemlisi: Bu iş müftüler nasıl kolaylaştıracak? Bu çok önemli bir soru. Bakın, bu sorulara cevap var. Müftülerin işi gücü yok mu Allah aşkına? Görevleri belli değil mi? Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı çalışan müftülerin evlenmeyle, medeni hukukla işleri ne? Yani bu soruların gerçekten cevaplandırılması lazım. Şimdi, gerçekten hani hakikaten ben de merak ediyorum, aramızdaki bir milletvekili, şimdi müftüler nikah kıydığında gerçekten işlerin kolaylaşacağına, çözüleceğine inanıyor mu acaba? Ben buna gerçekten inanmıyorum. Türkiye'de kadınların sorunu bu değil. Maalesef resmî nikah yerine müftülere nikah yaptırılınca Türkiye'de kadınların sorunu azalmayacak. Türkiye'de kadınların çok acil, önemli sorunları var. Bakın, çocuk yaşta evlilikler gerçeği var, şiddet var, cinayetler var, istismarlar var. Konumuz bunlar olması gerekirken bugünlerde 21'inci yüzyılda, bu çağda biz maalesef gidiyoruz, gidiyoruz, gidiyoruz, konuşulmuş, açılmış şeyleri tekrar tekrar tartışmaya açıyoruz. Tıpkı kürtajı açtığımız gibi, tıpkı idamı konuşmaya başladığımız gibi, tıpkı bugün müftülere nikâh yetkisini resmîleştirip resmî nikah yerine koymaya çalıştığımız gibi. Bu anlamda ben Hüda Hanım'a katılıyorum. Yani evlenirken olup da boşanırken olmayacak bir şey yok. Bakın, burada yapılmaya çalışılanın da tıpkı Malezya örneğinde olduğu gibi evlilik, boşanma, miras hukukunda şeri hukuk sistemine, çifte hukuk sistemine geçiş. Bunlar konuşuldu, konuşulmadı değil. Yani biz bunları torbamızdan çıkarmıyoruz. Maalesef sizler çıkarıp ortaya atıyorsunuz ve bizler de şu günlerde bu kadar şehidin arasında, ekonomik krizin içinde, savaşın eşiğinde maalesef bunları konuşuyoruz. Bu acıdır, yazıktır. Bu, Parlamentoyu meşguldür, başka bir şey değildir. Yani buna hakkımız olmadığını düşünüyorum.

İkinci olarak katılamadığım belki maddeye ama sağlık personeli takibi dışında doğan çocukların doğum bildirimi nüfus müdürlüklerine yapılmadan sözlü olarak yapılabilecek. Ya şimdi biz, Allah aşkına şöyle vicdanımıza elimizi koyalım -geçtiğini biliyorum- şimdi 13 yaşında...

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Değiştii.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Değiştiiyse Allah razı olsun.

Çünkü 13 yaşında doğum yapmış bir çocuğu nasıl görmezden geleceğiz? Onun istismar edildiği gerçeğini nasıl görmezden geleceğiz? Vicdanımızı, kulağımızı, gözümüzü kapayacağız, böyle bir şey olabilir mi? Bu teklif edilebilir mi Allah aşkına? Yani bunu yazanların, buraya koyanların bu konuda hiç mi vicdanı yok. Gerçekten çok çok düşündürücü.

Kısa yoldan aslında şey de yapabilirsiniz tabii yani Türk Ceza Kanunu'nu kaldırdık, işte bunu tamamen kaldırdık, Medeni Kanunu da kaldırdık tabii ki diyebilirsiniz. Korumak değil tabii, korumak olmadığını biliyoruz. Amaç kız çocuklarını korumak değil, amaç kadınları korumak değil. Amaç cumhuriyetle, cumhuriyet değerleriyle kadınların kazanımlarıyla bitmeyen bir savaş var. İşte bu savaş da maalesef böyle yerlerde, böyle zamanlarda, özellikle puslu havalarda ortaya çıkıyor. Biz diyoruz ki ama biz yemin ediyoruz milletvekilleri olarak değil mi "Laik, demokratik, hukuk devletine bağlı olacağız." diye milletvekili seçildiğimizde yemin ediyoruz. Türkiye laik bir devlettir. Bakın, şimdi bu laiklik ilkesine, Anayasa'ya aykırı bir düzenleme değil mi? Sadece Anayasa'ya da değil, altına imza

attığınız yüzlerce sözleşmeye, onlarca sözleşmeye aykırı değil mi? E niye imza atıyoruz o zaman? Şimdi biz kadın-erkek eşit değildir diyeceğiz, ondan sonra işte şu sözleşmeye imza attık diyeceğiz. Böyle bir şey mümkün mü Allah aşkına? Orada ne der sözleşmelerde? Toplumsal cinsiyet eşitliğine gönderme yapar. Bunu yok saydığınız sürece bunu yapabilir misiniz, mümkün mü?

Bakın, biraz önce “Cinsiyetçi değiliz.” dedi gerçekten Sayın Bakan. Ya sadece birkaç şeyi söylemek istiyorum. “Kadın mı, kız mı bilmem.” cümlesi cinsiyetçi değil midir? “Kadın evinin süsüdür.” cümlesi yeterince cinsiyetçidir bence. Ya da “Kadın aile reisine itaat etmelidir” diyor, bizim yeni müfredatımızda yazıyor bu. Biz çocuklarımıza bunu öğretiyoruz, bunu aşıyoruz. Bu cinsiyetçi değilse nedir acaba? Hani bu nedir bilemiyorum ya da “İfade özgürlüğü” denildi, doğru. Yani “6 yaşındaki çocuk evlenebilir.” diye birisi çıkıyor açıklama yapıyor ve ona “sapık” diyenler biliyorsunuz suçlandı. İddianamede bu ifade özgürlüğü olarak geçti. Bu ülkenin hukuk sisteminde geçti, bu ülkenin yargı sisteminde geçti bunlar. Yani yokmuş gibi yapamayız. Kafamızı kuma mı gömelim? Olmadı mı böyle bir şey diyelim, söylenmedi mi diyelim? Bizim yargımız bu kararı almadı mı diyelim? Böyle bir şey mümkün değil.

Bakın, günlerdir kadınlar sokakta. Tıpkı Türk Ceza Kanunu’nun 103’üncü maddesini -biliyorsunuz- değiştirmek için bir teklif verilmişti, çocuk evliliklerini meşrulaştırmak için, kadın, özellikle kız çocuklarının tacizini, tecavüzünü aklayabilmek için ya da oradan ceza almış mahkûmlara af çıkarabilmek için düzenlemeye kadınlar “hayır” dedi, “yeter, yeter artık” dedi ve gerçekten güçlü bir mücadele başlattı ve siz de duymak zorunda kaldınız bu sesi. Bugün de kadınlar buraya bunu öngördükleri için, kötü niyetle değil, bunun nereye gidebileceğini hesap ettikleri için geldiler ve seslerini duyurmak istediler, önerilerini söylemek istediler...

BAŞKAN – Toparlayabilir miyiz lütfen.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Toparlıyorum.

Önerilerini ifade etmek istediler. Ya kapıdan içeri bile almadınız. Yasaklar geldi, onlarca kadın bu duvarları aşıp gerçekten Meclise giremedi. Bu mudur ifade özgürlüğü? Bu mudur düşünce özgürlüğü? Bu mudur ortak akıl? E ortak akıl kusura bakmayın, ben bunu yaptım, siz de kabul edin değildir. Ama yapılan o uygulamalar da maalesef bu.

Şu kamu düzeni ve ahlakla ilgili de bir cümle eklemek isterim, izninizle. Şimdi 31’inci maddesiyle Türk Vatandaşlığı Kanunu’nun 16’ncı maddesi değiştiriliyor ve “kamu düzeni” ibaresi “kamu düzeni ve genel ahlak” diye değiştiriliyor. Yani devlet yine ahlak bekçiliğine soyunuyor. Ama kimin ne kadar ahlaklı olup olmadığını belirlemek takdir edersiniz ki mümkün değil. Bunun kriteri belli değil. Kimin, hangi çağın ahlakıyla biz bunu belirleyeceğiz, belli değil. Ha diyorsunuz, diyorlar, uluslararası sözleşmelerde var diyorlar, yasalarda var diyorlar, kanunlarda var. Evet vardır ama olan her yerde tartışmalıdır. Yani bunun gerekçesi de gerçekten çok anlamsız. “Yabancıardan evlilik öncesi genel ahlaka aykırı faaliyetlerde bulunmuş olanların vatandaşlığı kazanmasının önlenmesi” diye yazılıyor. Ya genel ahlaka aykırı faaliyetler nedir acaba? Hani bu faaliyetler nedir, ne değildir, belli değil. Bizdeki genel ahlaka mı ait olacak, menşei ülkedeki ahlaka mı aykırı olacak? Hani bu nedir? Bu keyfiyettir. Türkiye’de maalesef şu an yaşananlar budur.

Son cümle olarak şunu ifade etmek istiyorum, biraz önce de ifade edildi, Türkiye’deki on beş yıllık iktidarınız boyunca evet birçok alanda, eğitimden ekonomiye, dış politikaya hatalar oldu, yanlışlar oldu, bedeller oldu ama bence en önemlisi bu toplumu kutuplaştırmaktır, ayırıştırma, ötekileştirmektir. Bakın, mahkemelerdeki yargı sistemi düzelir, kanunlar düzeltilir, bunların hepsi tekrar sağlanır. Eğer bir toplum ayrıışmışsa, kutuplaşmışsa, ötekileştirilmişse daha doğrusu yaşamdaki adalet duygusu yok edilmişse o toplumu bir arada tutamazsınız. Hatırlar mısınız Reina’da bir saldırı oldu, onlarca insan

öldürüldü. Ondan sonra, Konya’da bir millî maçta onlar için saygı duruşunda bulunmak istediler ve orada bir ısıklanma oldu. Yabancı basın bizi dünyada nasıl okudu biliyor musunuz? Bu acıdır, bence çok acı bir şeydir, hiç gülmeyin, gerçekten çok acıdır, şöyle ifade edildi: “Türkiye ne acıda ne zaferde bir araya gelebildi.” dedi.

MUSTAFA BALOĞLU (Konya) – Çok çarpıttıyorsunuz.

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Öyle oldu. Niye çarpıtsın ki?

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Bence bir toplum için yaşanacak en büyük acı odur. Yoksa her şey değişir, hükûmetler değişir, politikalar değişir, kanunlar işte sürekli değişir ama biz birliğimizi, beraberliğimizi, ortak aklımızı sağlayamazsak eğer bunu başaramayız, geleceğe intikal edemeyiz.

BAŞKAN – Toparlayalım.

Peki, teşekkür ederim.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Diyorum ki: Gerçekten kadınlar çok bedel ödedi yıllardır. Kız çocuklarımız gerçekten bu eşitsiz politikaların altında yıllardır süregelen bu anlayışla çok zararlar gördü; çocuk yaşta evlendi, kucağına çocuğunu aldı, okutulmadı, şiddet gördü, cinayetlere kurban gitti.

Lütfen, sizden rica ediyorum, bir anne olarak, bir kadın olarak; ülkesini, milletini, geleceğini düşünen bir yurttaş olarak ifade ediyorum: Böyle kararların altına imza atmayın. Gelin, hep beraber sağduyumuzla, vicdanımızla burada ortak aklı üretelim. Bizim de katkı sunmamıza fırsat verin diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim, sağ olun.

Buyurun.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Değerli Başkan, gerçekten çok fazla konuştum bu Komisyon toplantılarında, farkındayım ama birkaç şeyi yinelemeden, daha önceki düşüncelerimi, ifadelerimi yinelemeden ve bizim arkadaşlarımızın bütün görüşlerine, konuşmalarına katılarak dikkat çekmek istediğim şu nokta var: “Biz de olumlu karşılıyoruz.” dedim. Neyi olumlu karşılıyoruz? Bu yasa tasarısındaki kimi değişiklikleri. Eğer temel amaç gerçekten ilerleyen tekniğe uygun olarak yaşamı biraz daha kolay hâle getirmekse nüfus işleri konusunda, bunu anlayabiliriz fakat şunu merak ediyorum: Böyle bir yasal düzenleme içinde müftülükler nikâh kıyma yetkisi verilmesinin ne işi var? Acaba müftülükler teknik olarak e-devlet yapısında çok mu ilerlediler de biz onlardan yararlanmak istiyoruz? Ne işi var, bunu merak ediyorum gerçekten. Neden konuldu bu düzenleme, hangi nedenle konuldu?

Sayın Bakanı dikkatle dinledik. Ben dedim ki herhâlde bir açıklama yapacak. Niçin müftülere nikâh kıyma yetkisi veriliyor? Kendisi dedi ki: “Ben teolojiden anlamam, bu sebeple de bu konuda konuşmam.” Çok doğru, ben de anlamam şahsen, ben de bu konuda konuşmam ama bu teoloji meselesi değil ya da teoloji meselesi. Nikâhı yeniden bir laik devletin yasalarına koymaya çalışmak, eklemeye çalışmak ve nikâhla ilgili yetkiyi teologlara teslim etmek bir kere laik devlet kurgusuyla kesinlikle kavrayamayacağımız, kabul edemeyeceğimiz bir konu.

Arkadaşlar şöyle bakıyorlar, biraz önce bir arkadaşımın söyleminde dikkatimi çekti: “Biz de tabii ki istemeyiz. Kadın-erkek eşitliği konusunda bu müftülerin, müftülüklerin kıyacakları nikâhlarda eğer sorunlar varsa bunu biz de temenni etmeyiz.” dediler. Doğrudur, kadın ya da erkek, biz burada şuna dikkat çekmeye çalışıyoruz: Erken evlendirilen erkek çocuklarımız da var, sadece kız çocuklarımız değil. Neden kuşumuz var? Çünkü bu işin uzmanı olmayan, bu işin resmî çalışmaları konusunda bilgilendirilmemiş olan insanların böyle bir görev yapmalarında ciddi eksiklikler çıkıyor. Özellikle hani muhtarlarla ilgili daha önceki konuşmalarında örnekler verdim, bunu yaşamak istemeyiz.

Çocuklarımız bizim çocuklarımızısa bizim soyadımızı taşısınlar isteriz, bizim evli olduğumuz, beraber olduğumuz erkeklerin soyadını taşısınlar isteriz veya tercihlerine bağlı bir şeydir elbette ama onların miras hakkından yararlansınlar isteriz, onların velayet hakkından, vesayet hakkından yararlansınlar isteriz. Böyle bir tehlikeye de işaret ediyoruz. Müftülüklere verilecek yetkinin gerçekten -arkadaşımın ifade ettiği gibi- torbadan tavşan çıkarır gibi çıkmış olan bu önermenin herhangi bir akla uygun dayanağı yok.

Bir başka şeye biraz önce dikkat çekmeye çalıştım ama çok aceleye geldi, sizin bilginize tekrar sunmak ve ne denli önemli bir hata yaptığımızı da ifade etmek istiyorum. Dün bize öyle savundu arkadaşlarımız “Bir yönetmelik var, Evlendirme Yönetmeliği.” dediler. Umarım yanlış ifade etmiyorum. Evlendirme Yönetmeliği’ne göre yetkili kişiler istedikleri yerde -yeri tayin ederek- orada nikâh kıyabilirler ama neresi hariç? İbadethaneler hariç.

Şimdi, bir; bu bir yönetmelik. Yönetmelik yasaya uyar, öyle değil mi?

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRÜ SİNAN GÜNER – Doğru.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Biz bu yasada değişiklik yaptığımız zaman yönetmelik elbette ki değişecek.

CANDAN YÜCEER (Tekirdağ) – Yönetmeliği değiştireceğiz.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Evet, doğru söylüyorsunuz, o orada kalacak ama o zaman “Belediye başkanı istediği yerde kıyacak, muhtar istediği yerde kıyacak; niye imam camisinde kıymasın, ne mahzuru var?” diyebilirsiniz. Mahzuru var, şu: Bu bir dünya işi. Bunun sonucunda kazanım ya da kayıp tamamen dünyayla ilgili ama bizim inançlarımız, bizim dinî değerlerimiz bizim aklımızla ve kalbimizle ilgili olan bir şey, dünyayı yöneten kurallar değil.

Sevgili arkadaşlar, ben de bir kez daha rica ediyorum: Buna bazı arkadaşlarımızın böyle baktığını biliyorum, diyorlar ki: “Bu, kadınların meselesi, kadınlar da daima uçuk taleplerde bulunurlar. Bunlar yine birtakım uçuk şeyler söylüyorlar.” Ayağı çok yere basan şeyler söylüyoruz. Arkadaşlarım anlattı, Türkiye’de kadınlar ne yazık ki toplumsal cinsiyet eşitliğini kazanmış durumda değiller. Bu uygulamadan, sadece değil, en çok kadınlar zarar görecek. Yeniden vicdanınıza sorun, aklınıza sorun, kalbinize sorun ve bu kadar emek veren, açıklamaları size ifade etmeye çalışan bizlerin, hepimizin taleplerini değerlendirin. Bu, bugün için sizin siyasi tutumunuz olabilir ama gelecek için önemli sorunlar yaratacak bir konudur. Ve burada otururken yaptığınız eylem ve işlemlerden, yasalardan sonra sorumlu olacaksınız. Kimse bilmez benim buraya “evet” ya da “hayır” dediğimi zannetmeyin. “evet”lerin ve “hayır”ların hesabı daima toplum içinde, toplum gözünde yargılanarak karşımıza çıkar; bunu aklımızda tutalım.

Şimdi, izin verirseniz son cümle: Bugün, aynı zamanda bir milletvekili olan, bir ilahiyatçı olan Bahriye Üçok’un, evine bir bombalı paket gönderilerek katledilmiş olan Bahriye Üçok’un da ölüm yıl dönümü. Onu saygıyla anmak istiyorum ama onun uğruna öldüğü değerın laik bir toplum, dinin doğru anlaşılması, dinin temiz ahlak olarak anlaşılması mücadelesinin sonucu olduğunu anımsayalım. Bahriye Üçok’un kemiklerini sızlatmayalım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ediyorum.

Madde üzerindeki önergeler üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Aynı mahiyetteki iki önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7- 5490 sayılı Kanunun 28 inci maddesinin başlığı “Tanıma ve babalığa hüküm” şeklinde ve dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(4) Tanınan veya babalığa hüküm kararı ile soybağı kurulan çocuklar babalarının hanesine baba adı ve soyadı ile nakledilir.”

BAŞKAN – Madde üzerinde önerge yok.

Söz almak isteyen? Yok.

7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8- 5490 sayılı Kanunun 33 üncü maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Merkezî veri tabanında yer alan kayıtlara göre uzun süre işlem görmeyen ve yaşı itibarıyla ölü olması muhtemel kişiler Genel Müdürlükçe tespit edilir. Tespit edilen kayıtların araştırılması mülki idare amirinin emriyle kolluk kuvvetlerine yaptırılır. Araştırma sonucu ölü oldukları tespit edilenlerin ölümleri tescil edilir.

BAŞKAN – Madde üzerinde önerge yok.

Söz almak isteyen? Yok.

8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı olsun.

9'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9- 5490 sayılı Kanunun 36 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(b) Haklı sebeplerin bulunması halinde aynı konuya ilişkin düzeltme yapılması hâkimden istenebilir. Ad değişikliği halinde, nüfus müdürlüğü bu kişinin çocuklarının baba veya ana adına ilişkin kaydı, soyadı değişikliğinde ise eşin ve ergin olmayan çocukların soyadını da düzeltir.”

BAŞKAN – 9'uncu maddeyle ilgili önerge? Yok.

Söz isteyen? Yok.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10'uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10- 5490 sayılı Kanunun 44 üncü maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde yer alan “vekillik belgesini” ibaresi “vekâletnameyi” şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(5) Kişiler; kendileri ve alt ya da üst soylarına ait nüfus kayıt örneklerini, kendileri ve ergin olmayan çocuklarının ise yerleşim yeri belgelerini, güvenli kimlik doğrulama araçlarını kullanarak e-Devlet kapısı üzerinden sorgulayabilir, sonucu fiziki veya elektronik ortamda merciine verebilirler. E-Devlet kapısı üzerinden alınan belgeler, nüfus müdürlüklerinden alınmış diğer belgeler gibi aynı hukuki değere sahiptir.”

BAŞKAN – 10'uncu maddeyle ilgili önerge? Yok.

Söz isteyen? Yok.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11'inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11- 5490 sayılı Kanunun 45 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Kimlik Paylaşımı Sisteminin kullanılması

MADDE 45- (1) Bakanlık, merkezî veri tabanında tutulan verileri bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kurumlar ile kamu hizmeti sunan tüzel kişilerin, yerleşim yeri ve diğer adres bilgilerini ise kurumlar, finansal hizmet veren kuruluşlar ile adrese dayalı kamu hizmeti sunan kuruluşların paylaşımına açabilir.

(2) Veri paylaşımından yararlanacakları belirlemeye, paylaşımın kapsamına ve hangi yöntemle yapılacağına karar vermek üzere Genel Müdürlük bünyesinde Veri Paylaşımı Kurulu oluşturulur. Veri Paylaşımı Kurulunun çalışma usul ve esasları Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

(3) Kurumlar ve kamu hizmeti sunan tüzel kişiler kendi iş ve işlemlerine esas olmak üzere sadece ilgili kişilerin bilgilerini alabilirler. Kurumlar aldıkları bilgileri tanımlanmış hizmetlerin yerine getirilmesi dışında başka hiçbir amaçla kullanamaz; ilgilisi veya 44 üncü maddede belirtilenler dışında kimseye veremez. Sistemin bütün aşamalarında görev yapan yetkililer de bu kurallara uymakla yükümlüdür. Bu yükümlülük, kamu görevlilerinin görevlerinden ayrılmalarından sonra da devam eder.

(4) Kimlik Paylaşımı Sistemine bağlı kurumlar veya tüzel kişiler Kimlik Paylaşımı Sisteminden alabilecekleri verileri çevrimdışı olarak talep edemezler. Ancak kamusal hizmetin planlanması ve yürütülmesinde zorunlu bir ihtiyaç olduğunun tespit edilmesi, kullanım amacı ve yasal dayanağının belirtilmesi halinde ihtiyaç ile orantılı olarak veri talepleri asgari düzeyde çevrimdışı karşılanabilir.

(5) Genel Müdürlük, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini, erişilmesini önlemek ve muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik tedbirlerini alır ve veri talebinde bulunan kurum ve kamu hizmeti sunan tüzel kişilerin de bu tedbirleri almasını takip eder.

(6) Genel Müdürlükten alınan bilgilerin iş ve işlemlerde kullanılmasının hukukî sonuçları bilgiyi alan kurumun sorumluluğundadır.

(7) Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden nüfus kayıt örneği, yerleşim yeri belgesi ve kimlik kartı örneğine erişebilen kurum ve tüzel kişiler bu belgeleri ilgisinden ve nüfus müdürlüğünden talep etmeksizin Kimlik Paylaşımı Sisteminden temin ederler.

(8) Bu Kanun ile kurulan veri tabanlarının istatistik amaçlı kullanımında 10/11/2005 tarihli ve 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu hükümleri uygulanır.”

BAŞKAN - 11'inci maddeyle ilgili üç adet önerge var, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/868) esas numaralı Tasarı'nın 11'inci maddesinin (2)'nci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Mehmet Erdoğan

Muğla

(2) Veri paylaşımından yararlanacakları belirlemeye, paylaşımın kapsamına ve hangi yöntemle yapılacağına karar vermek üzere Bakanlık bünyesinde Bakanlık Müsteşarının başkanlığında Veri Paylaşım Kurulu oluşturulur. Veri Paylaşım Kurulunun çalışma usul ve esasları Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılan yönetmelikle belirlenir.

BAŞKAN - Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/868) esas numaralı Tasarı'nın 11'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Murat Bakan

İzmir

Hayati Tekin

Samsun

Tanju Özcan

Bolu

Muhammet Rıza Yalçınkaya

Bartın

MADDE 11.- Maddenin “finansal hizmet veren kuruluşlar” ibaresinin tasarı metninden çıkarılmasını öneriyoruz.

BAŞKAN – Önerge sahibi olarak buyurun Murat Bey.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sevgili arkadaşlar, Komisyon üyesi arkadaşlarım; bununla ilgili bizim bu 11'inci maddeye itirazımızın sebebi şudur: Bizim kişisel verilerimizi ticari kuruluşlarla, finansal kuruluşlarla yani bizim o hâldeydi, bu önerge de şu an geldi, sizin önermeniz yani Cemil arkadaşımızın önergesi. Finans kuruluşlarıyla ülkedeki herkesin, tüm vatandaşların adres ve kimlik bilgilerini paylaşabiliyor. Bunun içinde her tür firma, ticari kuruluş var, “finansal kuruluş” diyor, faktöring şirketleri var. İrili ufaklı faktöring şirketleriyle ilgili spekülasyon bir şey söylemek istemiyorum ama çok riskli bir iş olduğu için biz karşı çıktık. Özel sektörde bunun da sonu yok, bankacılık izni verilen kuruluşlar, sigorta kuruluşları sonu yok. Kamu kuruluşu dışında burada finansal kuruluş niteliğinde olan kuruluşlarla kimlik bilgilerinin ve adres verilerinin paylaşılması gerekir, riskli bir durumdur. Ben dün alt komisyonda anlattım. Bizde seçmen bilgileri var değil mi siyasi partilerde, Amerika Birleşik Devletleri'nde seçmen bilgisi siyasi partilerde yok, adres bilgisi siyasi partilerde yok. Biz bu bilgileri şimdi finans kuruluşlarına vereceğiz, bunlar satılacak. Zaten şu telefonlarımıza gelen günde yüzlerce mesaj var, telefon numaralarımız aranıyor, mesajlar geliyor. Bir de adres bilgilerimiz paylaşılacak. Bu, doğru bir iş değil.

Bu hükmün yani Cemil arkadaşımın verdiği şekliyle de kalmaması gerekir, sadece kamu kuruluşlarıyla paylaşalım. Doğru olan budur. Kişisel verilerin paylaşılması gerekir bu şekilde. Zaten bununla ilgili, Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun çıkardık Meclisten, şimdi buraya hüküm koyarak onu deliyoruz. Doğru bir iş değil. Bunun komple çıkarılması gerekir. Sayın Bakanım, size de söylüyorum, bu doğru bir iş değil. Zaten dün izah ettiğimizde biz bu hâli de yoktu. Şu an iktidar partisi arkadaşların verdiği hâli de yoktu. Ben aynı şeyi izah ettim, her tür finans kuruluşunda bizim kimlik bilgilerimizi veremezsiniz diye. Sanırım bir şekilde bir arkadaşımız bununla ilgili, nasıl olduysa bir değişiklik oldu, ama bu hâli de doğru değildir. Bence bankacılık ve sigorta kuruluşlarına da, emeklilik kuruluşlarına da verilmemesi lazım, onun da ucu açık. Yani hangisine vereceğiz? Kime vereceğiz, kime vermeyeceğiz? Böyle bir yasal düzenlemeyi yaparsanız herkese vermek zorundasınız. Bunu da ayıramazsınız, tahdit edemezsiniz. Düşünün, Türkiye'de yaşayan tüm yurttaşların adres verileri finans kuruluşlarına, sigorta kuruluşlarına veriyor. Buradan paylaşılması çok kolay, dışarıya kaçırılması çok kolay. Dolayısıyla kamunun elinde kalması gereken münhasıran bir bilgidir, yetkidir. Bu madde hükmünden çıkartılması gerekir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Bakan Yardımcısı.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Sayın Bakanın önerisine biz de katılıyoruz Hükûmet olarak. Zaten alt komisyonda yapılan bu tartışmalar üzerine dün ve bugün yürüttüğümüz çalışmalar çerçevesinde Sayın Cemil Yaman Milletvekilimizin verdiği önergede ifade edilen hususlar hâlihazırda mevcut kanunumuzda olduğu gibi verilmiş yetkileri ihtiva etmektedir. “Finansal hizmet veren kuruluşlar” ibaresini çıkarmanın doğru olacağını biz de değerlendiriyoruz. Ancak burada sadece şuna ihtiyaç hissettik: ASKİ gibi adrese dayalı hizmet veren kurumların mevcut kanunumuzda bu hizmeti alabilme imkânları olmadığı için Bakanlıkça belirlenen “adrese dayalı kamu hizmeti sunan kuruluşlar” ibaresini o yüzden teklif ediyoruz. Yoksa sizin önerinize katılıyoruz Sayın Bakan.

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Teşekkür ederim. Sayın Başkan, o kadar çok sigorta kuruluşu açılıyor kapanıyor ki, ben yirmi yıl avukatlık yaptım, çok sayıda sigorta şirketinin iflas ettiğini gördüm, çok sayıda açılmış, kapanmış sigorta şirketi. Sigorta şirketlerinde de aynı risk var. Vereceksiniz, iflas etti kapandı, bu bilgiler adamın elinde. Yani, kamunun dışında kimsede olmaması gerekir bu bilgilerin. Burada yarın bir sıkıntı yaşandı, Türkiye’de bütün vatandaşların adres bilgileri, adres verileri, kimlik bilgileri bir şekilde paylaşıldı, herkesin eline geçti, yarın bunun sorumluluğu sizde olur Bakanlık olarak. Niye? Siz veriyorsunuz bu yetkiyi, bu yasayı da siz teklif ediyorsunuz. Yani, yapmışken bunu adamakıllı yapalım. Tamam, zaten ona bir şey demiyoruz, kanunda belirtilen esaslar çerçevesinde kurumlar ile kamu hizmeti sunan tüzel kişilerle paylaşalım. Yani, Bankacılık Kanunu çerçevesinde faaliyette bulunan bankalar, Sigortacılık Kanunu çerçevesinde faaliyette bulunan sigorta ve emeklilik şirketlerini çıkartalım bu madde hükmünden. Bakanlığın da, memleketin de, devletin de selameti için bu doğru iş arkadaşlar.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Mehmet Erdoğan Bey’in önergesini okumuştuk.

Buyurun, söz sizde.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Benim de aynı maddede ama farklı bir fıkayla ilgili önergem var.

Şimdi, tasarının 11’inci maddesinin (2)’nci fıkrasında veri paylaşımından yararlanacakları belirlemek için, paylaşımın kapsamına ve hangi yöntemle yapılacağına karar vermek üzere bir veri paylaşım kurulu kuruluyor. Ama anladığımız kadarıyla, bu kurul, tasarıda “genel müdürlük bünyesinde” dediğine göre genel müdürün bile değil, genel müdür yardımcısının başkanlığında, hatta daire başkanı birinin başkanlığında bile kurulabilir. Ben bunu ilk bakışta biraz genel müdürü kurtarma operasyonu gibi düşündüm. Bu konu önemli bir konu, ciddi konu. O bakımdan, bu kurulun Bakanlık bünyesinde ve müsteşarın başkanlığında kurulmasını çünkü böyle bir kurulun içerisine Bakanlığın Hukuk Müşavirinin ve Bilgi İşlem Daire Başkanının da muhakkak dâhil edilmesinin faydalı olacağını düşünüyorum çünkü bu önemli bir karar verecek. Şimdi, burada biz kanunla genel çerçeveyi çiziyoruz ama bunun alt tarafını dolduracak olan bu kurul. Bu bakımdan, ben bu kurulun müsteşarın başkanlığında kurulacak bir kurul olmasını ve Bakanlık bünyesinde kurulmasını, Bakanlığın diğer birimlerinin bu işin içine dâhil olmasını, sadece bir genel müdürü rahatlatmadan ziyade bu işin ciddiyetinin daha da vurgulanacağı ve diğer muhatap kuruluşlar nezdinde de zaman zaman genel müdürlüğün “Ya, biz istesek de bakan işte Bakanlık bunu kabul etmiyor.” diyebileceği bir kurul olmasını, muhatapların ulaşmasının zor olduğu bir kurul olmasının uygun olacağını düşünüyorum. Teklifimin kabulünü Komisyonun takdirine

bırakıyorum. İnşallah arkadaşlarımız buna destek verirler çünkü bu dediğim gibi yarın işi muhatapları açısından kolaylaştıracak ama nüfus idaresi açısından zorlaştıracak bir düzenleme. Ama Bakanlık düzeyinde böyle bir şey yapılırsa nüfus idaresini daha da rahatlatacağı kanaatindeyim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Katılıyor musunuz Sayın Bakan Yardımcım?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Katılamıyoruz efendim.

BAŞKAN – Bakanlığın katılmadığı Sayın Erdoğan’ın önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Bir önerge daha var, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/868) esas numaralı Tasarı’nın 11’inci maddesinin 1’inci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Cemil Yaman

Kocaeli

“45- (1) Bakanlık, merkezi veri tabanında tutulan verileri bu Kanunda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kurumlar ile kamu hizmeti sunan tüzel kişilerin, yerleşim yeri ve diğer adres bilgilerini ise kurumlar, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu çerçevesinde faaliyette bulunan bankaların ve 3/6/2007 tarihli ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu çerçevesinde faaliyette bulunan sigorta ve emeklilik şirketleri ile Bakanlıkça belirlenen adrese dayalı kamu hizmeti sunan kuruluşların paylaşımına açabilir.”

BAŞKAN – Önerge sahibi söz istemiyor.

Sayın Bakan Yardımcısı, katılıyor musun önergeye?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Bakanlık, merkezî veri tabanında tutulan verilerin bu kanunda belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde kurumlar ile kamu hizmeti sunan tüzel kişilerin; yerleşim yeri ve diğer adres bilgilerinin ise kurumların yanı sıra, bankalar, sigorta şirketleri ve adrese dayalı kamu hizmeti sunan kuruluşların paylaşımına açılması konusunda yetkili kılınmaktadır.

BAŞKAN – Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Değiştirilen önerge doğrultusunda maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Çok teşekkür ediyorum.

On beş dakika ara veriyoruz.

Kapanma Saati: 16.56

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.18

BAŞKAN: Celalettin GÜVENÇ (Kahramanmaraş)

BAŞKAN VEKİLİ: Hüseyin BÜRGE (İstanbul)

SÖZCÜ: Mustafa BALOĞLU (Konya)

KÂTİP: Ayhan GİDER (Çanakkale)

(Oturum, Başkan Vekili Hüseyin Bürge tarafından açıldı)

BAŞKAN – Arkadaşlar, toplantımızı açıyoruz.

Arkadaşlarımız hazır.

Hükûmet yetkilimiz yerinde.

Sıra 12’nci maddede.

12’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 12- 5490 sayılı Kanunun 48 inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “il özel İdaresi ve belediyelere” ibaresi “yetkili idareye” şeklinde ve dördüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(4) Faydalanılan kamu hizmetleriyle sınırlı olmak üzere adrese dayalı olarak yürütülen iş ve işlemlerde diğer adres, yerleşim yeri adresi gibi aynı hukuki değere sahiptir. Kurumlar yürütecekleri iş ve işlemlerde yerleşim yeri adresi gibi diğer adres bilgilerini de esas alır.

(5) 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri saklıdır.”

BAŞKAN – Önergesi olan arkadaşımız yok.

Sayın Hükûmet yetkilimizin ilave edeceği bir şey var mı?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Yok.

BAŞKAN – Arkadaşlar, 12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 13- 5490 sayılı Kanunun 50 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bildirim yükümlülüğü ve süresi

MADDE 50- (1) Adres bildiriminde kişilerin yazılı beyanı esas alınır. Bildirim şahsen veya güvenli elektronik imza ile yapılır.

(2) Adres bildirimi, nüfus müdürlüklerine veya dış temsilciliklere yapılır. Hizmet alımı ile ilgili başvuru sırasında Bakanlıkça belirlenen adrese dayalı hizmet sunan kuruluşlara da adres değişikliğine ilişkin beyanda bulunulabilir.

(3) Adres bildiriminin, yirmi işgünü içinde yapılması zorunludur.

(4) Yerleşim yeri ve diğer adresi aynı olan ailenin ergin fertleri birbirlerinin yerine adres beyanında bulunabilirler. Vekâletname ibraz edenler de kişilerin adresleri ile ilgili bildirimde bulunabilirler.

(5) Çocukların ve kısıtlıların adresleri veli, vasi, kayyım, bunların bulunmaması halinde, çocuğun büyük ana, büyük baba, ergin olan kardeşleri veya çocuğu yanında bulunduranlar tarafından bildirilir.

(6) Huzurevi, yetiştirme yurdu, cezaevi, öğrenci yurdu gibi yerlerde kalanların adres bildirimleri ilgili kurum yetkililerince, bildirim yapamayacak durumda olan kimsesizlerin ise muhtarlar tarafından yapılır.

(7) Beyanda şüphe duyulması halinde kişinin beyanını teyit eden bilgi ve belgeler istenebilir.

(8) Yetkili idareler adres oluşumuna dayanak teşkil eden yapı belgelerini, belgelerin oluşturulması ile eş zamanlı olarak ulusal adres veri tabanına işlemekle yükümlüdür.”

BAŞKAN – Kanun değişikliği yapılmasına dair kanun tasarısında 13’üncü maddeyi okuttuk.

Önerisi veya önergesi olan arkadaşımız var mı? Yok.

Hükümet yetkilimizin sözü var mı? Yok.

Teşekkür ediyorum.

13’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

14’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14- 5490 sayılı Kanunun 51 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Adrese dayalı hizmet sunan kuruluşların yükümlülüğü

MADDE 51- (1) Kuruluşlarca, adres değişikliği beyan formları elektronik ortamda Genel Müdürlüğe veya kâğıt ortamında en geç on işgünü içinde kuruluşun bulunduğu yerin nüfus müdürlüğüne gönderilir.”

BAŞKAN – 14’üncü madde üzerinde önergesi, sözü, ifadesi olan arkadaşımız var mı?

Sayın Hükümet yetkilimiz?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 15- 5490 sayılı Kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Adres Paylaşımı Sistemi ve Kimlik Paylaşımı Sistemi” ibaresi “Kimlik Paylaşımı Sistemi” şeklinde ve dördüncü fıkrasında yer alan “Adres Paylaşımı Sisteminden veya Kimlik Paylaşımı Sistemine” ibaresi “Kimlik Paylaşımı Sistemine” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – 15’inci madde üzerinde önerge var mı? Yok.

Hükümet yetkilimizin sözü var mı?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

15’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

16’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 16- 5490 sayılı Kanunun 55 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “kesinleşme” ibaresi “kesinleştirme işlemi” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – 16’ncı madde üzerinde önerge var mı? Yok.

Hükûmetimizin ifadesi, sözü var mı?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

16’ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

17’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 17- 5490 sayılı Kanunun 57 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 57- (1)Nüfus idarelerindeki işlemlere esas olmak üzere üçüncü kişilerin beyanda bulunabilmeleri ancak vekâletname ibrazı ile mümkündür.”

BAŞKAN – 17’nci madde üzerinde önerge var mı? Yok.

Hükûmetimizin sözü var mı?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

17’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

18’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 18- 5490 sayılı Kanunun 58 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Nüfus yazımlarından önce ölenler aile kütüklerine tescil edilmez. Ancak; yersel yazımdan önce ölen kişiye ait kimlik ile ölüme ilişkin belge ibrazı halinde kişinin kanunî mirasçılarının kaydına açıklama yapılır.”

BAŞKAN – 18’inci maddeyle ilgili önergemiz var mı? Yok.

Hükûmet yetkilimizin sözü var mı?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

18’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 19- 5490 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “vekillik belgesi” ibaresi “vekâletname” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – 19’uncu maddeyle ilgili önergemiz var mı? Yok.

Hükûmetimizin ilave edeceği bir konu var mı?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

19’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 20- 5490 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasına “Nüfus olayları” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve adres” ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN – 20’nci maddeyle alakalı önergesi olan arkadaşımız var mı? Yok.

Hükûmetimizin sözü var mı?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

20’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 21- 5490 sayılı Kanunun 62 nci maddesinin başlığı “Atık veya eski aile kütükleri” şeklinde, ikinci ve üçüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(2) Atık defter kayıtlarına dayanılarak idarece düzeltme yapılamaz. Bu defterlerden çıkartılan kayıtlara “Kişinin kimliği ve aile bağlarının mahkemelerce tespit edilmesi amacı dışında herhangi bir hukuki işleme esas alınamaz.” açıklaması yapılır.

(3) Nüfus olaylarına ait dayanak belgelerinin bulunamaması halinde kişinin adı, soyadı, baba adı, ana adı, doğum tarihi veya doğum yerine ilişkin maddi hataların düzeltilmesi ya da eksikliklerin tamamlanması, işleminden kaldırılmış eski aile kütüklerine istinaden yapılır. Bu defterlerden çıkartılan kayıtlara ise “İşbu kayıtlar güncel kayıtların yerine esas alınamaz.” açıklaması yapılır.”

BAŞKAN – 21’inci maddeyle ilgili görüşü ve önergesi olan arkadaşımız var mı? Yok.

Hükûmet yetkilimizin sözü var mı?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, 21’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 22- 5490 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 63- (1) Aile kütüklerinde kayıtlı olanlardan askerlik çağına giren erkek nüfusun listesi Milli Savunma Bakanlığınca Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden alınır.”

BAŞKAN – 22’nci maddeyle alakalı önerge var mı? Yok.

Hükûmet yetkilimizin sözü var mı?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Yok.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, 22’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 23- 5490 sayılı Kanunun 65 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Kimlik Paylaşımı Sisteminde yer alan bilgilerin genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri dışındaki kamu kurum ve kuruluşları ve tüzel kişilerle paylaşılması karşılığında sorgu veya dönen kayıt başına katılma payı alınır. Katılma payının miktarı, Kimlik Paylaşımı Sisteminden sunulan servisin

niteliği dikkate alınarak 3 kuruştan az olmamak üzere Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca müştereken mekânsal ve metinsel veriler için ayrı ayrı belirlenir. Bu miktarlar her takvim yılı 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca tespit ve ilan olunan yeniden değerlendirme oranında arttırılır. Sorgu ve dönen kayıt sayısının belirlenmesinde Bakanlık kayıtları esas alınır.”

BAŞKAN – Arkadaşlar, 23’üncü maddeyle ilgili önerge var mı?

MURAT BAKAN (İzmir) – Söz talebim var Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

MURAT BAKAN (İzmir) – Şimdi, sadece tutanaklara geçmesi açısından söylüyorum, bizim az önce söylediğimiz tüzel kişilerle yani bu “finans kuruluşlarıyla paylaşılması” dedik, onu çıkardık; “bankacılık ve sigorta kuruluşları” dedik ya, burada “tüzel kişilerle paylaşılması karşılığında sorgu ve dönen kayıt başına katılma payı” alınır diyor ya, buradaki tüzel kişilerin de -yani fikrî tutarlılığımız açısından söylüyoruz- çıkarılması gerekir diğerleri gibi. Çünkü kamu kurumu dışındaki kuruluşlarla paylaşılması gerektiğini düşünüyoruz kimlik paylaşımı sisteminde yer alan bilgilerin. Tabii, eğer paylaşıyorsan parasını al da ama ne paylaşılsın ne parası alınsın anlamında söylüyorum sadece.

Tutanaklara geçmesi açısından ifade etmek istedim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Maliye Bakanlığından ilgili arkadaşlarımız bir redaksiyona ihtiyaç olduğunu ifade ettiler.

23’üncü maddeyi redaksiyonla beraber okutup oylarınıza sunmak istiyorum.

YASAMA UZMANI HALİL İBRAHİM BAYAR – Redaksiyonu anlatayım mı efendim önce?

BAŞKAN – Evet.

YASAMA UZMANI HALİL İBRAHİM BAYAR – Efendim “bu miktarlar”la başlayan sondan bir önceki cümleyi şu şekilde redakte etmek istiyoruz: “Bu miktarlar her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında arttırılır.”

BAŞKAN – Arkadaşlar, redaksiyonuyla birlikte 23’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 24- 5490 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi yürürlükten kaldırılmış ve üçüncü fıkrasının (d) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“d) Bu Kanunun 31 inci maddesinde belirtilen Cumhuriyet savcılıkları ve 15 inci maddesinde belirtilen sağlık personeline,”

BAŞKAN – 24’üncü maddede önerge yok.

Hükümet yetkilimizin ilavesi yok.

24’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

25’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 25- 5490 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

“Tescil yetkisi ve görevlendirme

EK MADDE 2- (1) Bakanlık, nüfus olayları ve adrese ilişkin dayanak belgesi düzenleyen kurumlara veya dış temsilciliklere bu belgeleri elektronik ortamda gönderme ya da tescil yetkisi verebilir. Dayanak belgelerinin tescil yetkisi verilen kurumlarda muhafaza edilmesine karar vermeye Bakanlık yetkilidir.

(2) Dışişleri Bakanlığının talebi halinde, büyükelçiliklerin konsolosluk şubeleri ile başkonsolosluklarda nüfus ve vatandaşlık işlemlerini gerçekleştirmek amacıyla nüfus personeli görevlendirilebilir. Söz konusu memurların yurt dışındaki görev ve sorumlulukları ile görev süreleri Bakanlık ve Dışişleri Bakanlığınca müştereken belirlenir.

Soyadı değişikliği

EK MADDE 3- (1) Yazılı talepte bulunmak kaydıyla;

a) Boşandığı eşinin soyadını kullanmasına izin verilen kadının evlenmeden önceki soyadını,

b) Eşinin soyadı ile birlikte önceki soyadını taşıyan kadının sadece eşinin soyadını, kullanmak istemesi halinde, nüfus müdürlüğünce gerekli işlem yapılır.

Ölüm olayının tespiti

EK MADDE 4- (1) Ölüm olayları, nüfus müdürlüğünce kurum ve noterlere bildirilmez. Kurum ve noterler tarafından ölüm olaylarının tespiti Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden yapılır. Mücbir sebeplerle ölüm olaylarına ilişkin bilgiler elektronik ortamda gönderilememesi hallerinde kâğıt ortamında gönderilir.

(2) 18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 69 uncu maddesinin ve 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 150 nci maddesinin bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.”

BAŞKAN – 25’inci maddeyle alakalı benzer mahiyette 2 önergemiz, bir de ayrı mahiyette 3 tane önergemiz var.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/868) esas sayılı Tasarı’nın 25’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Madde 25- Ek Madde 2’nin 1. fıkrasının madde hükmünden çıkarılması”

Murat Bakan

Tanju Özcan

Hayati Tekin

İzmir

Bolu

Samsun

Nihat Yeşil

Muhammet Rıza Yalçinkaya

Ankara

Bartın

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahibi:

Mehmet Erdoğan

Muğla

BAŞKAN – Önerge sahiplerinden konuşmak isteyen arkadaşlarımız?

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Murat Bey, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Burada da yine 5’inci maddeyle paralel bir düzenleme olduğu için 5’inci maddede anlattığımız aynı gerekçeyle -tescille ilgili olarak- buradan da çıkarılmasını hükmün... Yani adrese ilişkin dayanak belgesi düzenleyen kurumlara tescil yetkisi verilmesine karşı çıkıyoruz.

BAŞKAN – Murat Bey, teşekkür ediyorum.

Mehmet Bey...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Arkadaşlar, nüfus idaresi bu yeni paylaşımları nüfus kaydı konusunda yetkili kılarken en çok üzerinde durduğu, örnek gösterdiği konu Dışişleri Bakanlığı, dış temsilcilikler. Bakın, bu kanunun ek 2’nci maddesinin (2)’nci fıkrası: “Dışişleri Bakanlığının talebi halinde, büyükelçiliklerin konsolosluk şubeleri ile başkonsolosluklarda nüfus ve vatandaşlık işlemlerini gerçekleştirmek amacıyla nüfus personeli görevlendirilebilir. Söz konusu memurların yurt dışındaki görev ve sorumlulukları ile görev süreleri Bakanlık ve Dışişleri Bakanlığınca müştereken belirlenir.” Yani burada bile yıllardır yapılan işin eksikliği ya da sıkıntıları var ki bu kanunla bu konsolosluklara nüfus memuru görevlendiriyoruz.

Şimdi bu yapılırken nüfusla hiç alakası olmayan... Ki Dışişleri Bakanlığı temsilcilikleri, dış temsilcilikler bu işi cumhuriyetin başından bu yana yapıyorlar, öyle değil mi arkadaşlar? Cumhuriyetin başından bu yana dış temsilcilikler bu görevi yapıyor. Bu kadar uzun süredir yapmalarına rağmen burada bile nüfus memuruna ihtiyaç duyulurken şimdi biz sağlık memuruna, hastanedeki taşeron personele, belediye, ASKİ’deki bilmem kime nüfusla ilgili, adres ya da nüfus kaydı yapma konusunda yetki veriyoruz.

Bu bakımdan, ben ısrarlıyım, başta da söyledim, 5’inci maddede de söyledim, burada tekrar ediyorum, bu nüfusla ilgili, kişiyle ilgili kayıtların tek bir idare tarafından tutulması bu işin selameti bakımından çok önemli çünkü bu personelin eğitimini de nüfus idaresi yapacağı için bu işin astarı yüzünden pahalıya mal olur nüfus idaresine. Bu kadar adamın eğitimi ve denetimini de nüfus idaresi yapmak zorunda kalır. Bunları yapacağına önüne gelen bilgilere ve belgelere göre kendi memurlarıyla bu işi daha kolay ve daha sağlıklı yapar.

Onun için bu ek 2’nci maddenin (1)’inci fıkrasının metinden çıkarılmasını teklif ediyorum ve bu konuda sizlerin de katkısını bekliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Hükûmet yetkilimiz, katılıyor musunuz iki aynı mahiyetteki önergeye?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Benzer mahiyetteki iki önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Reddedilmiştir arkadaşlar.

Arkadaşlar, ek maddeleri oylarınıza sunmam gerekiyor.

25’inci maddede ek madde 2’yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

25’inci maddenin ek madde 3’ünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ek madde 4’le alakalı bir önerge var, onu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/868) esas numaralı Tasarı’nın 25’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Ek Madde 4- (1) Ölüm olayları nüfus müdürlüğünce kurum ve noterlere kâğıt ortamında bildirilmez. Kurum ve noterler ölüm olaylarının tespitini elektronik ortamda yapar. Mücbir sebeplerle ölüm olaylarına ilişkin bilgilerin elektronik ortamda gönderilememesi hallerinde kâğıt ortamında gönderilebilir.”

Ayhan Gider

Çanakkale

BAŞKAN – Gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Bürokrasinin ve kırtasiyeciliğin önlenmesi, ölüm olayının tespitinin kurum ve noterlerce Kimlik Paylaşımı Sistemi üzerinden yapılması öngörülmektedir.

BAŞKAN – Ek maddeyle ilgili verilen önerge hakkında Hükûmetimiz, katılıyor musunuz?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Kabul edilen önergeyle birlikte ek madde 4’ün (1) ve (2)’nci fıkrasını birden oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ederim.

26’ncı maddeyi okutup görüşlerinize sunmak istiyorum.

26’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 26- 5490 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

“Katılma payı

GEÇİCİ MADDE 7- (1) 65 inci maddenin birinci fıkrası uyarınca katılma payı Bakanlık ve Maliye Bakanlığınca müştereken belirleninceye kadar 65 inci maddenin bu Kanunla değiştirilmeden önceki hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

Ad ve soyadı düzeltilmesi

GEÇİCİ MADDE 8- (1) Kişinin iki yıl içerisinde yerleşim yerinin bulunduğu nüfus müdürlüğüne yazılı olarak başvurması kaydıyla; 21/6/1934 tarihli ve 2525 sayılı Soyadı Kanununun 3 üncü maddesine aykırı soyadları ile yazım ve imla hatası bulunan ad ve soyadları mahkeme kararı aranmaksızın il veya ilçe idare kurulunun vereceği kararla bir defaya mahsus olmak üzere değiştirilebilir. İl ve ilçe idare kurullarının vereceği karar kesindir. Soyadı değiştirilen erkek ise kendisi ile birlikte varsa karısının ve müracaat tarihinde ergin olmayan çocuklarının da soyadları düzeltilir. Soyadı değiştirilen kadın ise kendisi ile birlikte ergin olmayan evlilik dışı çocukları varsa onların da soyadları düzeltilir.

Göçmenlerin doğum yeri ve tarihinin düzeltilmesi

GEÇİCİ MADDE 9- (1) Göçmen olarak Türk vatandaşlığına alınanlardan doğum yeri ve tarihi hatalı olan kişilerin kayıtları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren beş yıl içinde usulüne göre onaylanmış doğum belgeleri ile müracaatları halinde, nüfus müdürlüğünce düzeltilir.

Evlat edinilen çocuğun ana ve baba adı

GEÇİCİ MADDE 10- (1) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce birlikte veya tek başına evlat edinilen çocuk veya erginlerin bu maddenin yürürlüğünü izleyen beş yıl içinde nüfus müdürlüklerine başvurmaları halinde nüfus kaydında ana ve/veya baba adı ya da soyadı olarak evlat edinilenlerin ad ve soyadları yazılır.

(2) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte ergin ve mümeyyiz olan evlat edinilenlerin de muvafakatleri aranır.”

BAŞKAN – Arkadaşlar, 26’ncı maddenin geçici 7’nci maddesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 8’de bir önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi
İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/868) esas numaralı Tasarı’nın 26’ncı maddesinin geçici 8’inci maddesi (1)’inci fıkrasındaki “imla hatası” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya düzeltme işareti kullanılmamasından kaynaklanan anlam değişiklikleri” ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Ayhan Gider
Çanakkale

BAŞKAN – Gerekeceyi okutuyorum:

Gereke:

Düzeltilme işareti kullanılmaması sebebiyle yazılışları ve söylenişleri arasında anlam farklılığı oluşan adların düzeltilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Hükümet yetkilimiz katılıyor mu önergemize?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Arkadaşlar, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul ettiğiniz önergeyle birlikte geçici madde 8’i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 9’la ilgili önerge yoktur.

Geçici madde 9’u oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 10’la ilgili önerge yoktur.

Geçici madde 10’u oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sıra 27’nci maddede.

MADDE 27- 5490 sayılı Kanunun 8 inci maddesinin ikinci fıkrası, 21 inci maddesi, 46 ncı maddesinin ikinci fıkrası ile 56 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN – 27’nci maddeyle ilgili önerge yoktur.

Hükûmetin ilavesi var mıdır?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Yok.

BAŞKAN – 27’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sıra 28’inci maddede.

28’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 28- 29/5/2009 tarihli ve 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 10 uncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Bu Kanun uyarınca sonradan Türk vatandaşlığının kazanılmasında uygulanacak temel ilke ve esaslar ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının görüşleri alınmak suretiyle Bakanlıkça belirlenir.”

BAŞKAN – 28’inci maddeyle ilgili önerge yoktur.

Hükûmetimizin ilavesi var mı?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Yok.

BAŞKAN – 28’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

29’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 29- 5901 sayılı Kanunun 12 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“(2) Millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek hali bulunanların talepleri Bakanlıkça reddedilir.”

BAŞKAN – 29’uncu maddede önerge yoktur.

Hükûmetimizin ilavesi var mı?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Yok.

BAŞKAN – 29’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ediyorum.

30’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 30- 5901 sayılı Kanunun 15 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan “altı” ibaresi “on iki” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – 30’uncu maddeyle ilgili önerge yoktur.

Hükûmetimizin ilavesi...

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Yok.

BAŞKAN – 30’uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 31- 5901 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “ve kamu düzeni” ibaresi”, kamu düzeni ve genel ahlak” şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN – 31’inci maddeyle alakalı iki adet önergemiz vardır, sırasıyla okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/868) esas numaralı Tasarı’nın 31’inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“Madde 31.- Madde metninden “genel ahlak” ibaresi çıkarılmıştır.

Murat Bakan

Tanju Özcan

Hayati Tekin

İzmir

Bolu

Samsun

BAŞKAN – Önergeyle alakalı olarak, önerge veren Murat Bey...

MURAT BAKAN (İzmir) – Şenal arkadaşımız bu konuda konuşsun, ben bir iki kelime ilave edeceğim.

BAŞKAN - Şenal Hanım, buyurun.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; dün, alt komisyonunda da bu konuya değinmeye çalışmıştık.

Şimdi, Türk vatandaşlığının evlenme yoluyla kazanılmasına ilişkin mevcut 16'ncı maddede öncelikle üç yıllık evli olma koşulu getiriliyor. Üç yıllık evli olan kişinin yurttaşlığa kabul edilebilmesi için aile birliği içinde yaşaması, evlilik birliğiyle bağdaşmayacak bir faaliyette bulunmaması, millî güvenlik bakımından engel oluşturan bir hâli bulunmaması koşulları aranıyor.

Buradan kasıt, aile birliği içinde yaşayıp yaşamadığı araştırılacak ise amaç nedir? Aile birliğine uygun tutum ve davranışları var mı? Bunu özellikle kadın üzerinden yine düşüneceğiz. Burada “kadın ve erkek” diye yazmıyor elbette ama “yurttaşlığa kabul” diye yazıyor, evlenmeyle geldiği için genellikle kadınlar evlenerek geliyorlar.

Biz yeni düzenlemede “kamu düzeni ve genel ahlak” gibi bir kavram kullanıyoruz. “Genel ahlak” son derece soyut bir kavram yani hepimizin tabii ki ahlak anlayışlarımız var ama neye göre genel ahlakı tayin edeceğiz? Burada, yurttaşlığın kazanılmasında korunan değer ne? Evlilik birliği esas olarak korunan, evlilik birliğinin de sağlıklı yürüyüp yürümediği. Buna bakıyoruz zaten. Mevcut yasal düzenlemede buna zaten bakıyoruz. Buna zaten bakarken bir de “genel ahlak” gibi soyut bir kavram getirirsek bu soyut kavramın keyfî bir biçimde kullanılması ve İçişleri Bakanlığının bu sebeple davalarla karşılaşması, davaları kaybetmesi -arkadaşlar aksi örnekler verdiler dün ama- davaları bu yolla kaybetmesi çok daha fazla gündeme gelir. Çünkü, ben aynı zamanda bir idari yargı avukatıyım, idare hukukuyla ilgili çalıştım. İdare hukukunda genel kavramlı hemen hemen tüm uygulamaların karşılığı idari yargıda idare yönünden olumsuz karşılanır.

Burada, başka bir şey de işaret etmek istiyorum: Bir önlem olarak, geçmişte Karadeniz’in üzerinden gelen kadınlar olmuş, bu kadınların önemli bir bölümü kötü amaçla kullanılmışlar, fuhşa alet edilmişler ya da ikinci eş olarak gelmişler, birtakım düzensizlikler ortaya çıkmış fakat bu sorun çözülmüş durumda ve bize verilen bilgiye göre de şu anda bu bölgelerde böyle bir problem yok.

Ben, dün başka bir örnek daha verdim, bugün, olmayan arkadaşlar için yinelemek istiyorum. Şöyle bakalım arkadaşlar: Biz bütün insanları seviyoruz, bütün insanların korunmasını istiyoruz. İnsanlar hata yapabilir, bu hataların düzeltilmesinde de yardımcı olmak isteriz. Varsayalım ki ahlaken de kabul edemeyeceğimiz bir duruma bir kadın aracı oldu. Örneğin, fuhuş içinde yer aldı fakat daha sonra koşullar düzeldi, böyle bir problemden kendisini soyutladı, sağlıklı bir evlilik birliği kurdu. Şimdi, biz, bu kadının geçmişte böyle suçlanıyor diye bu kurduğu sağlıklı evlilik birliğine karşı mı çıkalım? Onun düzenini mi bozalım? Çok uç bir örnek veriyorum ama bunları aklımızda tutmak gerektiğini düşünüyorum. Bu sebeple, buradaki “genel ahlak” kavramının zaten evlilik ahlakı yönünden şu maddeler açık ve net olduğundan buradan çıkarılmasının hukuka uygun ve bizim genel değer yargılarımıza da uygun bir sonuç getireceği inancındayım. Keyfilik yaratabilir, düşmanlık yaratabilir, “ahlak” veya “ahlaksızlık” kavramı üzerinden herhangi bir sonuca varmak mümkün değildir. Birilerinin suçlamasıyla, haksız iftirasıyla karşı karşıya kalan bir insan bir soruşturma sonucunda mağdur edilebilir. Bugün bütün kadın örgütlerimiz de -bu konuda sadece kadın örgütlerimiz değil, hukuk örgütlerimiz de- barolar da... Aslında ben üç gündür hep kadın örgütleri diye ifade ettim, baroların görüşlerini de sizinle paylaştığımı söylemeliyim. Burada avukat kökenli ya da hukukçu arkadaşlarımız da var, bütün bu sorunları biliyorlar. Bu yanıyla şuradan genel ahlak kavramı kaldırılırsa hiçbir kaybımız olmaz. Kimseyi aldatmıyorum, burada yazıyor çünkü zaten, evlilik birliği diye yazıyor.

BAŞKAN – Sayın Vekilim, teşekkür ediyorum.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Teşekkür ederim.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Hükümetimizin bununla ilgili görüşü var mıdır?

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, ben...

BAŞKAN – Bir saniye...

Sayın Bakan Yardımcım...

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Sayın Başkanım, çok özür diliyorum.

Belki tartışmanın daha doğru zeminde gitmesi bakımından ben sadece bir tespiti paylaşmak istemiştım sayın milletvekillerimizle.

BAŞKAN – Murat Bey...

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Belki o tespitten sonra konuşmaları daha...

MURAT BAKAN (İzmir) – Buyurun, önce siz şey yapın, ondan sonra ben birkaç kelime ekleyecektim, buyurun.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Sayın milletvekilimizi dinleyince -sabahki konuşmalarda da ısrarla aynı konuda endişeler dile getirildi- burada sadece bir tespiti paylaşmak ve buradan da amacın ne olduğunu sayın milletvekillerimizle bir kez daha paylaşmak istiyorum. Bildiğiniz gibi doğal yolla vatandaşlığı kazanmanın dışında üç şekilde vatandaşlık verebiliyoruz. Bunlardan biri ikamete bağlı olarak yani ülkemizde bugüne kadarki geçerli hâliyle -şimdi on iki aya çıkarttık- beş yıl ikamet eden ve bu beş yıl süre içinde altı aydan fazla ülkeyi terk etmemiş olanlara vatandaşlık verebiliyoruz. Bunun için de birtakım kriterlerimiz var, bu kriterlerden bir tanesi de iyi ahlak sahibi olmak şartı. İstisnai olarak vatandaşlık verebiliyoruz. Bu, Bakanlar Kurulu kararıyla olabilen bir şey, bunun için özel belirlenmiş bir kriterimiz yok. Üçüncüsü ise vatandaşlığın evlenme yoluyla kazanılması. Evlenme yoluyla kazanılmasında da bir Türk vatandaşıyla evlenip üç yıl evli kalan ve bu üç yıllık süre içinde evlilik birlikteliğini devam ettirenler vatandaş olmak için başvurabiliyorlar. İkamet şartında aradığımız bu iyi ahlak sahibi olmayı, hâlihazırda mevcut kanunumuzda var olan iyi ahlak sahibi olma kriterini buraya da taşıyoruz. Burada hiç kimsenin ne ahlaki durumuna ne de kiminle evleneceğine ilişkin bir düzenleme asla yok. Geçmişinde -çok özür diliyorum, tırnak içinde söylüyorum- ülkemize fuhuş yapmak amacıyla da gelmiş olabilir ama ondan sonra bir vatandaşımızla anlaşır, evlenir ve düzenli bir evlilik hayatı sürdürür. Bunların geçmişte ne yaptığıyla ilgili değil bizim buradaki kastımız. Evliliğe adım attıktan sonra o üç yıllık süre içinde yaşadığı hayat. Bunu niye koyma ihtiyacı hissettik? Genellikle erkek ya da kadın da olabilir -erkek de olabilir, buna bir şey diyecek hâlimiz yok; erkeğin ahlaklısı, kadının ahlaksızı falan gibi bir kavram üzerinden de gitmiyoruz- ülkemize fuhuş amacıyla gelenler -ağırlıklı olarak da kadınlar oluyor- anlaşmalı evlilikler yapıyorlar. Kendilerinden çok yaşlı ya da habersiz insanlarla evleniyorlar ve bu kriteri dikkate alarak reddettiğimiz evlilik talepleri karşısında da mahkemelerce kaybediyoruz davayı, mahkeme kararıyla vatandaşlık vermek zorunda kalıyoruz, sadece üç yıl evli görünme şartını yerine getirdikleri için. Aslında bir Türk vatandaşıyla evlenerek vatandaşımız olma hakkını verdiğimiz insanların bu hakkı istismar etmelerini engellemek, fiilî olarak başka amaçlarla Türkiye’de bulundukları hâlde bu hakkı kötüye kullanarak vatandaşlığımızı kazanmalarının önüne geçmeyi hedefledik. Zaten dediğim gibi, beş yıl Türkiye’de ikamet etme şartı nedeniyle vatandaş olmak isteyenlerde hâlihazırda mevcut kanunumuzda bu kural var efendim, bunu evlilik yoluyla kazanacak olanlara da genişletmekten ibaret. Maksadımız da sadece bu. Bu doğrultuda bir bilgilendirme yapmak istedim. Kimsenin evlilik öncesi hayatı bizim kriterlerimiz açısından şey

değildir çünkü onun zaten vatandaşlığa başvurma hakkı yoktur. Vatandaşlığa başvurabilmesi için üç yıl evli kalması gerekiyor, bu evlilik sürecinin, gerçekten bir evlilik olup olmadığıyla ilgili bir araştırmayı buraya koymaktan ibarettir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Murat Bey, buyurun...

MUHAMMET RIZA YALÇINKAYA (Bartın) – Bir düzeltme yapacaktım.

BAŞKAN – Ama söz verdim Sayın Milletvekilim. Önerge sahibine...

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Bitince de ben söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Murat Bey.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, gayet hızlı ve seri şekilde gidiyoruz, o yüzden söz isteyen arkadaşlarımızın konuşması lazım.

BAŞKAN – Yok, yani önerge sahibi olduğunuz için, sizden alıp Hükûmet yetkilisine verdiğim için söylüyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – Evet, bizim “genel ahlak” kavramı subjektif bir kavram yani buradaki ahlaki değerler yani neyin ahlaklı neyin ahlaksız olduğu şu salonda kaç kişi varsa o kadar kişi için farklıdır. Yani dolayısıyla genel ahlak kavramıyla bir kriter getirdiğinizde bu subjektif kriter yargıda yine aynı sıkıntılara sebep olacaktır subjektif olduğu için. Dolayısıyla evlilik birliği içinde olmanın getirdiği hak ve yükümlülükler zaten yargı tarafından taahhüt ediliyor; evlilik birliğinin devamı ya da devamsızlığıyla ilgili, aile birliğinin bozulmasıyla ilgili yargıya gittiğinde, mahkemelere gittiğinde bu tarif ediliyor. Bu, Şenal Vekilimin söylediği gibi, yeterli bir kriterdir. Böyle bir subjektif kriteri getirmek yasakçı bir anlayışı getirmek demek ya da bizim arzu etmediğimiz sonuçlara sebep olabilir. Belki Sayın Bakanımız burada daha özgürlükçüdür ama kimisi farklı değerlendirebilir. Dolayısıyla böyle subjektif kavramın yasaya girmemesi gerekir, yasanın mevcut metni yeterlidir diye düşünüyorum.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Öür dileyerek birkaç cümle ekleyeceğim.

BAŞKAN – Şenal Hanım, buyurun.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Şimdi, dün de arkadaşlarımız aynı açıklamaları yaptılar. Ben şuna işaret etmek isterim izninizle: Biraz önce sizin ifadeniz ile dün konuşan arkadaşımızın -siz mi konuşmuştunuz, sanırım arkadaşımız konuşmuşlardı. İfadeleri tamamen şu gerçekçyle farklılaşıyor. Bakınız, okuyorum, sunduğunuz gerçekçeyi okuyorum, diyorsunuz ki: “Bu madde uyarınca yapılan ret işlemlerine karşı idare aleyhine açılan davalar fiilin evlilik birliği kurulmadan önce gerçekleşmesi nedeniyle kaybedilmektedir.” Evlilik birliği kurulmadan önceki faaliyetlerde bulunmuş olması nedeniyle... Devam ediyorum: “Eklenen bent ile Türk vatandaşlığını kazanmak isteyen yabancılardan evlilik öncesi genel ahlaka aykırı faaliyetlerde bulunmuş olanların vatandaşlığımızı kazanmalarının önlenmesi amaçlanmıştır.” Değerli arkadaşlar, gerekçe çok açık, üzgünüm, söylediklerinizin... Çünkü siz de benim gibi düşünüyorsunuz esas olarak, aklın yolu bir ama burada gerekçe tamamen farklı ifade edilmiş.

Sevgili arkadaşlar, sevgili iktidar vekilleri; tekrar dikkatinize sunmak isterim. Bakınız, 16’ncı madde o kadar açık ki, diyor ki: Bir kere üç yıl evli kalacaksınız; birisiyle evleneceksiniz, üç yıl evli kalacaksınız. Ne diyor? “Bu üç yıl içinde seni gözetliyorum, sen aile birliği içinde yaşadın mı? Evlilik birliğiyle bağdaşmayacak bir faaliyette bulundun mu?” Bütün bunların anlamı çok açık değil mi arkadaşlar? “Sen evlilik birliği içinde yaşadın mı?” diyor. Yaşadım. Evlilik birliğine halel getirecek herhangi bir davranışta da bulunmadım bir kadın olarak. Daha çok kadınların ifade edildiği belli.

Şimdi, zaten bizim ahlak anlayışımız nedir? Evlilik birliğine sadakattir, öyle değil midir arkadaşlar? Evlilik birliğinin kurulduğu andan itibaren de sadakat aranır özünde. Hepimizin geçmişte aşkları oldu, sevgilileri oldu ama evlendik, evlendiğimiz insanla mazbut hayatlarımız oldu. Şimdi, ben onun öncesini araştıracağım diyen bir gerekçe karşısında benim kaygımın ne kadar haklı olduğu anlaşılıyor. Buna hiç gerek yok. Değerli vekil arkadaşım da söyledi, ahlak o kadar soyut bir kavram ki, yani ne ahlaksızlık, neye göre ahlaksızlık? Temel değerlerimiz var ama bu temel değerler çerçevesinde... Bir de bizim için evlilik en önemli kurumlardan biri değil mi arkadaşlar? Eğer böyle bir sorun varsa boşanır, boşandığı zaman da vatandaşlıkla ilgili de neyse hukuki işlem o yürür.

Kanımcı bunun burada durmasının idare hukukundaki kazanımlar yönünden de idaremize, İçişleri Bakanlığına getireceği bir yarar bulunmamaktadır diyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Özcan, buyurun.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Ben de çok teşekkür ediyorum.

Salonda bulunan herkesi tekrar saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, bakın, açıklamalarınızı dikkatlice dinledik ancak hiçbirimizi tatmin etmedi. Şimdi “genel ahlak” diyoruz. Neye göre genel ahlak yani buradan ne anlamamız gerekiyor? Bir yörede yaşayan insanların ahlak anlayışının tezahürü olarak değerlendirebiliriz, değil mi? Ama bakın burada objektif bir kriter gene yok yani Türkiye’de bile muhtelif yerlerdeki, muhtelif şehirlerdeki tavır ve davranışlar farklılık arz edebiliyor. Mesela, Türkiye’nin bir şehrinde mini etekli bir hanımefendiye kimse “Genel ahlaka aykırı davrandı.” demiyor ama Türkiye’nin başka bir yöresinde başını kapatmadığı için bir bayan, sadece başı açık olduğu için “Genel ahlaka uygun davranmadı.” diye suçlanabiliyor. Şimdi, bakın, biz genel ahlak tanımından bahsediyoruz, yabancı kişiyle evlilikten bahsediyoruz. Türkiye’nin her yerinde bir genel ahlak tanımı yok ki bu konuda hepimizin fikir birliğine varabileceği. Sinop’ta farklı, Hatay’da farklı; Hakkâri’de farklı, Tekirdağ’da farklı. Biz şimdi yabancı bir hanımefendiden veya yabancı bir beyefendiden bahsediyoruz. Biz Müslüman bir ülkeyiz. Hristiyan bir memleketten biriyle evlenirse bir Türk vatandaşı, Türklerin geleneklerine, genel ahlakına uygun olmayan davranışları olabilir, onlara göre genel ahlaka uygundur. Şimdi kişi evleneceği kişinin ahlaki yapısını kendi sorgulasın, devlet olarak bu bizi ilgilendirmez. Siz bu sorgulamayı nasıl yaptıracaksınız?

Bakın, ben de arkadaşlarım gibi size güveniyorum, bu yasayı uygulayacak olan kişi keşke siz olsaydınız. O konuda belki tereddütlerimiz de azalırdı ama bakın “genel ahlak” tanımının gerçekten bu yasa maddesinden çıkarılması gerektiğini düşünüyoruz çünkü çok soyut. Her tarafa çekilebilecek bir şey. Yarın bir gün bunun yüzünden birçok insan mağdur olacak. Türkiye’de yabancılarla evlenme oranı artık çok yükseldi. Bakın, bazı sayın milletvekillerimizin hatta bazı eski yakın dönemde bakanlık yapmış olan büyüklerimizin çok değerli yabancı hanımefendilerle evlendiğine şahit olduk. Düşünebiliyor musunuz böyle bir şeyin başımıza gelmesini yani evleneceğiniz insanın genel ahlaka uygun mu değil mi diye devlet tarafından araştırılması ne kadar incitici bir şey? Benim oğlum var, belki ileride yabancı bir gelin alacağız, bilmiyorum bugünden ama ben bu yasa sebebiyle benim oğlumun evleneceği, benim gelinim olacak kişinin devlet tarafından genel ahlaka uygun davranışları var mı evlilik öncesinde sorusunun sorulmasını hiç arzu etmem, bu beni çok incitir. Ama, maalesef bu yasa bunu getiriyor.

Bakın, daha dün alt komisyonda -arkadaşlarıma da teyit ettirdim, hangi genel müdür yardımcımız olduğunu hâlâ bilemedim ama- genel müdür yardımcımız, özellikle Doğu Bloku ülkelerinden gelen bayanlarla ilgili olduğunu söylemiş bunun ve bu kişi kimse hâlihazırda Bakanlığın genel müdür

yardımcısı, üst düzey bürokrat. Onda bu zihniyet varken, yasada da böyle bir hüküm varken Türkiye’de neler olmaz. Benim bununla ilgili söyleyeceklerim bunlar. Lütfen sağlıklı bir değerlendirme yapalım. Bakın, iyi niyetle biz de Komisyonun çalışmasının hızlanması için uğraşıyoruz. Bu eleştirimiz de tamamen iyi niyetli, hepimizi ilgilendiren bir yasayı görüşüyoruz. Dolayısıyla, ileride ortaya çıkabilecek olumsuzlukları bugünden ortadan kaldırmak için söylüyoruz.

Tabii, genel ahlakla ilgili bir konu var, bir de siyasi ahlakla ilgili bir konu da var. Sayın Başkanım, Sayın Bakan Yardımcım; ben sabahtan bu yana sosyal medyayı takip ediyorum. Bilemiyorum “hashtag”leri takip ediyor musunuz -“trend topic” mi diyorlar- şu anda “direnmelih” şeyi “trend topic” olmuş, on binlerce mesaj var. Arkadaşlar, böyle bir şey olmaz. Türkiye’nin en önemli gündemi Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı istifa edecek mi etmeyecek mi, direnecek mi direnmeyecek mi? Biz diyoruz ki: İstifası için haklı bir sebep varsa o zaten istifa etmeli ama bir terör örgütüyle iltisaklı kabul ediliyorsa -Sayın Bakana da sordum- veya büyük bir yolsuzluğu varsa burada istifa etmesi beklenmeden gereken yapılmalı devletin yargısı tarafından. Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanımızın bir sözü var, İran’dan gelirken bir açıklama yapmış “İstifa etsinler. İstifa etmezlerse görevden almak zorunda kalacağız görevi kötüye kullanmadan...” falan diyor, aynen şeyi söylüyorum gerekçesiyle. Arkadaşlar, bu açık bir tehdit. Ülkenin Cumhurbaşkanı, ülkenin İçişleri Bakanı, Adalet Bakanı, bu ülkenin savcıları eğer bu belediye başkanlarının bir suçu varsa derhâl gereğini yapsınlar ama ülkenin Cumhurbaşkanının istifa etmeye direnen, sırf Cumhurbaşkanımız istiyor diye istifa etmeye direnen bir belediye başkanını tehdit etme şansı yok ve Melih Gökçek’ten de bir kahraman yaratacaksınız böyle giderse. Ya, şu Gezi eylemlerinde Melih Gökçek’in söylemediğini bırakmadığı ve onların da Melih Gökçek’e söylemediğini bırakmadığı insanlar şimdi Melih Gökçek’e sahip çıkma yarışını girmişler. Bu konuda ben Sayın Bakandan bir açıklama alamadım ama Sayın Bakan Yardımcımız olarak, bizim çok güvendiğimiz biri olarak...

BAŞKAN – Bakanımız konuştu, siz yoktunuz.

TANJU ÖZCAN (Bolu) - ...Komisyonumuzun eski Başkanı olarak, efsane Başkanı olarak sizden bu konuda bir açıklama bekliyoruz. Yani, lütfen İçişleri Bakanlığı olarak biz bunları görmüyoruz, duymuyoruz, parti içi mesele falan da demeyin. Türkiye’nin gündemi olmuş bu konu.

BAŞKAN – Tanju Bey, teşekkür ederim.

Hayati Bey, buyurun.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Arkadaşlar özellikle Tanju Bey’in girdiği Melih Gökçek konusu haricinde benim konuşmak istediklerime değindi. Melih Gökçek konusunda Tanju Bey’le aynı şeyi düşünmediğimi, Tayyip Bey’le de paralel düşündüğümü söyleyebilirim.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Ben gönlümden geçeni söylemedim.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Hatta Komisyona önereyim, istersen vatandaşlıktan çıkaralım; işin esprisi tabii.

BAŞKAN – Buyurun, 31’inci maddede verdiğiniz önergeyle ilgili...

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Arkadaşlar, bu “kamu düzeni” ibaresinin “genel ahlak” şeklindeki ibareden daha doğru olduğunu düşünüyorum.

BAŞKAN – “Kamu düzeni ve genel ahlak” şeklinde değiştiriliyor.

HAYATİ TEKİN (Samsun) – Evet, bir önceki ibare kalmalı diye düşünüyorum. Yani, burada “kamu düzeni”nden sonra “ve genel ahlak” gelince çok muğlak bir durum çıkıyor ortaya.

Sayın Bakan Yardımcımın açıklamalarını dinledim, onlardan hoşnut da oldum çünkü sizin kaygılarınız hepimizin kaygıları. Yalnız, buradaki bu muğlaklığı gidermiyor, bu her zaman, her türlü kullanılabilir. Yani, şimdi yurt dışından erkek olsun -bayanları bırakalım- çürük mal getiren, ne bileyim ben, çalıntı mal getiren ahlaklı mı sayılacak? Petrol kaçakçısı ahlaklı mı sayılacak? Faturasız Rus votkası getirse, sigara getirse ahlaklı mı sayılacak? Yani, bunu çeşitlendirip detaylandırmak mümkün. Belki de sizin bahsettiğiniz o 3 maddeyi 31'inci maddeden sonra "ek (a), (b), (c) fıkraları" diye ilave edersek, belki kamu düzeninin içinde bazı birimlere -Emniyet başta olmak üzere- yetkilendirdiğimizi ibare edip zikredersek daha doğru bir kanala doğru ve ne anlatmak istediğimizi, nasıl bir kanun çıkarmak istediğimizi de hem Meclisimize hem toplumumuza daha rahat izah edebiliriz diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Nihat Bey, söz alma fikriniz devam ediyor mu?

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Şimdi, değerli Başkanım, bu kelime üzerine çok oynandı. Bu "genel ahlak" kavramını bu kadar genişletip insanları huzursuz etmenin bir anlamı yok. Zaten arkadaşlarımız hukuksal olarak temel nedenlerini ortaya koydular. Biz de diyoruz ki bu kelime bu kadar genişletilip yani bizi rahatsız eden veya sizlerin açıklayıcı noktada... Dün arkadaşlarımız açıkladı, yani burada ayıp olur, Genel Müdür Muavini arkadaşımız bir gerekçe olarak koydu alt komisyonda. Biz bu tür bakışla bakmıyoruz. Aynen, Hayati Ağabey'e şöyle katılıyorum: Yani, bu ülkede hırsızlık yapan veya getirip de bu ülkede hırsızlığa alet olan, kaçakçılık yapan, ahlak dışı değerler... Yani ahlakın çok geniş tanımı vardır. Onun için Başkanımın ricam, yani, bunu, bu "genel ahlak" kelimesi üzerine veya bir kavram üzerinde bu kadar meşgul etmemizin ve Sayın Bakanımızdan da özellikle istirham ediyorum yani bunları kamu vicdanını rahatlatacak... Yani insanlarımızı, özellikle kadın üzerinde bu politikaların gelişmesi tüm kamu kurum ve kuruluşlarının ötesinde, dışarıdaki sivil toplum örgütleri, demokratik kitle örgütleri, böyle bir genel kavram üzerinden tartışmaya yol açıyor. Yani, amacımızın bu toplumu ayırtırmadan bütünleştirmek, çabamızın bu olması gerekirken "genel ahlak" kavramını çıkarsak ne zararı olur yani maddeyi mi kaybedeceğiz veya bu insanları yok mu edeceğiz? Öyle bir şey yok ki. O kavramı koyunca mı soruşturma açacaksınız veya o soruşturmaya tabi tutacaksınız? Zaten maddelerde var dediği gibi yani hukuksal bir yönü var ama o "genel ahlak" kavramıyla toplumsal anlamda hepimizi şu veya bu şekilde, belki birey olarak rahatsız olmasak dahi ama kamu vicdanında böyle bir rahatsızlık gündeme geldi. Onun için Sayın Bakandan, özellikle Komisyon üyesi arkadaşlarımızdan, buradaki tüm milletvekili arkadaşlarımızdan böyle bir şeyin oluşmamasını rica ediyoruz ve bunun çıkmasını istiyoruz yani başka bir talep yok ki Sayın Başkanım. Yani, biz bundan daha rahatlama... Yani, amacımız burada bir şerhi illa karşı çıkmak değil. Bizim her madde üzerinde şu veya bu şekilde söyleyecek üç beş sözümüz olacak ama biz diyoruz ki: "Toplumsal bir toplumsal oluşumunu değiştiriyorsak..." Burada uzman arkadaşlarımızı, işte, dinledik genel müdürlerimizi, ilgili bürokratlarımızı, hatta sivil toplumu. Her zaman biz bunu diyoruz: "Getirin arkadaşlar, bir yasa değişecekse onun uzmanı olan kurumu, hemen alelacele bir gecede tutup da olayı önümüze sunmaktan ziyade." Çünkü her konunun uzmanı değiliz. Yani, bunun hukuksal boyutu var, ekonomik boyutu var, siyasi boyutu var. Toplumsal her türlü boyutta bunlar sürekli gündeme geliyor ama biz bunları doğru şekilde tahlil edersek o hastalığa çözüm buluruz ama hastaya "hasta" demekle sadece hasta olmuyor. Biz tahlili doğru koyarsak, teşhisi doğru koyarsak çözümü de doğru buluruz ve bu hastayı öldürmeyiz. E, şimdi ya kangren yapıyoruz, toplumla baş başa bırakıyoruz, durmadan belli şeyler yaratmaya çalışıyoruz. Bunlar doğru değil, bunlar etik değil, bizim anlatmak istediğimiz bu ama arkadaşlarımıza herhangi bir şey de demiyoruz. Diyoruz ki: "Yani, bir 'genel ahlak' kavramı olmasa ne olur, bu yasalar hepsi iptal mi olacak veya hepsini kayıp mı

edeceğiz? Onun zaten gerekçeleri hepsi ortada var.” Onu demek istiyoruz. Onun için Sayın Bakandan, özellikle Komisyon üyesi arkadaşlarımızdan bizim istirhamımız bu. Bu tür kavramlarla toplumu germeyelim. Toplum yeterince gerili, toplum yeterince birbirine karşı önyargılı. Burada aramızda gerçi bir tek bir arkadaşımız sürekli onu söylüyor. Tabii ki doğal olarak bütün kadın üzerine, ahlakı da onun üzerine, toplum da böyle anlıyor. Deddiği gibi, işte, diyorum, erkeğin de ahlaksız ahlaksızdır, kadının da ahlaksız ahlaksızdır. Bu ayrı, bu dünyanın her tarafında öyle ama biz bu toplumsal kavramları bir kişi üzerine, insan ilişkileri üzerine, insan organizması üzerine geliştirsek bu bize fayda getirmez, zarar getirir. Onun için biz çağdaş dünyada yaşamak istiyoruz, onlarla bütünleşmek istiyoruz, insanlık adına adım atmak istiyoruz.

Yani, yüz yıl sonra gelmişiz, bunları tartışmanın bize hiçbir yararı olmayacağını düşünerek Komisyonu, değerli arkadaşlarımı tekrar saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Değerli katkılarından dolayı Nihat Kardeşim teşekkür ediyorum.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Ben teşekkür ediyorum.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Ben de hemen bir şey söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Hüda Hanım, buyurun.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Dün ve öğleden önceki konuşmalarımda da bu “genel ahlak” tanımıyla ilgili sıkıntıları, düşüncelerimi ifade etmiştim. Tekrar bunu tutanaklara geçmesi için ifade ediyorum. “Genel ahlak” tanımı bir insanın ya da birkaç kişinin inisiyatifinde olacak, kendi düşünce ve mantalitesine, dünyasına, ruhuna uygun olmayan, farklı kriterleri dışlayabilecek, ötekileştirebilecek ve insanların farklı sebeplerle, başta kadınlar olmak üzere, mağduriyetlerine sebep olacağından dolayı konulmaması gerekir. Bizim, kişilerin inisiyatifine bırakılmamalı insanların kaderi. Genel, insani kriterler esas alınmalı, evrensel değerler, evrensel kriterler esas alınmalı ve bu “genel ahlak” tanımı her farklı çevreye, düşünceye göre değişebilir. Dolayısıyla, biz evrensel olan kriterleri esas alalım, bu “genel ahlak” kadınlar olmak üzere pek çok insanın hayatını olumsuz etkileyecek bir noktadır.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum katkılarınız için.

Sayın Bakanım, Cumhuriyet Halk Partimizin verdiği önergeye katılıyor musunuz?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Katılamıyoruz efendim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, Cumhuriyet Halk Partili kardeşlerimizin verdiği önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

31’inci maddede Milliyetçi Hareket Partisinin bir önergesi var, onu okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşmekte olduğumuz (1/868) sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın 31’inci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ederim.

Mehmet Erdoğan

Muğla

BAŞKAN – Mehmet Bey, önergenizle alakalı...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, dün alt komisyonda da ifade ettim. Ben İçişleri Bakanlığında yedi sene hukuk müşavirliği yaptım. Bu gerekçeyle bizim hiçbir dava kaybettiğimizi hatırlamıyorum.

İkincisi, Türkiye’de bu sorunun en ciddi yaşandığı 1993-1996 yıllarında ben Sarp Sınır Kapısı’nın mülki idare amirliğini yaptım, Artvin Vali Yardımcısıydım. O tarihte otuz altı aylık Hopa’daki kaldığım –Hopa’da ikamet ettim, Artvin Vali Yardımcısı olarak- ikamet ettiğim sürede Hopa’da 11 emniyet müdürü değişti. Şu anda büyük illerimizden birisinin emniyet müdürü olan arkadaşımız da üç aylık süresini orada tamamlayamadı. Bu arkadaşlarımızı tayin ettirenler de ne doğu blokunun devlet yetkilileriydi ne de bu genel ahlak bakımından burada eleştirdiğimiz kadınlardı. Sonuçta, bu maddeyi şu anda Türk vatandaşlığının kazanılmasıyla ilgili hâllerden birisi nedir? Türk vatandaşlığının evlenme yoluyla kazanılmasıdır. Bu da kanunun 16’ncı maddesinde düzenlenmiştir. 16’ncı madde esas itibarıyla çok açık ve nettir. Bir Türk vatandaşıyla evlenme doğrudan Türk vatandaşlığını kazandırmaz. Eskiden kazandırıyordu, bu sıkıntıdan dolayı üç yıl şartı getirildi. Bu da 2003’te geldi.

Şimdi, burada, başvuru sahiplerinde aranması gereken şartlar:

“a) Aile birliği içinde yaşama,

b) Evlilik birliği ile bağdaşmayacak bir faaliyette bulunmama,

c) Millî güvenlik ve kamu düzeni bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmama, şartları aranır.

(2) Başvurudan sonra Türk vatandaşı eşin ölümü...” vesaire, bunlar da düzenlenmiş.

Şimdi, arkadaşlar, burada eğer bu hükmü getiriyorsak genel ahlaka aykırı bir kadınla evlenen, onu istismar eden adamla ilgili de bir hüküm koymak lazım buraya.

Şimdi, Türkiye’de benim aldığım bilgilere göre 1 milyon 700 bin civarında doğu blokundan gelmiş kadınla evli insan var. Nüfustaki arkadaşlarımızın ellerinde daha net rakam vardır. Varsa, tam rakamı açıklarlarsa daha iyi olur ama benim aldığım bilgilere göre 1 milyon 700 bin diye biliyorum, bu kadar evlilik var. Şimdi, içinizden birisi evlendi bir kadınla, işte, beş sene mutlu beraber yaşadı, çocuğu çocuğu da oldu, ondan sonra müracaat ettiniz ve sizin eşinizin dosyasına yazdılar: “Efendim şu, şu, herhangi bir problem yok ama genel ahlaka uygun değildir.”

NURETTİN ARAS (İğdır) – Niye öyle desin?

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Yazdı birisi...

BAŞKAN – Yani, birisi de yazsın “Kamu düzenini bozdu.” Onu dersin ben de onu...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Ağabey, şimdi, “Kamu düzenini bozdu.” başka bir şey, bu başka bir şey. Burada, bakın, şimdi, kamu düzenine aykırıysa zaten eğer bir fuhuş varsa, bilmem şu varsa, bu varsa bu bizim kamu düzenine aykırı. Eğer böyle bir şey varsa aile birliğine aykırı, şuna aykırı, buna aykırı. Yani, buraya zorlama bir kelime yazıyoruz, lastikli bir kelime yazıyoruz.

BAŞKAN – Bence tamamlayıcı bir kelime olarak kabul etsen daha iyi olur.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Yani tamamlayıcı değil; bu, polemige açık bir kelime, bu, gereksiz bir şey. Yani “genel ahlak” diye bir şeyi buraya eklemişiz, birçok kanunlarda çıkarttığımız şeyi buraya ekleyerek yeni bir polemikle uğraşıyoruz ve lüzumsuz bir şeyle uğraşıyoruz, birbirimizin de zamanını çalıyoruz, Parlamentonun da zamanını çalıyoruz. Eğer bu dosyalar buna göre tekamül ettirilip de mahkemeler bir ret kararı vermişse, işte bu Bakanlığın yaptığı işlemi reddetmişse, o zaman Bakanlık ile mahkemeler arasında bir iletişim eksikliği var demektir, savunma eksikliği var demektir. Yani burada bu dosyalar adam gibi... E, şimdi, öbür türlü siz somut bilgileri, belgeleri dosyasına koydunuz, mahkeme sizin Bakanlık olarak verdiğiniz kararı reddetti ama böyle soyut bir “genel ahlak”

kavramına göre mahkeme sizin kararınızı onaylayacak. Böyle bir şey var mı? Kendi kendimizi niye kandırıyoruz arkadaşlar? Yapmayın böyle bir şeyi. Yani hukuk sistemimizi böyle lüzumsuz şeylerle meşgul etmeyelim, bunlar gereksiz.

BAŞKAN – Sevgili milletvekilim...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Gereksiz. Gerek olsa, inanın, ben bunu sizden daha çok savunurum, desteklerim ama gereksiz. Bu genel ahlak, buradaki... Bir tek bu olmadan da zaten şu maddenin, 16'ncı maddenin içerisindeki düzenleme bizim hukuki açıdan her türlü ihtiyacımızı karşılayan bir şey. Yani buna boş polemiklerle zaman harcamayalım. Bu bir iki kelimeyi buradan çıkarttığımızda her şey zaten düzeliyor. Bu polemigi Genel Kurulda da devam ettirmeyin, devam ettirmeyin, gerekli bir şey değil. Hukukçulara sorun, araştırın, gerekirse üniversitelerden görüş alın.

Şimdi, tasarı buraya gelirken anlaşılıyor ki içinde kadro meselesi olmasına rağmen Maliye Bakanlığına gitmemiş, oraya gitmemiş, buraya gitmemiş, oturmuş, birkaç arkadaşımız bu tasarıyı hazırlamış, getirmiş buraya.

MURAT BAKAN (Muğla) – Bilgi Teknolojileri.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Zaten bize yirmi dört saat içinde geliyor Başkanım.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Neyse yani ama burada hani biz de bu işle uğraştık, ben de bu işle en çok uğraşanlardanım, İçişleri Bakanlığında en uzun süre hukuk müşavirliği yapan arkadaşlardan birisi benim yani benim kadar çok yapan olmadı bunu. Siz başkalarıyla gezerken o zaman biz orada dinleniyorduk ama dinlenirken de biz bu işleri takip ediyorduk.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Milletvekilimizin değerleri için...

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Değerli Başkanım, lütfen...

BAŞKAN – Lütfen, bir saniye...

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Bir tek cümlem var.

BAŞKAN – Tamam, vereyim ama dur, sırasıyla. Bir arkadaşımızın bir talebi oldu.

Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET ALTAY (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Özellikle bu tartışma üzerinden bir hususu belirtmek istiyorum. Tabii, “genel ahlak” kavramı kamu düzeni ve genel ahlak olarak birçok hukuk normunda referans olarak ele alınmaktadır. Nitekim özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin konuda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nde de kamu düzeni ve genel ahlak olarak belirtilmekte ve bu bütünlük içerisinde “genel ahlak” kavramı salt ahlak ifade etmemektedir. Türk Ceza Kanunu’nda, özellikle cürümler bölümünde düzenlenen “Genel Ahlakla Karşı Suçlar” kısmında bir bent olarak düzenlenmekte ve kanun sistematğinde, kodifikasyonunda sürekli olarak buna yapılan atıflar çerçevesinde “genel ahlak” kavramı bu noktada değerlendirilmektedir. Bu düzenlemenin içindeki yeri de bu bağlamda ele alınmalı diye düşünüyorum. Bu eksenden bakıldığında, Anayasa’mızda da, kendi Anayasa’mızda da özellikle temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması bağlamında kamu düzeni ve genel ahlak olarak nitelendirilmekte ve açıklanmaktadır. Bu, Anayasa’yla bütünlük içerisinde yer alan bir kodifikasyon ve kanun sistematği içerisinde yer alan bir düzenlemedir. Bu nedenle bu noktadaki tartışmaların, özellikle Sayın Bakan Yardımcımızın da ifade ettiği, gerekçenin yanlış yazımından kaynaklandığını düşündüğüm bir nedenle bugün bu tartışmayı yapıyoruz. Kanunun

bütünlüğü dikkate alındığında, yazılış şekli ele alındığında aslında gerekçe yanlış, kanun metni hem Anayasa'mıza hem hukuk genel normlarına hem de temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin genel düşünceye açık ve onlarla uyumlu bir hâldedir diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Katkın için teşekkür ediyorum.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Ben bir söz rica ettim bir dakika, hem arkadaşımıza yanıt da vermek istiyorum izin verirse.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Şimdi, elbette ki dedikleri doğrudur, “genel ahlak ve adap” gibi kavramlar temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılması noktasında da gündeme gelebilir. Bu, ayrı bir konudur; bu, yok olan, var olmayan bir kavram değildir. Fakat her somut olaya ilişkin olarak bir yasal düzenleme vardır, o yasal düzenlemenin “genel ahlak ve adap” kavramları altında TCK’da sıralanan suçlar farklı suçlardır. Şimdi, oradaki suçların işlenip işlenmediği konusundaki ölçüt...

Ben bütün arkadaşlarımdan bir kez daha rica ediyorum, ne olur yanlış anlamayın ama ben bu kavram üzerinden çok şuna bakmanızı rica ediyorum: Elimizde 31’inci maddenin hemen yanında 16’ncı madde var. Bu 16’ncı maddeyi bir kez daha okuyun arkadaşlar. Oradaki (a), (b), (c) şıkları eğer zaten bu kavramı karşılamıyorsa bana deyin ki: “Bu bir eksikliktir, biz evlilik ahlakını önemseriz.” Ama zaten burada evlilik birliğine değgin olarak, evlilik birliğine ilişkin olarak sınırlamalar koymuş, eğer böyle ise “Kabul etmeyiz.” diyor. Şimdi, bir de buraya çok yaygın, deminden beri ifade ettiğimiz çünkü genel ahlak esasen felsefi bir konudur, alabildiğine tartışılabilir, bakış açılarına göre, değer yargılarına göre, ülkelere göre değişebilir. Hepinizden rica ediyorum, mutlaka okudunuz, biliyorum ama lütfen, bir iki dakika dönün ve şu 16’ncı maddenin (a), (b) şıklarını okuyun, onlar bu kavramı karşılıyor mu karşılamıyor mu evlilik birliği açısından, buna göre karar verin.

BAŞKAN – Sayın milletvekilim, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, Hükümet yetkilisi olarak ilaveniz var mı?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Teşekkür ediyorum, bir ilavem yok.

BAŞKAN – Bu önergeye katılıyor musunuz, Milliyetçi Hareket Partisinin önergesine?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Katılamıyoruz.

BAŞKAN – Katılamıyorsunuz.

Arkadaşlar, Milliyetçi Hareket Partisinin önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

31’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

32’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 32- 5901 sayılı Kanunun 39 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Maddi hataların düzeltilmesi ve tamamlama

MADDE 39- (1) Bu Kanuna göre alınan kararlarda maddi bir hata veya eksikliğin bulunduğu sonradan anlaşılması halinde, dayanağına uygun şekilde Genel Müdürlükçe düzeltme veya tamamlama kararı alınır.”

BAŞKAN – Önerge yok.

32’nci maddeyle alakalı Hükümet...

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Yok efendim.

BAŞKAN – Sözüünüz yok.

32’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

33’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 33- 5901 sayılı Kanunun 43 üncü maddesi madde başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Türk vatandaşlığını kaybeden veya ıskat edilenler

MADDE 43- (1) Mülga 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 25 inci maddesinin (a), (ç), (d) ve (e) bentleri uyarınca Türk vatandaşlığını kaybetmiş olan kişiler, başvurmaları halinde, millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmamak kaydıyla, Türkiye’de ikamet etme şartı aranmaksızın Bakanlık kararı ile yeniden Türk vatandaşlığına alınabilirler.

(2)Mülga 1312 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununa göre vatandaşlıktan ıskat edilmiş kişiler, başvurmaları hâlinde, millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek bir hâli bulunmamak kaydıyla, Türkiye’de ikamet etme şartı aranmaksızın Bakanlık kararı ile yeniden Türk vatandaşlığına alınabilirler.

(3)Millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek hali bulunanların talepleri Bakanlıkça reddedilir.”

BAŞKAN – 33’üncü maddeyle alakalı aynı mahiyette iki önerge var, okutup oylarınıza sunmak istiyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/868) esas numaralı Tasarı’nın 33’üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hayati Tekin

Tanju Özcan

Murat Bakan

Samsun

Bolu

İzmir

“MADDE 33: madde 33’ün 3. fıkrasının madde metninden çıkarılmasını öneriyoruz.”

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahibi:

Mehmet Erdoğan

Muğla

BAŞKAN – Murat Bey, buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Değerli arkadaşlar, madde metni şöyle: Yani üç tane fıkrası var, 1’inci fıkrasında diyor ki, asıl önemli kısmını okuyayım: “...millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek bir hali bulunmamak kaydıyla...” “...Bakanlık kararı ile yeniden Türk vatandaşlığına alınabilirler.” Millî güvenlik bakımından engel teşkil etmemek...

2’nci fıkrada yine vatandaşlıktan ıskat edilenler için, kaybetmiş olanlar için “Millî güvenlik bakımından engel teşkil etmemek kaydıyla alınabilir.” diyor.

3’üncü fıkra ne biliyor musunuz? “Millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek hali bulunanların talepleri bakanlıkça reddedilir.”

Yani zaten ilk iki fıkrada adamın millî güvenlikle ilgili engel teşkil etmemek kaydıyla alacağını söylüyorsun... 3’üncü fıkrada yani... Hangi aslan parçası hazırladı bunu bakanlıkta ben merak ediyorum yani.

İlk iki fıkrada düzenmiş bir hükmü üçüncüde sanki yargıç, hâkim, savcı neyse, bürokrat, milletvekili anlamayacak da kafasına vurur gibi yeniden 3'üncü fıkrada tekrar ifade ediyoruz yani bu mükerrerdir; 3. Gereksizdir, kanun yapma tekniğine aykırıdır. Dün ben alt komisyonda da söyledim. Yanlış yapıyorsunuz bunu buraya dercederek, gerek yok buna. 1 ve 2'de zaten muradınızı anlatıyorsunuz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Murat Bey.

Hükümet sözcümüz, buna katılıyor musunuz veya ilave edecek bir şeyiniz var mı; iki soruyu birden sorayım.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Sadece, neden ihtiyaç duyduğumuzla ilgili bir cümle söylemem gerekir belki. Malumunuz vatandaşlıktan çıkarma işlemleri Bakanlar Kurulunca yapılıyor ve mevcut yasamıza göre vatandaşlığa kabul etme de Bakanlar Kurulu kararıyla yapılıyordu. Ancak millî güvenlik sair gerekçelerle, burada bahsedilen gerekçelerle başvuruları bakanlık olarak reddettiğimizde mahkemeler karşısında “Siz vatandaşlık hakkı vermeye yetkili merci değilsiniz ki kendiliğinizden reddedeceksiniz. Bakanlar Kuruluna sunun, Bakanlar Kurulu yani vatandaşlığa alma hakkı olan, yetkisi olan karar merci reddetsin.” gibi hükümlerle, kararlarla karşılaşıyorduk.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Bakanım, bakanlık yetkili burada. Burada yazıyor: “Türkiye’de ikamet şartı aranmaksızın Bakanlık kararı ile yeniden Türk vatandaşlığına alınabilir.”

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Efendim, ben üç fıkra ile ilgili birden konuşuyorum. Bakanlığa almamızdaki amaç da bu zaten. Yani Bakanlar Kuruluna götürmeden bu kararları bakanlıkça reddedebilme hakkını da kullanabilelim. Kabul edebilme hakkını kullanabileceğiz ki reddedebilme hakkını da kullanabilelim. Eğer kabul etmeyi bakanlığa almazsak, reddetme hakkını da bakanlığa alamıyoruz çünkü o zaman yetkili merci Bakanlar Kurulunun kendisi oluyordu. O saikle hazırlanmış bir metindir bu.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Bakanım zaten almıştınız yani. Zaten yetkiyi almışsınız, vatandaşlığa alma yetkisi sizde. Yani yetki ve usulde paralellik vardır. Alma yetkisi sizde olduğuna göre reddetme yetkisi de sizde demektir.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – 29'uncu maddeyle sizin söylediğiniz çelişiyor Sayın Bakan. 29'a bakın bir.

MURAT BAKAN (İzmir) – Yani vatandaşlığa alma yetkisi kimdeyse, sizin de söylediğiniz gibi Bakanlar Kurulundaysa Bakanlar Kurulu reddeder. Daha önce sizin ret gerekçeleriniz, yargının reddetme gerekçesi...

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Sayın Erdoğan, 29'uncu madde istisnai vatandaşlıkla ilgili yapılan düzenlemeye ilişkin bir hüküm, bu ise vatandaşlığı kaybeden ya da vatandaşlıktan çıkarılanlarla ilgili bir madde, bir düzenleme.

Bu arada, söz almışken bir rakamı da paylaşmak istiyorum nüfus müdürlüğünden aldığımız bilgiye göre: Şu ana kadar evlenme yoluyla Türk vatandaşlığını kazanan kişi sayısı 87.425, evlenme yoluyla Türk vatandaşlığını kazanan kadın sayısı yani bu 87.425'in 80.149'u kadın.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Hangi tarihler arasında?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Şu ana kadarki.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; bu hüküm...

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeyle ilgili önerge sahibi olarak Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Arkadaşlar müsaade ederseniz 33’üncü maddeyle ilgili ben de fikirlerimi söyleyeyim.

Şimdi zaten 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu’na göre vatandaşlığa kabul etmenin genel olarak yetkilisi kim? Bakanlar Kurulu. Biz burada bir özel düzenlemeyle daha önceden Türk vatandaşı olup da Türk vatandaşlığını kaybetmiş kişilere diyoruz ki: Buna bakanlık karar verir. Niye böyle bir değişikliğe ihtiyaç duyuyoruz? Bu insanlar Türk vatandaşlığından çıkmadan önce Türkiye Cumhuriyeti kanunlarına göre yükümlülüklerini yerine getirmedikleri için vatandaşlıktan çıkartıldılar o zaman. Şimdi, şu anda bizim açımızdan bunların da diğer vatandaşlara göre o gün o görevini yapmayanın bundan sonra devletin yeni görevlerini nasıl yapacağını, yapmayacağını ben bilemem. Onunla ilgili gerekli araştırmalar yapılır, herkes nasıl Türk vatandaşlığını alıyorsa, herkesle ilgili nasıl Bakanlar Kurulu kararı çıkıyorsa... Efendim, işi kolaylaştıracakmışız. Yani zaten biz bu dosyayı vatandaşlığa almayla ilgili tekemmül ettirecek miyiz? Ettireceğiz. Ondan sonra bakanlık bu dosya tekemmül etmeden bunu vatandaşlığa alabilir mi? Almaması lazım eğer arkada başka bir şey yoksa. Almayacağına göre o dosyayı... Bakanlık niye karar veriyor ki? Herkesle ilgili, bütün vatandaşlığa almada Bakanlar Kurulu karar veriyorsa, Başbakanlıkta bunun son incelemesini Kanunlar Kararlar yapıyorsa buna niye karşı çıkıyoruz? Bizim bu gelecek olanlarla ilgili bu kadar acelemiz niye? Bunlar yıllardır vatandaşlıktan çıkmışlar. Bunların o gün bir kısmı kaçak olmuş, bir kısmı askerliğini yapmamış, bir kısmı başka suçlar işlemiş, neyse yani bunlar o işleri yaparken vatandaşlıktan çıkartılacağını da biliyordu. Bugün de kaçak pozisyonunda olup da vatandaşlıktan çıkartılanlar da farklı bir iktidar döneminde, yarın onlar da bu hükümlerden yararlanabilir. Onun için, bu yetki, vatandaşlığa kabul yetkisi genel düzenlemede Bakanlar Kuruluna aittir, bundan sonra da bu işin böyle kalması lazım. Bu maddedeki düzenleme zaten bence bu bakımdan gereksizdir. Bunun metinden çıkartılmasını teklif ediyorum. O açıklamalar bizi tatmin etmedi yani.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Katkılarınız için teşekkür ediyorum.

Sayın Hükümet yetkilimiz, kıymetli Bakan; siz aynı mahiyetteki iki önergeye katılıyor musunuz?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN – Arkadaşlar, aynı mahiyetteki iki önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

MURAT BAKAN (İzmir) – Biz başka bir şey söylüyoruz Milliyetçi Hareket Partisi...

BAŞKAN – Aynı gibi algıladığım için.

33’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

34’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 34- 5901 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Saklı nüfus

EK MADDE 1- (1) Onsekiz yaşını tamamlayıncaya kadar herhangi bir nedenle aile kütüklerine kayıt edilmemiş olan ve yabancı bir devletle vatandaşlık bağı bulunmayan kişiler; ana veya baba, bunların ölmüş olması halinde, varsa kardeşleri ile hısımlığını gösterir tıbbî rapor ibraz etmeleri durumunda Türk vatandaşlığını kazanır.”

BAŞKAN – 34’üncü maddeyle alakalı önereniz var mı? Yok.

Sayın Bakanım, sizin bir ilave veya eksiltmeniz var mı?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Yok Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

34’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

35’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 35- 5901 sayılı Kanunun 11 inci maddesinin ikinci fıkrası ile 20 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan “Türk vatandaşlığını kazandığı tarihte” ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN – 35’inci maddeyle ilgili önerge yoktur.

Hükûmetimizin ilavesi var mı? Yok.

35’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

36’ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 36- 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 6- (1) Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün ihtiyacını karşılamak üzere ekli (1) sayılı listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin ilgili bölümüne eklenmiştir.”

BAŞKAN – 36’ncı maddeyle alakalı üç tane önerge vardır.

Ayrı ayrı okutup tensiplerinize sunmak istiyorum...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Başkanım, önergeler okunmadan, burada bir bizim verdiğimiz önergeler var, bir de ortak önergeler var.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, bu 36’ncı madde kadroları düzenliyor. Biz burada dün alt komisyonda yaptığımız görüşmede 1.500 kadro konusunda hep beraber mutabık kaldık ancak tabii orada teknik olarak yaptığımız bir hatadan dolayı şimdi gene ortak, farklı bir önerge hazırlandı.

BAŞKAN – Sadece ortak önergeyi okutsak daha iyi olmaz mı?

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – İşte ona ilave bir şey yapalım, onun hepsini birlikte okuyalım diye, benim teklifim o, onun için söz aldım.

BAŞKAN – Bu ortak önerge yeterli değil mi sizin için?

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Eksik. Şunun için eksik: Şimdi, Maliye Bakanlığından gelen arkadaşlarımızla da arada görüştük. Şimdi, burada bir kadro ihtiyacı var; iki, bu nüfus teşkilatında çalışan arkadaşlarımızın fazla çalışma hakkıyla ilgili bir sorun var. O sorun, zaten arkadaşlarımız, bakanlık yetkilisi arkadaşlarımız biliyor, ikinci altı ayda fazla çalışma ücretinden yararlanamıyor arkadaşlarımız. Bu sene de herhâlde nüfus teşkilatının en yoğun yıllarından birisi çünkü bu emniyetten pasaport, ehliyet gibi işlemleri de devralma dönemi. Yeni kadrolar da devreye girmedi. Arkadaşlarımız bütün Türkiye genelinde çok yoğun çalışıyorlar. O önerge, fazla çalışmanın, 2017 yılının ikinci yarısında ödenmesine ilişkin hükümleri de dâhil edersek o önergeyi kabul ettiğimizde hep birlikte nüfus teşkilatına bu kanundan bir selam göndermiş oluruz bütün personele. Orada eğer hemfikir isek onu bekleylim. Arkadaşlar onu bizim önergemizde dün kabul ettiğimiz şekliyle, o yanlış şey var, kadro kısmı, bizim verdiğimiz önergede ama öbür taraftan, bizim önergenin bir yarısı da... Gerçi o zaman bizim önergenin yarısını çıkartalım, yarısını da o şekilde oylayabiliriz.

MURAT BAKAN (İzmir) – O değişiklik de geldi de, zaten tek önerge geldi yeni.

Başkanım, benim mikrofonumu açar mısınız?

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Biz önergemizi düzeltelim. Şöyle yapalım...

MURAT BAKAN (İzmir) – Sevgili arkadaşlar, şimdi, 2016 yılı 29 Ekiminde çıkan Kanun Hükmünde Kararnameyle sürücü ve pasaport işlemleri Vatandaşlık ve Nüfus İdaresine verildi. Dolayısıyla Nüfus İdaresi hem merkez teşkilatı hem taşra teşkilatı normal mesaisinin çok üzerinde çalışıyor ancak yasa gereği ilk altı ay için fazla çalışma ücreti alıyor, ikincisi için alamıyor. Dün itibarıyla biz nasıl Eyüp’ü Eyüp Sultan yapalım diye Bakanın önerisini getirdik... Biz de bu yoğun emek veren arkadaşlarımızın, nüfusta çalışan bu memur arkadaşlarımızın emeklerinin karşılığını verebilelim diye biz bir kanun teklifi vermiştik ama kanun teklifini biz buraya indiremiyoruz, Komisyona gelmedi. Dün alt komisyonda kararını aldığımız kadro tahsisinin yanında bu fazla çalışmaya ilişkin de biz bir önerge verdik. Aslında bu işin bir tamamlayıcısı yani bu bir bütün. Önergede diyoruz ki: “Genel Müdürlük merkez ve taşra teşkilatında görevli her statüdeki personele yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu’nda belirlenmiş olan fazla çalışma ücretinin 5 katını ve ayda elli saati geçmemek üzere bakanlıkça belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde 31/12/2020 tarihine kadar ikinci altı ayda da fazla çalışma ücreti ödenmesinde bakanlık yetkilidir.” Demiyoruz ki ödenecek. Bakanlığa yetki veriyoruz. Dolayısıyla bu arkadaşlarımıza bu yetkiyi verelim. Yani bu emeği veren, bu fazla mesaiyi yapan, canla başla, canhıraş çalışan arkadaşlarımıza bunu verelim. Bu bir bütündü. Dün yarısını oy birliğiyle kabul etmiş olduk, kadro ihdas ettik, şimdi kalanı da yapalım. Bakanlık diyemez ki olsun, tabii görülecekler ama eğer takdire bırakırsa biz milletvekilleri olarak bunu çıkartalım buradan. Bu işi böyle güzel... Maddeler de çıkarttık, her ne kadar tam bizim istediğimiz gibi olmasa da.

(Oturma Başkanlığına Başkan Celalettin Güvenç geçti)

BAŞKAN – Bitirdik mi Murat Bey?

MURAT BAKAN (İzmir) – Evet.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeler?

MURAT BAKAN (İzmir) – Ama iş spesifik bir iş yani, konuya vâkıf oldunuz mu Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Konuya vâkıf oldum. Benim prensip olarak söyleyeceğim şu: Akçeli işlerde bizim burada tek başına bütçe imkânlarını bilmeden hüküm çıkartmamız doğru değil bir kere. Açık konuşmamız lazım. Ben öyle düşünüyorum. Yani devletin bir bütçe imkânı var, bir personel politikası var, özlük hakları... Yani tam net konuşursak, bunun Maliye Bakanlığıyla istişare edilip, konuşulup, bütçe imkânı... Gönül ister ki çok açık söylüyorum, yani asgari ücretle şu kadar olsun, fazla mesailer şu kadar... Ben kamudan gelen bir adamım, çalışan bir adamım yani ama bunun istişare edilmeden burada oturularak verilecek bir karar olduğunu düşünmüyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, burada yapılan çalışmanın karşılığında bahsediyoruz. Anayasa’ya göre de angarya verilemez. Siz memurunuzla yaptığınız çalışmanın karşılığını veriyorsunuz. Biz demiyoruz ki maaşları artsın. Ona ilişkin bir teklifimiz yok.

BAŞKAN – Sayın Bakan, eğer öyle Anayasa’yı ilgilendiren vesaire konu varsa yargıyla herkes hakkını alıyor zaten. Artık Türkiye o konuda çok mesafe aldı. Adam dilekçe veriyor, ben idareciyim, diyor ki “Yolluk istemeden tayinimi yap.” diyor, dilekçe alıyorsun, yapıyorsun, üç ay sonra mahkemeden bakıyorsun, “Bu dilekçe geçersiz, yolluğunu ödeyin.” diyor. Yani herkes hakkını çok iyi takip ediyor, güzel de bir şey, ben bunu yadırgamıyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – Şimdi bunu yapması gereken biziz. Vatandaşa da git yargı yoluyla al dememiz uygun değil yasama organı olarak. Burada biz zaten mali bir hüküm koymuyoruz, yetkiyi bakanlığa veriyoruz. Verelim biz bakanlığa yetkiyi, bakanlık...

BAŞKAN – Efendim, şimdi okutayım önergeyi, Sayın Bakana sorayım, ondan sonra oylamaya sunalım.

MURAT BAKAN (İzmir) – Sayın Başkan, verelim Bakanlığa yetkiyi, istişare etsin Maliye Bakanlığıyla.

BAŞKAN – Okuyalım önergeyi. Aynı mahiyette iki önerge mi var? İkisini de okuyalım lütfen.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/868) esas numaralı Tasarı'nın 36'ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Murat Bakan

Tanju Özcan

Hayati Tekin

İzmir

Bolu

Samsun

Muhammet Rıza Yalçinkaya

Nihat Yeşil

Bartın

Ankara

MADDE 36:

Ek Madde 6'ya (2) Genel Müdürlük merkez ve taşra teşkilatında görevli her statüdeki personele, yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu'nda belirlenmiş olan fazla çalışma ücretinin beş katına ve ayda elli saati geçmemek üzere Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde 31/12/2020 tarihine kadar ikinci altı ayda da fazla çalışma ücreti ödenmesine Bakanlık yetkilidir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi

İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşmekte olduğumuz (1/868) esas numaralı Kanun Tasarısı'nın 36'ncı maddesine aşağıdaki geçici maddenin eklenmesini arz ederim.

Mehmet Erdoğan

Muğla

GEÇİCİ MADDE 1- Genel Müdürlük merkez ve taşra teşkilatında görevli her statüdeki personele, yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'nda belirlenmiş olan fazla çalışma ücretinin beş katına ve ayda elli saati geçmemek üzere Bakanlıkça belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde 31/12/2020 tarihine kadar ikinci altı ayda da fazla çalışma ücreti ödenmesine Bakanlık yetkilidir.

BAŞKAN – Bu konuda söz isteyen?

Buyurun.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Tabii ki bu önergemizi biz burada verdik, bu Maliye Bakanlığından aldığımız yetkilere göre, 2018 ve 2019'daki, zaten, sendikalarla yapılan sözleşme kapsamında da var olan bir şey. Ayrıca geçen dönemde de gene iç güvenlik paketinde bugünkü görüştüğümüz maddelerin önemli bir kısmının var olduğu o paketin içerisinde de o zaman gene iktidar-muhalefet bütün partilerin ortak teklifiyle bu husus çıktı çünkü Nüfus İdaresindeki arkadaşlarımız... Şimdi Maliyenin buna itiraz edecek bir şeyi olmaması lazım, nüfustaki personelin ortalama maaşı bir polisin maaşının aşağı yukarı yarısı. Şimdi 5 bin tane

polis normal, kendi asli görevlerine döndü bu düzenlemelerin sonucunda. O 5 bin tane polisin yaptığı işe karşılık verdiğimiz kadro 1.500 tane, o da 2018’de yürürlüğe girecek ama bu insanlar bu işlemleri şu anda yapıyorlar ve fiilen bu insanlar çalışıyor. Aynı şekilde saat beşten sonra yani günlük mesaisinden sonra Maliye Bakanlığında çalışan her personel ek ücretini alıyor arkadaşlar.

Şimdi, burada İçişleri Komisyonu üyesiyiz ve bu Komisyonda siz de dâhil olmak üzere birçoğumuz İçişleri Bakanlığında çalışarak buraya geldik. Kendi Bakanlığımızdaki arkadaşlarımızın hakkını, hukukunu savunurken efendim “Şunu şuraya soralım, bunu oraya soralım.” Böyle bir şey yok arkadaşlar. Parlamentonun bunu belirleme yetkisi varsa –ki bu yetki Parlamentonun dışında hiç kimsede yok- o zaman burada tartışacak çok bir şey yok. Madem biz bu insanları çalıştırıyoruz, devletin en önemli kayıtlarını tutturuyoruz ve bu konuda da bu insanlar isyan edip, işi gücü bırakıp kaçıp gitmiyorlar, şu anda para almadan da bu işi yapmaya devam ediyorlar, birinci altı ayda aldıkları bu ek ödemeyi ikinci altıncı ayda da verdik mi zaten 2019 sonuna kadar mesele çözülmüş oluyor. 2019’dan sonraki sözleşmede de bu mesele bir şekilde o zaman çözülür yani burada bu imkân var. Efendim “Şu şöyle, bu böyle.” Yok arkadaşlar, bu, Türkiye’nin ekonomik dengelerini değiştirecek büyüklükte bir ödeme değil. Türkiye’de bu işte şu kadar katrilyon tutuyor, Türkiye’nin bütün dengelerini altüst eder, şöyle olur, böyle olur bir paradan bahsetmiyoruz. Günlük iki saat, işte aylık elli saati geçmeyecek bir çalışma ücretinden bahsediyoruz, ek çalışma ücretinden bahsediyoruz. Bu personelin sayısı kaç kişi? Yani 3-5 bin personele vereceğimiz 3-5 kuruşla bu devlet batmaz ama o insanları mutlu edebiliriz ve o insanlar bu devletin asli kayıtlarını tutarken sabah mesaisine gider, şu kış gününde en azından onlara da 3-5 kuruşluk bir ek ödeme olmuş olur. Bu çözemeyeceğimiz bir şey değil, bizim yetkimizin dışında olan bir şey değil. Bu da Türk devleti ve Türk milletini batıracak bir şey değil. O bakımdan, bence sizin de bu kadar kesin kararlı, tepkili konuşmanıza gerek yok.

BAŞKAN – Sadece görüşümü açıkladım.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Ama çok sert davrandınız personelinize karşı.

BAŞKAN – Benim belki konuşma şeyimde mi bir sıkıntı var yoksa?

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Vallahi bilmiyorum.

BAŞKAN – Kızarak falan değil, herkes görüşünü söyleyecek.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Çok sert davrandınız.

BAŞKAN – Sıkıntı yok, saygı duyuyorum.

MURAT BAKAN (İzmir) – Siz gelene kadar uzlaşa vardı burada.

BAŞKAN – Ben saygı duyuyorum arkadaşlar. Ne demek, hele senin İçişlerinden gelen biri olarak böyle bir teklifte bulunmanı da yadırgamıyorum yani açık söyleyeyim.

MURAT BAKAN (İzmir) – Siz gelene kadar burada bir uzlaşa vardı arkadaşlarla.

BAŞKAN – Nüfus memurlarının çalışma şartlarını bilen vesaire...

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Siz de biliyorsunuz, benden daha iyi biliyorsunuz.

BAŞKAN – Ben de biliyorum, sıkıntı yok, rahat olun o konuda.

Nihat Bey, söz istiyor musun?

NİHAT YEŞİL (Ankara) – İstemiyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakan...

MURAT BAKAN (İzmir) – 38 maddeyi bir günde bitirdik, üç gündür perişan olduk. Bir iki laf edelim yani.

BAŞKAN – Ne demek, buyurun efendim. Memnuniyetle dinleyeceğiz sizi.

MURAT BAKAN (İzmir) – Değerli arkadaşlar, dün bir anlayış geliştirdik. Ben çok komisyonda bunun olduğunu sanmıyorum. Alt komisyonda karşılıklı müzakere ederek uzlaşa içinde birçok hükmü bürokrat arkadaşlarımızla da beraber düzelterek buraya getirdik. Biz baştan bu kanun tasarısıyla ilgili “Anayasa Komisyonuna gitsin.” dedik, gitmedi; “Avrupa Birliği Uyum Komisyonuna gitsin.” dedik, gitmedi; “Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonuna gitsin.” dedik, gitmedi. Şimdi, memura 3 kuruş para vereceğiz ve Komisyon olarak İçişleri Bakanlığı personelinin öncelikle hakkını gözetmesi gereken biziz, bunu Maliye Bakanlığıyla istişare edelim diyoruz. Yani inisiyatif kullanınp bizim bu kararı buradan çıkarmamız bizim yaptığımız işin gereği. Eğer biz her konuyu yani böyle önemsiz bir konuyu bile o memur için önemli ama devlet bütçesi içinde çok önemsiz bir konuyu bu kararı burada alamıyorsak o zaman bizim burada işimiz yok.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Geçen dönemki Komisyon tutanaklarına bakarsanız bu geçti zaten Komisyonndan.

MURAT BAKAN (İzmir) – Ve bakın Sayın Başkan, siz şu koltuğa oturana kadar burada gerek Bakanlık personeli gerek tüm milletvekilleri bu konuda neredeyse bir şeye varmıştı, konsensüs sağlamıştı.

BAŞKAN – Ben gene oylarına sunacağım. Arkadaşlarımın düşüncelerine saygı duyuyorum. Sayın Bakan da orada kanaatini açıklayacak, soracağım. Sıkıntı yok, sorun yok.

MURAT BAKAN (İzmir) – Siz de bu görüşe katılırsanız buradan oy birliğiyle son maddemizi geçirelim.

BAŞKAN – Murat Bey, teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, önergeye katılıyor musunuz önergeye efendim?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Efendim, bu konuda henüz yeterli bir çalışma yapamadığımız için katılıyoruz diyemiyorum.

BAŞKAN – Katılmıyorsunuz yani.

Peki, arkadaşlar, bu aynı mahiyetteki iki önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Yeni bir önergemiz var, okutuyorum:

TBMM İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/868) esas numaralı Kanun Tasarısı’na ekli (I) sayılı listede yer alan “VHKİ” ibaresinin “Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni” şeklinde, “1.500” ibarelerinin “20” şeklinde, “1.600” ibarelerinin “120” şeklinde değiştirilmesini ve ekli (II) sayılı liste olarak aşağıdaki listenin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Cemil Yaman
Kocaeli

Murat Bakan
İzmir

Mehmet Erdoğan
Muğla

(II) SAYILI LİSTE

KURUMU: İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

TEŞKİLATI: TAŞRA

İHDASI UYGUN GÖRÜLEN KADROLARIN

Sınıfı Unvanı Derecesi Serbest Kadro Adedi Toplam

GİH Veri Hazırlama 3 280 280

ve Kontrol

İşletmeni

GİH Veri Hazırlama 9 1200 1200

ve Kontrol

İşletmeni

TOPLAM 1480 1480

BAŞKAN – Bu konuda konuşmak isteyen? Yok.

Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Merkez teşkilatı adına ihdas edilmek istenen “Veri Hazırlama ve Kontrol İşletmeni” kadroları için teknik düzenleme yapılması ve bu kadrolardan bir kısmının taşra teşkilatı adına ihdas edilmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN – Sayın Bakan, katılıyor musunuz?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bakanlığın katıldığı ortak önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Redaksiyonumuz var, okutuyorum:

Kabul edilen önerge doğrultusunda ek madde 6’da yer alan “(I) sayılı liste” ibaresi “(I) ve (II) sayılı listeler” şeklinde değiştirilerek redakte edilmiştir.

BAŞKAN – Aynı şekilde maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

37’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 37- (1) İstanbul İline bağlı “Eyüp” İlçesinin adı “Eyüpsultan” olarak değiştirilmiştir.

BAŞKAN – Bu konuda aynı mahiyette iki tane önergemiz var, okutuyorum.

TBMM İçişleri Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/868) esas numaralı Kanun Tasarısı’nın 37’nci maddesinin tasarı metninden çıkarılmasını arz ederim.

Murat Bakan

İzmir

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahibi:

Mehmet Erdoğan

Muğla

BAŞKAN – Önerge üzerinde görüş bildirmek isteyen Sayın Mehmet Erdoğan, buyurun efendim.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu 37’nci maddeyle Eyüp ilçesinin adının Eyüpsultan olarak değiştirilmesini uygun bulmuyoruz. Eyüp ilçesinin adının Eyüp Sultan Hazretleri’nden geldiğini az çok Türkiye’yi bilen, İstanbul’u bilen, tarih bilen herkes bilmektedir. Bu mantıkla eğer ilçelerin isimlerini gözden geçirirsek Türkiye’deki 900’den fazla ilçemizin en az 100 tanesinin ismini değiştirmemiz gerekir. Burada, devlet açısından hiçbir karşılığı olmadan, işte, matbu kağıtlar, tabelalar, vesaireler dolayısıyla bir sürü zarar oluşur ama bu değişikliğin hiç kimseye hiçbir katkısı olmaz. O bakımdan, ben bu değişikliği mantıksız buluyorum, gereksiz buluyorum ve tasarı metninden çıkarılmasını istiyorum çünkü bugün birisinin, işte, Sayın Bakanın ya da ona kim söylediye onun keyfine göre hazırlanmış bu teklif gibi yarın da aklına gelen, Türkiye’de durduk yere illerin, ilçelerin, kasabaların, köylerin isimlerini değiştirmeye kalkarsa bu gereksiz işlemlerin, gereksiz evrak trafiğinin bir şeyi olur, buna hiç gerek yok. Eyüp ilçemizin adının Eyüp Sultan Hazretleri’nden geldiğini hepimiz biliyoruz, orada Eyüp Sultan Hazretleri’nin türbesi de bulunmaktadır. Türbeye gitmek isteyen türbeye gider, Eyüp Sultan Hazretleri’ne gider; Eyüp’e gitmek isteyen Eyüp’e gider; Pierre Loti’ye gitmek isteyen Pierre Loti’ye gider. O bakımdan, bu değişikliği anlamsız bulduğumdan dolayı ben maddeden çıkarılmasını teklif ediyorum.

BAŞKAN – Murat Bey, söz istiyor musunuz?

MURAT BAKAN (İzmir) – Evet.

BAŞKAN – Buyurun.

MURAT BAKAN (İzmir) – Değerli arkadaşlar, biz de aynı şekilde düşünüyoruz. Şu isim değişikliğinden dolayı yaratılacak bürokrasinin, yaratılacak zahmetin haddi hesabı yok. Ticaret sicilinde bir sürü ticarethane adres değişikliği yapacak. Niye? Eyüp, Eyüpsultan olsun diye. Zaten malumun ilanı. Ne gerek var böyle bir şeye? Komisyonunda bekleyen 635 tane kanun teklifi, tasarısı var; polisin özlük haklarıyla ilgili kanun tekliflerimiz var; jandarmanın, uzman jandarmanın, astsubayın, sahil güvenliğinin bekliyor, görüşemiyoruz burada, konuşamıyoruz. Yani beş dakikada önümüze keyfekeder “Eyüpsultan” olsun diye kanun teklifi geliyor. Bunu doğru bulmuyoruz.

Dolayısıyla bu çıkartılsın, gereksiz bürokrasi de yaratılmasın, masraf da yaratılmasın, sıkıntı da yaratılmasın.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Maliyenin esas karşı çıkacağı bir şey varsa bu olması lazım. Burada hiç kimsenin kârı yok.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

TANJU ÖZCAN (Bolu) – Sayın Başkanım, ben de arkadaşlarımızın, Sayın Erdoğan’ın, Sayın Bakan’ın görüşlerine katılıyorum.

Sayın Bakan açıklama yaparken bir şey söylemişti, hatta, ben de ironiyle bir eleştiride bulunmuştum, herhâlde çocukluk arkadaşlarına söz vermiş, bundan dolayı getirmiş diye.

Şimdi Sayın Bakan şunu demişti: “İstanbul’da kimse ‘Eyüp’ demez ki ‘Eyüp Sultan’ der.” Öyle bir şey yok. Ben iki gündür bunu araştırıyorum, birçok insanla konuştum. İstanbulluların çoğu, özellikle Eyüp’te oturanların çoğu burayı “Eyüp” olarak anıyor. Nerede oturuyorsun? “Eyüp’te oturuyorum.”

Nerede çalışıyorsunuz? “Eyüp’te çalışıyorum.” Kimse “Eyüp Sultan’da çalışıyorum.” demiyor, diyen de vardır. Peki, bu ismi “Eyüpsultan” olarak değiştirtince yarın dolmuşçular “Eyüpsultan” mı demeye başlayacak? Olmaz, arkadaşlarım haklı. Gerçekten birçok bürokratik sıkıntı yaratacak, bir.

İkincisi, emsal olacak. Bundan sonra hepimize siyasal baskılar gelmeye başlayacak. “Benim ilçemin adını şu şekilde değiştirin.” Şimdi, Sayın Bakan orada doğup büyüdüğü için bakanlık avantajını da kullanarak bunu getirdi. Yarın Sayın Erdoğan’a, yarın sizlere benzer talepler gelecek. Hangisini değiştirebileceğiz bundan sonra veya kim ne kazanacak? Ama biz siyasetçiler olarak bu işten çok şey kaybedeceğiz. Göreceksiniz seçim bölgelerinizden nasıl talepler gelecek.

Bir de, dün, Hükûmetinize ait bir başka bakanın açıklaması var, diyor ki: “Zaten biz Esenler, Güngören, Bağcılar, Eyüp, Sultangazi’yi taşıyacağız yani bu ilçeler kalmayacak. Bu ilçelerin hepsini toplayacağız, iki büyük ilçe kuracağız.” Eş güdümlü olarak Çevre ve Şehircilik Bakanı bu açıklamayı dün Meclis kürsüsünde yaptı. Zaten Hükûmetin bu konuda bir çalışması olduğu görülüyor. Şimdi, biz birkaç ay sonra veya birkaç yıl sonra, zaten tamamen ortadan kaldırılması planlanan bir ilçenin ismini değiştiriyoruz.

Bunu da sizin takdirlerinize arz etmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki bu önergelere katılıyor musunuz Sayın Bakan?

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Önerge sahibi olarak bir iki cümle söylemek istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, önergeyi Komisyona, buraya ben verdim biliyorsunuz. Ben uzun yıllar Eyüp Sultan’da hem öğrencilik yıllarım hem öğretmenlik yıllarım geçti. Evet, Bolu’dan öyle görülüyor olabilir, Muğla’dan öyle görülüyor olabilir. Diğer yerlerle kıyaslamanız da çok güzel değil. Zeyd bin Halit bin Velid sahabedir ve İstanbul’un fethinde önemli bir fonksiyonu olmuş 90 yaşında bir sahabedir. Onun ismiyle müsemma olan –çok da güzel söylediniz- Eyüp Sultan ismi çok kullanılan, malumun ilanını yapmak adına çok önemli buluyorum.

Ben arkadaşlarımızın bunu gönülden kabul ettiklerini düşünüyorum ve Eyüp Sultanlar size onun ismine hürmeten, bir sahabenin ismine hürmeten Eyüp’ün “Eyüpsultan” olarak değiştirilmesine olan katkınızın onlar için çok değerli ve kıymetli olacağını düşünüyorum.

Gösterdiğiniz ilgi ve alaka için hem Ebu Eyyüb el-Ensari’ye yani sahabenin ruhuna gitmesi açısından Fatih’te Fatih’in, bakın, İstanbul’un fethinin müjdeleyicisi olarak düşündüğümüz Fatih’in, Fatih’ten çok daha önemli Eyüp Sultan’ın olduğu, metfun bulunduğu bir yerdir.

Ben bu özellikleri de gündeme getirmek istedim özellikle ama katkılarınız için gerçekten yürekten teşekkür ediyorum. Yani bunu sadece bir bürokrasiye boğmasanız iyi olur. Eyüp Sultan önemli bir semtin adı yani dün Hüda Hanım da söyledi, böyle hani Pierre Loti’nin adının değiştirilmesinin söz konusu olmadığını, eğer oluyorsa da ben yanlış yapıldığını söylüyorum. Böyle bir şey de yok. Ben Eyüp sorumlusuyum, milletvekili olarak da Eyüp’ten sorumluyum.

Onun için, ben, bir kere daha hepinize yürekten teşekkür etmek istiyorum.

BAŞKAN – Evet, biz de size teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Şimdi, Sevgili Başkanım, bizim burada “Eyüp Sultan” adı anılmasının veya “Eyüpsultan” anlamında ad olarak karşı çıktığımız yok. Yapılan yanlışlık şu: Her şeyi siyasi olarak kullanmak veya bir şey elde etmek değil, yüz yıldan beri devam edip gelen yani bütün maddeler üzerine... Yani arkadaşlarımızın bizim tepki koyduğumuz veya şu anda Sayın Mehmet Bey’in de, diğer arkadaşlarımızın da ifade ettiği konu bu. Durup dururken yani hatta biz burada bu görüşmeleri yaparken arkadaşımızın aklından böyle bir şey geçti. Şimdi, böyle bir kanun olmaz, böyle bir yasa olmaz. Neden? Ya, bir kamuoyu yoklamasından böyle bir sonuç mu çıktı veya burada biraz önce maddi veya manevi olarak... Ben Eyüp Sultan’ın türbesini bundan on sene-on beş sene önce restore eden ve hazretlerinin restorasyonunda bulunan bir kardeşinizim yani vatandaş oraya geldiği zaman da türbeyle ilgili ki hepimizin ayrı bir saygınlığı ve sevgisini burada tümüyle ifade etmek istiyorum; asla, isim olarak değil, “Eyüpsultan” adı alsın değil ama durup dururken hemen bir şey...

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – 1994 yılından beri bu konunun gündemde olduğunu iyi biliyorum, o yörenin Belediye Başkanı olarak söylüyorum.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Sevgili Başkanım, ben sizden özür dileyerek söylüyorum yani mutlaka belki orada halk arasında bunu iletmişti ama işte biz de İstanbul’a gittiğimizde “Nereye gidiyorsun?” “Eyüp’e gidiyorum.” Hiç kimse demiyor “Eyüp Sultan’a gidiyorum.” Ancak Eyüp Sultan’ı ziyaretlerinde...

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Bana sorsan ben söyledim...

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Eyüp Sultan’ı ziyaret ettiğimizde de şunu diyoruz. Ben türbeyi gidiyorum, Eyüp Sultan türbesine gidiyorum. Diyorum ki, ailemizde mesela gelen insanlarımız oluyor, alıp gidiyoruz. Özellikle de bunu belirtmek isterim.

Ama burada bu tür şeyleri yani biraz önce arkadaşlarımız söyledi. Belki de bu iki ilçenin, üç ilçenin birleşme noktasında Sayın Bakanın da dün ifade ettiği gibi üç beş ilçemizin kentsel dönüşüm noktasında birleşme durumları da var. Yani isim Eyüpsultan mı olur, başka bir isim mi olur, onu bilemeyiz. Ama sonuç itibarıyla diyoruz ki hem maddi külfetler geliyor hem de belli sıkıntılarla baş başa bırakıyor hem...

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Ben isme karşı olmadığınızı biliyorum yani usul noktasındaki eksiklikleri görüyorum.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Eksikler... Yani bunlar da bize kayıp oluyor. Bunları da siyaset olarak kullanmamalıyız. Ben bunu istirham ediyorum. Ama arkadaşlarımız hemen bunu söylediği zaman “İşte, gördünüz mü, bunlar zaten şuna karşı...” Hani zaten öyle bir konu değil. Biz asla karşı olmak anlamında değil ama yapılan eksiklikler. Bunlar tartışsın, kamuoyunda belli bir noktaya gelsin, kamuoyunun görüşü alınsın yani o varsa hayhay saygı duyuyorum, buna yöre halkının karar vermesi lazım, sivil toplum örgütleri... Ama her alanda arkadaşlarımız böyle bir öneriyi düşünüyor, sabah düşünürken hemen getirip kanun maddesi yapmaya çalışıyor. Bizim tepkimiz bu.

Onun için, teşekkür ediyorum katılan arkadaşlarımıza.

BAŞKAN – Evet Nihat Bey, çok teşekkür ediyorum.

Buyurun Erdoğan Bey.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tabii, Sayın Bürge'yle bu konuda çok tartışmak istemiyorum ama birkaç cümle de söylemeden duramadım. “İşte, Muğla'dan nasıl gözüktüyor?” Muğla da Anadolu'nun bir parçası. İnanın, Muğla da dünyaya sizden farklı bir gözle bakmıyor. Ama şunu bilin ki o zaman sizin baktığınız gibi bakarsak elbette ki Eyüp Sultan Hazretleri'nin biz sahabeden olduğunu biliyoruz ama o zaman gelin, Fatih'in adını da değiştirelim Fatih Sultan Mehmet diye çünkü hepimiz biliyoruz ki Fatih'de Peygamberimiz'in müjdesine mazhar olmuş, İstanbul'u fetheden adamdır. O zaman böyle bakarsak onu da değiştirelim ama biz bunu böyle dediğimizde yarın bunlar çoğaltılabilir, bu manada baktığımızda.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Sahabe olmasını gündeme getirdiğim için söyledim yani.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Ama o da Peygamberimiz'in müjdesine mazhar olmuş bir komutan yani bir tane Fatih var yani bir milyon Fatih yok İstanbul'da. Dolayısıyla bu tartışma yanlış bir tartışma bence ve bunun sonuçta Türkiye'nin hiçbir sorununa, İstanbul'un hiçbir sorununa, Eyüp'ün hiçbir sorununa katkısı yok. Oraya, oradaki tabelalara harcayacağımız parayı Eyüp'ün imarına harcasak daha hayırlı olur. O bakımdan, teklif edebilirsiniz yani. Biz nasıl önerge veriyorsak, bizim önerge verme hakkımız olduğu gibi sizin de kanun teklifi verme hakkınız var ama biz bunun mantık olarak doğru olmadığını düşünüyoruz.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – İsme karşı olmadığınızı biliyorum.

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Bizim Eyüp Sultan'la bir problemimiz yok yani bizim öyle bir şeyimiz yok ama bu gerekli bir şey değil. Gerekli olsa, inanın, birçok maddede biz sizinle beraber el kaldırdık bunda da kaldırırız gerekli olduğuna inansak.

HÜSEYİN BÜRGE (İstanbul) – Bunda da kaldırın, ne olur?

MEHMET ERDOĞAN (Muğla) – Gerekli olduğuna inansam kaldırırım, gereksiz. Onun için kaldıramıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Hayati Bey söz istiyor musunuz? İstemiyorsunuz.

Buyurun Hüda Hanım.

HÜDA KAYA (İstanbul) – Merhaba tekrar.

Değerli arkadaşlar, Ebu Eyyüb el-Ensari'nin oradaki manevi makamı ve değeri, anlamı herkesçe malum. Bu konuyu kimse tartışmıyor ama Eyüp zaten adını ondan almış fakat “sultan” da ilave edilse “hazretleri” de ilave edilse kelime kalabalığından ve kabalığından başka bir şey değil. Üstüne bir değil 5 tane de yüceltici isim ilave etsek ona, Ebu Eyyüb el-Ensari'nin o mübarek makamına ne bir şey katar ne de bir şey eksiltir. “Eyüp” kalması halkımızın dilinde daha kolaydır, tarihidir, daha sadedir, daha mazbuttur. Yani Ebu Eyyüb el-Ensari bugün yaşasa kendisi sultan olmak istemezdi arkadaşlar.

Ben karşı çıkıyorum, partimiz de karşı çıkıyor.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyoruz Hüda Hanım.

Başka söz isteyen yok.

Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir; hayırlı olsun.

Arkadaşlar, yürürlük maddelerinden önce, 5'inci maddede bir redaksiyon ihtiyacı var, onu arkadaşım okuyacak, bilginiz olsun istiyorum.

YASAMA UZMANI İBRAHİM BAYAR – Efendim şöyle: Tasarı metni ile alt komisyonun kabul ettiği metni karşılaştırdık, bilgisayarda kayması dolayısıyla siz de fark etmişsinizdir belki, 5’inci maddenin ikinci fıkrasında “beş iş günü” ibaresinden sonra “içinde bildirilir. Bildirimde doğumun sağlık kuruluşlarında veya sağlık personeli nezaretinde” kısmı çıkmamış, bunun redakte edilmesini teklif ediyoruz.

BAŞKAN – 5’inci maddenin redakte edilerek kabulünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir; teşekkür ediyoruz.

38’inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 38- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Söz almak isteyen yok.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

39’uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 39- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunların hazırlamasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde tasarının kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla Komisyon Başkanlık Divanına redaksiyon yetkisi verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabule edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük’ün 45’inci maddesi uyarınca Genel Kurulda bu konuyla ilgili olarak -özel sözcü olarak, Başkan, Başkan Vekili olması- Sayın Hilmi Dülger, Sayın Mustafa Şükrü Nazlı ve Cemil Yaman’ın özel sözcü seçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

NİHAT YEŞİL (Ankara) – Sevgili Başkan, şimdi diyorum ki mesela burada sözcüyü kaydediyorsunuz; işte demokrasiyi hep beraber hazmetmeyi becerebilsek, diyelim ki burada muhalefetten de bir sözcü olsa veya yardımcısı olsa ne kaybederiz?

BAŞKAN – Teknik sorun var Sayın Bakan, birkaç kelime söyler misiniz? Çünkü nezih bir çalışma ortamını tamamlamış bulunuyoruz.

Senden önce biz muhalefet partilerine, gerçekten ayrı ayrı hepinize şükranlarımızı ve teşekkürlerimizi sunuyoruz, hem katkı sağladınız hem çok seviyeli bir tartışmaya imza attık bence üç gündür. Bir de seri çalışmış olduk aynı zamanda. Ortak akıl üretildi diye düşünüyorum.

Teşekkürlerimi sunuyorum.

Buyurun Sayın Bakanım.

İÇİŞLERİ BAKAN YARDIMCISI MEHMET ERSOY – Sayın Başkanım, ben de başta zatualiniz olmak üzere sayın milletvekillerimize gerçekten canıgönülden teşekkür ediyorum. Alışık olduğumuz usul ve üslupla, İçişleri Komisyonu gerçekten çok seviyeli, çok katkı verici ve çok paylaşımcı bir tartışmayla bu tasarımızı değerlendirdi. Çok istifade ettik, belki daha da istifade edeceğimiz konular vardır.

Ben, katkı veren, sabırla ve anlayışla, hoşgörüyle fikirlerini ortaya koyan bütün milletvekillerimize canıgönülden teşekkür ediyorum. Tasarının ülkemiz, milletimiz için hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz arkadaşlar.

Kapanma Saati: 19.16